

Notes du mont Royal

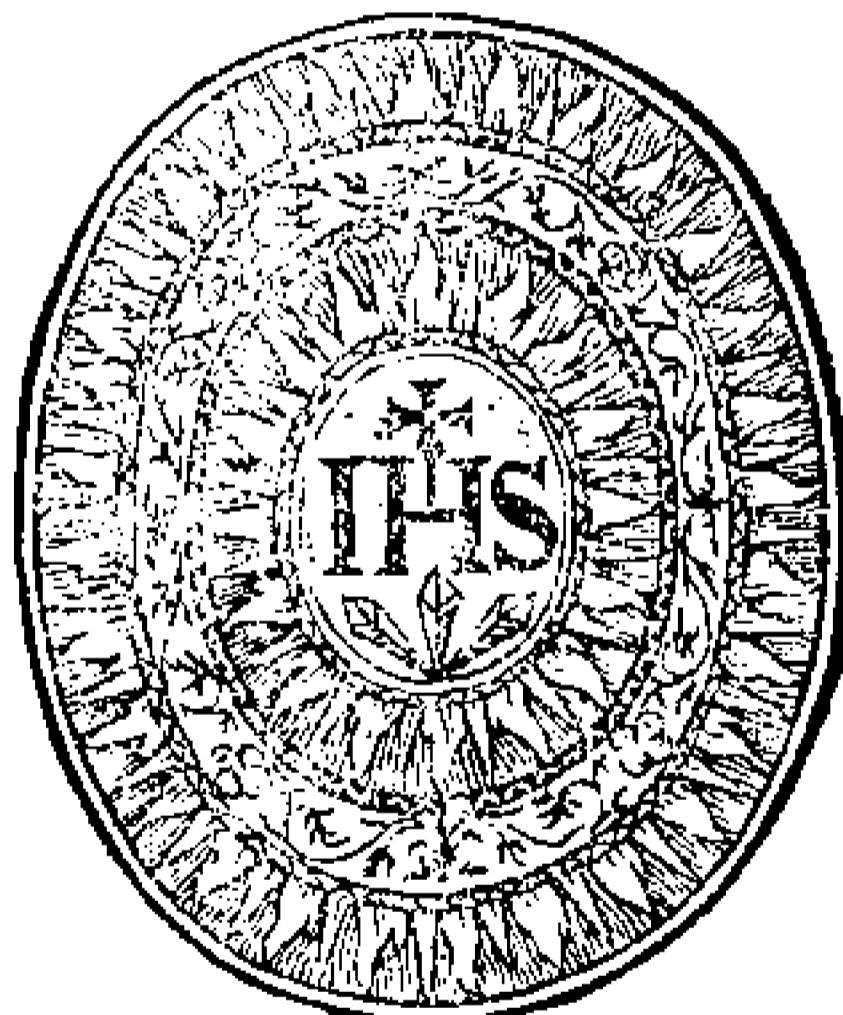
www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

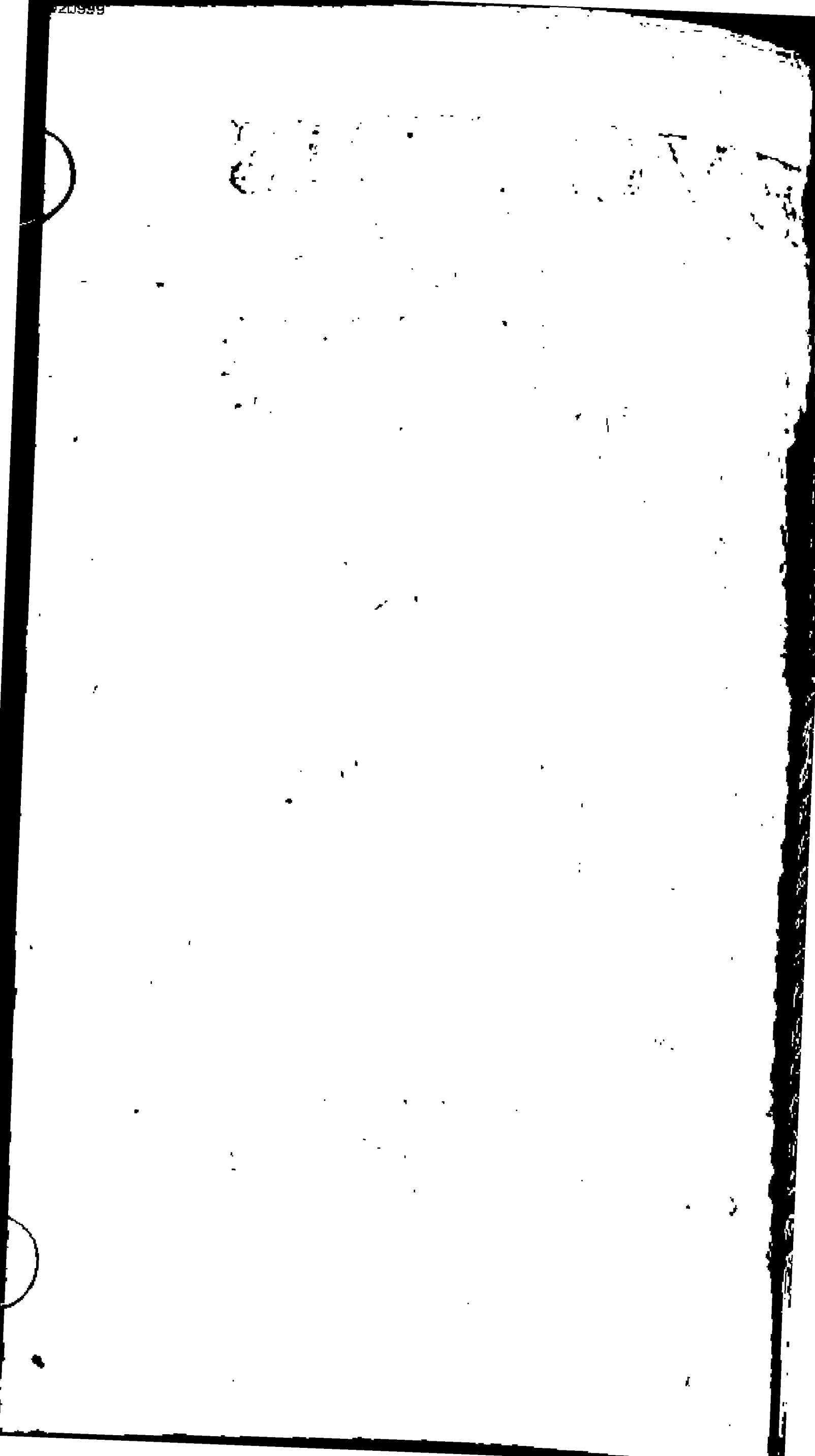
SOURCE DES IMAGES
Google Livres

EVCLIDIS ELEMENTORVM LIBRI XV.

QVIBVS, CVM AD OMNEM MATHEMATICAЕ SCIEN-
TIAE PARTEM, TVM AD QVAM LI-
bet Geometriæ tractationem
facilis comparatur
aditus.

COLONIAE
Apud Gosuimum Cholinum
M. D. C X I I.
Cum Gratia & Privilegio.

AD C A N D I D V M
LECTOREM ST.
GRACILIS
præfatio.

ERMA GNI referre semper existimauit, lector beneuole, quantum quisque studij & diligentie ad percipienda scientiarum elementa adhileat, quibus non satiscognitis, aut perperam intellectissi vel digiū progredi entes erroris caliginem animis offundas, non reuertaris lucem rebus obscuris adferas. Sed principia quanta sint in disciplinis momenta, haud facias, qui rerum naturam ipsa specie, non virtus melioratur. Ut enim corporum, quæ oriuntur & intereunt, vilissima tenuissimaq; videntur initia: ita rerum aeternarum & admirabilium, quibus nobilissima artes continentur, elempta ad speciem sunt exilia, ad vires & facultatem quam maxima. Quis non videt ex fici tantulo grano, ut Tullius, aut ex acino vinaceo, aut ex ceterorum frugum aut stirpium minutissimis seminibus tantos truncos ramosq; procreari? Nam Mathematicorum initia illa quidem dictu audituq; exigua, quantā theorematum syluam nobis pe-

PRAEFATIO.

pererant? Ex quo intelligi potest, vt in ipsis semi-
dibus, sic & in artium principijs inesse vim carum
rerum, que ex his progignuntur. Praclare igitur
Aristoteles, vt alia permulta, ut ystior iowis ἀγκή^{της}, γῆστω χρήτιον τῆς διωάμετ, ταῦθα
μιχρότατον, οὐδὲ μεγέδη χαλεπόν ἔστιν οὖν.
Quocirca committendum non est, vt non bene
preuisa & diligenter explorata scientiarum prin-
cipia, quibus praeositarum quacumque rerum veri-
tas sit demonstranda, vel constitutas, vel constituta
approbes: Caucendum etiam, vt ne tantulum qui,
dem fallaci & captiosa interpretatione turpiter
deceptus, à vera principiorum ratione temere de-
flectas. Nam qui initio fortè aberrauerit, si per tan-
dem in maximis perscutitur erroribus, necesse est: con-
ex uno erroris capite densiores sensim tenebrosa reba
clarissimis obducantur. Quid tam varias veterum
physiologorum sententias non modo cùm rerum
veritate pugnantes, sed vehementer etiam inter-
se differentes nobis inueniunt? Evidem haud sci-
fuerit ne vlla potior tanti dissidij causa, quam
quod ex principijs partim falsis, partim non con-
sentaneis ductas rationes probando adhiberentur.
Fit enim plerunque, vt qui non recte de arith-
metiq^e, elementis sentiunt, ad praeferatas qua-
dam opiniones suas omnia reuocare studeantur.
Pythagorei, vt meminisse Aristoteles, cum deca-
rij numeri summam perfectionem calo tribuerentur
nec plures tamen quam novem spheras con-
tarent, decimam affingere autem sunt ierre aduen-

P R A F E A T I O.

sam, quam à virginea appellarunt. Illi enim vniuersitatis rerumq; singularum naturam ex numeris seu principijs estimantes, ea protulerunt quae per se velociter congruere nusquam sunt cognita. Nam ridicula Democriti, Anaximenes, Melissi, Anaxagora, Anaximandri, & reliquorum id genus physiologorum somnia, ex falsis illa quidem orta natura & principijs, sed ad Mathematicum nibil aut parum spectantia, sciens prætereo Non nullos attingam qui repetitis altius vel aliter ac decuit positis rerum initijs, cum physicis multa turbaverunt; tam Mathematicos oppugnazione principiorum pessime mulctarunt. Ex planis figuris corpora constituit Timaeus: Geometrarum hic quidem principia cuniculis oppugnantur. Nam & superficies seu extremitates crassitudinem habebunt, & lineæ latitudinem: denique puncta non erunt individua, sed linearum partes. Prædicant Democritus atque Leucippus illas atomos suis, & individua corpuscula. Concedit Xenocrates inparibiles quasdam magnitudines. Hic vero Geometriae fundamenta aperte petuntur, & funditus euertuntur: quibus dirutis nihil quidem aliud video restare, quam ut amplissima Mathematicorum theatra repente concidant. Iacebunt ergo, si dīs placet, tot præclara Geometrarum de symmetris & alogis magnitudinibus theorematia. Quid enim causa dicas, cur individua linea bāc, quidem meliatur, illam vero metri non queat? Siquidem quod minimum in unoquoque

020999
PRAEFATIO.

genere reperitur, id communis omnium mensura
esse solet. Innumerabilia profectò sunt illa, quæ ex
falsis eiusmodi decretis absurdâ consequuntur;
Et horum permulta quidem Mathematicus,
sed longè plura colligit Physicus. Quid varia
Levðoγραφικά των genera commemorem, quæ ex
hoc uno fonte tam longè latèque diffusa fluxisse
videntur? Notissimus est Antiphontis tetrago-
nismus, qui Geometrarum Et ipse principia non
parum labefecit, cum rectæ linea curuam posuit
aquarem. Longum esset mihi singula percensere,
præsertim ad alia properanti: Hoc ergo certum
fixum, Et in perpetuum ratum esse oportet, quod sa-
pienter monet Aristoteles, Πτύδασίον ὅπερι δέ
δῶς οὐχ λόγος αὐτὸν γράψει ποτὲ
τρόπος εἰπενεται. Nam principijs illa congruere de-
bent, quæ sequuntur. Quod si tantum perspicitur
in istis exilioribus Geometriae inicijs, quæ punto,
linea, superficie definiuntur, momentum, vi ne-
hac quidem sine summo impendentis ruina pericu-
lo conuelli aut oppugnari possint, quanta quofo-
vis putanda est huius σοτζειώσεως, quam collatis
tot præstantissimorum artificum inuentis, mira
quædam ordinis solertia contexuit Euclides, vni-
uersa Matheseos elementa complexu suo coeren-
tem: Ut ligetur omnibus rebus instructior Et para-
tior quisq; ad hoc studiū libentius accedat, Et sin-
gula vel minutissima exactius secum repuere atq;
perdiscat, operæ preciū censui, in primo institutio-
nis aditu vestibuloq; præcipua quadem capita,
quibus

P R A E F A T I O.

quibus tota ferè Mathematicæ scientia ratio intel-
ligatur, breviter explicare: cum ea qua sunt Geo-
metriæ propria, diligenter persequi Euclides deniq;
in extruenda hac sororius consilium sedulò ac
fideliter exponere. Qua ferè omnia ex Aristotelis
potissimum ducta fontibus, nemini inuisa fore cōfido,
qui modo ingenuū animi candorē ad legendū accu-
terit. Ac de Mathematicæ diuisione primū dicamus.

Mathematicæ in primis scientias studiosos fuisse
Pythagoreos, non modò historicorum, sed etiam phi-
losophorum libri declarant. His ergo placuit, ut in
partes quatuor uniuersum distribuatur Mathe-
maticæ scietiæ genus, quarum duas τεχνὰ τὸ ποσὸν,
reliquas τεχνὰ τὸ μηλίχον verari statuerunt. Nam
τὸ ποσὸν vel sineulla comparatione ipsum
per se cognosci, vel certa quadam ratione compa-
ratum spectari: in illo Arithmeticam, in hoc ver-
ari Musicam: τὸ μηλίχον partim quiescere,
partim moueri: quidem illud Geometricæ propo-
sitionum esse: quod verò sua sponte motu cierit,
Astronomie. Sed ne quis falso putet, Mathe-
maticam scientiam, quod in viroque quanti
genere cernitur, idcirco inanem videri (si qui-
dem non solum magnitudinis diuiso sed etiam
multitudinis accretio infinitè progredi posset)
meminisse decet, τὸ μηλίχον καὶ τὸ ποσὸν,
que subiecto Mathematica generi imposita sunt
a Pythagoreis nomina, non cuiuscunque mo-
di quantitatem significare, sed eam demum,
que cum multitudine cum magnitudine sit defi-

0020899
PRAEFATIO.

vita, & suis circumscripta terminis. Quis
nisi ullam infiniti scientiam defendat? Hoc
seitum est, quod non solum docet Aristoteles, in
finitum ne cogitatione quidem complecti que-
quam posse. Itaque ex infinita multitudinis
magnitudinis suuāpēi finitam hæc scientia de-
cerpit & amplectiur naturam, quam tractet, in
in qua versetur. Nam de vulgari Geometriam
consuetudine quid sentiendum sit, cum data in-
terdum magnitudine infinita aut fabricantur alia
quid, aut proprias generis subiecti affectiones exqui-
runt, disertè monet Aristoteles, δύσην (de Ma-
thematicis) loquens δέονται τοῦ ἀπείρου δύσις γόνι-
ται, ἀλλαγόναν ἔνα: δύσκον δὲ βούλωνται, τοτε
γαρμένου. Quamobrem disputatio ea qua infi-
tum refellitur, Mathematicorum decretis rati-
onibusque non aduersatur, nec eorum apodixen
labefacit. Etanim tali infinito opus illis nequa-
quam est, quod exitu nullo peragrari possit, nec
talem ponunt infinitam magnitudinem: sed quan-
tamcumq; velit aliquis effingere, ea vi suppetat,
infinitam præcipiunt. Quinetiam non modo im-
mensa magnitudine opus non habent Mathematici,
sed ne maxima quidem: cum instar max-
ima minima queque in partes totidem pari ra-
tione diuidi queat. Alteram Mathematica diuisi-
onē attulit Geminus, vir (quantum ex Proclo con-
iicere licet) μαθημάτων laude clarissimus. Eam
qua superiore plenior & accuratior fortè visa est,
cū doctissimè pertractari suā in decimum Euclidis
prefa-

PRAEFATIO.

Prefatione P. Monnaureus vir senatorius, & regia
bibliotheca praefectus, leuiter astringam. Nam ex
duobus rerum velut summis generibus τῶν νοῆσ.
τὸ τῶν ἀισθητῶν, quae res sub intelligentia cadunt,
Arithmetica & Geometria attribuit Geminus: qua
vero in sensu incurruunt, Astrologia, Musicae Sup-
pularici, Optica, Geodesia & Mechanica adiu-
dicavit. Adhanc certè diuisionem spectasse videtur,
Aristoteles, cum Astrologiam Opticam, harmo-
niam φυσικωτέρας τῶν μαθημάτων nominat, ut
que naturalibus & Mathematicis interiectae sint,
ac velut ex virisquis mixta disciplina: Siquidem
genera subiecta à Physicis mutuantur, causas
vero in demonstrationibus ex superiore aliqua
Scientia reperiunt. Id quod Aristoteles ipse aper-
tissimè testatur, ενταῦθα γέρ, φησὶ, τὸ μένον,
τῶν οἰδηπλοχῶν εἰ δέναι τὸ διόλε, τῶν μαθη-
μάτων. Sequitur, ut quid Mathematica conueni-
at cum Physica & prima Philosophia: quid ipsa
ab alia que differat, paucis ostendamus. Illud
quidem omnium commune est, quod in veri con-
templatione sunt posita, ob idquē Σεωγέλε καὶ
Gracis dicuntur. Nam cùm διάνοια sine ratio
& mens omnis sit vel πραξικὴ, vel θεορικὴ,
solidem scientiarum sunt genera necesse est. Quod
si Physica, Mathematica, & prima Philosophia,
nec in agendo, nec in efficiendo sunt occupata,
hoc certè perspicuum est, eas omnes in cognitione
contemplationeque necessario versari. Cum enī
rerum non modò agendarum, sed etiam effi-

A S ciendā.

PRAEFATIO.

cendarum principia in agente vel sufficiente con-
 fiant, illorum quidem temporis, harum au-
 tem vel mens vel ars, vel vis quadam & facul-
 tas: rerum profectio naturalium. Mathematica-
 rum, atque diuinarum principia in rebus ipsis,
 non in philosophis inclusa latent. Atque haec
 una in omnes valet ratio, qua Deo ex lexis esse
 colligat. Iam vero Mathematica separatum cum
 Physica congruit, quod utraque versatur in cog-
 nitione formarum corpori naturali inherentium.
 Nam Mathematicus plana, solida, longitudines
 & puncta contemplatur, qua omnia in corpore
 naturali naturali quoque philosopho tractantur.
 Mathematica item & prima philosophia hoc inter-
 se propriè conueniunt, quod cognitionem utraque
 persequitur formarum, quoad immobiles, & à con-
 cretione materia sunt libera. Nam tamen si
 Mathematicæ forma re vera per se non coherent,
 cogitatione tamen à materia & motu separantur,
 οὐδὲ γίνεται λέπτος χωρίστων. ut ait Aris-
 teles. De cognitione & societate breuiter dixi-
 mus, iam quid intersit videamus. Unaquaq; mathe-
 maticarum certum quoddam rerum genus propo-
 situm habet, in quo versetur, ut Geometria quan-
 titatem & continuationem aliorum in unam par-
 tem, aliorum in duas, quorundam in tres, eorumq;
 quatenus quanta sunt & continua, affectiones
 cognoscit. Prima autem philosophia, cum sit omni-
 un communis, universum Entis genus, quaq; ei acci-
 dentia & conueniunt hoc ipso quod est, considerat.

Ad

PRAEFATIO.

Ad hanc, Mathematica eam modo naturam amplectitur, que quanquam non mouetur, separari tamen sciungi, nisi mente & cogitatione à materia non potest, obcamq; causam ēt, & φαιρέως dici consuevit. Sed Prima philosophia in ijs versatur, que & seunīta, & aeterna, & ab omni motu per se soluta sunt ac libera. Ceterū Physica & Mathematica quanquā subiecto discrepare non videntur, modo tamen rationēq; differunt cognitionis & contemplationis, unde dissimilitudo quoque scientiarum sequitur. Etenim Mathematica species nihil re vera sunt aliud, quam corporis naturalis extremitates, quas cogitatione ob omni motu & materia separatas Mathematicus contemplatur: sed easdem conjectatur Physicorū ars, quatenus cum materia comprehensa sunt, & corpora motui obnoxia circumscribunt. Ex quo sit, ut quaecunque in Mathematicis incommodates accidunt, eadem eriam in naturalibus rebus videantur accidere, non autem vicissim. Multi enim in naturalibus sequuntur incommoda, qua nihil ad Mathematicum attinent, διὰ τὸ, inquit Aristoteles, τὰ μὲν ēt, & φαιρέως, λέγεται, τὰ μαδηματικά, τὰ ξ. φυσικά εἰσι γοῶπτεως. Siquidem res cum materia deuinctas contēplatur physicus: Mathematicus verò rē cognoscit circūscriptis ijs omnibus, qua sensu percipiuntur, ut gravitate, leuitate, duritate, molle, & præterea calore, frigore, alijsq; contrariorum paribus, qua sub sensum subiecta sunt: tantum autem relinquit

qua-

PRAEFATIO.

quantitatem & continuum. Itaq; Mathematicorum ars in ijs quæ immobilia sunt cernitur (τὸς ἀριθμητικῆς τὸς δυτικῶν ἀστερογραφίας, τὸς Σέω τὸς γεωμετρίας τὸν ἀστρολογικὸν) quæ vero in natura obscuritate posita est, res quidem quæ nec se parari nec motu vacare possunt contemplatur. Id quod in vitroque scientia genere perspicuum esse potest sive res subjectas definias, sive proprietates earum demonstrares. Etenim numerus, linea, figura, rectum, inflexum, aquale, rotundū, vniuersa deniq; Mathematicus que tractat & profitetur, absque motu explicari doceriq; possūt: χωρὶς τὸν νόον καὶ ξινήτεως εἰς: Physica autē sine monitione species nūc quaquam possunt intelligi. Quis enim hominis planata, ignis, ossium, carnis naturam & proprietates sine motu, qui materia sequitur, perspiciat? Siquidem tantisper substantia quaque naturalis constat, redici solet, quo ad opus ē munus suum, agendo patiendōque tueri ac sustinere valeat: qua critamissa διωκτή, ne nomen quidem nisi ὀμονύμων retinet. Sed Mathematico ad explicandas circuli aut trianguli proprietates, nullum adferre potest usum, materia, ut auri, ligni, ferri, in qua insunt, consideratio, quin eō verius eiusmoditerum, quarum species tanquam materia vacantes efformemus animo, naturam complectemur, quod coniunctione materia quasi adulterari dīprauantique videntur. Quo circa Mathematica species eodem modo quo κοιλὸν, sive concavitas, sine motu & subiecto, definitane explicare cognoſ.

PRAEFATIO.

noscit, possunt : naturales verò cum eam vim
babeant, quam ut ita dicam, finitas cum materia
comprehensa sunt, nec absque ea separatim possunt
intelligi: quibus exemplis quid inter Physicas &
Mathematicas species inersit, haud difficile est
animaduertere. Ille certè non semel est usus Ari-
stotheles . Valeant ergo Protagoræ sophismata,
Geometras hoc nomine refellentis, quod circulus
normam puncto non attingat. Nam diuina Geo-
metrarum theorematum, qui sensu assimilabit, vix
quicquam reperiet quod Geometrae concedendum
videatur. Quid enim ex his quæ sensum mouent,
ita rectum aut rotundum dici potest, ut à Geome-
tra ponitur? Nec verò absurdum est aut vitiosum,
quod lineas in puluere descriptas pro rectis aut ro-
tundis assunit, quæ nec rectæ sunt nec rotundæ, ac no-
latitudinis quidem expertes. Siquidem non ijs uti-
tur Geometra, quasi inde vim habeat conclusio, sed
corum quæ discenii intelligenda relinquuntur,
tudem ceu imaginem proponit. Nam qui primus
instituantur, bi ductu quodam & velut ξεγαyo-
ría sensuum opus habent, vt ad illa quæ sola in-
telligentia percipiuntur, aditum sibi compara-
re queant. Sed tamen existimandum non est rebus
Mathematicis omnino negari materiam ad
Non eam tantum quæ sensum afficit. Est enī
materia alia quæ sub sensum cadit, alia quæ ani-
mo & ratione intelligitur. Illam αἰτιοῦντες
τοτὴν vocat Aristoteles. Sensu percipitur, vt ac-
tū lignum, omnisque materia quæ, moueri po-
test

PRAEFATIO.

est. Animo & ratione cernitur ea que in rebus sensilibus inest, sed non quatenus sensu percipiuntur, quales sunt res Mathematicorum. Vnde ab Aristotele scriptum legimus ἐπὶ τῷ Καὶ ἀφαιρεῖσθαι τὸν ἔργον rectum se habere ut simum: μὲτοιωχός γάρ: quasi velit ipsius recti quo Mathematicorum est, suam esse materiam, non minus quam simi quod ad Physicos pertinet. Nam licet res Mathematicae sensili videntur materia, non sunt tamen individua, sed propter continuationem partitionis semper obnoxiae, cuius ratione dici possunt sua materia non omnino carere: quin aliud videtur τὸ εἶναι γένουν, aliud quoad continuationi adjuncta intelligitur linea. Illud enim seu forma in materia propriatum causa est, quas sine materia percipere non licet. Hac est societas & dis fidū Mathematicarum cum Physica & prima Philosophia ratio. Nunc autem de nominis etymo & nomenclatione pauca quadam afferamus. Nam si quae indicio & ratione imposita sunt rebus nomina, certè non temerè indita fuisse credendum est, quibus scientias appellari placuit, sed neque otiosa semper haberi debet ista etymologia indagatio, cum ad rei etiam dubiae fidem sape non parvus valeat res ea nominis interpretatio. Sic enim Aristoteles ducto ex verborum ratione argumento ἀπομάρτυρι, μεταβολή, αἰδερος, aliarumq; rerum naturam ex parte confirmavit. Quoniam igitur Pythagoras Mathematicam scientiam non modo studiose coluit, sed etiam repetitis à capite principijs geometricam

contem-

P R A E F A T I O.

contemplationem in liberalis disciplina formam
composuit, & perspectus absq; materia solius intel-
ligentie adminiculo theorematibus, tractationem
 $\tau\epsilon\pi\tau\chi\delta\lambda\gamma\omega\tau$, & $\chi\sigma\mu\pi\chi\tau\omega\tau$ Χρυσάριον con-
stitutionem excogitauit: credibile est, Pythagora-
tam, aut certè Pythagorcos, qui & ipsi doctoris
sui studia libenter amplexi sunt, huic scientiae id
nomen dedisse, quod cum suis placitis atq; decretis
congrueret rerumq; propositarum naturam quo-
quo modo declararet. Ita cùm existimaret illi, om-
nem disciplinam, qua μαθητεύεται dicitur, ἀνάμνη-
σιν esse quandam i. recordationem & repetitionem
eius scientific, cuius antè quam in corpus immigrat-
et, compos fuerit anima, quemadmodum Plato
quoque in Menone, Phædone, & alijs aliquot lo-
ci videtur astruxisse: animaduicerent autem
eiusmodi recordationem, qua non posset multis ex-
hibus perspici, ex his petissimum scientijs demon-
strari, si quis nimirum, ait Plato, $\epsilon\tau\omega\tau\alpha\delta\iota\alpha\gamma\tau\delta\omega\tau$
ματραγγη, probabile est equidem Mathematicas à
Pythagoreis artes $\chi\tau\tau'\epsilon\xi\omega\chi\tau\tau'$ fuisse nominatas, ut
ex quibus μαθητεύεται, id est aeternarum in anima ra-
tionum recordatio διαφερόντως & principiū in-
telligi posset. Cuius etiam rei fidem nobis diuinus
fecit Plato, qui in Menone Socratem induxit hoc
argumēti genere persuadere cupientem, discere ni-
hil esse aliud quam suarum ipsius rationum animum
recordari. Etenim Socrates punctionem quendam vt
Tullij verbis ptar, interrogat de geometrica dimen-
sione quadrati: ad eas sic ille respondet vi puer, et ta-

PRAEFATIO.

mentam faciles interrogaciones sunt, ut gradationem
respondens, eodem perueniat quò si Geometrica di-
dicisset. Aliam nominis huius rationem Anatolius
exposuit, ut est apud Rhodiginum, quod cùm cre-
dere disciplina deprehendi vel non docente aliquo
possint omnes, Mathematica sub nullius cogni-
tionem veniant, nisi praecunte aliquo, cuius solen-
tia succidantur repreta, vel exurantur, & super-
ciliosa complanentur aspreta. Ita enim Caelius
quod quam vīa habeat, non est huius loci curiositas
perscrutari. Evidē M. Tullius Mathematicas
in magna rerum obscuritate, recondita arte mul-
tiplicijs ac subtili versari scribit: sed quis nescit
idipsum cum alijs grauioribus scientijs esse com-
mune? Est enim, vel eodem auctore Tullio, omnis
cognitio multis obstructa difficultatibus, max-
imaq; est & in ipsis rebus obscuritas, & in iudi-
cijs nostris inscrutitas, nec ullus est, modo interea
paulò Physica penetrarit, qui non facile sit expre-
sus, quam multi vndique emergant, rerum natura-
lium causas inquirentibus, inexplicabiles laby-
rinthi. Sunt qui ex demonstrationum firmitate
nominari Mathematicas opinantur: cuius etiam
rationis momentum alio seorsim loco expenden-
. dum fuerit. Quocirca primam verbi notationem,
quam sequutus est Proclus, nobis retinen-
dam censeo. Hactenus de vniuerso Mathematica
ce genere, quanta potuī & perspicuitate & bre-
uitate dixi. Sequitur ut de Geometria separata
atque ordine ea differam, qua initio sum pollici-

P R A E F A T I O.

Ius. Est autem Geometria, ut definit Proclus sci-
entia, qua versatur in cognitione magnitudinum
figurarum, & quibus haec continentur, extre-
rum, item rationum & affectionum, qua in illis
cernuntur ac inherent: ipsa quidem progrediens a
puncto individuo per lineas & superficies, dum ad
solida descendat, variasq; ipsorum differentias pa-
refaciat. Quumque omnis scientia demonstrativa,
ut docet Aristoteles, tribus quasi momentis con-
stituatur, genere subiecto, cuius proprietates ipsa sci-
entia exquirit & contemplatur: causis & principijs
ex quibus primis demonstrationes conficiuntur: &
Proprietatibus, qua de genere subiecto per se enun-
ciantur: Geometria quidem subiectum in lineis, tri-
angulis, quadrangulis, circulis, planis, solidis atque
omnino figuris & magnitudinibus, earumque ex-
tremitaribus consistit. His autem inherent diui-
siones, rationes, tactus, aequalitates, & aequalia
ταὐθεῖαι ἐλέγει, atque alia generis eiusdem
propè innumerabilia. Postulata vero & Axi-
mata ex quibus haec inesse demonstrantur, eiusmodi
sunt: Quous centro & interuallo circu-
lum describere. Si ab aequalibus aequalia deriva-
bas, qua relinquuntur esse aequalia, easteraq; id
genus permulta, qua licet omnium sint commu-
nia, ac demonstrandum tamen tum sunt accom-
modata, cum ad certum quoddam genus tra-
ducuntur. Sed cum precipua videatur Arith-
metica & Geometria inser Mathematicas
dignatio, cur Arithmetica sit & xplicet &
exactior

P R A E F A T I O.

exactior quam Geometria paucis explicandum arbitror. Hic vero & Aristotelem sequemur ducem, qui scientiam cum scientia ita comparat, ut accuratorem esse velite am, quare rei causam decet, quam quae rem esse tamum declarat, deinde quae in rebus sub intelligentiam cadentibus versatur, quam quae in rebus sensum mouentibus cernitur. Sic enim & Arithmetica quam Musica, & Geometria quam Optica, & Siderometria quam Mechanica exactior esse intellegitur. Postremo quae ex simplicioribus initis constitut, quam quae aliqua adiectione compositionis viciuntur. Atque hanc quidem ratione Geometrica praeferat Arithmetica, quod illius initium ex additione dicatur, huius sit simplicius. Est enim punctum, ut Pythagoreis placet, unitas qua situm obtinet: unitas vero punctum est quod si uacat. Ex quo percipitur, numerorum quam magnitudinem simplicius esse elementum, numerosque magnitudinibus esse puriores, & à concretione materia magis disiunctos. Hac quanquam nemini sunt dubia, habet & ipsa tamen Geometria quo se plurimum efferat, opibusque suis ac rerum uertute multiplici vel cum Arithmetica certet: id quod tunc facile deprehendas cum ad infinitam magnitudinis divisionem, quam respuit multitudo, animum conuerteris. Nunc quae sit Arithmetica & Geometria societas, videamus. Nam theorematum quae demonstratione illustrantur, quadam sunt utriusque scientiae communia, quadam vero simili-

PRAEFATIO.

gularum propriis. E:enim quod omnis propor-tio sit prius siue rationalis, Arithmeticae soli con-uenit, nequaquam Geometria, in qua sunt eti-am $\alpha\beta\gamma$ seu irrationales proportiones. item, quadratorum gnomas minimo definitos esse, Arithmetica proprium (si quidem in Geometria nihil tale minimum esse potest) sed ad Geometriam propriè spectant sius, qui in numeris locum non habent tactus, qui quidem à continuis admittuntur: $\alpha\lambda\omega\gamma\omega$, quoniam ubi diuisio infinitè procedit, ibi etiam $\tau\circ\alpha\lambda\omega\gamma\omega$ esse solet. Com-munia porro utriusque sunt illa, qua ex sectionibus eueniunt, quas Euclides libro secundo est persequuntur: nisi quod sectio per extremam & medium ra-tionem in numeris nusquam reperiri potest. Iam vero ex theorematibus eiusmodi communibus, $\alpha\beta\gamma$ quidem ex Geometria ad Arithmeticam tra-duuntur: alia contra ex Arithmetica in Geometriam transferuntur: quedam vero perinde viri-que scientie conuenient, vt qua ex uniuersa ar-te Mathematica in viriisque barum conuiciant. Nam & alterna ratio, & rationum conuersio-nes, compositiones, diuisiones hoc modo commu-nia sunt viriisque. Quae autem sunt $\alpha\beta\gamma$ super-priorum, id est, de commensurabilibus, Arith-metica quidem primùm cognoscit & contempla-tur: secundo loco Geometria Arithmeticam continet. Quare & commensurabiles magni-tudines illæ dicuntur, que rationem inter se habent, quam numerus ad numeram, per-

PRABFATIO.

inde quasi cōmensuratio & ſummeſia in numeris primūn cōſiftat (Vbi enim numerus ibi & ſumma ſe cernitur: & ubi ſummetrō, illic etiam numerus) ſed quae triangulorum ſunt & quadrangulorum, à Geometra p̄imūn cōſiderantur: tūm analogia quadam Arithmeticus e idem illa in numeris contemplatur. De Geometria diuifione hoc adiçionem puto, quid Geometrica pars altera in planis figuris cernitur quā ſolam laitudinem longitudinem conjunctam habent: altera verò ſolidas contemplatur, quae ad duplex illud interuallum crassitudinem adſiſcunt. Illam generali Geometria nomine veteres appellarunt: hanc propriè Stereometriam dixerunt. Ita Geometriam cum Optica & Stereometriam cum Mechanica non raro comparat Aristoteles. Sed illius cognitio huic inuenitionem multis ſeculis antecēſſit, ſi modò Stereometriam ne Socratis quidem aīate vllam fuſſe omnino verum eſt, quemadmodum à Platone scriptum videtur. Ad Geometria utilitatem accedo, qua quanquam ſuapte vi & dignitate ipſa per ſe nititur, nullius uſis aut actionis ministerio mancipata (ut de Mathematicis omnibus ſcientijs concedit in Politico Socrates) ſi quid ex ea tanjen utilitatis externa queritur, Diſboni quam latos, quam uereres, quam varios ſunt. Et uſ fundit? Nec verò audiendus eſt vel Ariftipus vel Sophistarum aliis, qui Mathematicarum artes idcirco repudiet, quid ex fine nihil docere videantur, eiisque quod melius aut deteri.

PRAEFATIO.

dexterius nullam babeans rationem. Ut enim nihil
 causa dicat, cur si melius trianguli, verbi gratia,
 tres angulos duobus esse rectis aequalibus: minime ra-
 men fuerit consentaneum Geometria cognitionem
 ut inutilem exagitare, criminari, explodere, quasi
 quae finem & bonum quod referatur, babeat nullum.
 Multas haud dubie solius contemplationis beneficio
 circa materia contagionem adfert Geometria com-
 modatales parim proprias, partim cum vniuerso
 genere communes. Cum enim Geometria, ut scri-
 psit Plato, eius quod semper est cognitionem prosi-
 tatur, ad veritatem excitabit illa quidem ani-
 mum, & ad ritè philosophandum cuiusque men-
 tem comparabit. Quinetiam ad disciplinas om-
 nes facilis perdiscendas, artigeris necne Geome-
 triam quanti referre censes? Nam ubi cum mate-
 ria coniungitur, nonne præstantissimas procreas-
 tes. Geodesiam, Mechaniam, Opticam, qua-
 m' omnium usu, mortalium vitam summis be-
 atijs complectitur? Etenim bellica instrumen-
 torumq' propugnacula, quibus munite urbes
 vim propulsarent, his adiutricibus fa-
 cta est: montium ambitus & altitudines, loco-
 que situs nobis indicauit: dimetendorum
 mari & terra itinerum rationem prescrifit:
 vias & stateras, quibus exacta numerorum
 solitas in ciuitate retineantur, composuit: v-
 ersi ordinem simulachris expressit, multa-
 que hominum fidem superarent, omnibus
 fuisse. Vbiique extant præclara in eam rem

PRAEFATIO.

testimonia. Illud memorabile, quod Archimedes rex Hiero tribuit. Nam exstructo, vastam molis nauio, quod Hiero aegyptiorum regi Ptolemao mitteret, cum universa Syracusiorum multitudo collecta simul viribus nauem trahere non posset effecissetque, Archimedes, ut solus Hiero illam subducere, admiratus viri scientiam rex anno taurus, θρηνούσις ἡμέρας πρεσβύτερος τελετού. Quid? quod Archimedes idem, ut est apud Plutarchū, Hieroni scriptis datis viribus datum pondus moueri posse? fictusque demonstratio nisi robore illud sc̄epe tractarit, si terram haberet, alterius ubi pedem figeret, ad eam, nostram hanc se transmouere posse? Quid varia, aut quarant machinarumque genera ad usus necessarios comparata memorem? Innumerabilia profecto sunt illa, & admiratione dignissima quibus prius homines incredibili quedam ad philosophandum studio concitati, inopem mortalium vitam artis huīus praesidio subleuarum: tamēst memoria sit proditum, Platonem Eudoxo & Archytas vitio vertisse, quod Geometrica problemata aī sensilia & organica abducerent. Sic enim corrumpi ab illis & labefieri Geometria præstantiam, qua ab intelligibiliib⁹ & incorporeis rebus ad sensiles & corporas protaberetur. Quapropter ridicula idem scripsit Plato Geometram esse vocabula, qua quasi ad opus & animalium spectent, ita sonare videntur. Quid enim est quadrare si non opus facere? Quid addere,

P R A E F A T I O.

producere, applicare? Multa quidem sunt eiusmodi nomina, quibus necessariò & tanquam co-
acti Geometre utuntur, quippe cum alia desint
in hoc genere commodiora. Sic ergo censuit Plato,
sic Aristoteles sic denique philosophi omnes, Geo-
metriam ipsam cognitionis gratia exercendam.
nec ex aliquo usu externo sed ex rerum ratione intelligentia estimandam esse. Ex pesita breuius
quam res tanta dici possit, utilitatis ratione, Geo-
metrica ortum, qui in hac rerum periodo ex histori-
corum monumentis nobis est cognitus deinceps
aperiamus. Geometria apud AEgyptios inuenia,
(ne ab Adamo, Setbo, Noah, quos cognitione re-
rum multiplici valuisse constat, eam repetamus)
ex terrarum dimensione, ut verbi prae se fert ra-
tio, orium habuisse dicitur: cum anniversaria Nili
inundatione & incrementis lato obduiti agro-
rum termini confunderentur. Geometriam enim,
sicut & reliquas disciplinas, in usu quam in ar-
te prius fuisse auunt. Quod sane mirum videri
non debet, ut & huius & aliarum scientiarum in-
tentio ab usu caperit ac necessitate. Et enim tem-
pus, rerum usus, ipsa necessitas ingenium exci-
bat, & ignorantiam auit. Deinde quicquid cr-
cum habuit (ut tradunt Physici) ab inchoato &
imperfecto processit ad perfectum. Sic artium
& scientiarum principia experientiae benesicio col-
lecta sunt: experientia vero à memoria fluxit,
qua & ipsa à sensu primùm manauit. Nam
quod scribit Aristoteles, Mathematicas artes,

PRAEFATIO

comparatis rebus omnibus ad vitam necessariis, in
AEGypto fuisse constitutas, quod ibi sacerdotes om-
nium concessu in otio degerent: non negat ille ad-
ductos necessitate homines ad excogitandam, verbi
gratia terra dimetienda rationem, que theorema-
rum deinde investigationi causam dederit: sed hoc
confirmat, praeclara eiusmodi theorematum inuen-
ta, quibus exstructa Geometria disciplina constat,
ad usus vita necessarios ab illis non esse expedita. Ita
que vetus ipsum Geometrica nomen ab illa terra
partiund. e simiūmque regendorum ratione posse
recessit, & in certa quadam affectionum magni-
tudini per se inherentium scientia propriè reman-
xit. Quemadmodum igitur in mercium & con-
tractuum gratiam supputandi ratio, quam se-
cuta est accurata numerorum cognitio, à Phae-
nicibus initium duxit: ita etiam apud AEGyp-
tios, ex ea quam commemoravi causa ortum habuisse
Geometria. Hanc certè, ut id obicer dicam, Tha-
les in Graciam ex AEGypto primum translatis: cui
non pauca deinceps à Pythagora, Hippocrate,
Chio, Platone, Archytas Tarentino, alijsq; com-
pluribus, ad Euclidis tempora facta sunt rerum
magnarum accessiones. Ceterum de Euclidis
etate id solum addam, quod à Proclo memoria
mandatum accepimus. Is enim commemoratis
aliquot Platonis tum aequalibus tum discipulis
subiicit, non multò etate posteriori illis fuisse
Euclidem eum, qui Elementa conscripsit, &
multa ab Eudoxo collecta, in ordinem luculentum
com.

PRAEFATIO.

composuit, multaq; à Theateo inchoata perfecit,
quæq; mollius ab alijs demonstrata fuerant, ad fir-
missimas & certissimas apostolæs reuocauit. Vixit
autem, inquit ille sub primo Ptolemao. Et enim se-
runt Euclidam à Ptolemao quendam interrogatum
num qua esset via ad Geometriam magis compen-
diaria, quam sit ista σορθεώς respondisse μά-
τινας Βασιλεὺν ἀτραπὸν των γεωμετρίας.

Diende subiungit, Euclidem nati quidem esse mino-
rem Platone, maiorem vero Eratosthene & Archi-
mede(hi enim quales erant) cùm Archimedes Eucli-
dis mēt̄ionem faciat. Quòd si quis egregiam Eucli-
dis laudem quam cùm ex alijs scriptoribus accura-
tissimis, tūm ex bac Geometria στρογγυλος cōsequu-
tur est in qua diuinus rerum ordo sapienissimis qui-
busque hominibus magna semper admirationi fuit.
Proclum studiosè legat, quo rei veritatem illustri
mem reddat grauiissimi testis auctoritas. Supereft
igitur ut fin. m videamus, quod Euclidis elementa
referri, & cuius causa in id studium incun-
dere, oporeat. Et quidem si res qua tractan-
consideres: in tota bac tractatione nihil aliud
dixeris, quam vi Γεμιχὰ que vocantur
Platonica (fuit enim Euclides professione & in-
luto Platonicus) Cubus Icosaedrum, Octa-
edrum, Pyramis & Dodecaedrum certæ quadam
figuram & inter se latcrum, & ad sphæra diamet-
rum ratione eidem sphæra inscripta compre-
hendantur. Huc enim pertinet Epigrammaton
petus, quod in Geometrica Michaelis

00205959
P R A E F A T I O.

Pſelli ſcripturn legitur.

Σχήματα πέντε ἀνθεμος, πυθαγόρας θεος
ένος.

πυθαγόρας σοφος ευρη, πλάτων διδάσκαλος
διδάξει.

Εὐκλείδης τοι τοῖτι κλέος τερπιγαλλες έτενει.

Quid si discentis institutionem species, illud
certe fuerit propositum, ut huiusmodi elemento-
rum cognitione informatus discentis animus, ad
quilibet non modo Geometriae, sed & alium
Mathematicae partium tractationem idoneus para-
tus, accedat. Nam tametsi institutionem hanc ſu-
lis ſibi Geometra vendicare videtur, & tanquam
in possessionem suam venerit, alios excludere poſſe:
inde tamen per multa ſuo quodam modo iure decer-
pit Arithmeticus, pleraque Musicus non paucade-
rabit. Astrologus, Opticus, Logisticus, Machanicus,
itemq; cateri: nec ullus eſt denique artifex praeclarus,
qui in huius ſe possessioni ſocietatem cupide non
offerat, partemq; ſibi cōcedi poſtulerit. Hinc ſorcen-
tis absolute operi nomen, & ſorceris di-
Etus Euclides. Sed quid longius prouehor? Nam
quod ad hanc rem attinet, tam copioſe & erudi-
tè ſcripsit (ut alia complura) eo ipſo, quem dixi,
Ioco P. Montaureus, ut nihil defideris loci reli-
querit. Quæ verò ad dicendum nobis erant propo-
fita hactenus pro ingenij nostri tenuitate om-
nia mihi perfeciffe videor. Nam tametsi &
hac eadem & alia pleraque multo forte
praeclariora ab hominibus doctissimis, qui
tam

P R A E F A T I O .

tum acutissime ingenij, cum admirabili quodam le-
pore dicendi semper storuerunt grauius, splendi-
dius, uberioris tractari posse scio: tamen experiri li-
buit numquid etiam nobis diuino sit concessum mu-
nere, quod rudes in hac ph.losophia partē discipulos
adiuuare aut certe excitare queat. Huc accessit
quod ista recens elementorum editio, in qua nihil
non parum fuisse studij, aliquid à nolis efflagita-
re videbatur, quod eius commendationem adau-
geret. Cum enim vir doctissimus lo. Magnie-
nus Mathematicarum artium in hac Pharrhiso-
rum Academia professor vere regius, nostrum
hunc typographum in excudendis Mathematico-
rum libris diligentissimum, ad hanc Elemento-
rum editionem sapè & multum esset adhortatus,
eiusque impulsu permulta sibi iam comparasset
Hypographus ad hanc rem necessaria, cùd inter-
uenit, malum Ioannis Magnieni mors inspera-
ta, qua iam graue inflxit Academie vulnus,
cui ne post multos quidem annorum circuitus
cicatrix obduci vlla posse videatur. Quanob-
tem amissō instituti huius operis duce, typogra-
phus, qui nec sumptus antea factos sibi perire,
nec studioflos, quibus id muneris erat polliciis,
sua spe cadere vellet, ad me venit, & impensè
rogauit, ut meam propositae editioni oporam &
studium nauarem, quod cùm denegaret occupa-
tio nostra, iuberet officij ratio, feci euidem ro-
gatus, ut qua subobscurè vel parum commo-
de in sermonem Latinum è Graco translatā

PRAEFATIO.

videbantur, clariorc, aptiore & fideliore interpre-
tatione nostra (quod cuiusq, pace dictum volo) lu-
cem acciperent. Id quod in omnibus ferè libris poste-
rioribus tute primo obitu perspicias. Nam in sex
prioribus non tantum temporis quantum in catetis
ponere nobis licuit decimi auem interpretatio, qua
melior nulla potuisse adserit. P. Montaureo solidade-
betur. Atq, vt ad perspicuitatem facilitatemq,
nihil tibi deesse queraris, adscripta sunt propositio-
nibus singulis vel lineares figure, vel punctorum
tanquam unitatum notulae, que Theonis apodixia
illustrent illæ quidem magnitudinum, bæ autem
numerorum indices, subscriptis etiam ciphrarum,
ut vocant, characteribus, qui propositum quemuis
nitatum notula, quæ pro numeri amplitudine maius
pagina spatiū occuparent, pauciores sèpim depi-
cti sunt aut in lineas etiam commutatae. Nam lite-
rarum vt a, b, c characteres non modo numeri &
numerorum partibus nominandis sunt accommoda-
ti, sed etiam generales esse numerorum, vt magni-
tudinum affectiones testantur. Adiecta sunt insuper
quibusdam locis non pœnitenda Theonis scholia,
sive mauis lemmata, quæ quidem longè plura acces-
sissent, si plus orij & temporis vacui nobis fuisset re-
stitutum, quod huic studio impartiremus. Hanc igit
tur operam boni consule, & quo obvia erunt im-
pressionis vitia, candidè emenda. Vale. Lusertia q.
Idus April. 1557.

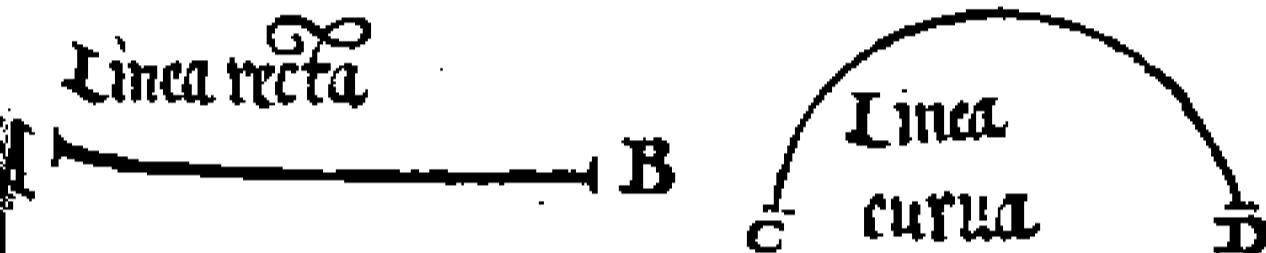
EVCLIDIS ELEMENTVM

PRIMVM

DEFINITIONES.

¹ Punctum est, cuius pars nulla est. Punctum

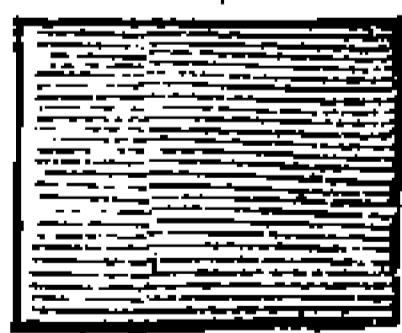
² Linea vero, longitudo latitudinis expers.

³ Lineæ autem termini, sunt puncta.

⁴ Recta linea est, quæ ex æquo sua interiacerunt puncta.

⁵ Superficies est, quæ longitudinem latitudinemque tantum habet.

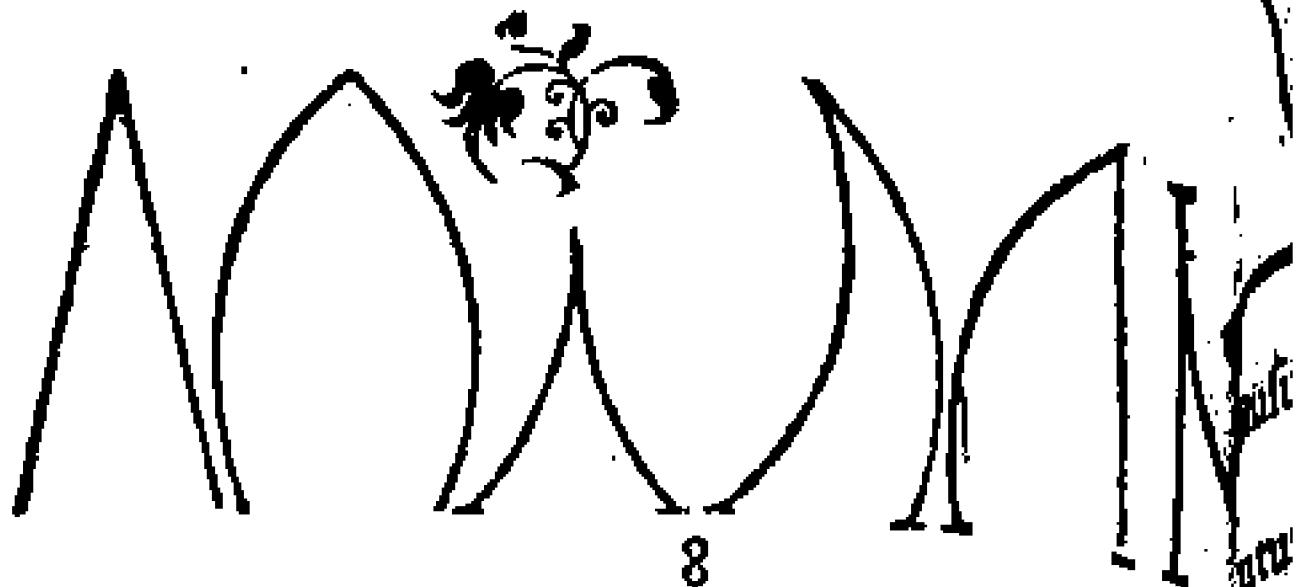

⁶ Super.

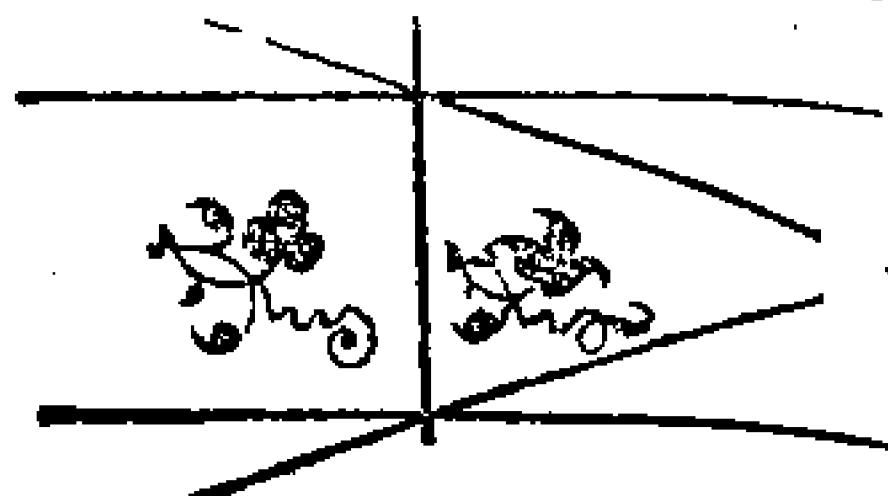
0020999
EVCLID. ELEMENT. GEOM.

6
Superficie extrema sunt lineæ.

7
Plana superficies est, quæ ex æquo suæ in-
terioracet lineas.

8
Planus angulus est duarū linearū in piano
se mutuò tangentium, & non in directum

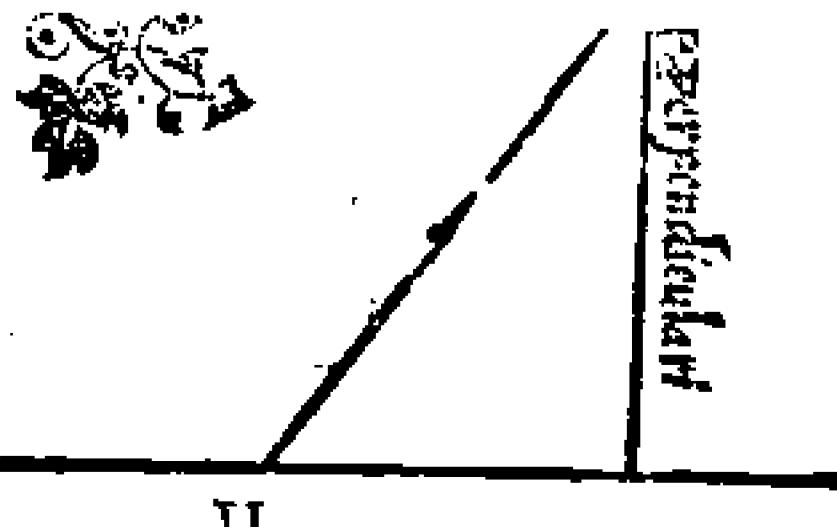

9
Cùm autem quæ angulum continet linea
rectæ fuerint, rectilineus ille angulus ap-
pellatur.

10
Cùm verò recta linea super rectam consi-
stens lineā, eos qui sunt deinceps angulos
æquales, inter se fecerit: rectus est vterq; æ-
qua-

LIBER I.

quatum angulorum: quæ insitit recta linea, perpendicularis vocatur ei^o, cui insitit.

II

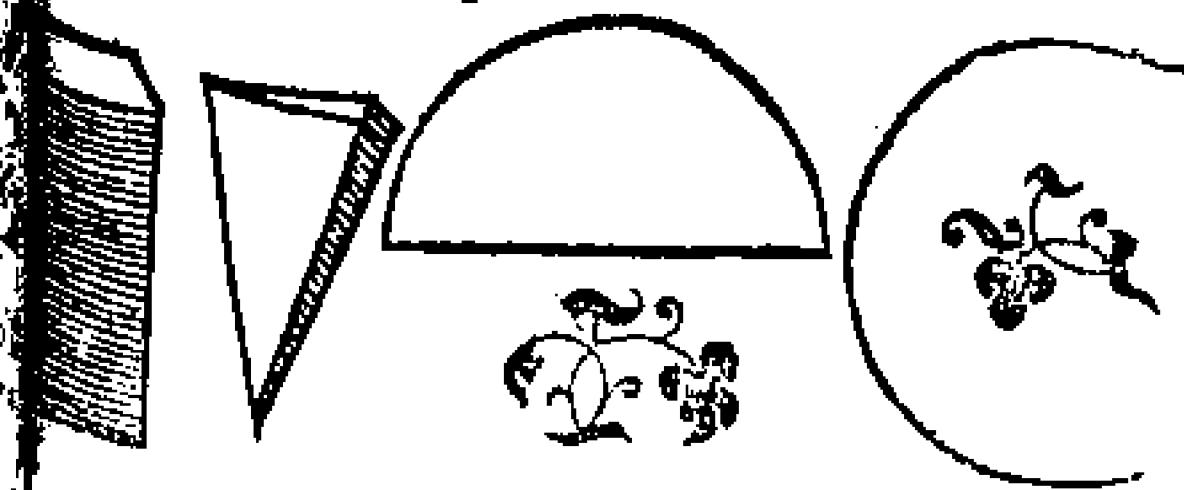
Obtusus angulus est, qui recto maiore est.

12

Acutus verò, qui minor est recto.

13

Terminus est, quod alicuius extremū est.

14

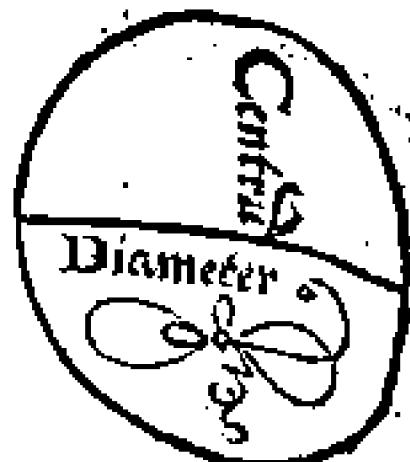
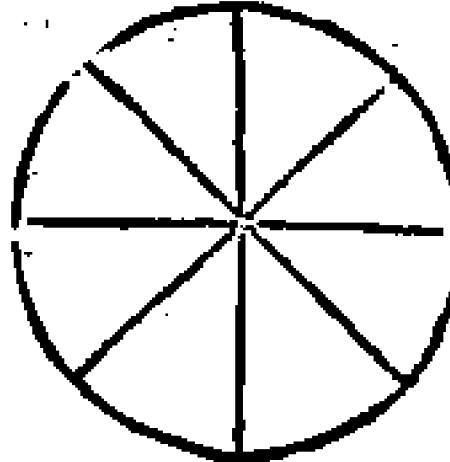
Figura est, quæ sub aliquo, vel aliquibus terminis comprehenditur.

15

Circulus est, figura plana sub vna linea cōprehēsa, quæ peripheria appliatur: ad quam ab uno puncto eorum. quæ intra figuram sunt

4 EVCLID. ELEMEN. GEOM.

sunt posita, cadentes omnes rectæ lineæ inter se sunt æquales.

16

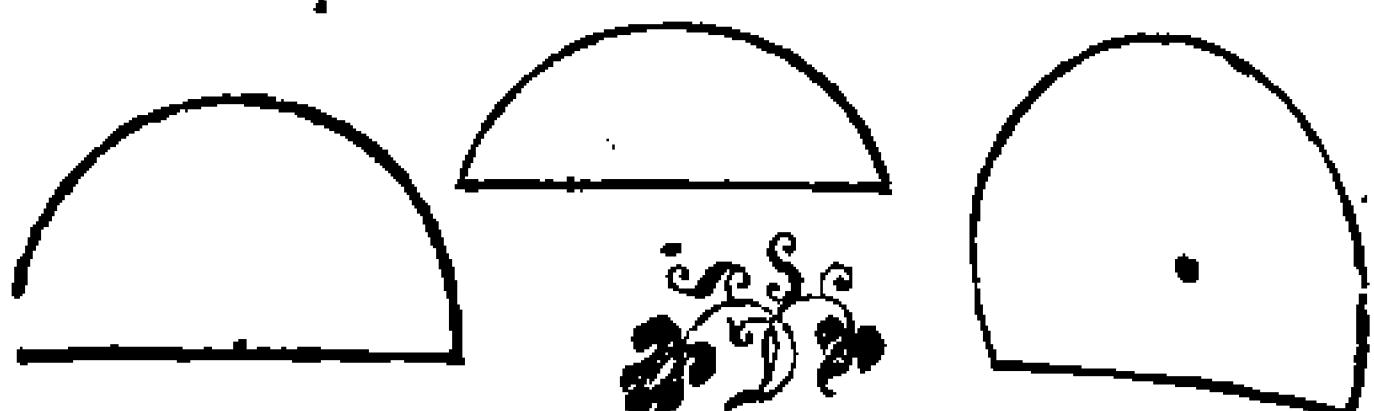
Hoc verò punctum, centrum circuli appellatur.

17

Diameter autem circuli, est recta quædatum linea per centrum ducta, & ex utraque parte in circuli peripheriam terminata, qua circulum bifariam secat.

18

Semicirculus est figura, quæ continetur sub diametro, & sub ea linea, quæ de circuli peripheria aufertur.

19

Segmentum circuli, est figura, quæ sub rectâ linea & circuli peripheria continentur.

20 Recti

LIBER PRIMVS.

§

20.

Rectilineæ figuræ, sunt quæ sub rectis lineis continentur.

21

Trilateræ quidem, quæ sub tribus.

22

Quadrilateræ, quæ sub quatuor.

23

Multilateræ vero, quæ sub pluribus quam
quatuor rectis lineis comprehenduntur.

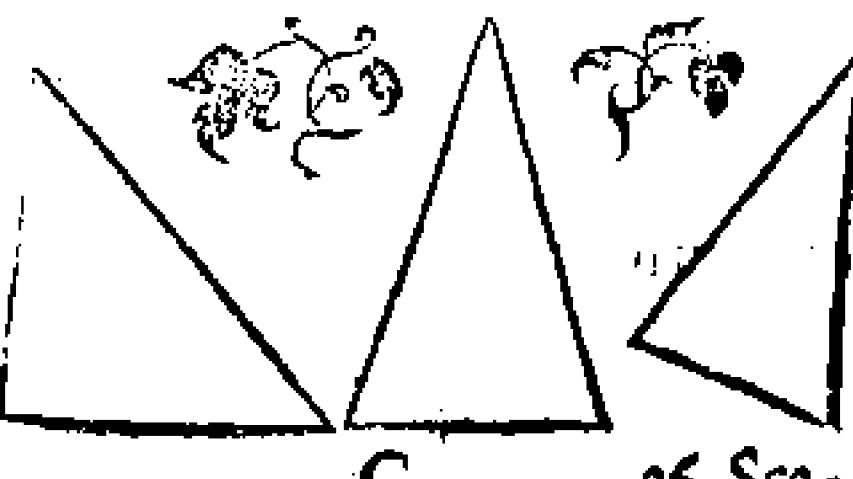
24

Trilaterarū, porrò figu-
tarum, æquilaterum est
triangulum, quod tria la-
tera habet æqualia.

25

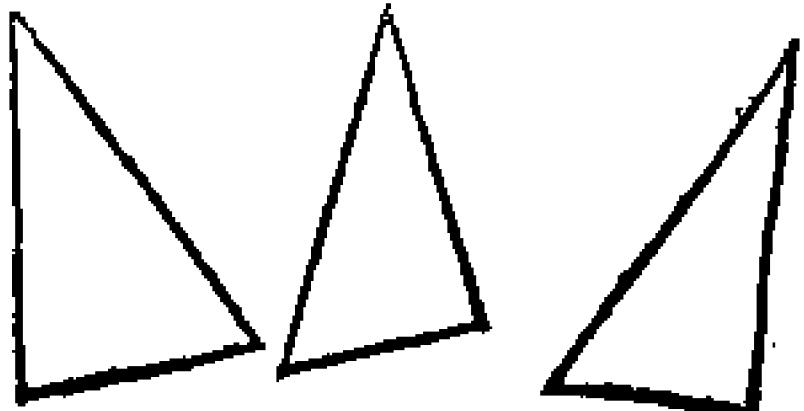
Isoæcæles
autem est
quod duo
tantum æ-
qualia ha-
bet latera.

6 E V CLID. ELEMENT. GEOM.

26

Scalenū
verò, est
q̄b tria in
equalia ha
bet latera.

27

Ad hæc etiam trilaterarum figurarum, re
ctangulum quidem triangulum est, quo
rectum angulum habet.

28

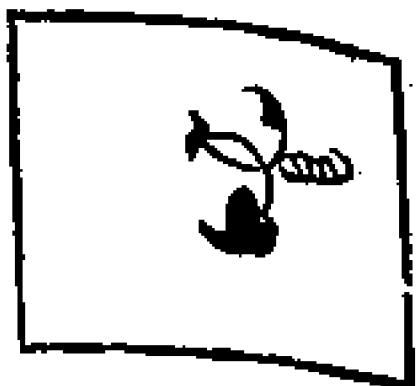
Amblygonium autem, quod obtusum an
gulum habet.

29

Oxygonium verò, quod tres haber a cutoe
angulos.

30

Quadrilaterarum autem figurarum, qu
dratū
quidē
est qđ
& x.
quila-
terū
& re.
Etangulum est.

31

Altera parte longior figura est, quæ re
gula quidem, at æquilatera non est.

32 Rhom.

I I B E R . I.

7

33

Rhomboides vero, quæ aduersa & latera
angulos habens inter se æqualia, neque
æquilatera est, neque rectangula.

34

Priester
bas au
tæ re-
lique
qua.
utilla-
teræ figuræ, trapezia appellantur.

35

Parallelae rectæ lineæ sunt
quaæ, cùm in eodem sint pla-
no, & ex utraque parte in in-
nitum producantur, in neutram sibi mu-
tuo incidunt.

Postulata.

I

Postuletur, vt à quovis punto in quoduis
C 2 pun-

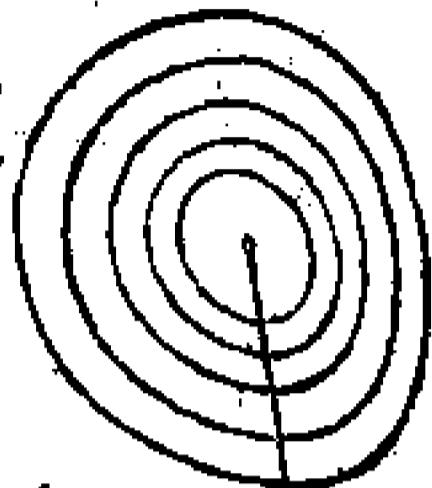
3. E V C L I D. E L E M E N. G E O M.
punctum, rectam lineam ducere concedatur.

2

Et rectam lineam terminatam in continuum recta producere.

3

In quovis centro & intervallo circulum describere.

Communes notiones.

1.

Quæ eidem æqualia, & inter se sunt æqualia.

2

Et si æqualibus æqualia adiecta sint, tota sunt æqualia.

3

Et si ab æqualibus æqualia ablata sint, quæ relinquuntur sunt æqualia.

4

Et si inæqualibus æqualia adiecta sint, tota sunt inæqualia.

5

Et si ab inæqualibus æqualia ablata sint, reliqua sunt inæqualia.

6

Quæ eiusdem duplia sunt, inter se sunt æqualia.

Et

LIBER I.

Et quæ eiusdem sunt dimidia, inter se.
7
Qualia sunt.

Et quæ sibi mutuò congruunt, ea inter se
8
sunt æqualia.

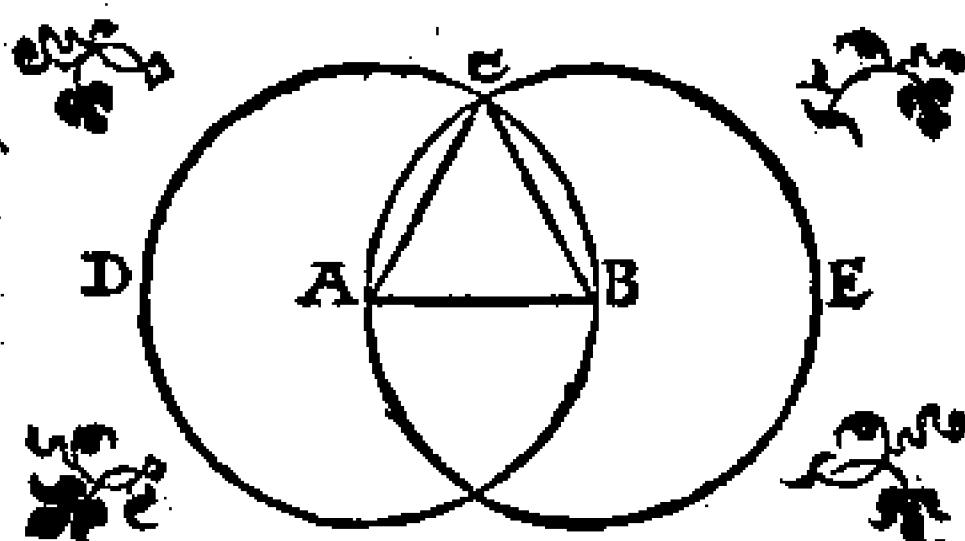
Totum est sua parte maius.
9

Item, omnes rectianguli sunt inter se equa.
10

Et si in duas rectas lineas altera recta inci-
dens, internos ad easdēque partes angulos,
quibus rectis minores faciat, duæ illæ re-
ctæ lineæ in infinitum productæ sibi mu-
tuo incident ad eas partes, vbi sunt anguli
quibus rectis minores.
11

Rectæ lineæ spatium non comprehen-
sunt.

Problema I. Proposition I.

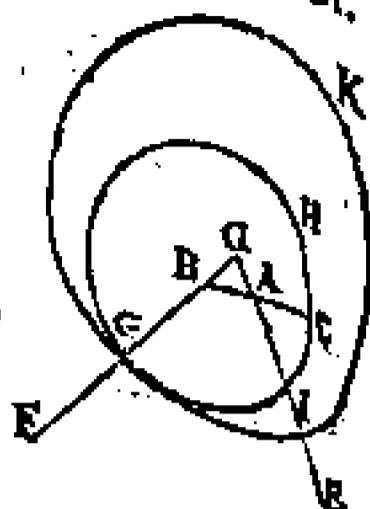

Quadratum constituere.

C 3 Pro.

10 E V C L I D . E L E M E N . G E O M .
 Problema 2. Pro.
 positio 2.

Ad datum punctum, da
 tæ rectæ lineæ, e qualē
 rectam lineam ponere.

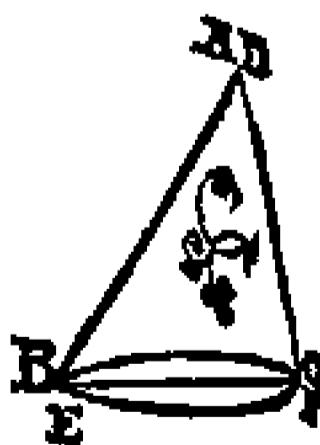
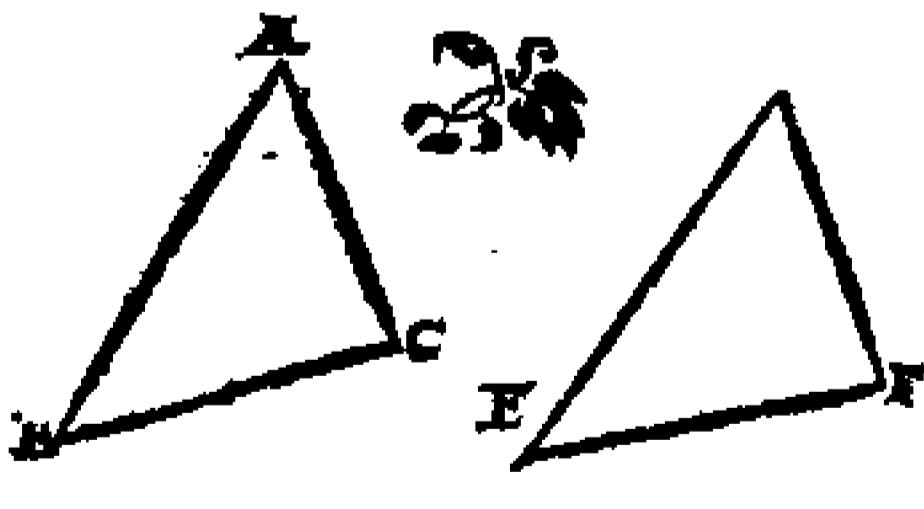
Problema 3. Pro-
 positio 3.

Duabus datis rectis li-
 neis in equalibus, de ma-
 iore æqualē minori re-
 stam lineā detrahere.

Theorema primum. Propositio 4.

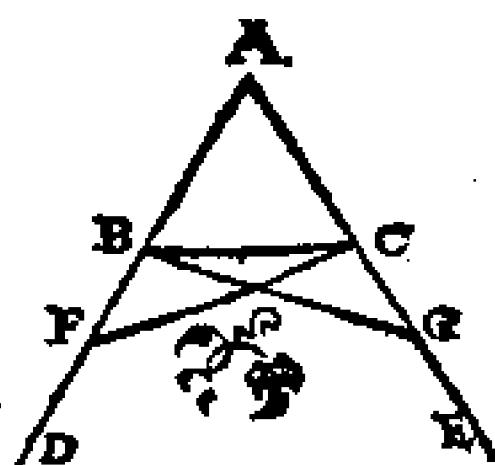
Si duo triangula duo latera duobus late-
 bus æqualia habeant, vtrunque utriq[ue]
 beant verò & angulum angulo æquale, si
 æqualibus rectis lineis contentum: & ob-
 basi æqualē habebunt, eritq[ue] triángulo
 triángulo æquale, ac reliqui anguli reliqui
 angulis æquales erūt, vterque utriq[ue]
 quibus æqualia latera subtenduntur,

Theorema

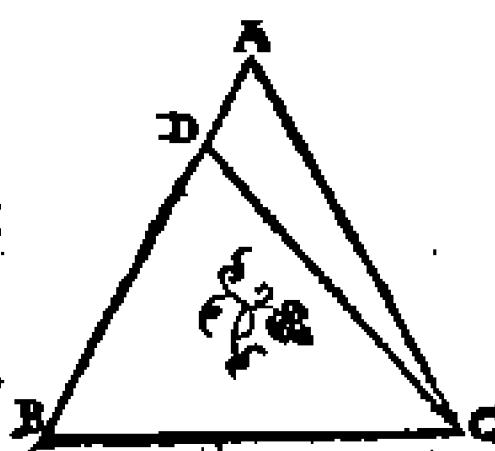
Theorema 2. Pro-
positio 5.

Isocelesum triangulorū
qui ab basim sunt anguli,
inter se sunt æquales;
& si ulterius productæ
sunt æquales illæ rectæ li-
neæ, qui sub bâsi sunt anguli, inter se equa-
le erunt.

Problema 3. Pro-
positio 6.

Si trianguli duo anguli
æquales inter se fuerint
& sub æqualibus angulis
subtensa latera æqualia
inter se erunt.

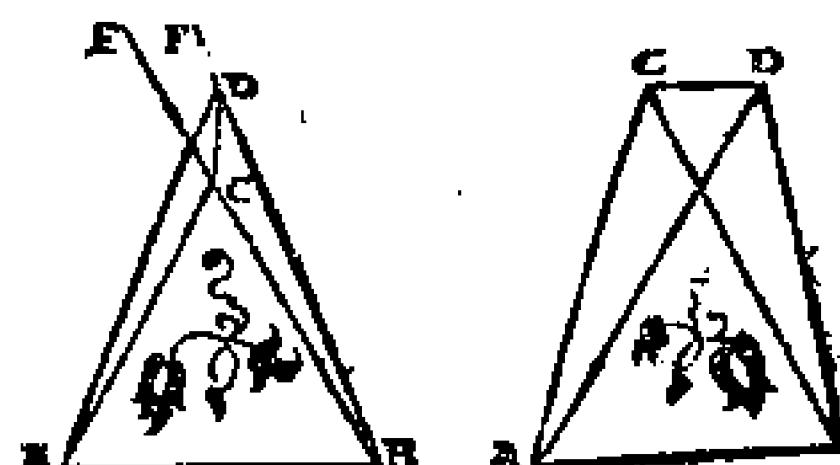

Theorema 46. Propositio 7.

Super eadē recta linea, duabus eisdem re-
ctis lineis alię duę rectę lineę æquales, utra-
que utrique nō constituentur, ad aliud æ-
que a-
liud

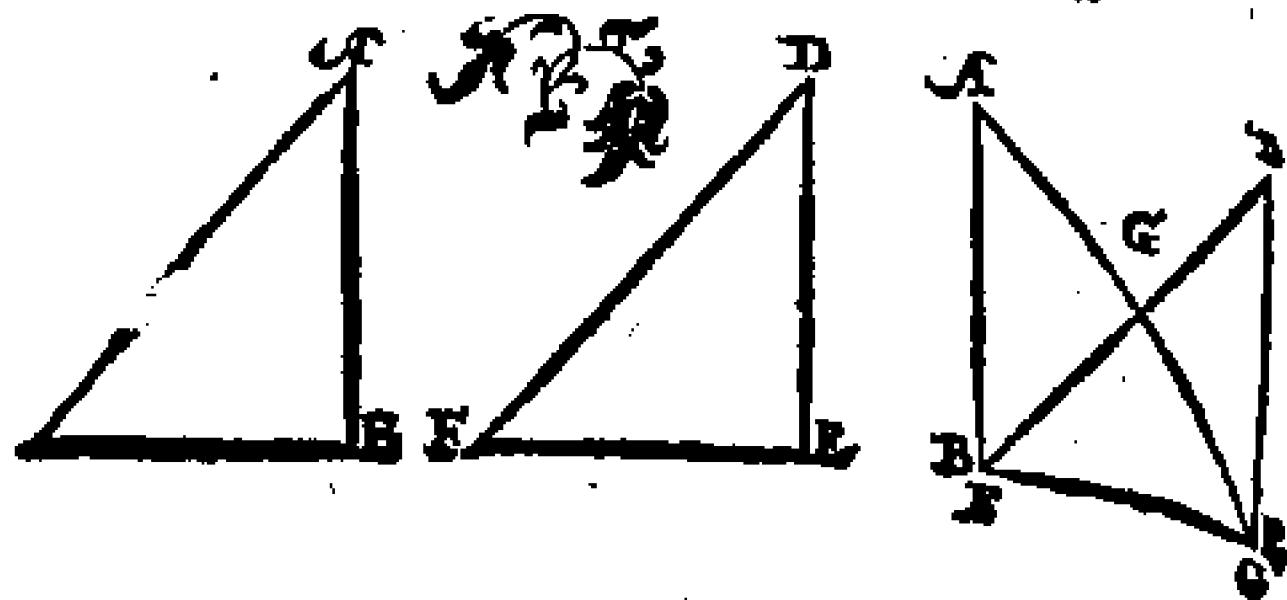
pu-
n-
ctū, ad
eadē
partes
eosdē

que terminos cum duabus initio ductis ce-
rtis lineis habentes.

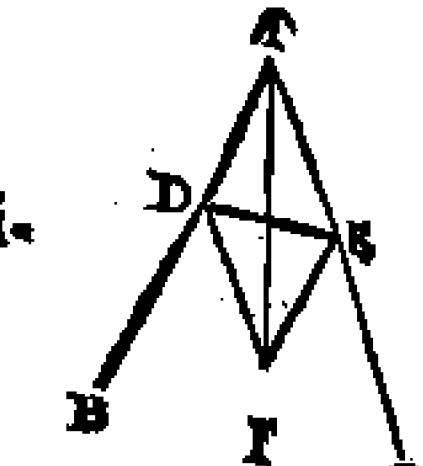
LVCLID. ELEMENT. GEOM.
Theorema 5. Propo-
sitio 8.

Si duo triâgula duo latera habuerint duos
bus lateribus, vtrunque vtrique vtricq; æqualia, &
buerint verò & basim basi æquale: anguli
quoque sub æqualibus rectis lineis cōre-
tum angulo æqualem habebunt.

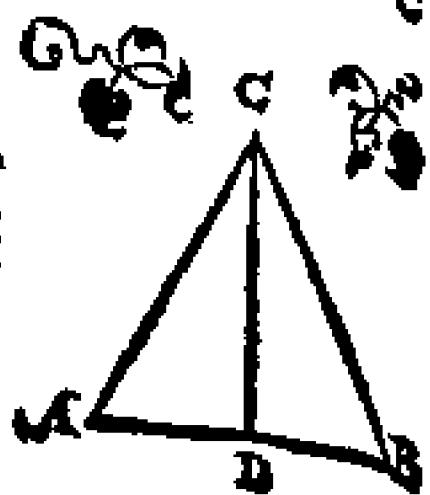
Problema 4. Po-
positio 9.

Datum angulum rectili-
neum bifariam secare.

Problema 5. Pro-
positio 10.

Datam rectam linea-
ritatem bifariam secare.

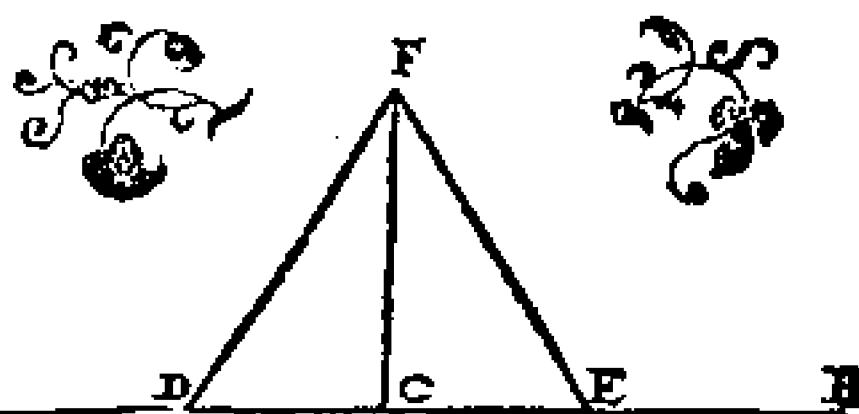

Proble-

LIBER I.
Problema 6. Propositio II.

13

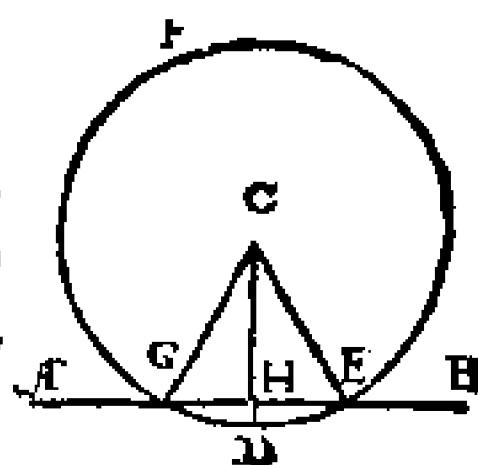
Data
recta
linea,
à pun
cto in
ada
to, re
cte.

Cum lineam ad angulos rectos excitare.

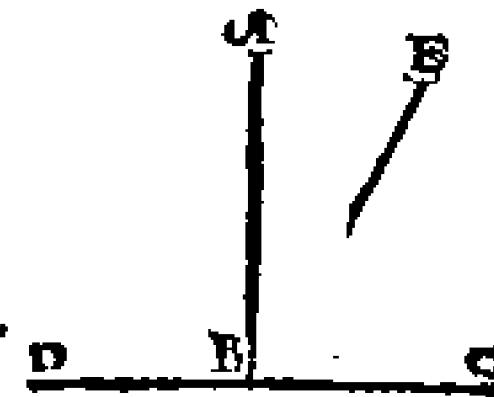
Problema 7. Pro
positio 12.

Super datam rectā linea
infinitam, à dato punto
quod in ea non est, per
pendicularem rectam
deducere.

Theorema 6. Propo
sitio 13.

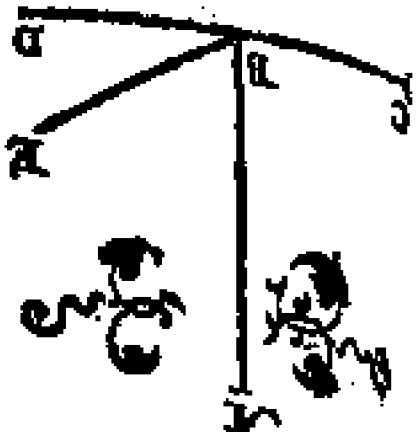
Cum recta linea super
rectā consistens linea an
gulos facit, aut duos re
ctos, aut duobus rectis æquales efficiet.

Theorema 7. Propo
sitio 14.

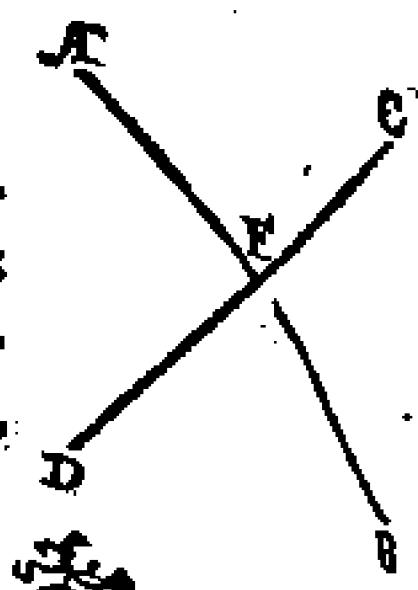
Si ad aliquam rectam lineam, atque ad eius
C s punctum

24 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
 punctū, duę rectę lineę
 nō ad easdem partes du-
 etꝝ, eos qui sunt dein-
 ceps angulos duobus re-
 Etis æquales fecerint, in
 directum erunt inter se
 ipsæ rectæ lineæ.

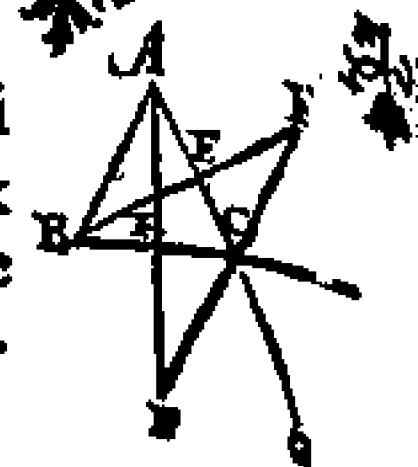
Theorema 8. Pro-
 positio 15.

Si duę rectę lineę se mu-
 tuò secuerint, angulos
 qui ad verticem sunt, æ-
 quales inter se efficiunt.

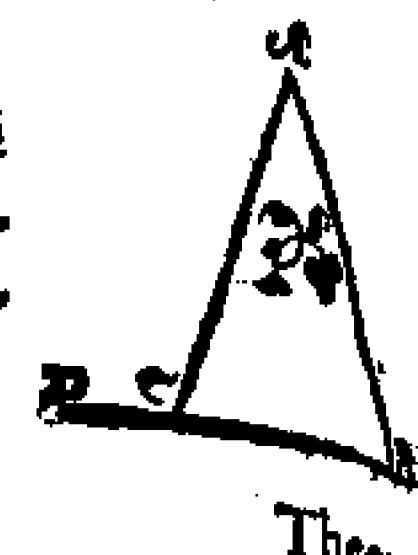
Theorema 9. Pro-
 positio 16.

Cuiuscunque trianguli
 uno latere produc̄to, ex
 ternus angulus utroque
 interno & opposito ma-
 ior est.

Theorema 10. Pro-
 positio 17.

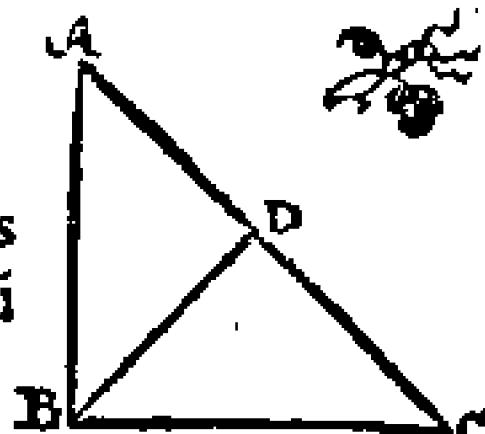
Cuiuscunque trianguli
 duo auguli duobus re-
 Etis sunt minores omni-
 fariam sumpti.

Theorema 11.

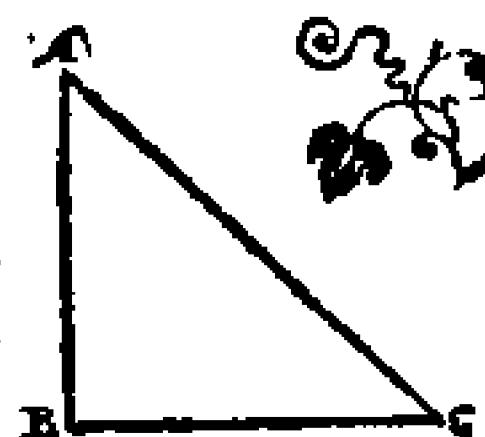
Theorema II. Pro-
positio 18.

Omnis trianguli maius
latus maiorem angulū
subtendit.

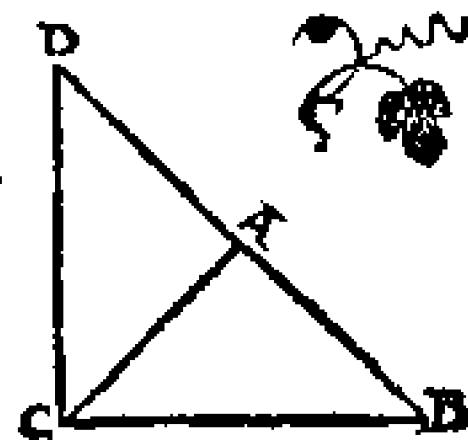
Theorema 12. Pro-
positio 6.

Omnis trianguli lateri
angulus , maiori lateri
subtenditur.

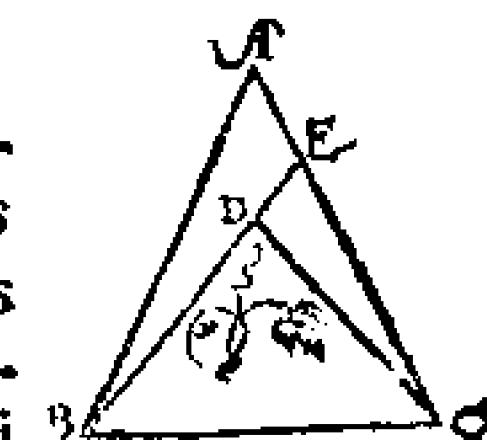
Theorema 13. Pro-
positio 20.

Omnis triánguli duo la-
terae reliquo sunt maio-
ra, quomodocumq; af-
sumpta.

Theorema 14. Pro-
positio 12.

Si super triánguli uno la-
tere, ab extremitatibus
duæ recte lineæ, interius
cōstitutæ fuerint, hę cō-
stitutæ reliquis triánguli
duobus lateribus minores quidem erunt,
minorem verò angulum continebunt.

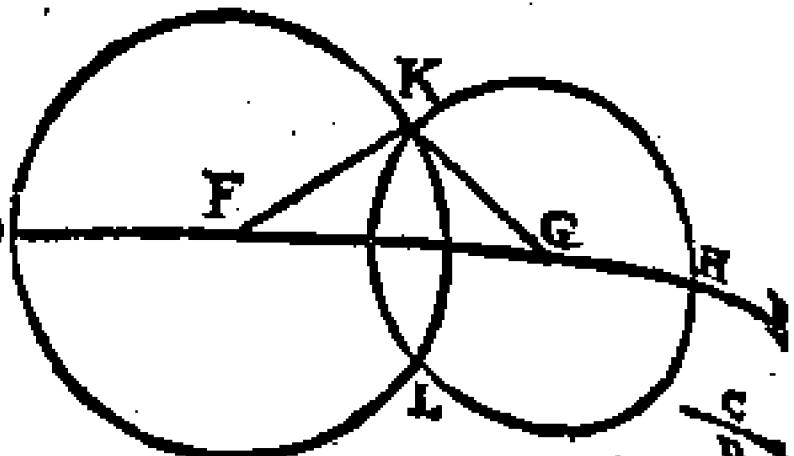

Pro-

16 E V C L I D. E L E M E N . G E O M.
Problema 8. Propositio 22.

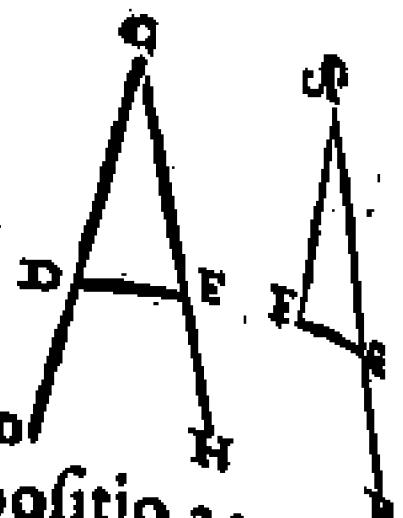
Ex tribus
rectis line-
is quæ sūt
tribus da-
tis rectis
lineis æ-
quales,

triangulū constituere. Oportet autem duas
reliqua esse maiores omnifariam sumptas;
quoniā vniuscuiusq; trianguli duo laten-
omnifariam sumpta reliquo sunt maiores;

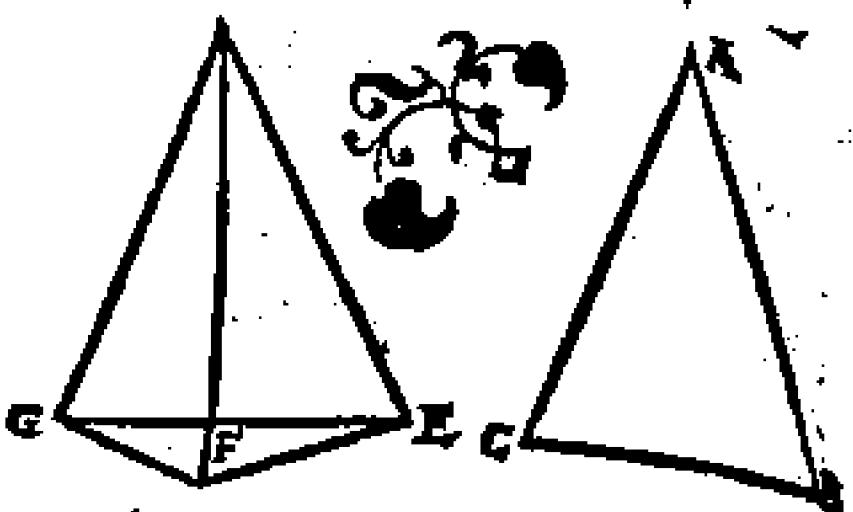
Problema 9. Pro-
positio 23.

Ad datam rectam lineā
datumq; in ea punctum
dato angulo rectilineo e
qualem angulum recti-
lineum constituere.

Theorema 15. Propositio 24.

Si duo
triāgula
duo la-
teraduo
bus late-
ribus e-
qualia
habuerint; vtrūq; vtrig; angulū verò angu-

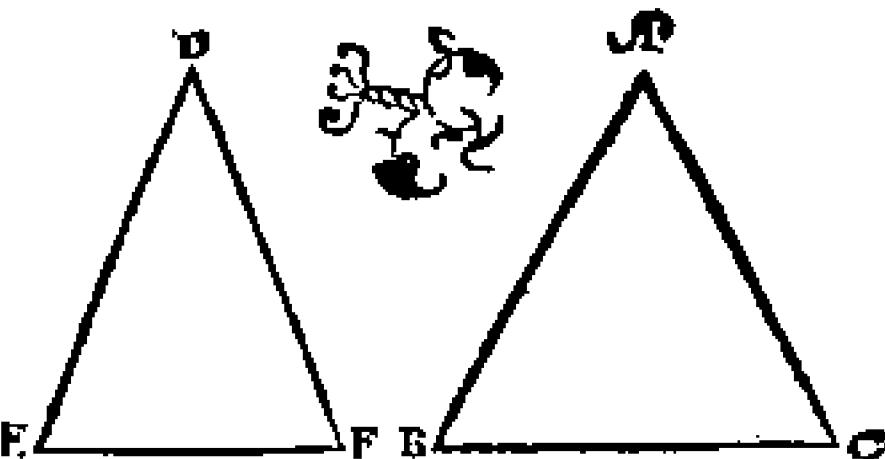
L I B E R . I.

Si omnia maiorem sub æqualibus rectis lineis con-
tentum: & basin basi maiorem habebunt.

Theorema 16. Propositio 25.

Si duo triangula duo latera duobus lateri-
bus æqualia habuerint, utrumque utriusque,

basin ve-
rò basi
maiore:
& angu-
lum sub
æquali-
bus rectis

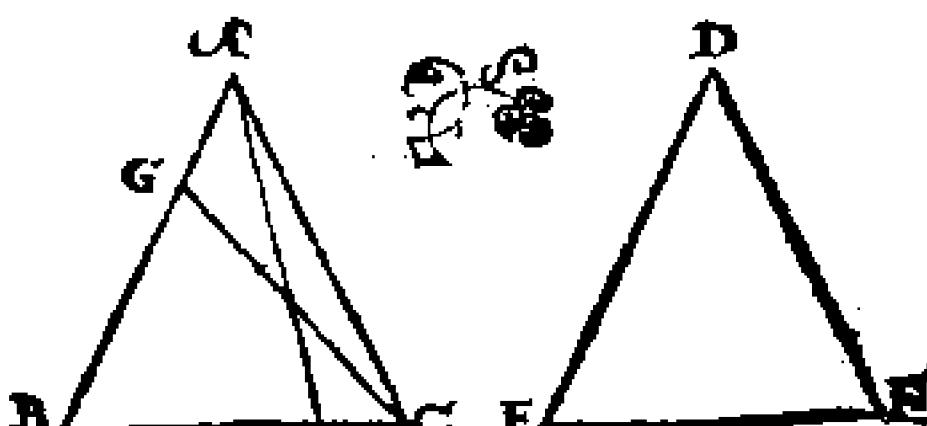

lineis contentum angulo maiore habebunt.

Theorema 17. Propositio 26.

Si duo triangla duos angulos duobus an-
gulis æquales habuerint, utrumque utriusque,
vnumq; latus vni lateri æquale, siue, quod
æqualibus adiacet angulis, seu quod vni æ-
qualium angulorū subtenditur: & reliqua
latera

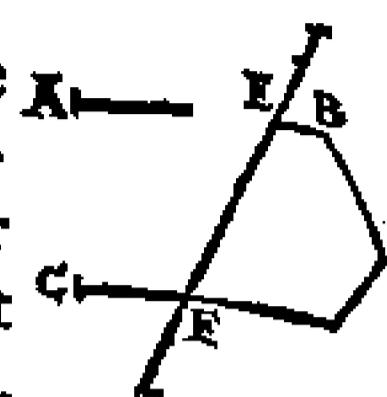
reli-
quis la-
terib;
æqua-
lia
Vtrūq;
utriq;;
& reliquum angulū reliquo angulo æqua-
lem habebunt.

Theorema 18.

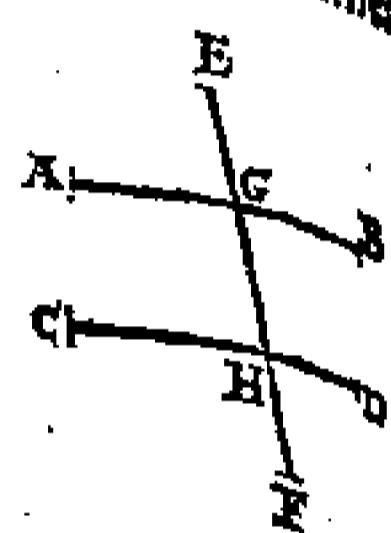
EVCLID. ELEMENT. GEOM.
Theorema 18. Pro-
positio 27.

Si in duas rectas lineas re-
cta incidens linea alterna-
tum angulos e quales inter
se fecerit: parallele erunt
inter se illæ rectæ lineæ.

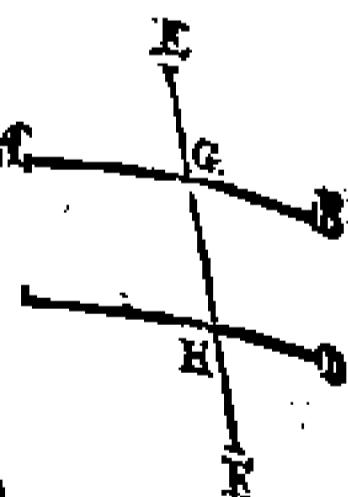
Theorema 19. Propositio 28.

Sí in duas rectas lineas recta incidens linea
externum angulum inter-
no, & opposito, & ad eas-
dem partes æqualem fece-
rit, aut internos & ad eas-
dem partes duobus rectis
æquales: parallelae erunt
inter se ipsæ rectæ lineæ.

Theorema 20. Pro-
positio 29.

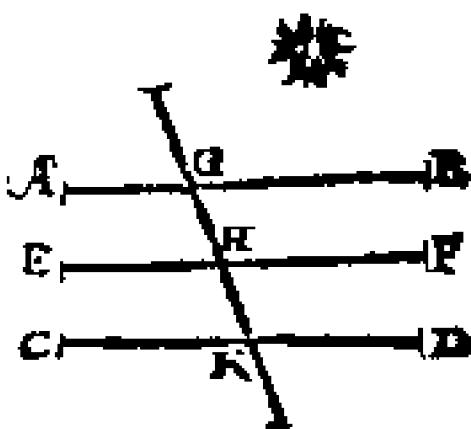
In parallelas rectas lineas
recta incidens linea: & al-
ternativum angulos inter
se æquales efficit & exter-
num interno & opposito
& ad easdem partes æqualem, & inter
& ad easdem partes duobus rectis æquales
facit.

Theorema

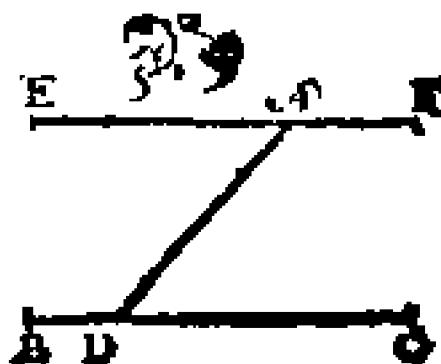
Theorema 21. Pro-
positio 30.

Quæ eidem rectæ lineæ,
parallelæ, & inter se sunt
parallelæ.

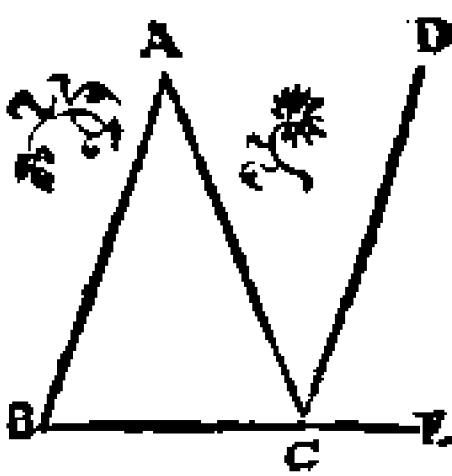
Problema 10. Pro-
positio 31.

A dato punto dato re-
ctæ lineæ parallelam re-
ctam lineam ducere.

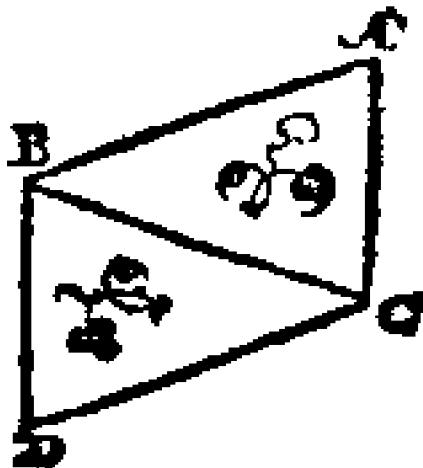
Theorema 22. Pro-
positio 32.

Cuiuscunque trianguli v-
no latere ulterius produ-
cio:externus angulus duobus
internis & oppositis
est æqualis. Et trianguli
tres interni anguli duobus sunt rectis æ-
quales.

Theorema 23. Pro-
positio 33.

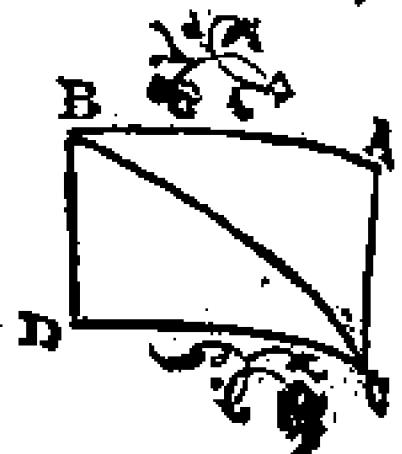
Rectæ lineæ quæ æquales
& parallelas lineas ad
partes easdem coniun-
gunt, & ipsæ æquales &
parallelæ sunt.

Theore-

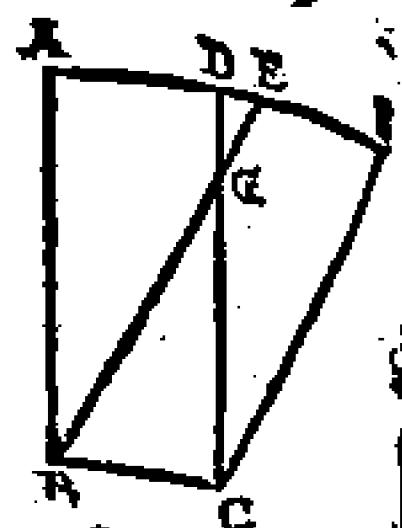
20 EVCLID. E M E M E N. GEOM.
 Theorema 24. Pro-
 positio 34.

Parallelogrammorum spa-
 tiorum æqualia sunt in-
 ter se, quæ ex aduerso &
 latera & angulis atque il-
 la bifariæ secat diameter.

Theorema 25. Pro-
 positio 35.

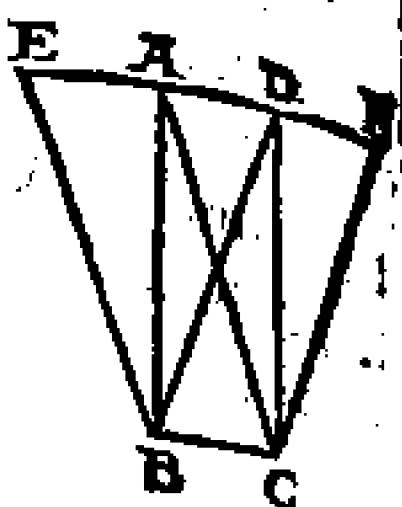
Parallelogramma super
 eadem basi, & in eisdem
 parallelis cōstituta, inter
 se sunt æqualia.

Theorema 26. Propositio 36.
 Parallelogrāma super æqualibus basibus &
 in eis-
 dé pa-
 ralle-
 lis cō-
 stituta
 inter
 se sunt
 æqualia.

Theorema 27. Pro-
 positio 37.

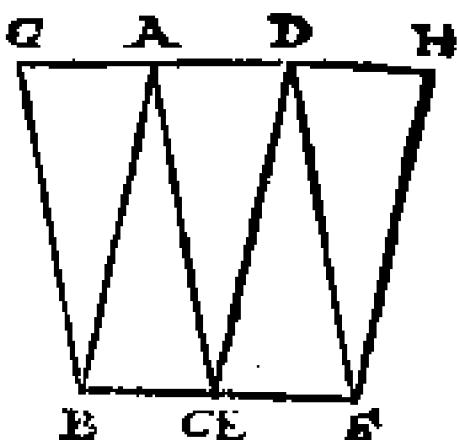
Triāgula super eadē basi-
 cōstituta, & in eisdē paral-
 lelis, inter se sunt æqua-
 lia.

Theorema

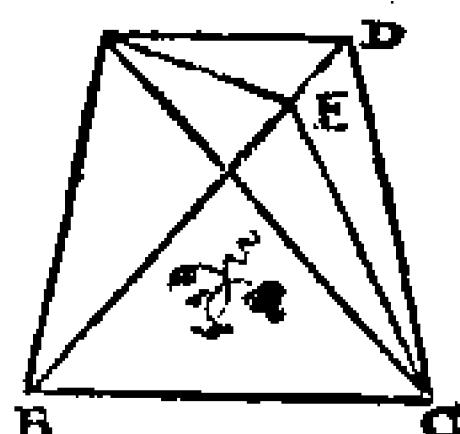
Theorema 28. Propositio 38.

Triangula super eequalibus basibus constituta et in eisdem parallelis, inter se sunt aequalia.

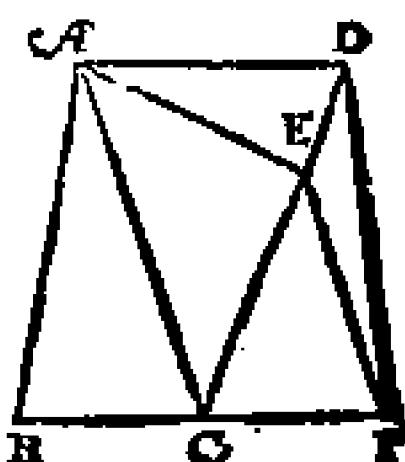
Theorema 29. Propositio 39.

Triangula aequalia super eadem basi, & ad easdem partes constituta: & in eisdem sunt Parallelis.

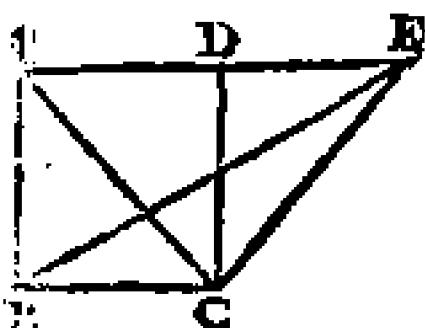
Theorema 30. Propositio 40.

Triangula aequalia super eequalibus basibus, & ad easdem partes constituta, & in eisdem sunt Parallelis.

Theorema 31. Propositio 41.

Parallelogrammum cum triangulo can-
tibus habueris, non
demonque fuerit paral-
lis, duplum erit paral-
lelogrammum ipsius tri-
anguli.

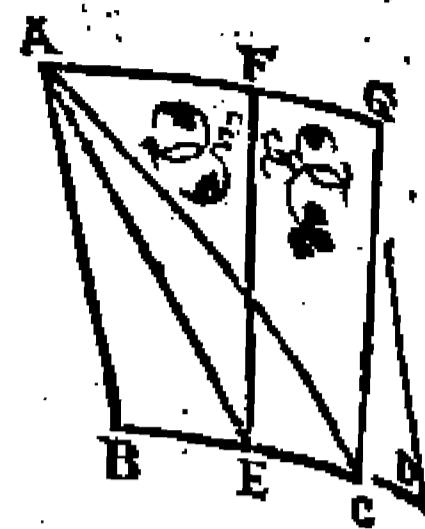

D

Pro-

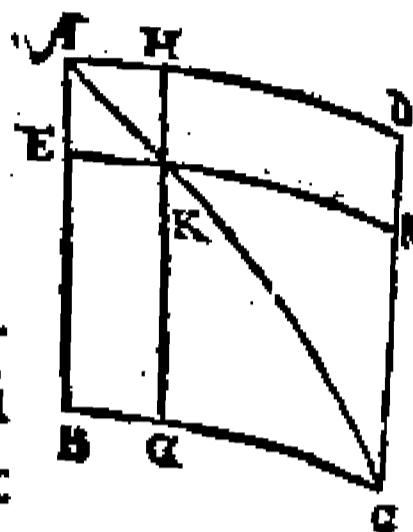
3020999
as EVCLID. ELEMENT. GEOM.
Problema II. Pro-
positio 42.

Dato triangulo æquale parallelogrammū constiture in dato angulo rectilineo.

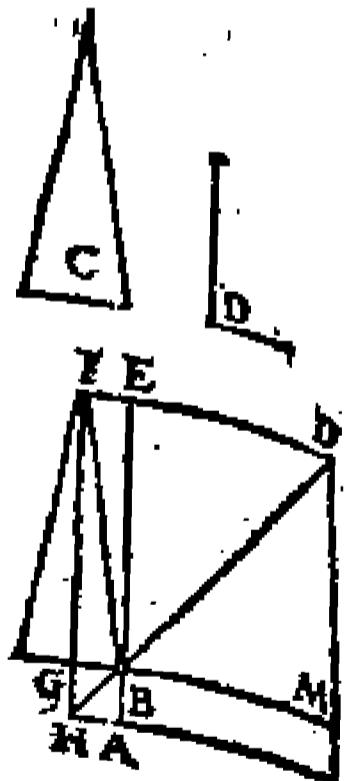
Theorema 32. Pro-
positio 43.

In omni parallelogrammo, complementa eorū quæ circa diametrū sunt parallelogrammorū, inter se sunt æqualia.

Problema 12. Pro-
positio 44.

Ad datam rectam lineā dato triangulo æquale parallelogrammum applicare in dato angulo rectilineo.

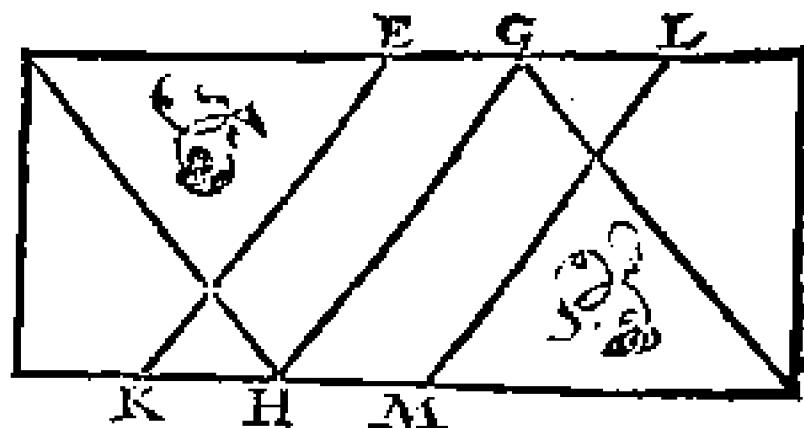
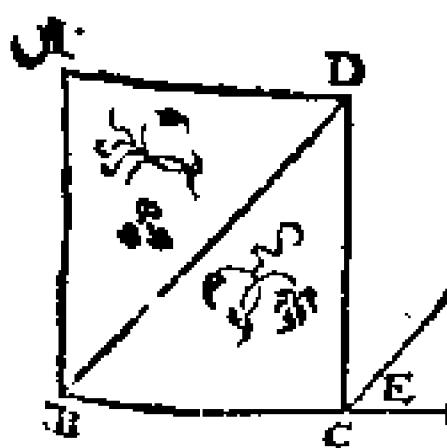

Problema 13. Propo-
sition 45.
Dato rectilineo æquale parallelogrammo consti-

LIBER I.

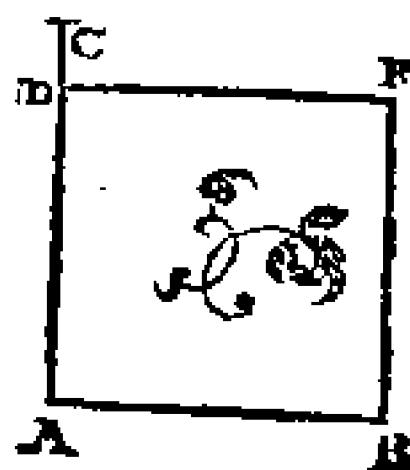
23

constituere in dato angulo rectilineo.

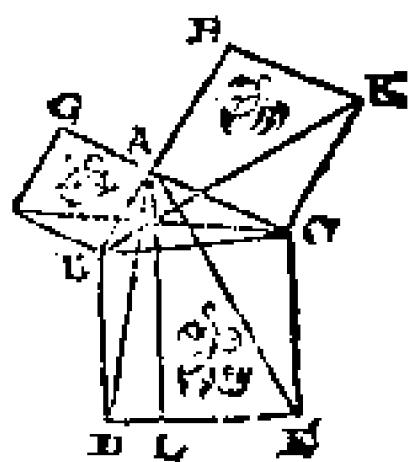
Theorema 41. Propositio 4.

A data recta linea quadratum describere.

Theorema 43. Propositio 47.

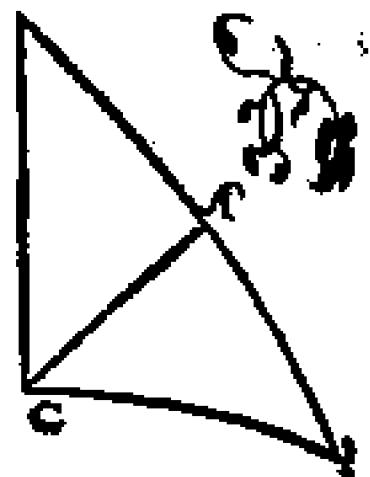
In rectangulis triangulis, quadratum quod
latero rectum angulum
subtendente describitur,
equalis est ei, quem à late-
bus rectum angulum
continentibus describū-
tur, quadratis.

Theorema 44. Pro-
positio 48.

Quadratum quod ab uno laterum trian-
guli

0020999
24 LVCLID. ELEMENT. GEOM.
guli describitur, æquale
sit eis quæ à reliquis tri-
anguli lateribus descri-
buntur, quadratis: angu-
lus comprehensus sub re-
liquis duobus trianguli
lateribus, rectus est.

FINIS ELEMENTI I

EVCLIDIS²⁵

ELEMENTVM

SECUNDVM.

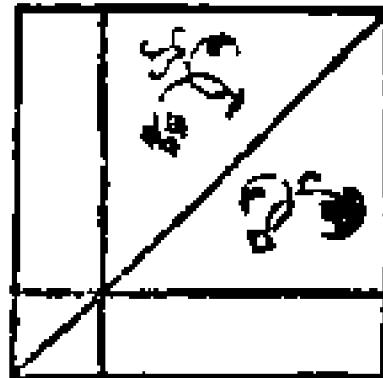
DEFINITIONES.

1.

OMNE parallelogrammum rectangu-
lum contineri dicitur sub rectis dua-
bus lineis, quæ rectum comprehendunt an-
gulum.

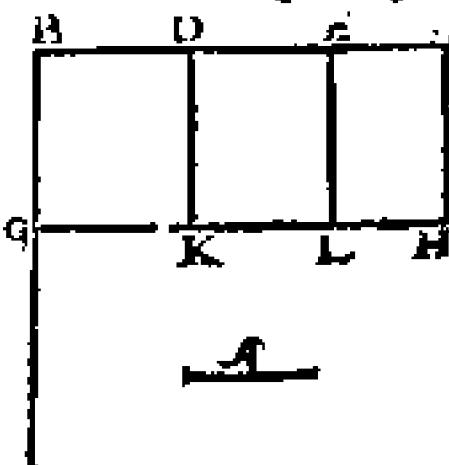
2.

Gnomi parallelogram-
mo spatio, vnumquod-
libet eorum, quæ circa
diametrum illius sunt
parallelogrammorum,
cum duobus cōplementis, Gnomo vocetur.

Theorema i. Propositio i.

Si fuerint duæ rectæ lineæ, seceturque ipsa-
rum altera in quotcunq;
segmenta: rectangulum
comprehensum sub illis
duabus rectis lineis, æ-
quale est eis rectangulis,
que sub insecta & quo-
libet segmentorum com-
prehenduntur.

C. 3

Theo-

26 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

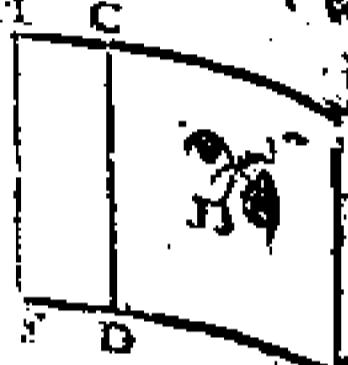
Theorema 2. Propositio 2.

Si recta linea seccta sit vt cunq; rectangula quæ sub tota & quolibet segmentorum comprehenduntur æqualia sunt ei, quod à tota fit, quadrato.

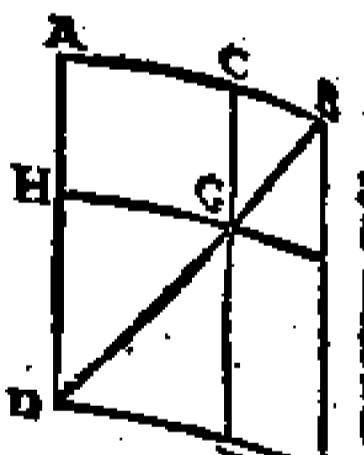
Theorema 3. Propositio 3.

Si recta linea seccta sit vt cunque, rectangle sub tota & uno segmentorum comprehendens, æquale est & illi quod sub segmentis comprehenditur rectangulo & illi, quod à predicto segmento describitur, quadrato.

Theorema 4. Propositio 4.

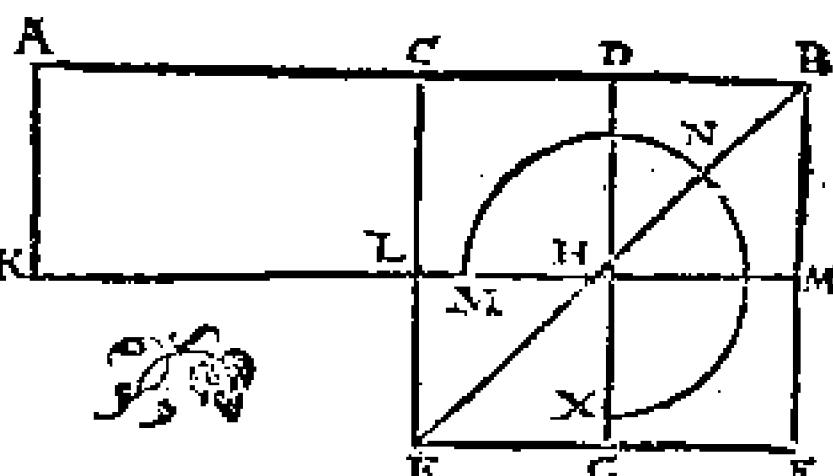
Si recta linea seccta sit vt cunque: quadratum quod à tota describitur, æquale est & illis quæ à segmentis describuntur quadratis, & ei quod bis sub segmentis comprehenditur rectangulo.

Theorema 5. Propositio 5.

Si recta linea secetur in æqualia & nonæ qualia: rectangle sub inæqualibus membris

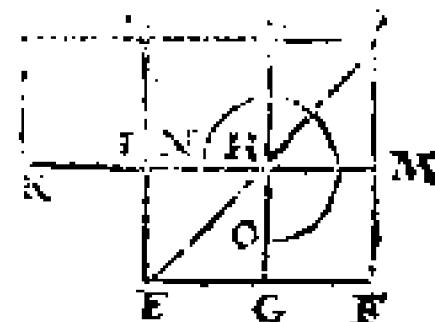
mentis to
tius com-
prehēsū,
vna cum K
quadrato
quod ab
interme-

dia sectionum, æquale est ei quod à dimi-
dia describitur, quadrato.

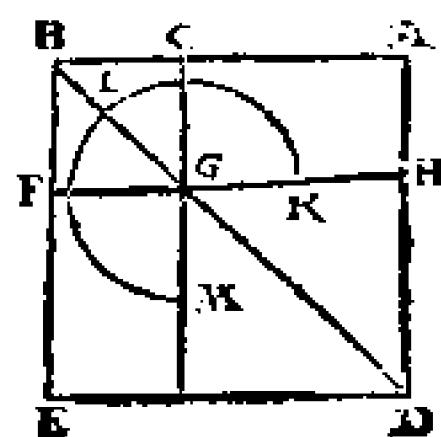
Theorema 6. Propositio 6.

Si recta linea bifariam secetur, & illi recta
quædam linea in rectum adjiciatur, recta-
gulum comprehensum sub tota cum adie-
cta & adiecta simul cum
quadrato à dimidia, æ-
quale est quadrato à li-
nea quæ tu ex dimidia,
cum ex adiecta compo-
nitur, tanquam ab una
descripto.

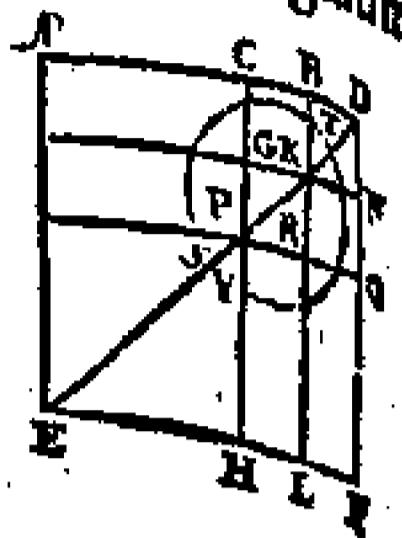
Theorema 7. Propositio 7.

Si recta linea secetur vt cunque, quod à to-
ta, quodque ab uno segmentorum, vtracq;
simil quadrata, æqualia
ant & illi quod bis sub
totâ & dicto segemento
comprehenditur, rectan-
gulo, & illi q̄ à reliquo
segmento sit, quadrato.

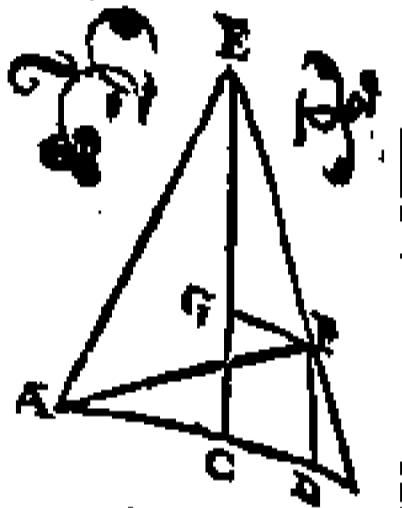
43 E V C L I D . E L E M E N . G E O M .

Theorema 8. Propositio 8.
Si recta linea secetur vtcung; rectangulum quater comprehensum sub tota & uno segmentorum, cum eo quod à reliquo segmento fit, quadrato, equeale est ei quod à tota & dicto segmento, tanquā ab una linea describitur quadrato.

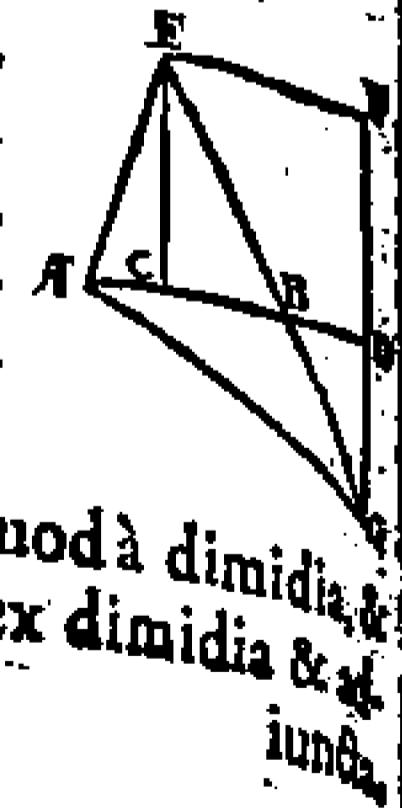
Theorema 9. Propositio 9.

Si recta linea secetur in æqualia & non æqualia; quadrata quæ ab inæqualibus totius segmentis fiunt, duplia sunt & eius quod à dimidia, & eius quod ab intermedia sectionum fit, quadratorum.

Theorema 10. Propositio 10.

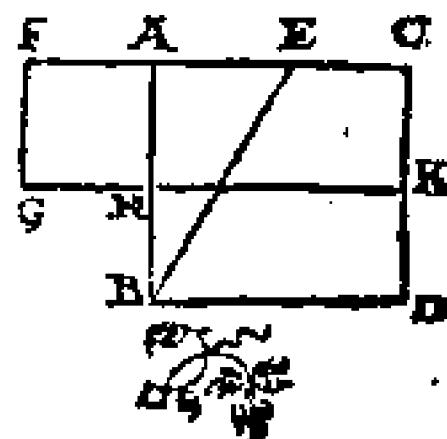
Si recta linea secetur bifariam, adiiciatur autem ei in rectum quæpiam recta linea: quod à tota cū adiuncta, & quod ab adiuncta, vtraq; simul quadrata, duplia sunt, & eius quod à dimidia, & eius quod à composita ex dimidia & adiuncta.

uncta, tanquā ab vna descriptum sit quadratorum.

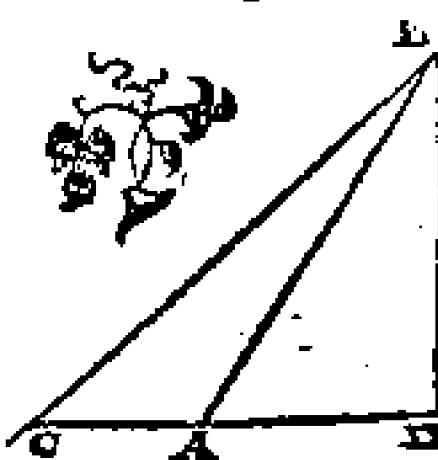
Problema I. Propo-
positio II.

Datam rectam lincā se-
care, vt comprehensum
sub tota & altero segmē-
torum rectangulum, ex
quale sit ei quod à reli-
quo segmento fit, qua-
drato.

Theorema II. Propo-
sitio 12.

In amblygonijs triangulis, quadratū quod
fit à latere angulum obtusum subtendēte,
vaius est quadratis, quæ fiunt à lateribus
obtusum angulum comprehendentibus,
pro quantitate rectangulib[us] comprehensi
& ab uno laterū quę sunt
circa obtusum angulū, in
quod cūm protractum
fuerit, cadit perpendicularis,
& ab assumpta exte-
tus linea sub perpendiculari
prope angulū ob-
tusum.

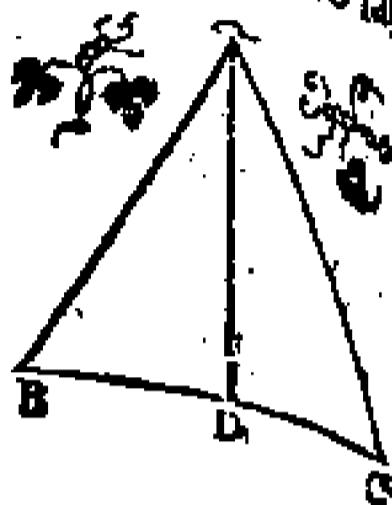

D ; Theore-

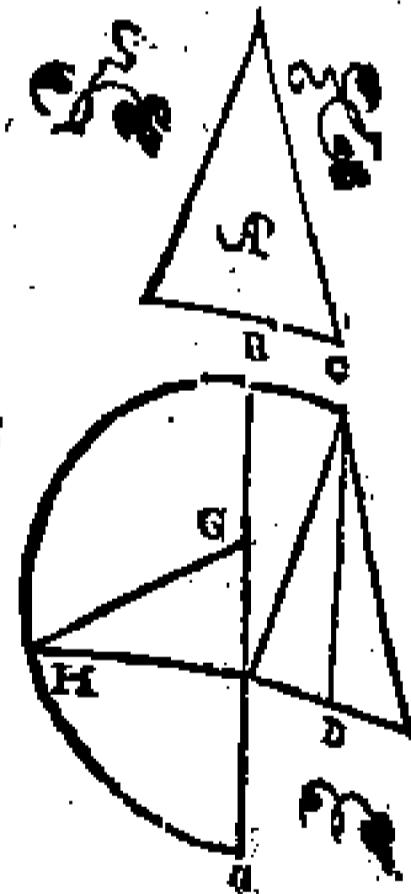
30 E V C L I D I E L E M E N T I P R O P O S I T I O N E M.

Theorema 12. Proposition 28.

In oxygonijs triangulis quadratū à latero
angulum acutum subtendente, minus est
quadratis quæ sunt à lateribus acutū ab-
gulum comprehendentibus, pro quantitate
rectanguli bis comprehensi, & ab uno lat-
rum, quæ sunt circa acu-
tum angulum, in quod
perpendicularis cadit, &
ab assumpta interius li-
nea sub perpendiculari
prope acutū angulum.

Problema 2. Proprietary
positio 14.

Dato rectilineo æquale
quadratū constituere.

ELEMENTI PI. FINIS.

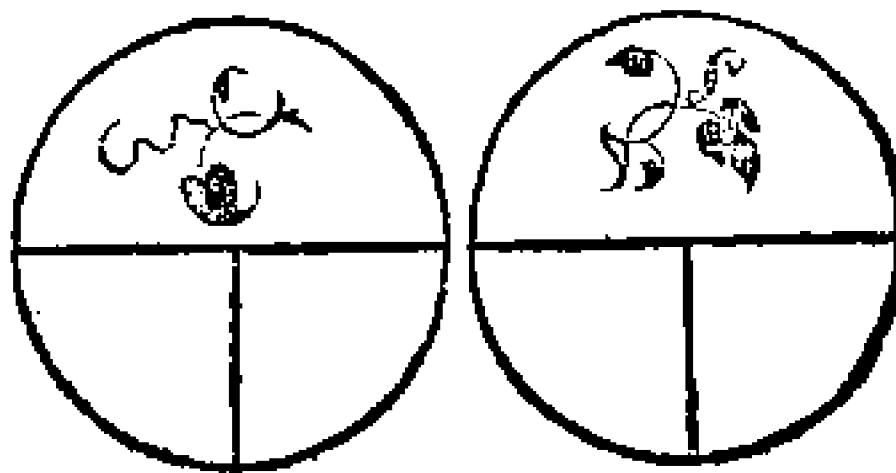
EVCL

EVCLIDIS¹³ ELEMENTVM TERTIVM.

DEFINITIONES.

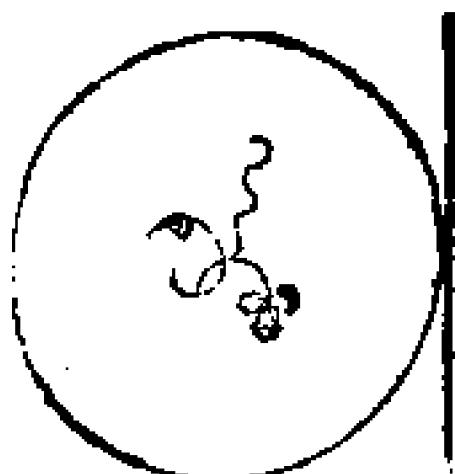
1.

Aequales circuli sunt quorum diametri sunt
aequales
vel quo
rum que
ex cen-
tris, rec-
tae lineaे
sunt æ-
quales.

2.

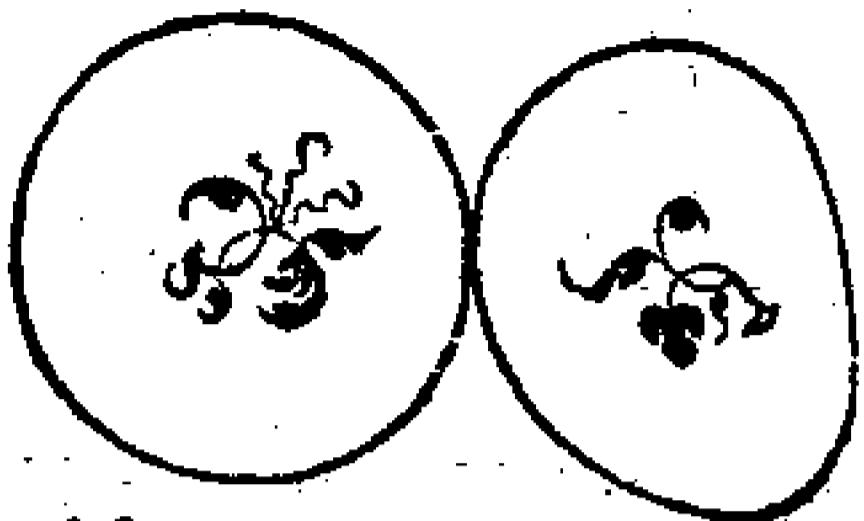
Recta linea circulu tan-
gere dicitur, quæ cùm
circulun tangat, si pro-
ducatur, circulum non
secat.

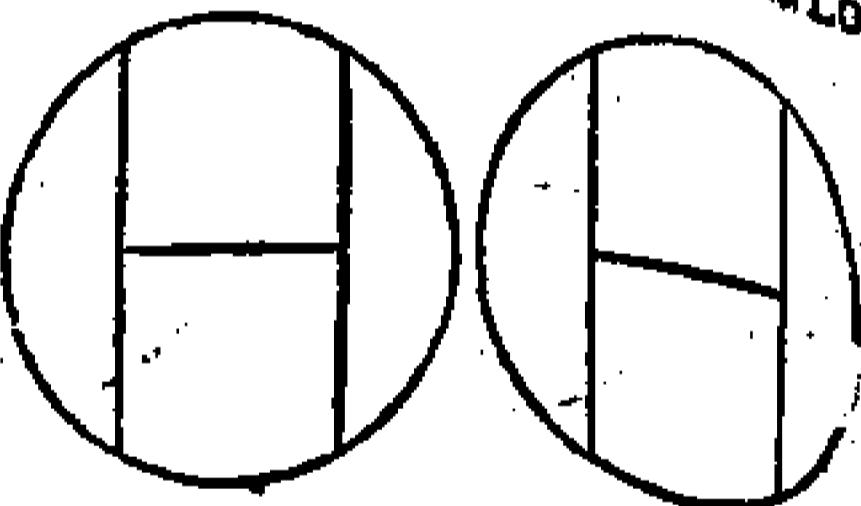
3 Cir.

3. EVCLID. ELEMEN. GEOM.

³
 Circuli
 se se mu-
 tuò tan-
 gere di-
 cuntur:
 qui se se
 mutuo
 tangentes, se se mutuo non secant.

⁴
 In circulo æqualiter distare à centro recte
 lineæ dicuntur, cùm perpendiculares, qua
 à centro in ipsas ducuntur, sunt æquales. L. 6.
 gius au-
 tem ab-
 esse illa
 dicitur
 in quā
 maior
 perpen-
 dicularis cadit.

⁵
 Segmentum circuli est, fr-
 gura quæ sub recta linea
 & circuli peripheria com-
 prehenditur.

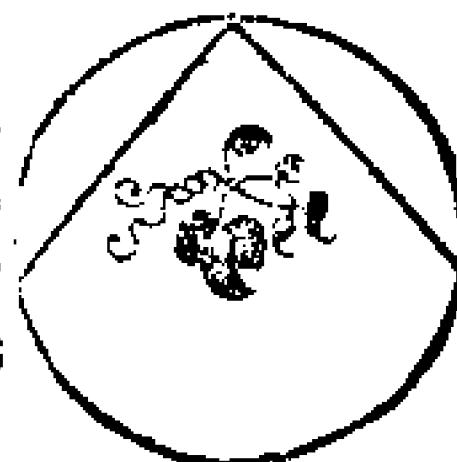
⁶
 Segmenti autem angulus est, qui sub recta
 linea

linea & circuli peripheria comprehēditur

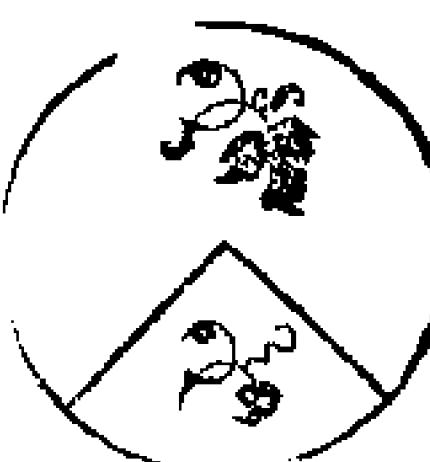
In segmento autem ⁷ angulus est, cum in segmenti peripheria sumptum fuerit quedam punctum, & ab illo inter terminos rectæ eius lineæ, quæ segmenti basis est, adiūctæ fuerint rectæ lineæ: is, inquam, angulus ab adiunctis illis lineis comprehēsus.

Cum verò comprehēdentes angulum rectæ lineæ aliquam assumitur peripheriam, illi angulus insisteret dicitur.

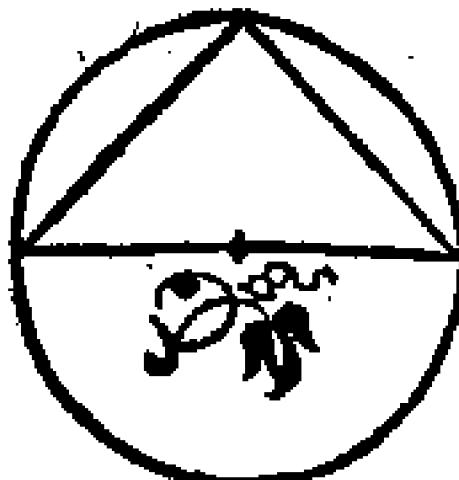
Sector autem circuli est, cum ad ipsius circuli cētrum constitutus fuerit angulus, comprehensa nimirum figura, & à rectis lineis angulum continentibus, & à peripheria ab illis assumpto.

¹⁰
Similia circuli segmenta sunt, quæ angulos capiunt

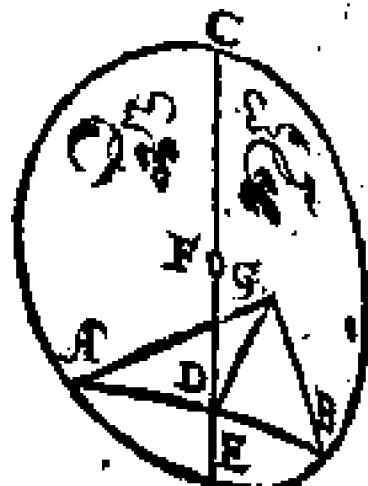
34 E V C L I D. E L E M E N. G E O M.

capiunt
et quales
aut in q
b'angu
Si inter
se sunt
et quales

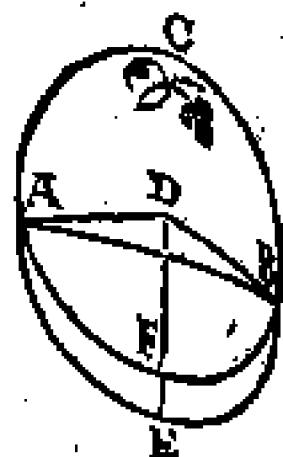
Problema 1. Pro-
positio 1.

Dati circuli centrum re-
perire.

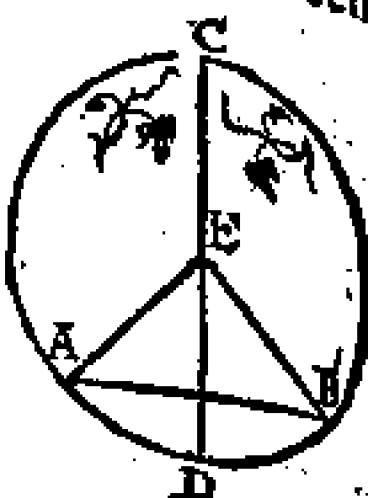

Theorema 1. Pro-
positio 2.

Si in circuli peripheria duo
quælibet puncta accepta fue-
rint; recta linea quæ ad ipsa
puncta adiungitur, intra cir-
culum cadet.

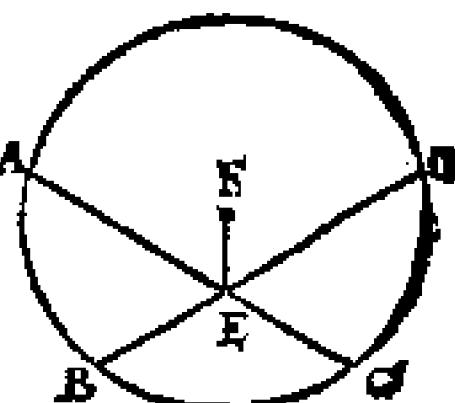
Theorema 2. Propositio 3.
Si in circulo recta quædam linea per cen-
trum extensa quandam
non per centrum exten-
sam bifariam secet: & ad
angulos rectos ipsam se-
cabit. Et si ad angulos re-
ctos eam secet, bifariam
quoque eam secabit.

Theorema 4.

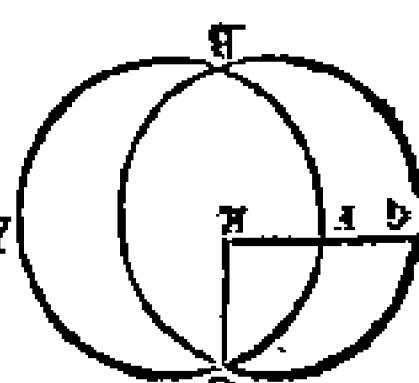
Theorema 3. Propositio 4.

Si in circulo duæ rectæ li.
neæ se se mutuo secant
non per centrum exteſſe
se se mutuò bifariam non
secabunt.

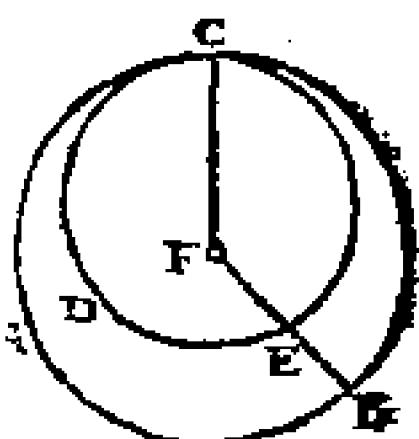
Theorema 4. Propositio 5.

Si duo circuli se se mu-
tuò secant, non erit illo-
rum idem centrum.

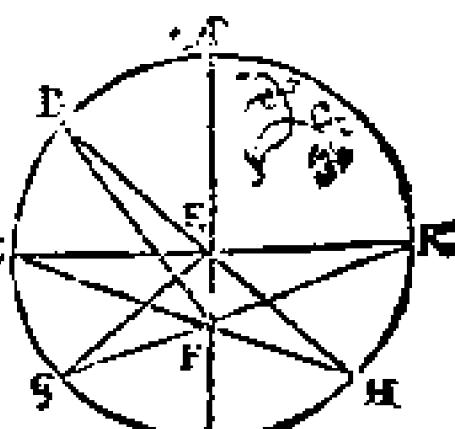
Theorema 5. Pro-
positio 6.

Si duo circuli se se mu-
tuò interius tangant, ce-
ntrum non erit idem cen-
trum.

Theorema 6. Propositio 7.

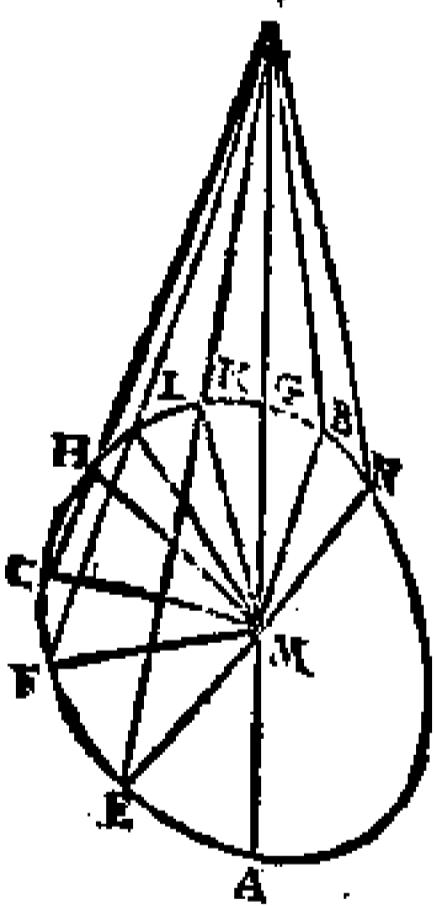
Si in diametro circuli quodpiam sumatur
punctum, quod circuli centrum non sit, ab
eoque puncto in circulum
quedam rectæ lineæ ca-
dant: maxima quidem
erit ea in qua centrū mi-
nimā verò reliqua: alia-
rum verò propinquior
ili que per centrum du-

citur

36 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
citur, remotiore semper maior est. Duæ
autem solum recte lineæ æquales ab eodem
puncto in circulum cadunt ad utrasq; par-
tes minimæ.

Theorema 7. Propositio 8.
Si extra circulum sumatur punctum quod-
piam, ab eoque puncto ad circulum dedu-
cantur rectæ quædam lineæ, quarum una
quidem per centrum protendatur, relique
verò ut libet: in cauam peripheriam caden-
tium rectarum linearum minima quidem
est illa, quæ per centrum ducitur: aliarum
autem propinquior ei,
quæ per centrum tran-
sit, remotiore semper
maior est: in conuexam
verò peripheriā caden-
tium rectarū linearum
minima quidem est il-
la, quæ inter punctum
& diametrum interpo-
nitur: aliarum autem,
ea quæ propinquior est
minimæ, remotiore
semper minore est. Duæ
autem tantum rectæ lineæ æquales ab eo
puncto in ipsum circulum cadunt, ad utrasq;
partes minimæ.

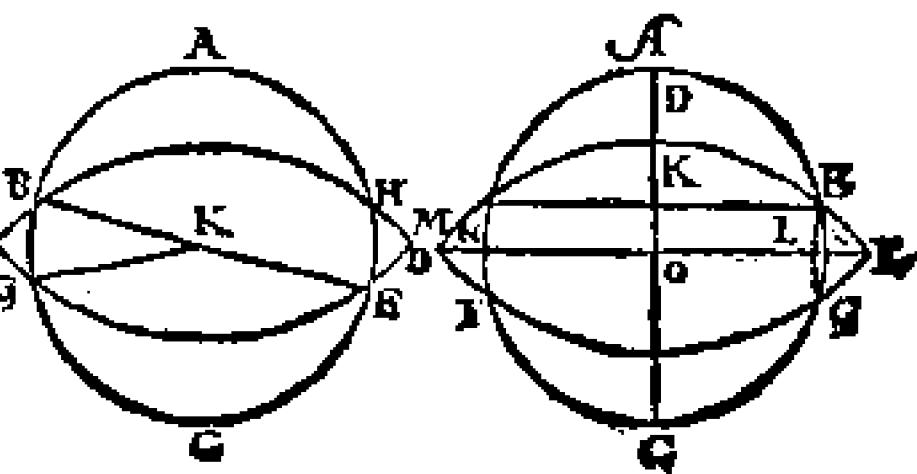
Theo-

Theorema 8. Propositio 9.

Si in circulo acceptum fuerit punctum aliquod, & ab eo punto ad circumferentiam cadant plures quam duæ rectæ lineæ, & neque, aequales, acceptum punctum centrum ipsius erit circuli.

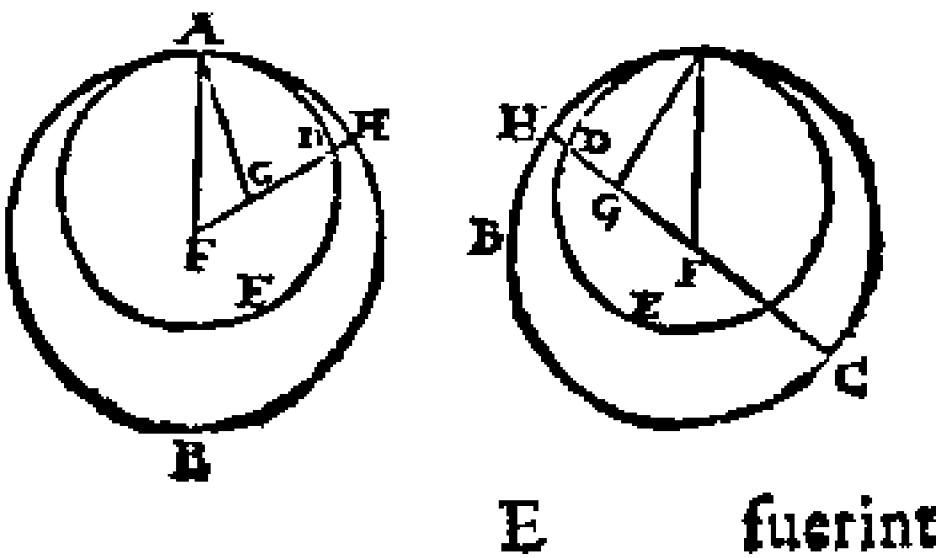
Theorema 9. Propositio 10.

Circulus circulum in pluribus quam duobus punctis non secat.

Theorema 10. Propositio 11.

Si duo circuli se se in tuis contingat, atque accepta

38 E V C L I D S E L E M E N T I G E O M.

fuerint eorum centra, ad eorum cetera iuncta recta linea & producta in contactum circulorum cadet.

Theorema II. Propositione 12.

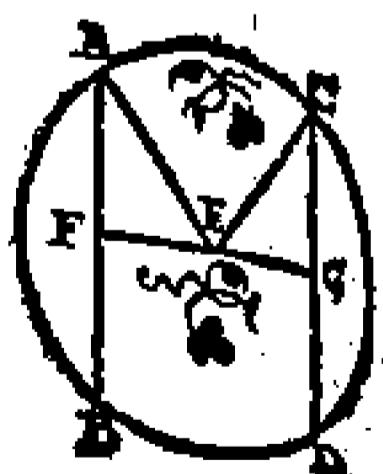
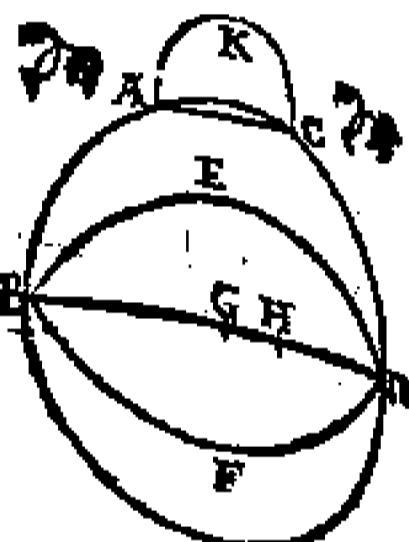
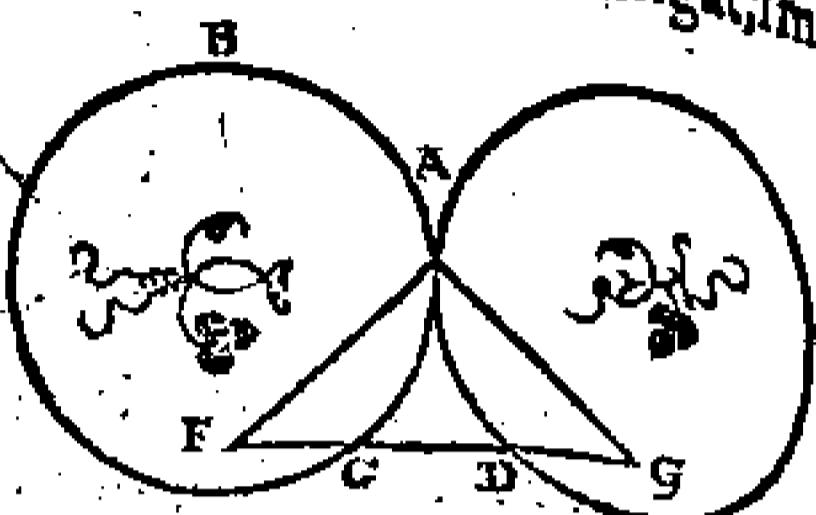
Si duo circuli se se exterius contingant, linea recta q̄ ad cetera eorum adiungitur, p̄ conta etū illū trāsibit.

Theorema 12. Propositione 13.

Circulum circulum non tangit in pluribus punctis, quam uno, siue intus siue extra tangat.

Theorema 13. Propositione 23.

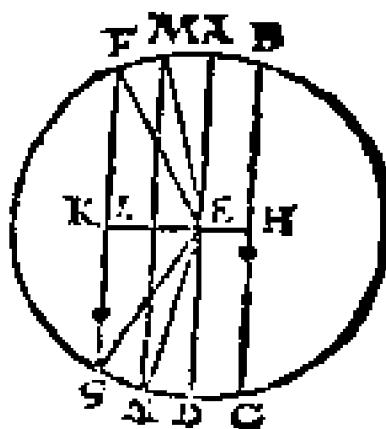
In circulo æquales rectæ lineæ æqualiter distant à centro. Et quæ æqualiter distant à centro, quales sunt inter se.

Theorema

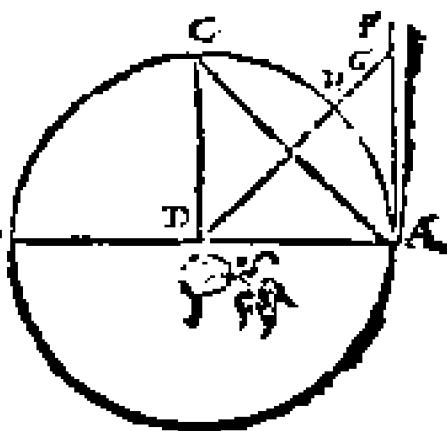
Theorema 4. Propositio 15.

In circulo maxima, quidem linea est diameter: aliarum autem propinquior centro, remotiore semper maior.

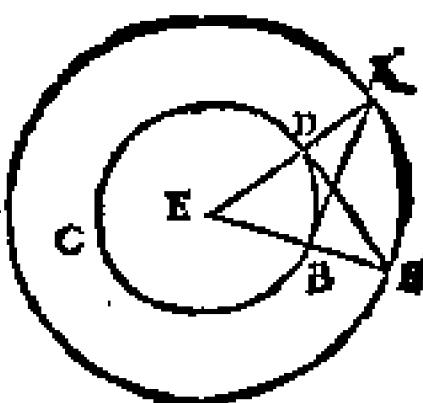
Theorema 5. Propositio 16.

Quæ ab extremitate diametri cuiusq; circuli ad angulos rectos ducitur, extra ipsū circulum cadet, & in locum inter ipsam rectam lineam & peripheriam comprehensum, altera recta linea nō cadet. Et semicirculi quidem angulus quovis augulo acuto rectilineo maior est, reliquus autem minor,

Problema 2. Propositio 17.

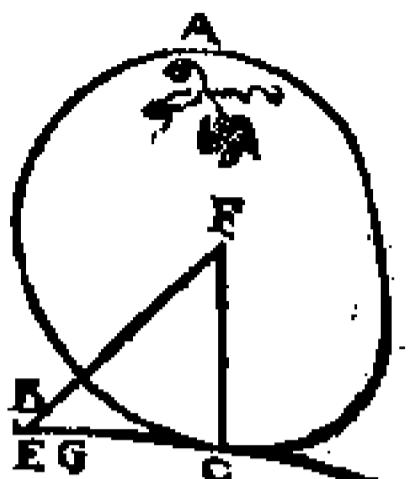
A dato punto rectam lineam ducere, quæ datum tangat circulum.

40 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

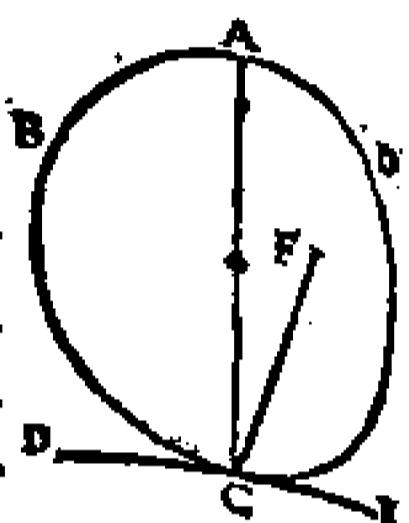
Theorema 16. Propositio 18.

Sic circulum tangat recta quæpiam linea, à centro autem ad contactum adiungatur recta quædam linea: quæ adiuncta fuerit ad ipsam contingentem perpendicularis erit.

Theorema 17. Propositio 19.

Si circulum tetigerit recta quæpiam linea, à contactu autem recta linea ad angulos rectos ipsi tangentie excitetur, in excitate erit centrum circuli.

Theorema 18. Propositio 20.

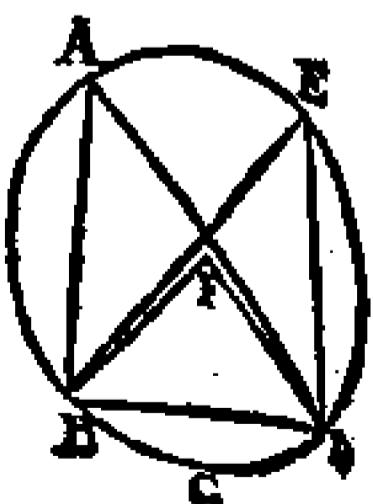
In circulo angulus ad centrum duplex est anguli ad peripheriam, cù fuerit eadē peripheria basis angulorum.

Theorema 19. Propositio 21.

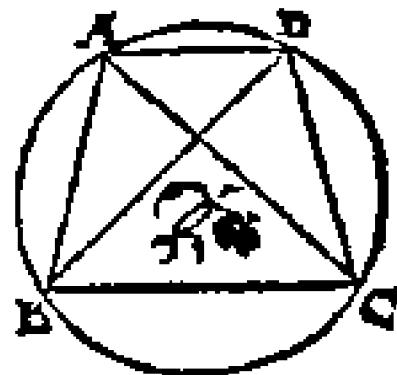
In circulo, qui in eodem segmento sunt anguli, sunt inter se æquales.

Theore-

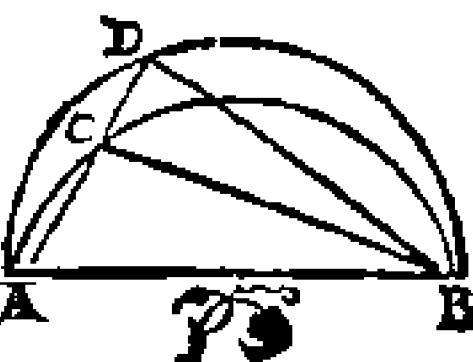
Theorema 20. Propositio 22.

Quadrilaterorum in circulis descriptorū anguli qui ex aduerso, duob⁹ rectis sunt æquales.

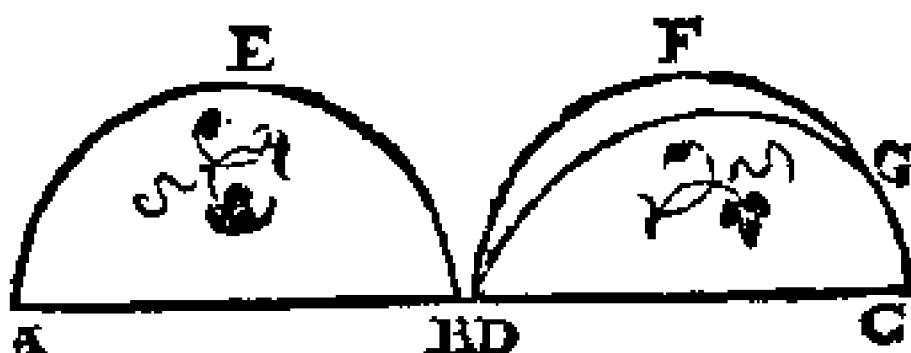
Theorema 21. Propositio 23.

Super eadem rectalinea duo segmenta circulorū similia & inæqualia non constituētur ad easdem partes.

Theorema 22. Propositio 24.

Super e qualib⁹ rectis lineis similis circulorum segmenta sunt inter se æqualia.

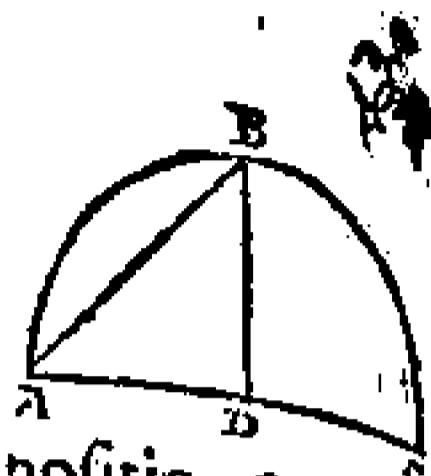
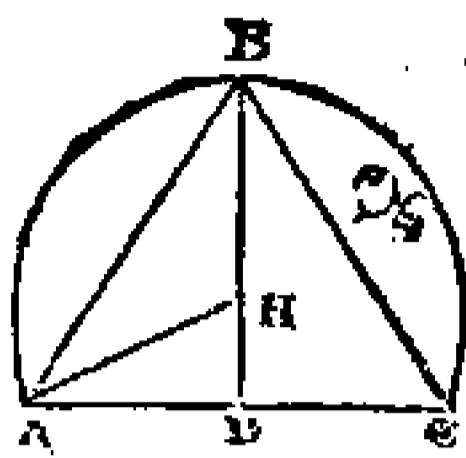
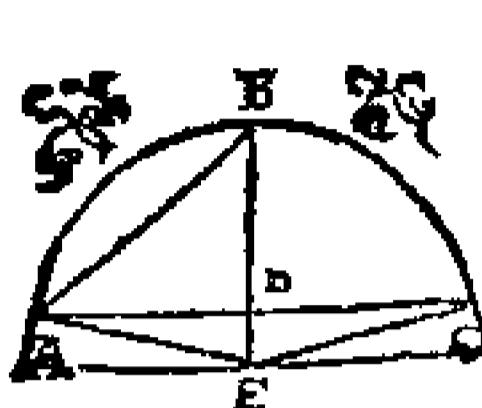
Problema 23. Propositio 25.

Circuli segmento dato, describere circulum cuius

E

cuius

42. EVCLID. ELEMENT. GEOM.
cuius est segmentum.

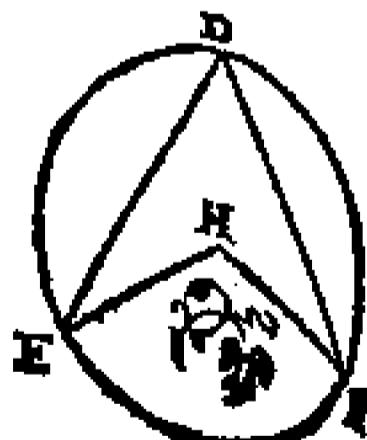
Theorema 22. Propositio 25.

In æqualibus circulis, æquales anguli, quæ lib. pe-
riphe-
rijs in-
sistunt
siue
ad cé-
tra, si-
ue ad peripherias constituti insistant.

Theorema 24. Propositio 27.

In æqualibus circulis, anguli qui ex æqualibus peri-
pherijs insistunt sunt in-
ter se æ-
quales siue ad
cétra, siue ad peripherias constituti insistant.

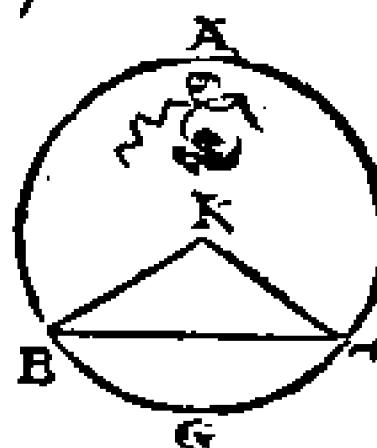
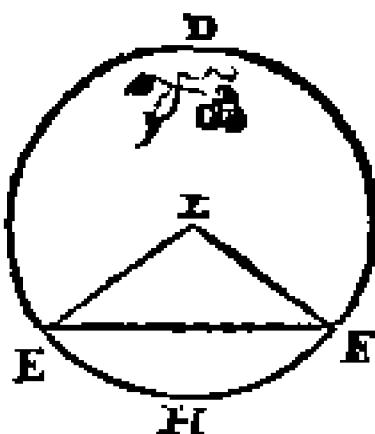
Theorema

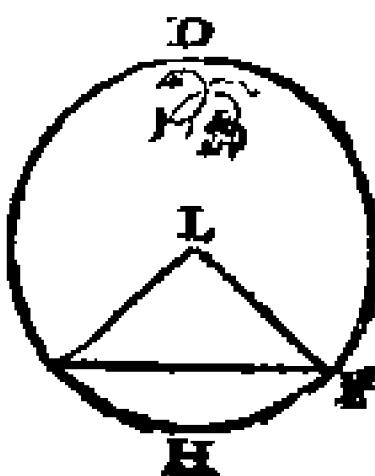
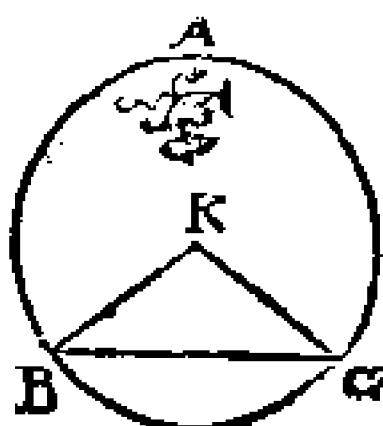
Theorema 25 Propositio 28.

In æqualibus circulis æquales rectæ lineæ
æquales

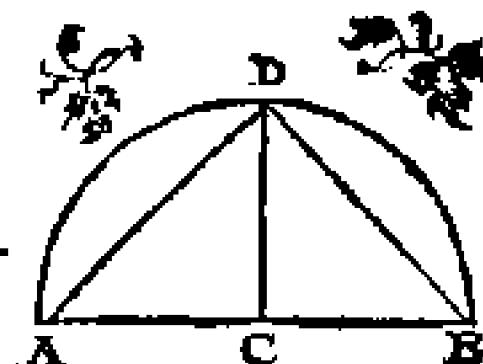
peri-
pherias
auferūt
maiore
quidē
maiori,
minorem autem minori.

In æqua
lib' cir-
culis, æ-
quales
periphe-
rias æ-
quales
rectæ lineæ subtendunt.

Problema 4. Pro-
positio 30.

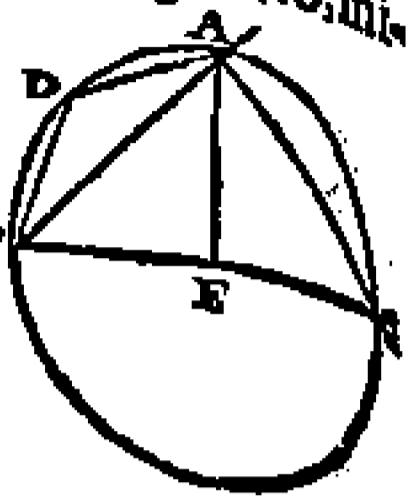
Datam peripheriam bi-
fariam secare.

Theorema 27. Pro-
positio 13.

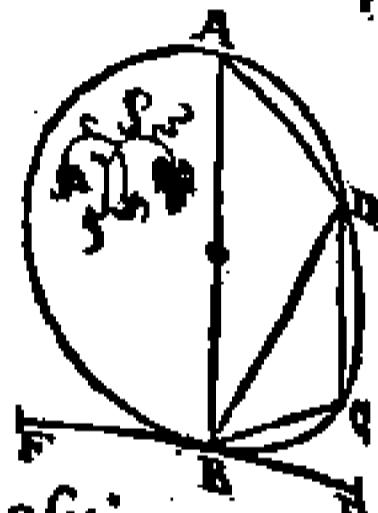
In circulo angulus qui in semicirculo, re-

44 LVCLID. LÆMEN. GEOM.

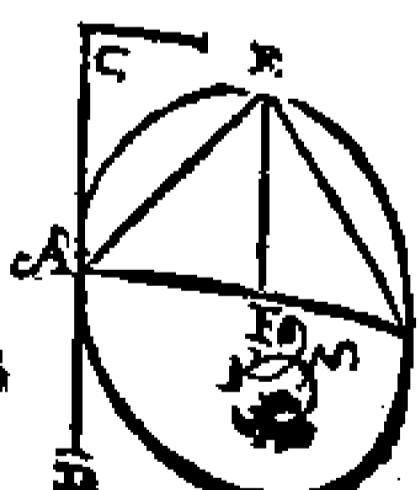
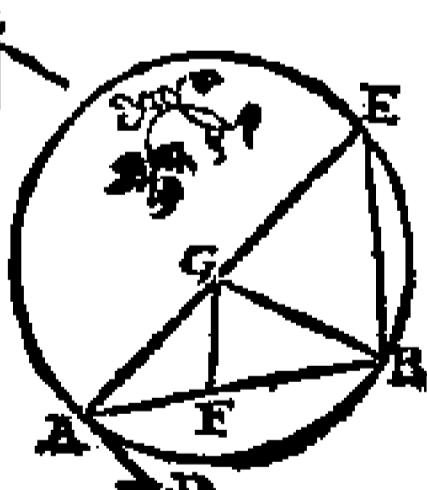
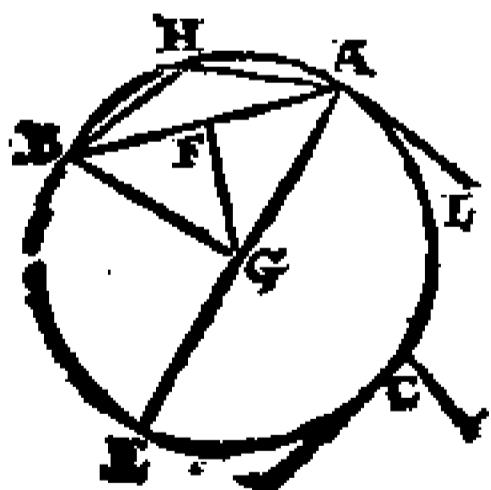
Etus est: qui autem in maiore segmēto, minor recto: qui verò in minore segmēto, maior est recto. Et insuper angulus maioris segmenti, recto quidem maiore est, minoris autē segmēti angulus, minor est recto.

Theorema 28. Propositio 32.
Sic circulum tetigerit aliqua recta linea, contactu autē producatur quædam recta linea circulum secans: anguli quos ad contingentem facit equeales sunt ijs qui in alternis circuli segmentis consistunt, angulis.

Problema 5. Propositio 33.
Super data recta linea describere segmentum circuli quod capiat angulum æqualem dato angulo rectilineo.

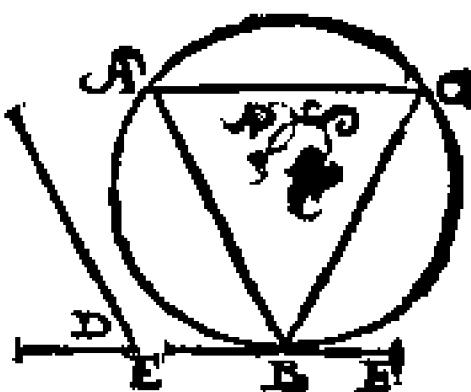
Problema

LIBER I.

41

Problema 6. Propositio 34.

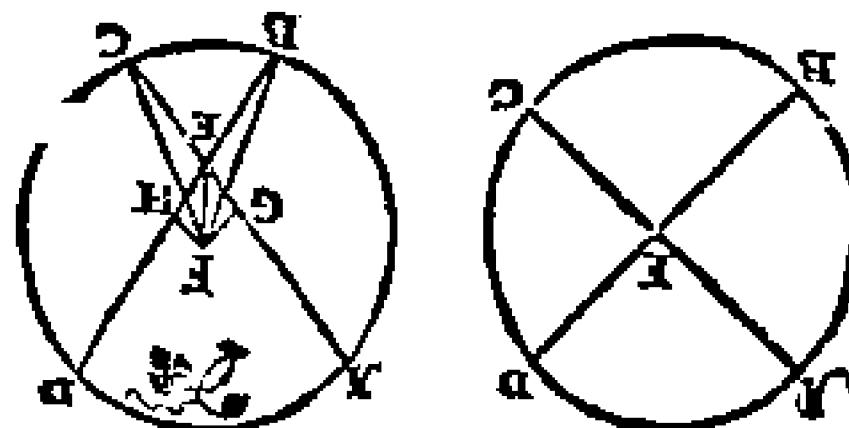
A dato circulo segmentum abscindere capiens angulum aequalem dato angulo rectilinico.

Theorema 29. Propositio 35.

Si in circulo duæ rectæ lineæ sece mutuè secuerint, rectangulum comprehesum sub segmente.

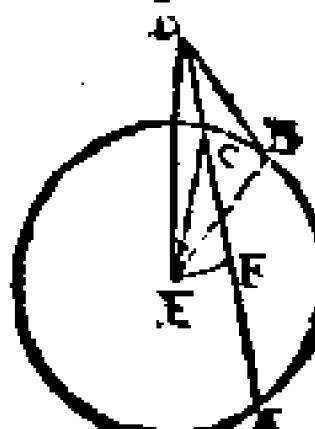
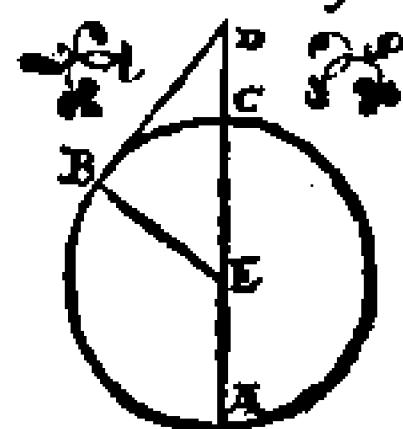
is vni,
equal e
est ei,
quod
sub seg-
mentis

alterius comprehenditur, rectangulo,

Theorema 30. Propositio 36.

Si ex-
tracir
culū
summa-
tur pū
cū ali
quod,

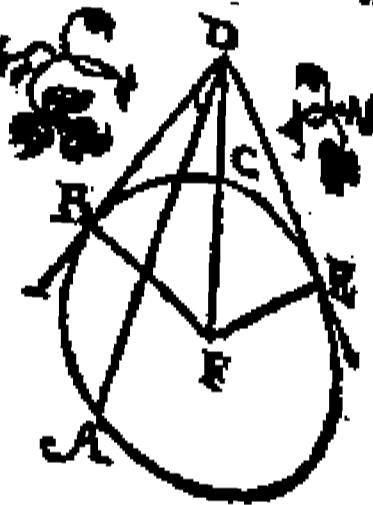

ab eoque in circulū cadant due rectæ lineæ;
quarū altera quidem circulum secet, altera

E s verò

46 EVCLID: ELEMENT. GEOM.
verò tangat: quod sub tota secante & exte-
rius inter punctum & conuexam peripe-
riam assumpta comprehenditur rectan-
gulum, æquale erit ei, quod à tangentede-
scribitur, quadrato,

Theorema 31. Propositio 37.
Si extra circulū sumatur punctum aliquod,
ab eoq; punto in circulum cadant duae
ctæ lineæ, quarum altera circulum fecet,
altera in eum incidat, sit autē quod sub to-
ta secante & exterius in-
ter punctum & conuexā
peripheriam assumpta,
comprehenditur rectan-
gulum, æquale ei, quod
quadrato: incidens ipsa
circulum tanget.

ELEMENTI II. FINIS

EVCL

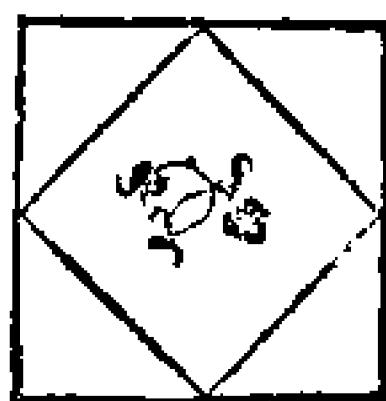
EVCLIDIS

ELEMENTVM

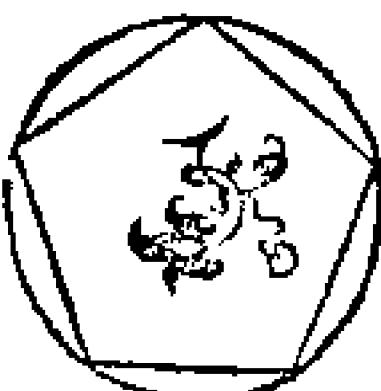
QUARTVM.

DEFINITIONES.

1. Figura rectilinea in figura rectilinea inscribi dicitur, cū singuli eius figura quæ inscribitur, anguli singula latera eius, in qua inscribitur, tangunt.

2. Similiter & figura circum figurā describi dicitur, quum singula eius quæ circūscribitur, latera singulose in figura et angulos singulos terti gerint, circum quam illa describitur.

3. Figura rectilinea in circulo inscribi diciatur, quū singuli eius figuræ quæ inscribitur, angu-

48. EVCLI D. ELEMEN. GEOM.
anguli et igitur in circuli peripheriam.

4

Figura verò rectilinea circa circulum describi dicitur, quū singula latera eius, qua cum scribitur, circuli peripheria tanguntur.

5

Similiter & circulus in figura rectilinea inscribi dicitur, quum circuli peripheria singula latera tangit eius figurę, cui inscribitur.

6

Circulus autem circum figurā describi dicitur, quū circuli peripheria singulos tangit eius figurā, quam circunscribit, angulos.

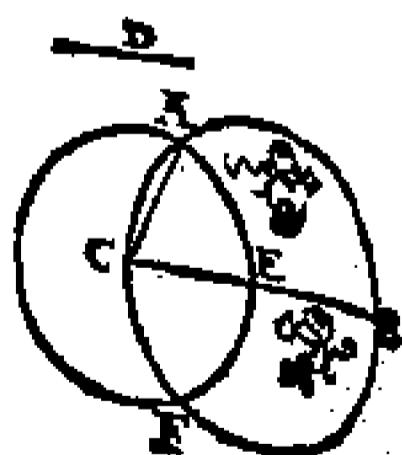
7

Recta linea in circulo ac commodari seu coaptari dicitur, quum eius extrema in circuli peripheria fuerint.

Problema i. Propositio i.

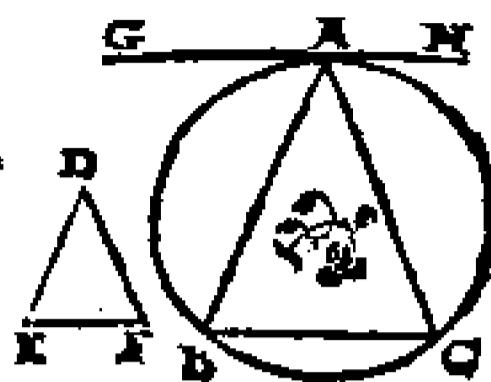
In dato circulo, rectam lineam accommodare eam datæ rectæ lineæ quæ circuli diametro non sit major.

Problema i.

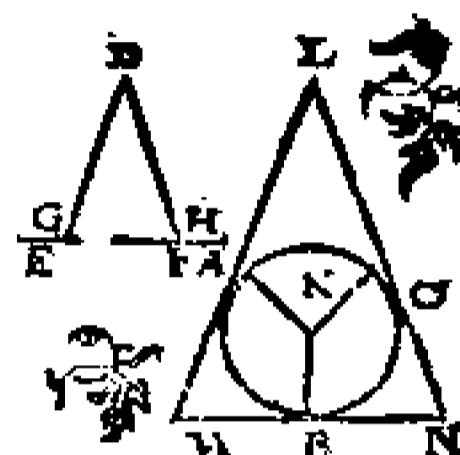
Problema 2. Propositio 3.

In dato circulo, triangulum describere dato triangulo aequiangulum.

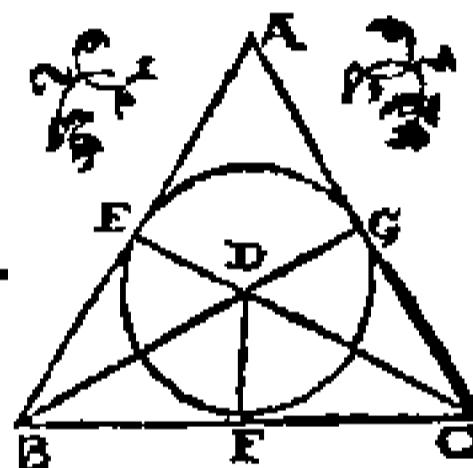
Problema 3. Propositio 3.

Circa datum circulū triangulū, describere dato triangulo aequiangulū.

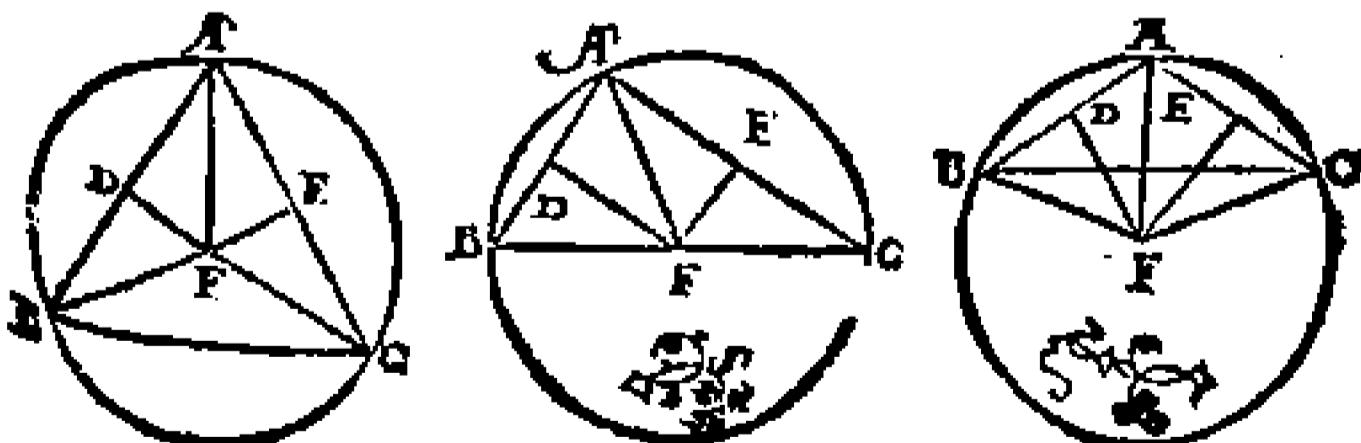
Problema 4. Proposito 4.

In dato triangulo circuminscribere.

Problema 5. Propositio 5.

Circa datum triangulum, circulum describere.

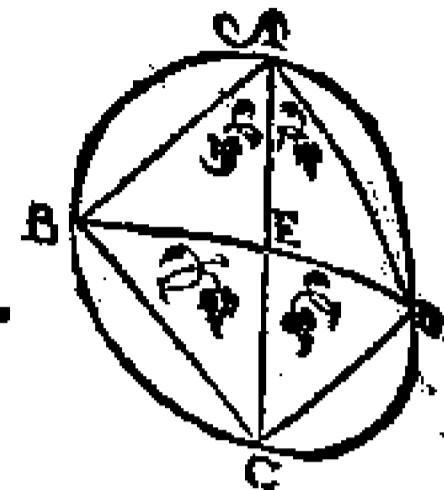

Pro

50 E V C L I D. E L E M E N. G E O M.

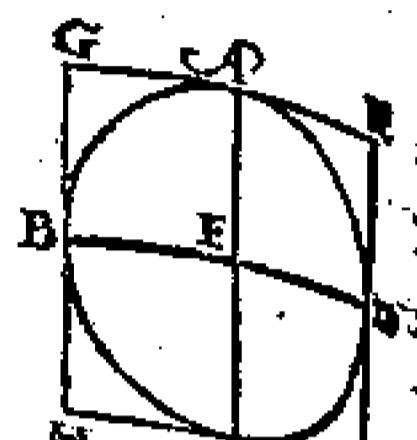
Problema 6. Propositio 6.

In dato circulo quadratum describere.

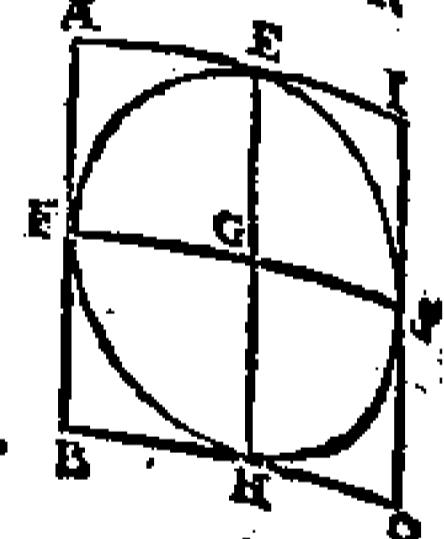
Problema 7. Propositio 7.

Circa datum circulum, quadratum describere.

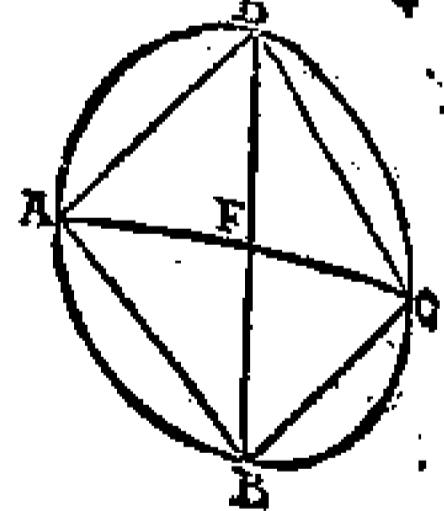
Problema 8. Propositio 8.

In dato quadrato circulum inscribere.

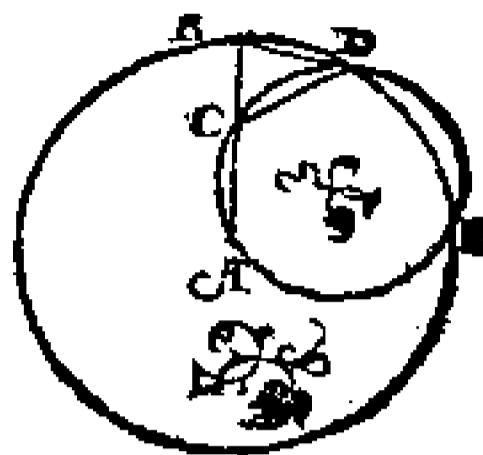
Problema 9. Propositio 9.

Circa datum quadratum, circulum describere.

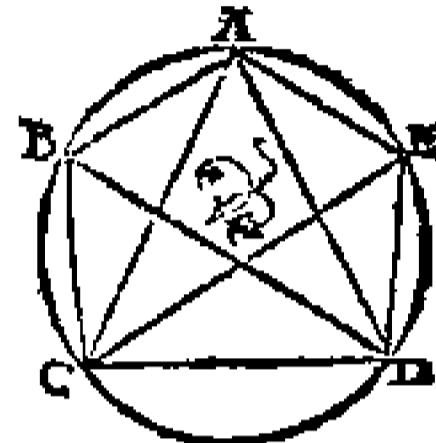
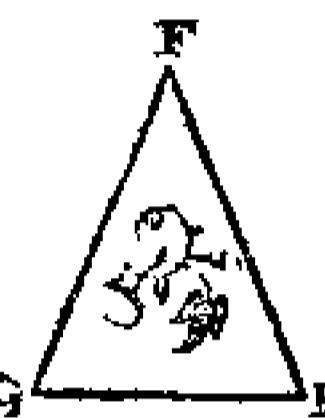

Proble...

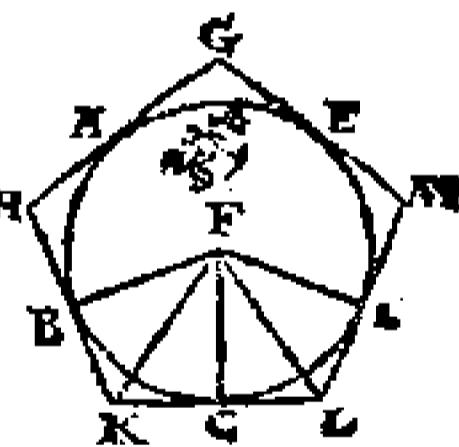
Problema 10. Propositio 10.
osceles triāgulum con-
stituere, quod habeat v-
erunque corum, qui ad
duplum reliqui.

Theorema II. Propositio 11.

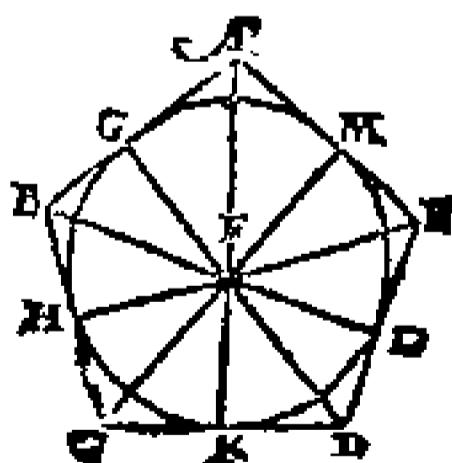
In dato
circulo,
pentago-
num æqui-
laterū &
æquāgu-
m in-
scribere.

Problema 12. Propositio 12.

Circa datum circulum,
pentagonum æquilate-
rum æquiangularium de-
scribere.

Problema 13. Propositio 13.

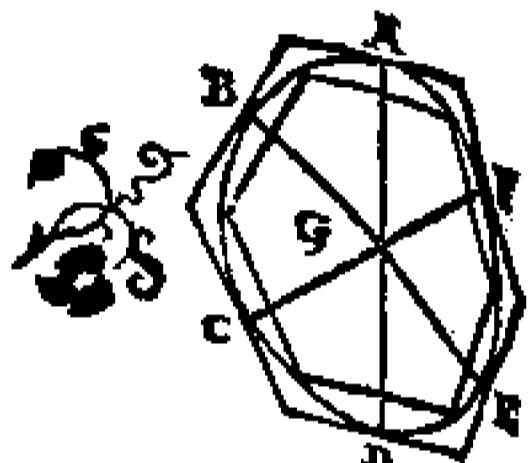
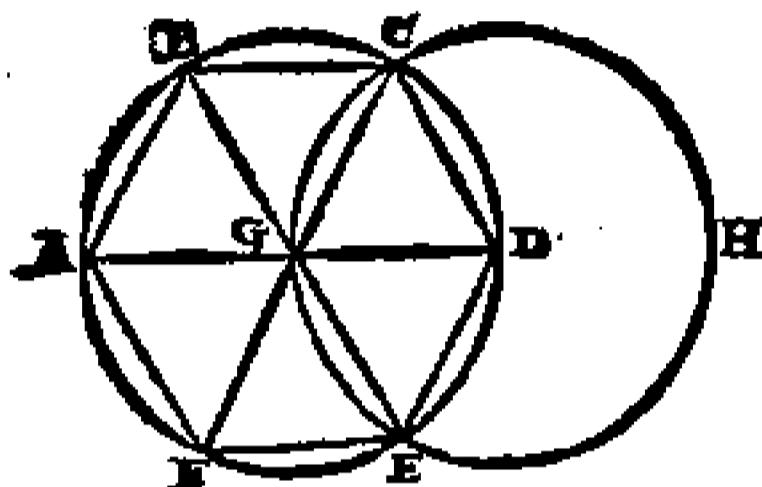
In dato pētagono æqui-
latero & æquiangulari-
cum inscribere.

Problema 14.

25 EVCLID. ELEMENTA. GEOM.
Problema 4. Pro-
positio 14.

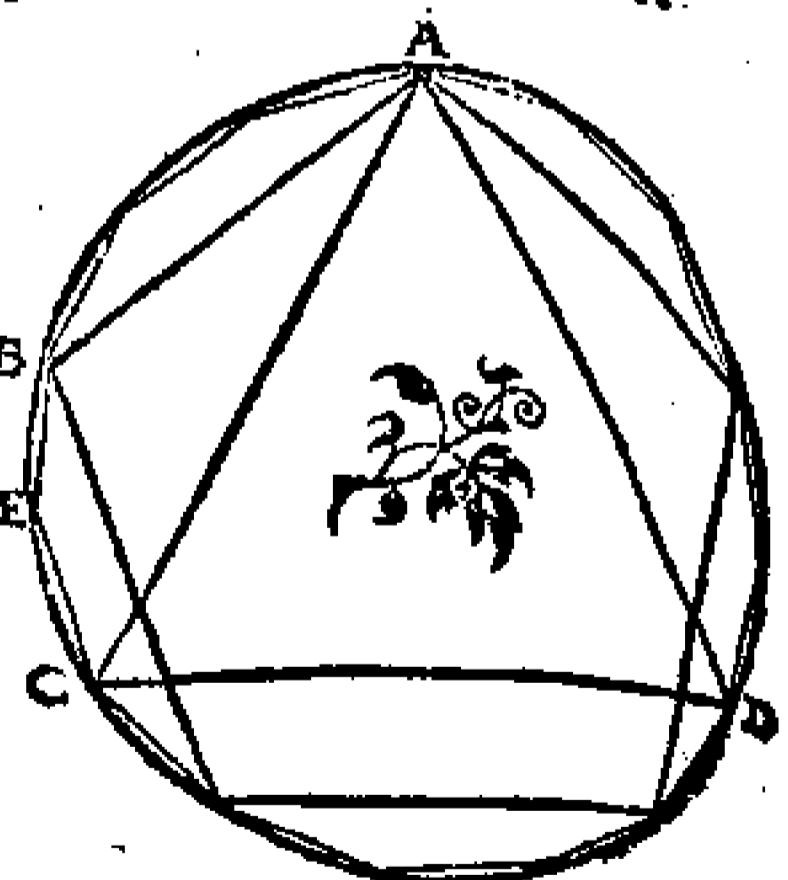
**Circa datū pentagonū,
æquilaterum & æquian-
gulum, circulum descri-
bere.**

Problema 15. Propositio 15.
**In dato circulo hexagonum & æquilaterum
& æquiangulum inscribere.**

propositio 16. Theorema 16.

**In dato cir-
culo quin-
tidecago-
num & æ-
quilaterū
& æquiang-
ulum de-
scribere.**

Elementi quarti finis.

EVCLIDIS ELEMENTVM QVINTVM. DEFINITIONES.

1

PARS est magnitudo magnitudinis minoris, quum minor metitur maiorem.

2

Multiplex autem est maior minoris, cùm minor metitur maiorem.

3

Ratio. est duarum magnitudinum eiusdem generis mutua quedam secundum quantitatem habitudo.

4

Proprio^tio verò, est rationum similitudo.

5

Rationē habere inter se magnitudinis dicitur, quæ possunt multiplicatæ sese mutu superare.

6.

In eadem ratione magnitudines dicūtur esse, prima ad secundam, & tertia ad quartam, cùm primæ & tertie æquè multiplicia, secundæ & quartæ æquè multiplicibus,
F qualis-

34 E V C L I D . E L E M E N . G E O M .

qualiscunq; sit hæc multiplicatio, vtrumq;
ab utroque: vel vnà deficiunt, vel vnà equa-
lia sunt, vel vnà excedūt, si ea sumātur que
inter se respondent.

7

Eandam autem habētes rationem magni-
tudines, proportionales vocentur.

8

Cum verò æquè multiplicium, multiplex
primæ magitudines excesserit? multiplex
secundæ, at multiplex tertiaz non excesserit
multiplicem quartaz: tunc prima ad secun-
dam, maiorem rationem habere dicetur,
quam tertia ad quartam.

9

Proportio autē in tribus terminis paucissi-
mis consistit. 10

Cùm autem tres magnitudines propor-
tionales fuerint, prima ad tertiam, duplicita
rationē habere dicitur eius quarta habet ad
secundam. At cùm quatuor magnitudiner
proportionales fuerint, prima ad quartam,
triplicatam rationem habere dicitur eis
quam habet ad secundam: & semper dein-
ceps uno amplius, quādiu proportio exti-
terit.

11

Homo loge, seu similes ratiōne magnitudi-
nes dicuntur, antecedentes quidē antece-
deunt.

LIBER. V.

15

dentibus, consequētēs verò cōsequētibus.

12

Altera ratio, est sumptio antecedentis cō-
Parati ad antecedentem, & cōsequentis ad
consequētēm.

13

Inversa ratio, est sumptio cōsequentis, ceu
antecedentis, ad antecedentē velut ad con-
sequētēm.

14.

Compositio rationis, est sumptio antece-
dētis cū consequētē ceu vnius ad ipsum
consequētēm. 15

Diuisio rationis, est sumptio excessus quo
consequētēm superat antecedens ad ip-
sum consequētēm.

16

Conuersio rationis, est sumptio anteceden-
tis ad excessum, quo superat antecedens ip-
sum consequētēm.

17

Ex equalitate ratio est, si plures duabus sint
magnitudines, & his alię multitudine pa-
res quæ binæ sumantur, & in eadem ratio-
ne: quum vt in primis magnitudinibus pri-
ma ad ultimam sic & in secundis magnitu-
dinibus prima ad ultimā se habuerit, vel
alter, sumptio extēmorū per subductio-
nem mediiorū.

F 2 18 Or.

56 EVCLID. ELEMEN. GEOM.

18

Ordinata proportio est, cùm fuerit quem admodum antecedens ad consequentem ita antecedens ad consequentem: fuerit etiam vt consequens ad aliud quidpiam, in consequens ad aliud quidpiam.

19

Perturbata autē proportio est, tribus positis magnitudinibus, & alij quæ sint his multitudine pares, cùm vt in primis quidē magnitudinibus se habet antecedens ad consequentem, ita in secūdis magnitudinibus antecedens ad consequentem: vt autem in primis magnitudinibus consequens ad aliud quidpiam ad antecedentem,

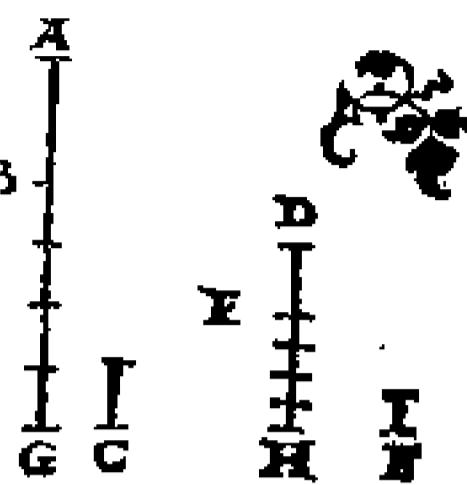
Theorema 1. Propositione I.

Si sint quotcūque magnitudines, & quotcunque magnitudinum æqualium numero singulæ singularum æquè multiplices, quam multiplex est vnius vna magnitudo, tam multiplices erunt, & omnes omnium.

Theorema 2. Propositione 2.

Si prima secundæ æquè fuerit multiplex, atque

atque tertia quartæ, fuit
autem & quinta secundæ
et quæ multiplex, atque^B
sexta quartæ: erit & cō-
posita prima cū quinta,
secundæ et quæ multiplex
atque tercia cum sexta,
quartæ.

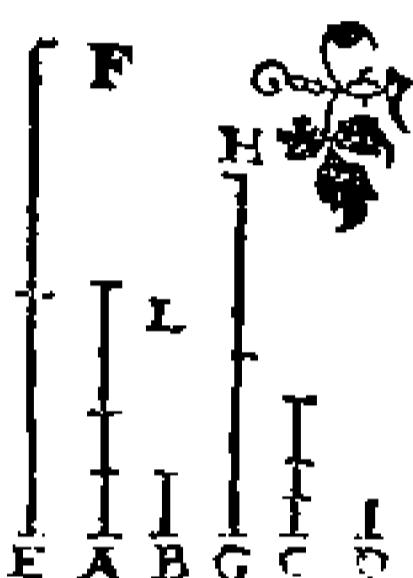

Theorema 3. Propo-
positio 3.

Si prima secundæ et quæ
multiplex atque tercia
quartæ, sumatur autem &
quæ multiplices prime &
tertiae erit & ex quo
sumptarum utraque utriusque et quæ mul-
tiplex, altera quidem secundæ, altera autem

Theorema 4. Propositio 4.

Si prima ad secundam, eandem habuerit ra-
tionem, & tertia ad quartam: etiam et quæ
multiplices pri-
me & tertiae, ad
et quæ multipli-
ces secundæ &
quartæ iuxta
quævis multi-
plicationem, ean-
dem habebunt rationem, si prout inter ic
F 3 respon-

EVCL ID. ELEMENT. GEOM.
respondent, ita sumptæ fuerint.

X.
Theorema 5. Propo-
sitio 5.

Si magnitudo magnitudinis
æquæ fuerit multiplex, atque
ablatæ ablatæ: etiam reliqua re-
liquæ ita multiplex erit, ut to-
ta totius.

Theorema 6. Propo-
sitio 6.

Si duæ magnitudines, duarum
magnitudinum sint æquæ mul-
tiplices, & detractæ quædam sint
earundem æquæ multiplices: &
eisdem aut æquales sunt, aut æquæ ipsarum
multiplices.

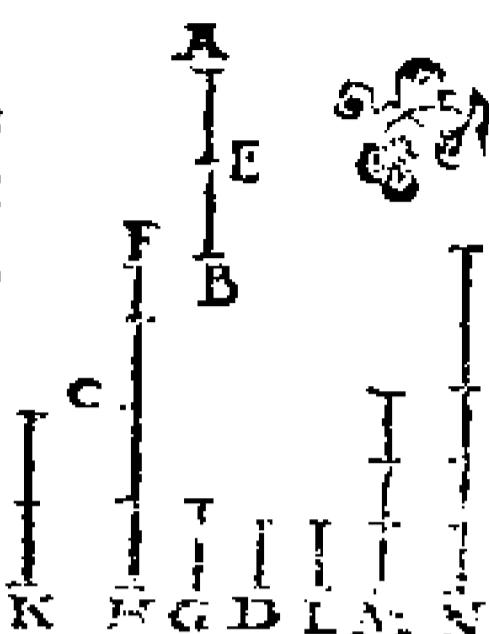
Theorema 7. Propo-
sitio 7.

Aequales ad eandem, eadem
habent rationem: & eandem ad
æquales.

Theorema 8. Propo-
sitio 8.

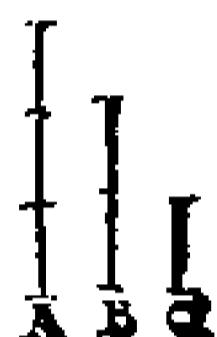
In æqualium magnitudinū major, ad ean-

dem maiorem ratione
habet, quam minor: &
eadem ad minorem: ma-
iore rationem habet,
quam ad maiorem.

Theorema 9. Proposition 9.

Quæ ad eandem, eandem habet rationem,
æquales sunt inter se: & ad quas
eadem, eandem habet rationem,
æ quoque sunt inter se æqua-
les.

Theorema 10. Proposition 10.

Ad eandem magnitudinē ratio-
nem habentium, quæ maiorem
rationē habet, illa maior est ad
quam autē eadem maiorem ra-
tionem habet, illa minore est.

Theorema 11. Proposition 11.

Quæ eidem sunt
ædem ratioues,
& inter se sunt
ædem.

F 4 Theo.

60 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 12. Propositio 12.

Si sint magnitudines quocunque proportionales, quem admodum se habuerit una antecedentium ad unam $H K A C E B D F L M N$ consequentiū, tales habebunt omnes antecedentes ad omnes consequentes.

Theorema 13. Propositio 13.

Si prima ad secundum, eandem habuerit rationem, quam tertia ad quartā, tertia vero ad quartam maiorem rationem habuerit, quam quinta ad sextam. prima quoque ad secundam maiorem rationem habebit, quam quinta ad sextam. $M A B N G C D K H E I L$

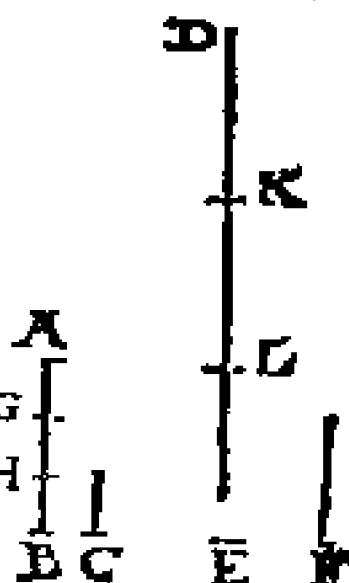
Theorema 14. Propositio 14.

Si prima ad secundam eandem habuerit rationē, quam tertia ad quartam, prima vero quam tertia maior fuerit; erit & secunda maior quam quarta. Quid si prima fuerit æqualis tertiae, erit $A B C D$

& secunda æqualis quartæ si verò minor,
& minor erit.

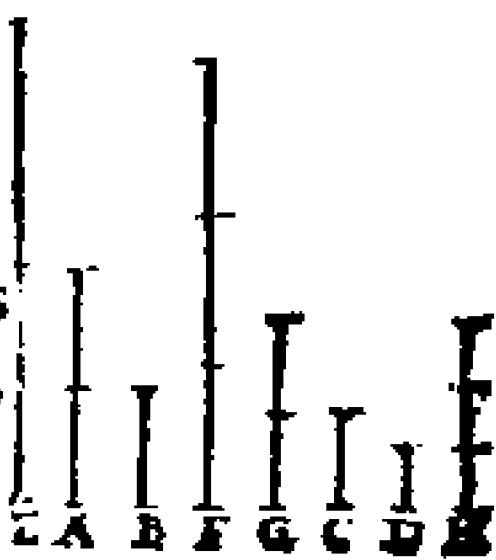
Theorema 15. Pro-
positio 15.

Partes cum pariter mul-
tiplicibus in eadē sunt **A**
ratione, si prout sibi mu- **G**
tuō respondent, ita su- **H**
mantur.

Theorema 16. Pro-
positio 16.

Si quatuor magnitudines
proportionales fuerint,
& vicissim proportiona-
les erunt.

Theorema 17. Pro-
positio 17.

Sic compositæ magnitudi-
nes proportionales fuerint
hæ quoq; diuisæ pro-
portionales erunt.

Theorema

62 EV CLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 18. Propositio 18.

Si diuisæ magnitudines sint proportionales, hæc quoque compositiones proportionales orunt.

Theorema 19. Propositio 19.

Si quemadmodum totū ad totum, ita ablatum se habuerit ad ablatum: & reliquum ad reliquum, ut totum ad totum se habebit.

Theorema 20. Propositio 20.

Si sint tres magnitudines, & aliae ipsiæ qualiter numero, quæ binæ & in eadem ratione sumatur, ex æquo autem prima quam tertia maior fuerit: erit & quarta, quam sexta maior. **Quod si** prima tertiaz fuerit æqualis, erit & quarto æqualis sextæ: sin illa minor, hæc quoque minor erit.

Theorema

Theorema 21. Propositio 21.

Si sint tres magnitudines, & alię ipſis æquales numero quæ binæ & in eadem ratione sumantur, fuerit
 que perturbata } }
 earū proportio } }
 ex aequo autem } }
 Prima quām ter- } }
 tia maior fuerit } }
 erit & quarta
 Quā sexta maior: quòd si prima tertię fue-
 rit æqualis, erit & quarta æqualis sextæ: si
 illa minor, hæc quoque minor erit.

Theorema 22. Pro-
positio 22.

Si sint quot-
 cunq; magni-
 tudines, & a-
 lię ipſis æqua-
 les numero,
 quæ binæ in
 eadē ratione
 sumantur, et
 ex æquali-
 tate in eadem ratione erunt.

Theorema 23. Propositio 22.

Si sint tres magnitudines, alięq; ipſis æqua-
 les

64 EVCLID. ELEMEN. GEOM.

les numero, q
binę in eadem
ratione sumā-
tur, fuerit autē
perturbata ea-
rū proportio:
ctiā ex æquali-
te in eadem ra-
tione erunt. G H K A B C D E F L M N

Theorema 24. Pro-
positio 24.

Si prima ad secundam, eandem
habuerit rationē, quam tertia
ad quartam, habuerit autem &
quinta ad secundam, eandē ra-
tionem, quā sexta ad quartam:
etiam cōposita prima cū quin-
ta ad secundam eandē habebit
rationē quam tertiacum sexta ad quartam.

Theorema 25. Pro-
positio 25.

Si quatuor magnitudines
proportionales fuerint. ma-
xima & minima reliqui-
duabus maiores erunt

ELEMEN TI V. FINIS.

EVCLIDIS¹⁸ ELEMENTVM SEXTVM.

DEFINITIONES.

1

Similes figuræ rectilineæ sunt, quæ & angulos singulos singulis æquales habent, atque etiam latera, quæ circum angulos æquales, proportionalia,

2

Reciproce autem figuræ sunt, cum in utraque figura antecedentes & consequentes ratione unius termini fuerint.

3

Secundum extremam & medium rationem recta linea facta esse dicitur, cum ut tota ad maius segmentum, ita maius ad minus se habeatur.

4

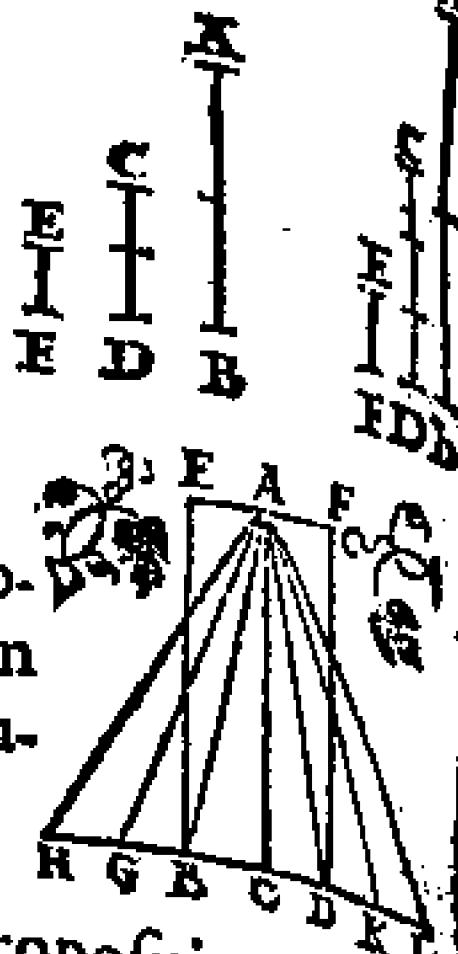
Altitudo cuiusque figuræ, est linea perpendicularis à vertice ad basin deducta

J. Ra-

66 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

5.

Ratio ex rationibus cōponi dicitur, cū ratio-
num quantitates inter
in multiplicatæ aliqua effecerint rationem.

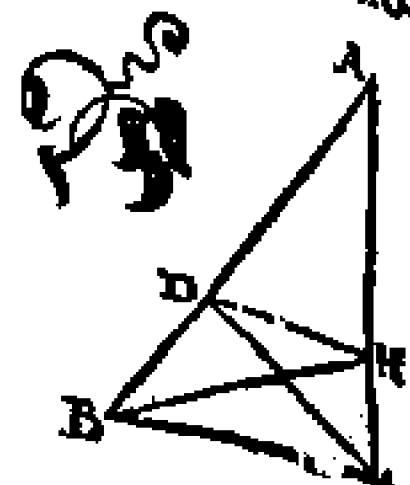

Theorema 1. Propo-
sitio. 1

Triangula & parallelo-
gramma, quorum eadem
fuerit altitudo, ita se ha-
bent inter se ut bases.

Theorema 2. Propositio 2.

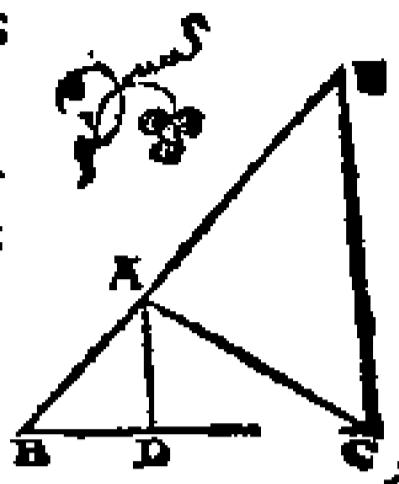
Si ad vnum trianguli latus parallela ducatur recta quædam linea: hec proportiona-
naliter secabit, ipsius triāguli latera. Et si trian-
guli latera proportiona-
liter secta fuerint: quæ
ad sectiones adiūcta fue-
rit recta linea, erit ad re-
liquum ipsius trianguli
latus parallela.

Theorema 3. Propositio 3.

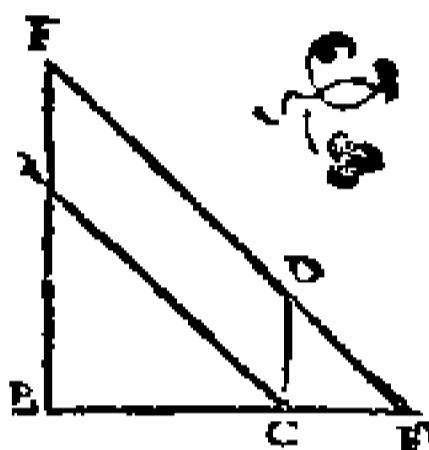
Si trianguli angulus bifariam secatur, sit se-
cans autē augulum recta linea secuerit & ba-
sis segmenta eandem habebunt ra-
tionem,

tionem, quam reliqua ipsius trianguli latera, Et si basi segmenta eandem habeant rationem, quam reliqua ipsius trianguli latera, recta linea, quæ à vertice ad sectionem producitur, ea bifariā secat trianguli ipsius angulum.

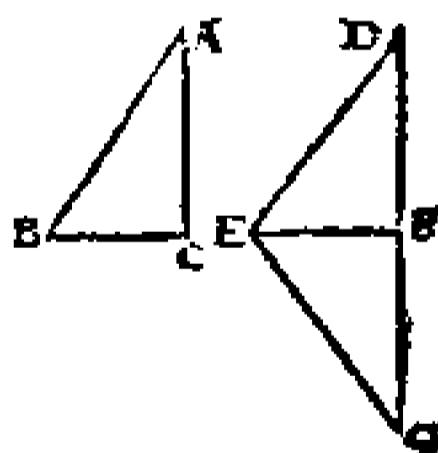
Theorema 4. Propositio 4

Si equiangulorum triangulorum proportionalia sunt latera, quæ circum e-
quales angulos, & homologa sunt latera, quæ equalibus angulis sub-
tenduntur.

Theorema 5. Propositio 5.

Si duo triangula latera pro-
portionalia habeant, & qui-
angula erunt triangula, &
equales habebunt eos an-
gulos, sub quib' homolo-
ga latera subtenduntur.

Theorema 6. Propositio 6.

Si duo triangula vnum angulum vni angu-
lo equalē, & circum eequales angulos latera
proportionalia habuerint, equiangula erunt
triang.

48 EVCLID. ELEMEN. GEOM.

triangu-
la, æqua-
lesq; ha-
bebunt
angulos
sub qui-
bus ho-

mologa latera subtenduntur.

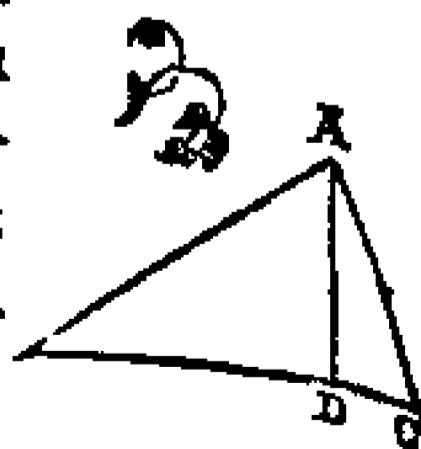
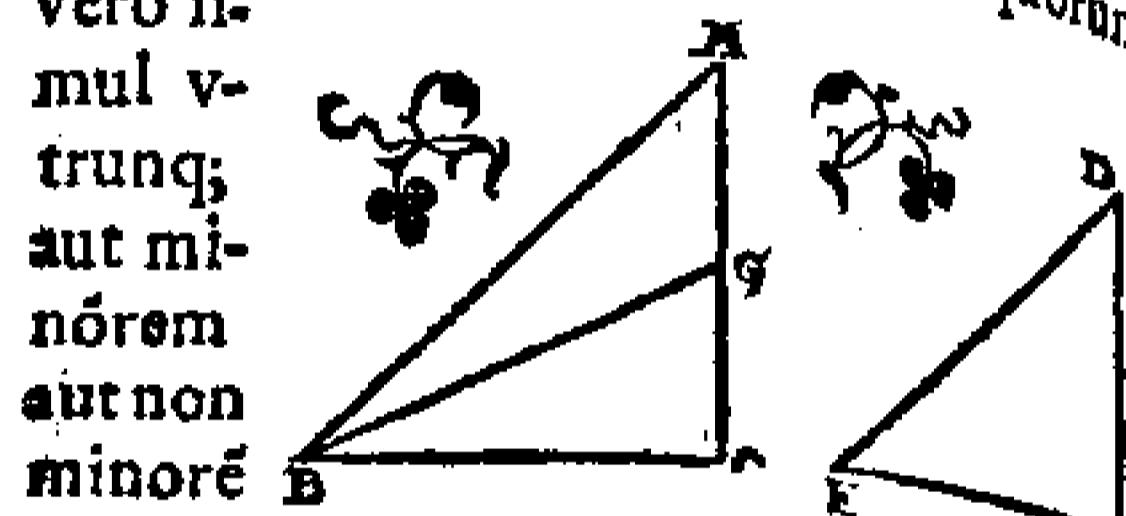
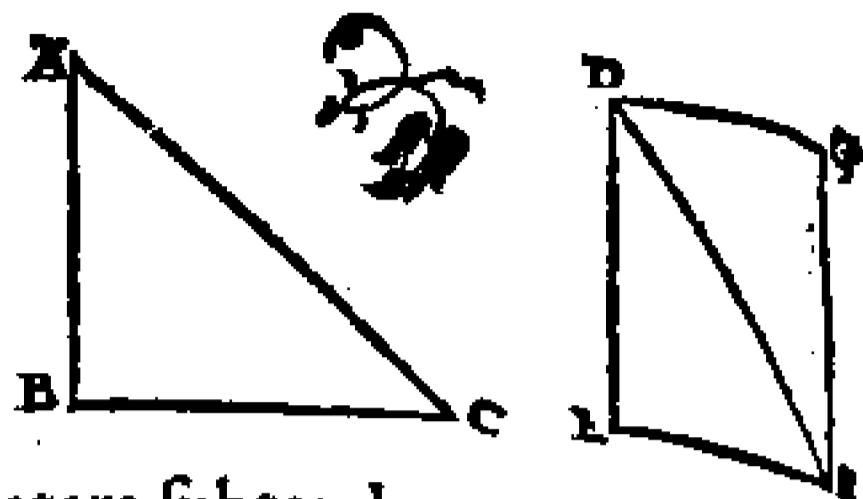
Theorema 7. Propositio 7.
Si duo triangula vnum angulum vni angu-
lo æqualem, circū autem alios angulos la-
tera proportionalia habent, reliquorum
vero si-

mul v-
trunq;
aut mi-
nōrem
aut non
minorē

recto : æquiangula erunt triangula, & æqua-
les habebunt eos angulos circum quos pro-
portionalia sunt latera.

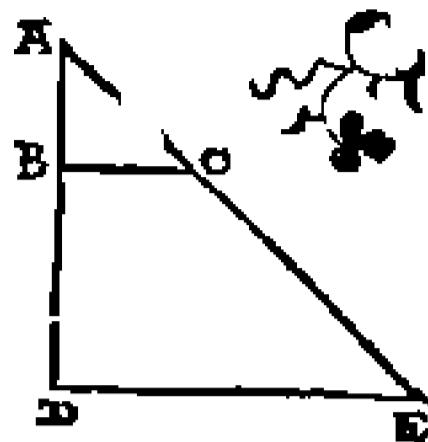
Theorema 8. Propositio 8.

Si in triangulo rectangu-
lo, ab angulo recto in ba-
sin perpendicularis du-
cta sit quæ ad perpendi-
cularem triangulo, tum
toti triangulo, tum ipsa
inter se similia sunt.

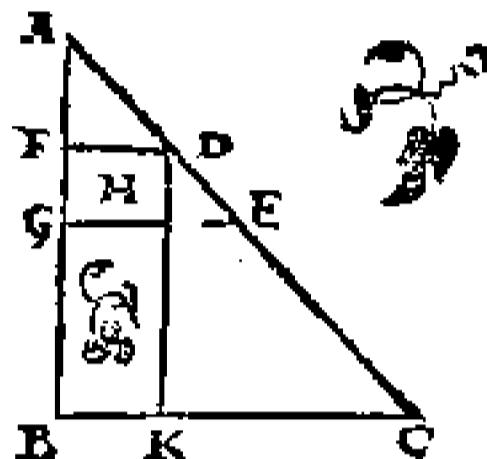
Problema 1. Propositio 9.

A data recta linea imperata partem auferre.

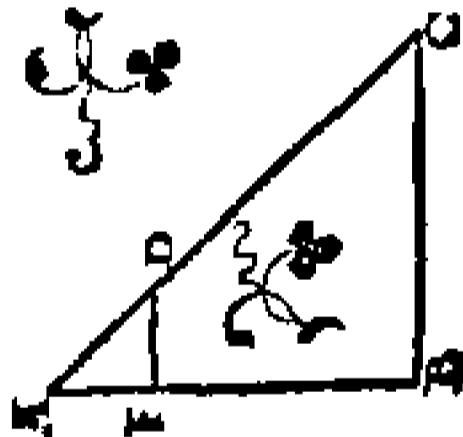
Problema 2. Propositio 10.

Datam recta lineam in sectam similiter secare, ut data altera recta secta fuerit.

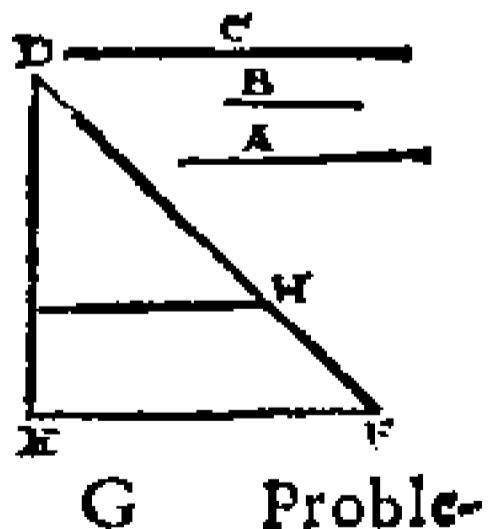
Problema 3. Propositio 11.

Duabus datis rectis lineis, tertiam proportionalem ad inuenire.

Problema 4. Propositio 12.

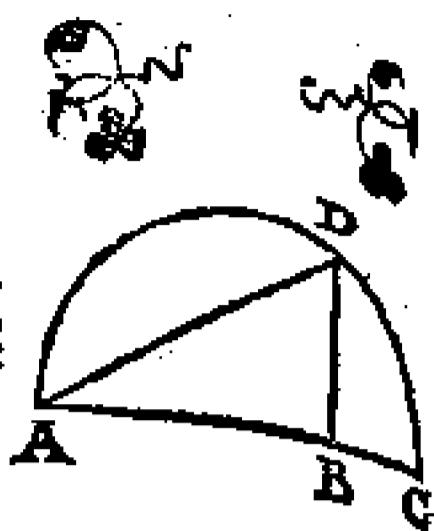
Tribus datis rectis lineis quartam proportionalem adiuvenire.

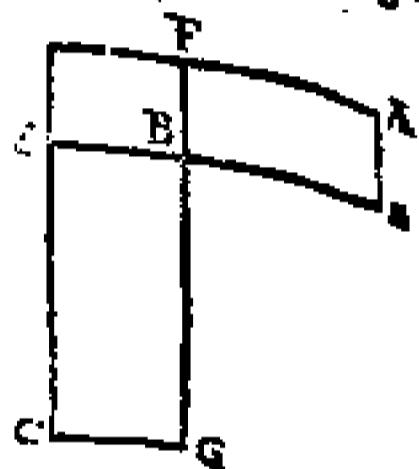
G Proble-

70 EUCLEID. LEMEN. GEOM.
Problema 5. Propo-
sitio 13.

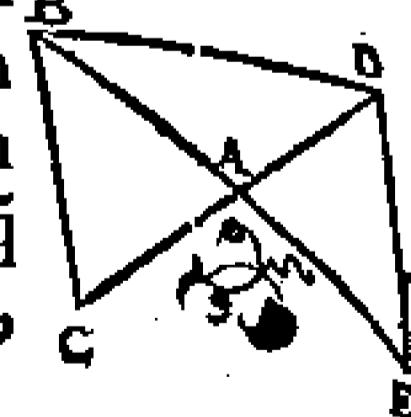
Duab' datis rectis lineis
medianam proportionale
ad inuenire.

Theorema 9. Propositio 14.
Aequalium, & vnū vni æqualem habentiū
angulum parallelogrammorum recipro-
ca sunt latera, quæ circum æquales angu-
los & quorū parallelo-
grammorū vnum angu-
lum vni angulo æqua-
lem habentū recipro-
ca sunt latera, quæ cir-
cum æquales angulos,
illa sunt æqualia.

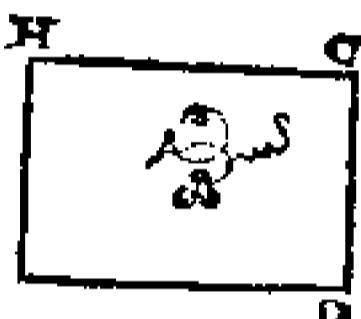
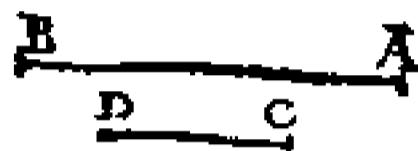
Theorema 10. Propositio 15.
Aequalium, & vnū angulum vni æqualem
habentū triangulorū reciproca sunt late-
ra, quæ circum æquales
angulos: & quorū trian-
gulorū vnum angulum
vni æqualem habentium
reciproca sunt latera, q
circum æquales angulos,
illa sunt æqualia,

Theo.

Theorema II. Proposition 16.

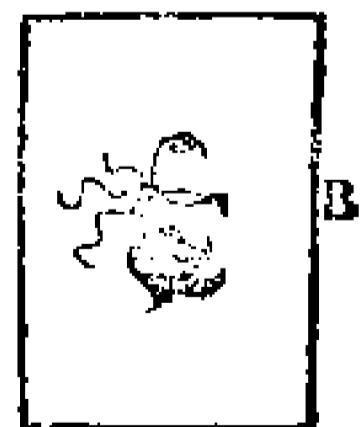
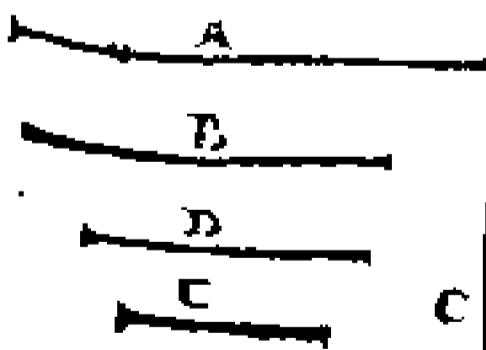
Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint, quod sub extremis comprehenditur rectangulum, æquale est ei, quod sub medijs comprehenditur rectangulo. Et si sub extremis comprehensum rectangulum æquale fuerit ei, quod sub medijs continetur rectangulo, illæ quatuor rectæ lineæ proportionales erunt.

Theorema 12. Proposition 17.

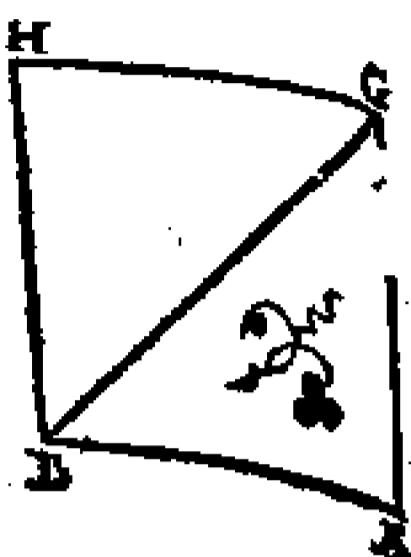
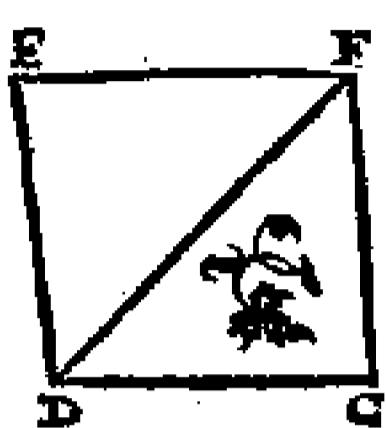
Si tres rectæ lineæ sint proportionales, qd^u sub extremis comprehenditur rectangulum, æquale est ei, quod à media describitur quadrato: & si sub extremis comprehensum rectangulum æquale sit ei quod à media describitur quadrato, illæ tres rectæ lineæ proportionales erunt.

G 2 Pro-

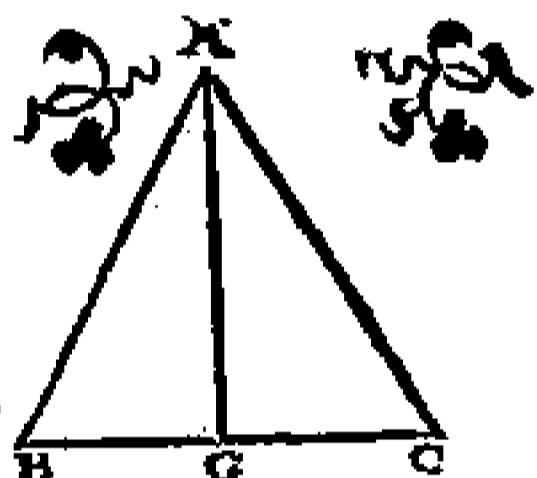
EVCLID. ELEMENT. GEOM.
Problema 6. Propositione 18.

A data re-
cta linea,
dato recti
lineo simi-
le simili-
terq; po-
situm re-
& ilincum describere.

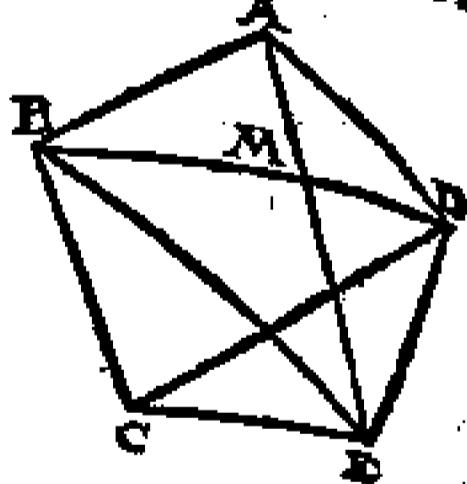
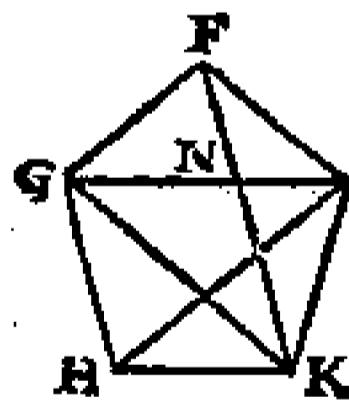
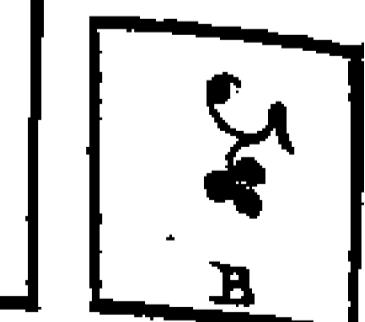
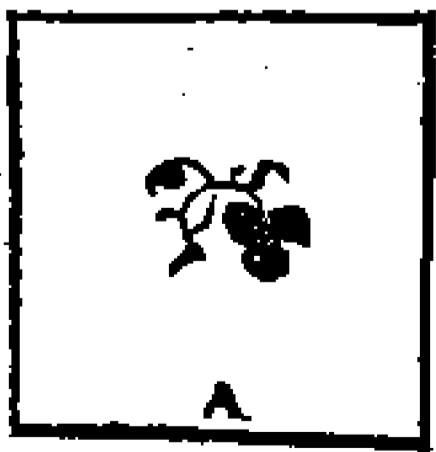

Theorema 13. Propositione 19.

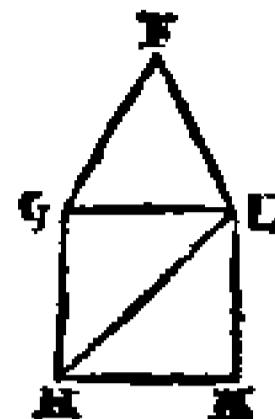
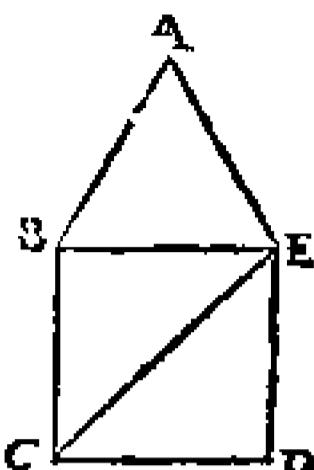
Similia
triāgula
inter se
sunt in
duplica
ta ratio-
ne late-
rū homologorū.

Propositio 20.
Similia
polygo-
na in si-
milia
triāgu-
la diui-
dūtur,
& nume-
ro equa-
lia, &
homo-
loga to
nis. Et pa-

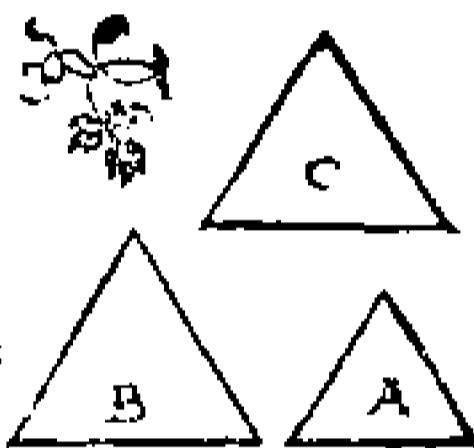

Iygonā du
plicatam
habent eā
inter se ra-
tione, quā
latus ho-
mologū
ad homologum latus.

Theorema 15. Pro-
positio 21.

Quæc idem rectilineo
sunt similia, & inter se
sunt similia.

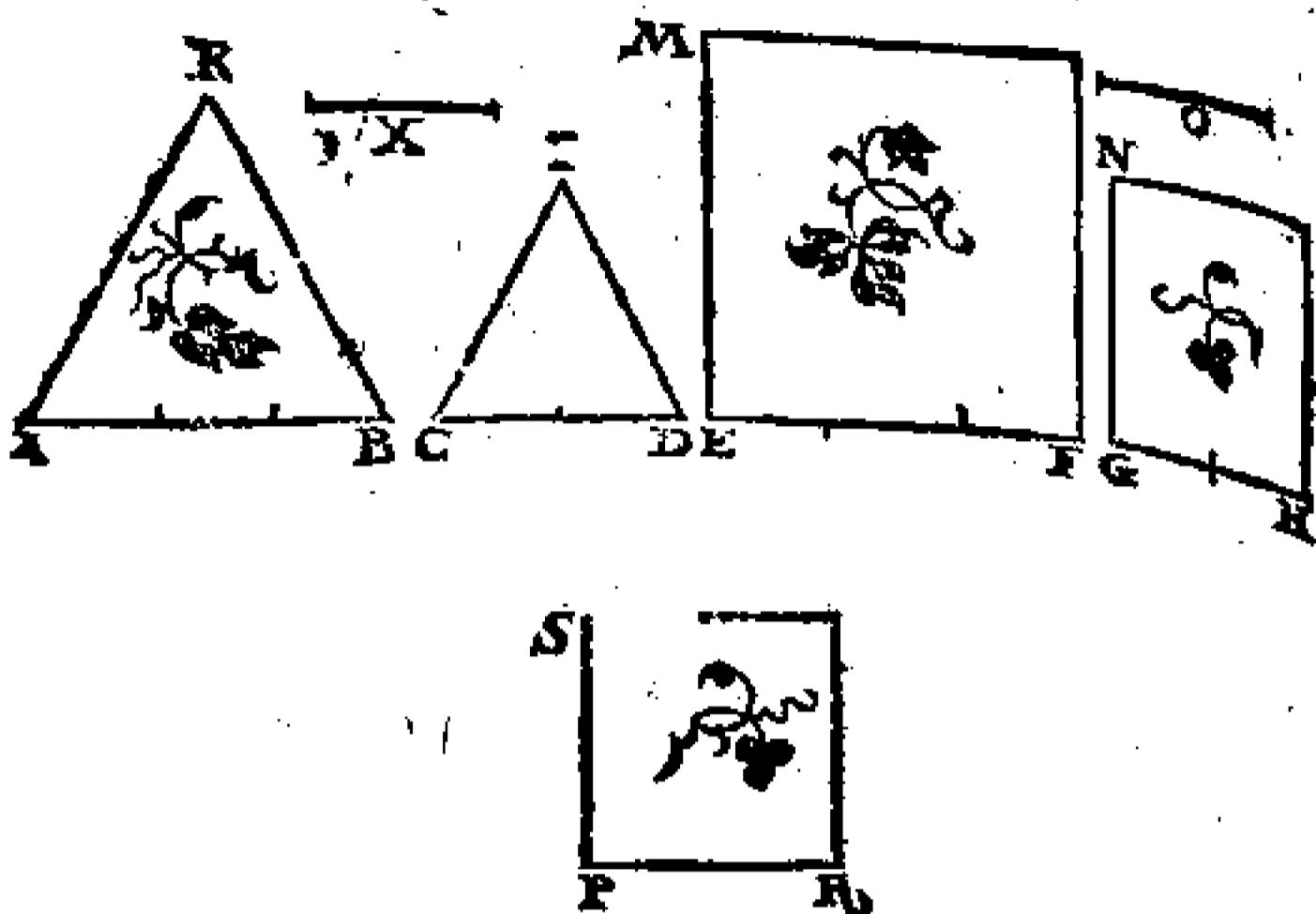
Theorema 16. Pro-
positio 22.

Si quatuor recte lineæ proportionales fuerint: & ab eis rectilinea similia similiterq; descripta proportionalia erūt. Et si à rectis lineis similia similiterq; descripta rectili- nea proportionalia fuerint, ipsæ etiam re-
cte lineæ

G 3

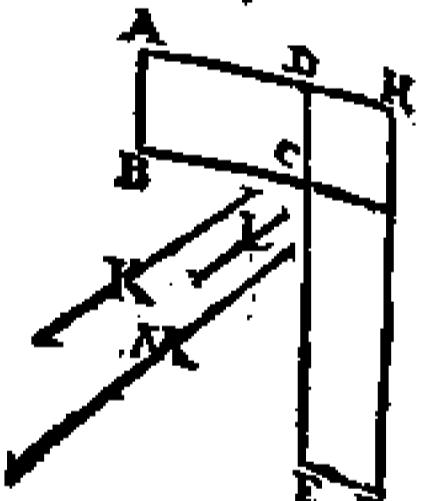
etæ

74 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
Etæ lineæ proportionales erunt.

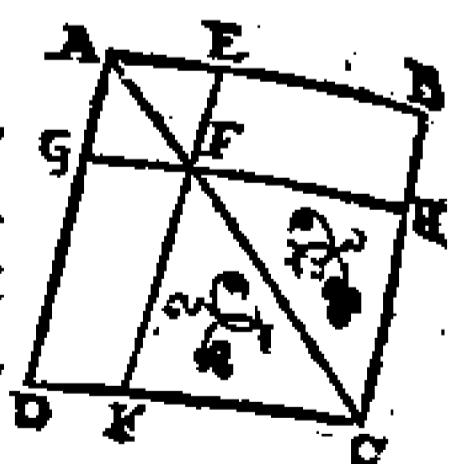
Theorema 17. Propositio 23.

Aequiangula parallelo-
gramma inter se ratione
habent eum, quæ ex lateri
bus componitur.

Theorema 18. Pro-
positio 24.

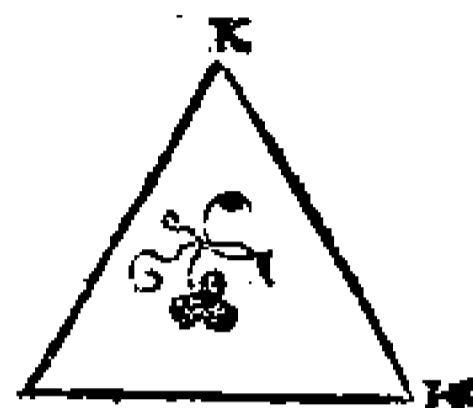
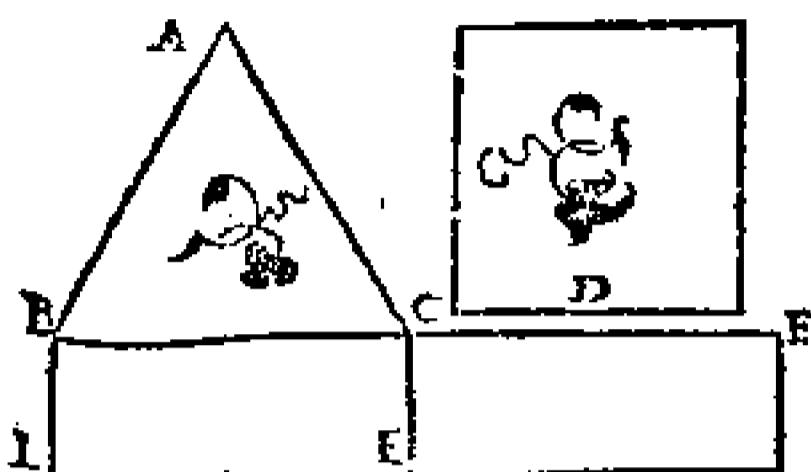
In omni parallelogram-
mo, quæ circa diametrū
sunt parallelogramma, &
toti & inter se sunt simi-
lia.

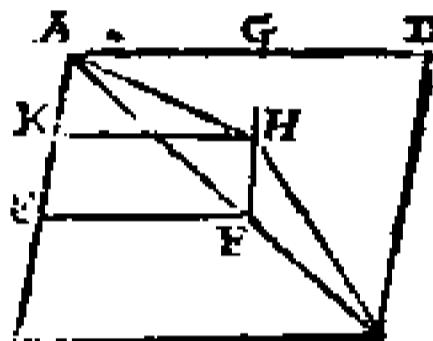
Proble.

Problema 7. Propositio 25.

Dato rectilinco simile, & alteri dato eque-
le idem constituere.

Theorema 19. Propo-
sitione 26.

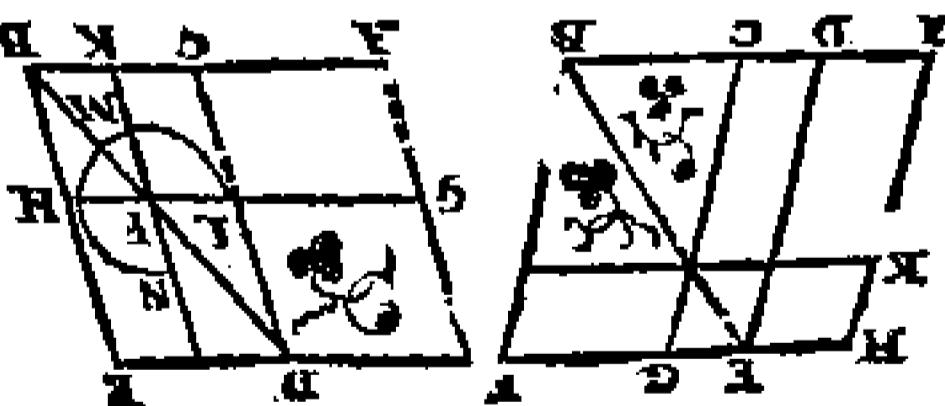
Si à parallelogramo pa-
ralleogrammū ablatū
sit, & simile toti & simi-
liter positū communē
cum eo habens angulum, hoc circum ean-
dem cum toto diametrum consistit.

Theorema 20. Propositio 27.

Omnium parallelogramorum secūdum
tandem rectam lineam applicatorū defi-

ciēt. — q.
figu-
ris pa-
ralle-
logra-
mis si

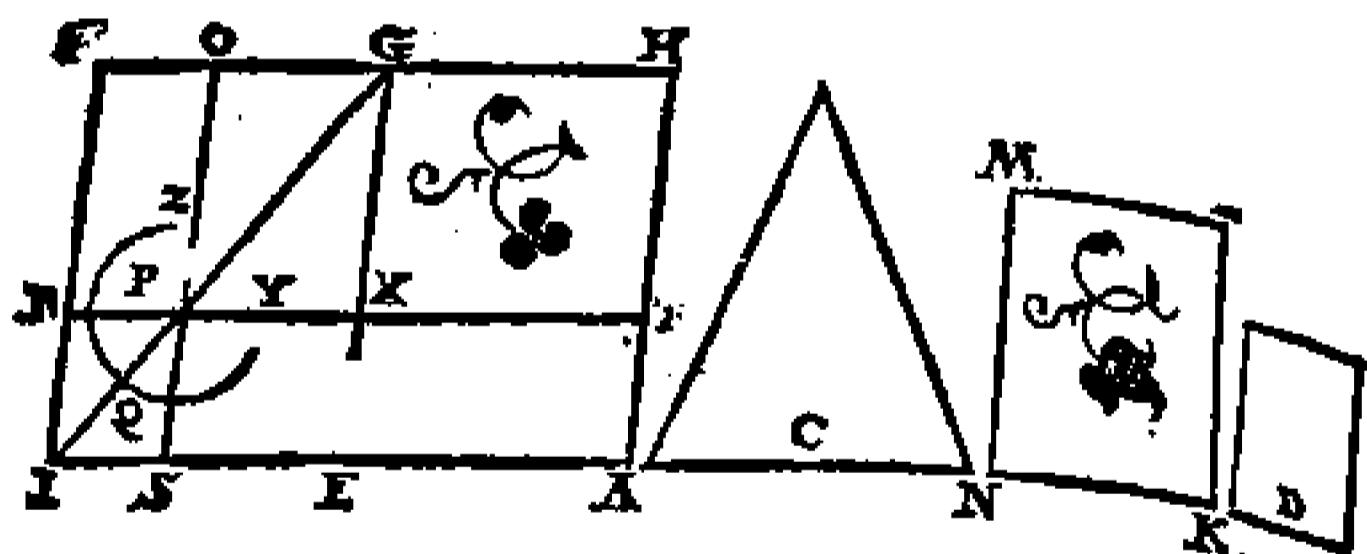

H 4

mill.

76 E V C L I D. E L E M E N. G E O M.
 milibus similiiterque positisi, quod à di-
 midia describitur, maximum, id est, quod
 ad dimidiā applicatur parallelogram-
 um simile existens defectui.

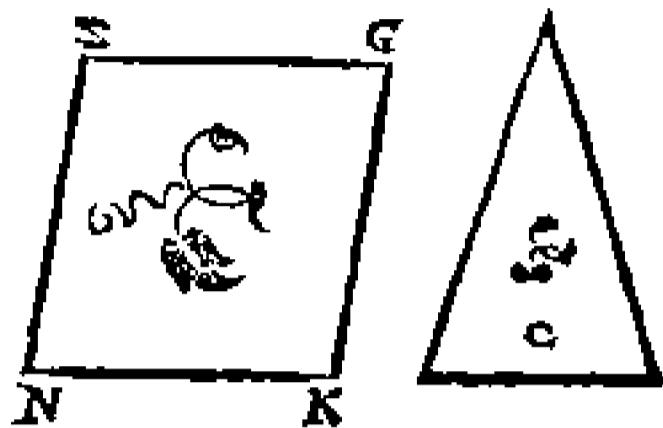
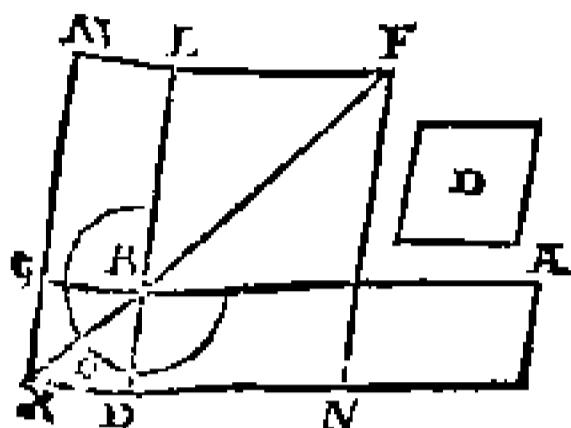
Problema 8. propositio 28.
Ad datam lineam rectam, dato rectilineo
æquale parallelogrammum applicare de-
ficiens figura parallelogramma, que simi-
lis sit alteri rectilineo dato. Oportet autē
datum rectilineum, cui æquale applican-
dum est, non maius esse eo quod ad dimi-
diam applicatur, cum similes sint defectus
& eius quod à dimidia describitur, & eius
cui simile deesse debet.

Problema 9. Propo-
sitio. 29.

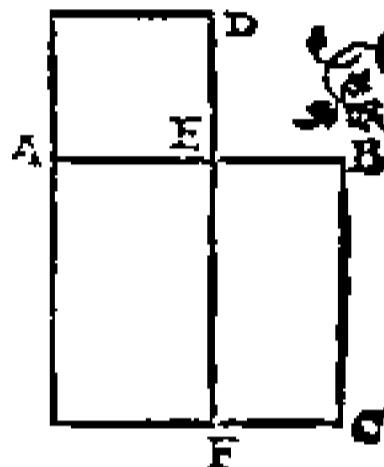
Ad datam rectam lineam, dato rectilineo
æquale parallelogrammū applicare, exce-
des figura parallelogrāma, que similis sit
Paral.

parallelogrammo alteri dato.

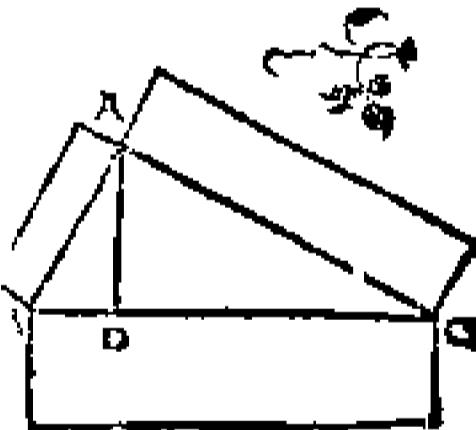
Prblema 10. Propo-
positio 30.

Propositam rectam line-
am terminatā, extrema
ac media ratione secare.

Theorema 21. Propositio 31

In rectangulis triangulis, figura quævis à la-
tere rectū angulū sub-
tendēte descripta èqua-
lis est figuris, quæ prio-
ri illi similes & simili-
ter posite à lateribus re-
ctū angulum continen-
tibus describuntur.

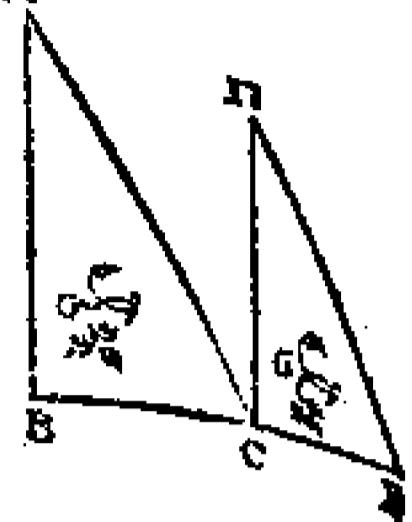

Theorema 22. Propo-
sitio 32.

Siduo triangula, quæ duo latera duobus la-
teribus proportionalia habeant, secundum

G s vnum

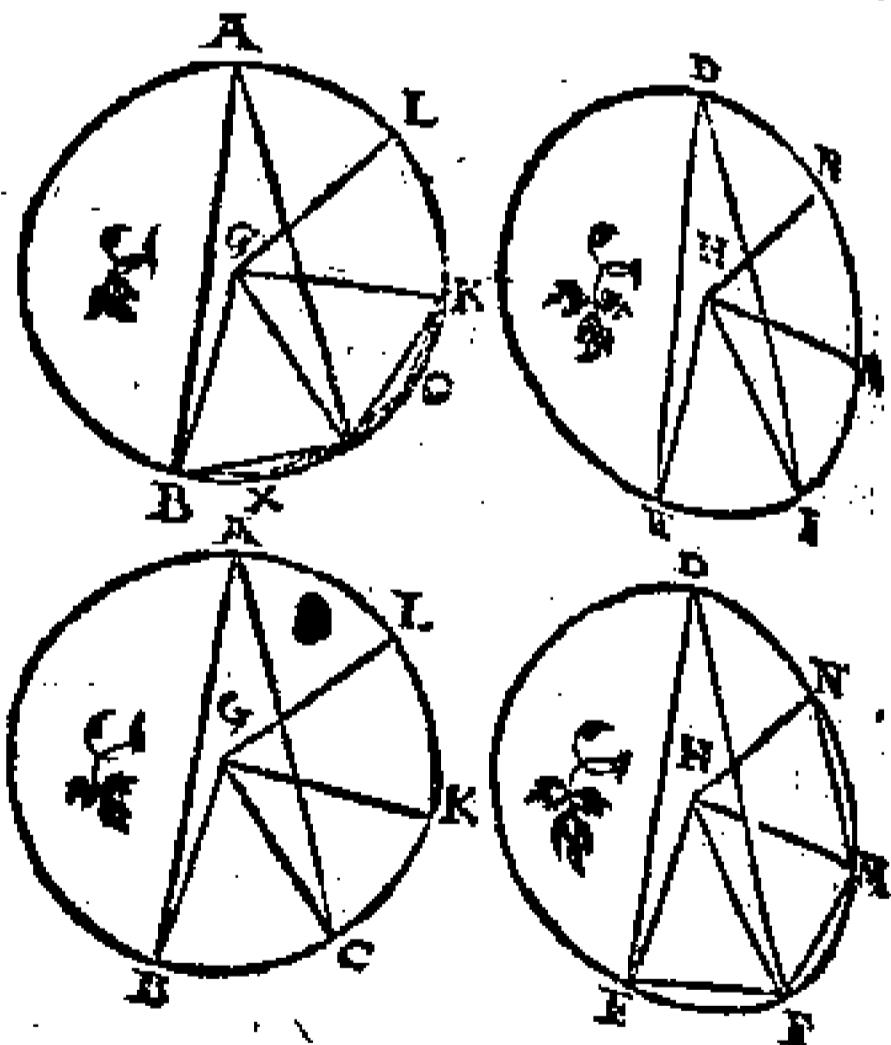
78 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
 vnum angulū compoſi-
 ta fuerint, ita vthomo-
 loga eorum latera fint
 etiam parallela, tum reli
 qua illorum triangulo-
 rum latera in rectam li-
 neam collocata reperi-
 entur.

Theorema 23. Propositio 33.

In æqualibus circulis anguli eandem habent
 rationem, cū ipsis peripherijs in quibus in-
 sistunt, siue ad cetera siue ad peripherias con-
 stituti,

illis in
 sistant
 peri-
 pher-
 ijs In
 super
 verò &
 feſto-
 res qd
 pe qui
 ad cē-
 tra cō-
 ſtūt.

ELEMENTI VI. FINIS.

EVCLIDIS

ELEMEN TVM

SEPTIMVM.

DEFINITIONES.

I

Vnitas est secūdum quam c̄ntium quodque dicitur vnum.

2

Numerus autem, ex vnitatibus composita multitudo.

3

Pars, est numerus numeri minori maioris, cùm minor metitur maiorem.

4

Partes autem, cùm non metitur.

5

Multiplex verò, maior minoris, cùm maior metitur minor.

6

Par numerus est, qui bifariā non diuiditur.

7

Impar verò, qui bifariam non diuiditur, qui vnitate differt à pari.

8

Pariter par numerus est, quem par numerus metitur per numerum parem.

9 Parie

60. EVCLID. ELEMENT. GEOM.

9.

Pariter autem impar, est quem par numerus metitur per numerum imparem.

10.

Impariter verò impar numerus, est quem impar numerus metitur per numerum imparem.

11.

Primus numerus, est quem unitas sola metitur.

12.

Primi inter se numeri sunt, quos sola unitas mensura communis metitur.

13.

Compositus numerus est, quem numerus quispiam metitur.

14.

Compositi autē inter se numeri sunt, quos numerus aliquis mensura communis metitur.

15.

Numerus numerum multiplicare dicitur, cùm toties compositus fuerit is, qui multiplicatur, quot sunt in illo multiplicante unitates, & procreatus fuerit aliquis.

16.

Cùm autē duo numeri mutuò sese multiplicantes quempiam faciūt, qui factus erit planus appellabitur, qui verò numeri mutuò sese multiplicarint, illi' latera dicētur.

17. Cùm

17

Cum verò tres numeri mutuò sese multiplicantes quempiā faciunt, qui procreatus erit solidus appellabitur, qua autem numeri mutuò sese multiplicarint, illius, latera dicentur.

18.

Quadratus numerus est, qui ex qualiter equalis: vel, qui à duobus ex equalibus numeris continetur.

19.

Cubus verò, qui à tribus ex equalibus ex qualiter: vel, quia tribus ex equalibus numeris continetur.

20

Numeri proportionales sunt, cum primus secundi, & tertius quarti ex quæ multiplex est, ut eadem pars, vel ex eadem partes.

21

Similes plani & solidi numeri sunt, qui proportionalia habent latera.

22

Perfectus numerus est, qui suis ipsis partibus est ex qualis.

Theorema 1. Propositione 1.

Duobus numeris in ex equalibus propositis,

EV CLID. ELEMENT. GEOM.
tis, si detrahatur semper minor,
de maiore, alterna, quadam de-
tractione; neque reliquus vn-
quam metiatur præcedentem
quo ad assumpta sit vnitas: qui
principio propositi suntiume
ti primi inter se erunt.

Porblema 1. Pro-
positio 2.

Duobus numeris datis non
primis inter se, maximā eo-
rū cōmune mensurā reperire.

Broblema 2. Propo-
sitio 3

Tribus numeris da-
tis non primis inter
se, maximam eorum
communem mensuram reperire.

Theorema 18. Pro-
positio 8.

Omnis numerus, cuiusq;
numeri minor maioris
aut par est, aut partes.

Theore. 12

7

6

9

LIBER. VII.

83

Theorema 3. Propo-
sitio 5.

C	F
:	:
Si numeris numeri pars fue	:
rit, & alter alterius eadē pars	G
& simili vterque vtriusque	:
simul eadem pars erit, quæ	A B D
vnuſt vnius.	C
6 21 4	8

Theor. 4. Propo. 6.

E	
:	:
Si numer' sit numeri par-	B
ges, & alter alterius eadēm	:
partes, & simul vterque v-	H
triusque simul eadē par-	:
es erunt, quæ sunt vnuſ	A C D F
vnius.	6 9 8 12
D	

Theorema 5. Pro-
positio 7.

B	
E	C
Si numerus numeri eadē si pars	
quæ detractus detracti, & reli-	:
quis reliqui eadē pars erit, quæ	A
totus est totius.	G
6	12
D	

Theorema 6. Propo-
sitio. 8.

B	D
E	F
Si numerus numeri eadē sint	
partes quæ detractus detracti	L
reliqui reliqui eadē partes	:
erunt, quæ sūt totus totius. Theo-	A
G.M.K.N.H.	C
u	12

34 E V C L I D . E L E M E N . G E O M .

Theorema 7. Propositio 9.

Si numerus numeris pars
sit, & alter alterius eadem
pars, & vicissim quæ pars
est vel partes primus ter-
tij, eadem pars erit eodem A
partes, & secundus quarti. 4

C
G
B
8

Theorema 8. Propositio 10.

Si numerus numeri par-
tes sint, & aliter alterius
eadē partes, etiam vicif H
sim quæ sunt partes aut
pars primus tertij, eodem
partes erūt vel pars & se
cundus quarti. 4 6

E
H
D
B
18

Theorema 9. Pro-
positio 11.

Si quemadmodum se habet totus
ad totum, ita detractus ad detra-
ctum, & reliquus ad reliquum ita
habebit ut totus ad totum

B
E
A
C
8

Theorema 10. Propositio 12.

Si sint quotunque nume- : :
ri proportionales ; quem- A B C D
admodum se habet unus ante- 9 6 3 2
cedentium ad unum sequentium, ita se
habe-

LIBER VII.

53

habebunt omnes antecedentes ad omnes consequentes.

Theorema XI. Propositio 13.

Si quatuor numeri sint : : : :
proportionales, & vicis. A B C D
Sunt proportionales erunt. 12 4 9 3

Theorema 12. Propositio 14

Si sint quotcunque : : : : : :
Numeri, & alij illis A B C D E F
æquales multitudi- 12 6 3 8 4 2
ne, qui bini sumantur & in eadem ratione:
tiam ex æqualitate in eadem ratione e-
sunt

Theorema 13. Propositio 15.

Si vñitas numerum quæ-
diā metiatur, aliter verò
numerus aliud quendam
numerū æquè metiatur,
et vicissim vñitas tertium
numerū æquè metietur, A B D
et que secundis quartum. i 3 a 6

F :
L :
K :
E :
D :

Theorema 14. Propositio 16

Si duo numeri mu- . : : :
tùd se multipli- E A B C D
cas faciant aliquos 1 2 4 8 8
qui ex illis geniti fuerint, inter se æquales
erunt.

H The-

36 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 15. Propositione 17.

Si numeri duos numeros multiplicas faciat aliquos, qui ex illis procreati erunt, eadem rationem habebunt, quam multiplicati.

Theorema 16. Propositione 18.

Si duo numeri numerum quempiam multiplicantes faciant aliquos, geniti ex illis eandem habebunt rationem, quam qui illum multiplicarunt.

Theorema 17. Propositione 19.

Si quatuor numeri sint proportionales, ex primo & quarto sit, equalis erit ei qui ex secundo & tertio; & si qui ex primo & quarto sit numerus aequalis sit ei qui ex secundo & tertio, illi quatuor numeri sint proportionales erunt.

Theorema 18. Propositione 20.

Si tres numeri sint proportionales, qui ab extremis continetur, equalis est ei qui a medio.

io efficitur. Et si qui ab ex- : $\overset{5}{B}$ $\overset{3}{C}$
 emis cōtinetur æqualis sit A : 6 4
 qui à medio describitur, il 9
 tres numeri proportiona- :
 res erunt. $\overset{6}{D}$
 $\overset{6}{E}$

Theorema 19. Propo-
fitio. 21.

minimi numeri omniū,
 si eandem cū eis ratio-
 em habēt, æqualiter me- : $\overset{D}{L}$
 tur numeros eandem : $\overset{G}{H}$
 sionem habētes, maior : : :
 idem maiorem, minor $\overset{C}{E}$ $\overset{A}{B}$
 & minorem 4 3 8 6

Theorema 20. Propositio 22.

tres sint numeri & alij multitudine illis
 aequalis, qui bini sumantur & in eadem ra-
 tie, sit autem perturbata corū propor-
 tiam ex æ- : : : : :
 titate in ea- A B C D E F
 ratione e- 6 4 3 12 8 6
 sit.

Theorema 21. Propositio 23.

mi inter se numeri minimi sunt omniū
 dem cum eis ra- : : : :
 tem habentium. A B E C D
 $\overset{5}{H}$ $\overset{6}{2}$ $\overset{2}{4}$ $\overset{5}{5}$
 Theo.

38 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 22. Propositio 24.

Minimi numeri omni-

um eandem cum eis ra-

tiouem habentiū, pri-

mus sunt inter erit

A B C D E
8 6 4 3 2

Theorema 23. Propositio 25.

Si duo numeri sint primi inter se, qui alter

utrum illorum metitur

numerus, is ad' reliquū

primus erit.

A B C D
6 7 3 4

Theorema 24. Propositio 26.

Si duo om̄tri ad quē :

piam numerum primi 3

sint, an eundem primus B

is quoque futurus est,

qui ab illis productus A C D E
fuerit.

5 5 5 3 2

Theorema 25. Pro-

positio 27.

Si duo numeri primi sint in-

ter se, q ab uno eorū gignitur A C
ad reliquum primus erit.

7 6 3

Theorema 26. Propositio 28.

Si duo numeri ad duos numeros ambo ad

vtrunque primi sint, :

& qui ex eis gignen- A B E C D F
tur, primi inter se è-

runt.

3 5 15 2 4 6

Theore

LIBER VII.

39

Theorema 27. Propositio 29.

duo numeri primi sint inter se, & multiplicantes
hicās vterq; seipsum procreet aliquem, qui
ex ijs producti fuerint, primi inter se erūt.
Quod si numeri initio propoliti multipli-
cantes eos qui producti sunt, effecerint ali-
os, hi quoq; inter se primi erunt; & circa
extremos idem hoc
per eueniet.

A C E B D F

3 6 27 4 16 63

Theorema 28. Propositio 30.

duo numeri primi sint inter se, etiam si.
vul vterq; ad vtrunq; illorum primus erit.
si simul vterq; ad vnum aliquem corum
primus sit, etiam qui ini- C
positi sunt numeri, : : :
primi inter sunt erunt. A B D

7 5 4

Theorema 29. Propositio 31.

unus primus numerus ad om : : :
numerum quem non me- A B C
rit, primus est. 7 10 5

Theorema 30. Propositio 32.

duo numeri sese mutuo multiplicates fa-
cent aliquem, hūc aut ab illis productum
metitur primus qui- : : : : :
numerus, is alte- A B C D E
metitur eo- 3 6 12 3 4
qui initio positi erant.

H 3 The-

90. EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 31. Proposition 33.

Omnem compositum numerum aliquis primus metietur. A B C

Theorema 32. Proposition 34.

Omnis numerus aut primus est, aut cum aliquis primus metitur. A A

Problema 3. Proposition 35.

Numeris datis quocunque, reperire minimos omnium qui eandem cum illis rationem habeant.

A	B	C	D	E	F	G	H	K	I	M
6	8	12	2	3	4	6	2	3	4	3

Problema 4. Proposition 36.

B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
7	12	8	4	9	12	9	6	9	12	9

Duobus numeris datis reperire quem minimum metietur numerum.

Theo-

LIBER VII.

,t

Theorema 33. Propositio 37

Si duo numeri numerū
quempiam metiantur, &
minimus quem illi meti-
untur eundem metietur.

A	B	E	C	F
2	3	6	12	

Problema 5. Pro-
positio 38.

:	:	:	:	:
A	B	C	D	E
3	4	6	12	8
:	:	:	:	:
A	B	C	D	E
3	6	8	12	24
6	12	16		

Theorema 34. Propositio 39.

Si numerum quispiam numerus metiatur,
mensus partem habe-
bit metienti cognomi-
nem.

:	:	:	:
A	B	C	D
12	4	3	1

Theorema 35. Propositio 40.

Si numerus partem habuerit quālibet, il-
lum metietur numerus
Parti cognominis.

:	:	:
A	B	C
8	4	2

Problema 6. Propositio 41.

Numerum reperire,
qui minimus cùm
sit, datas habeat par-
tes.

:	:	:	:	:
A	B	C	G	H
2	3	4	12	10

ELEMENTI VII. FINIS.

EVCLIDIS ELEMENTVM OCTAVVM.

Theorema 1. Propositione.

Si sunt quotcūq; numeri deinceps proportionales, quorum extremi sint inter se primi, minimi, minimi sunt $A : B : : C : D$, omnium $8 : 12 : 18 : 27 : 6 : 8 : 12 : 18$ eandem cum eis rationem habentium,

Problema 1. Propositione.

Numeros reperire deinceps proportionales minimos, quotcunq; iussit quispiam in data ratione,

$$\begin{array}{ccccccccc} A & : & B & : & C & : & D & : & E \\ 3 & : & 4 & : & 2 & : & 12 & : & 16 \end{array} \begin{array}{ccccc} F & : & G & : & H \\ 27 & : & 36 & : & 49 \end{array} \begin{array}{ccccc} K & : & & & \\ 64 & : & & & \end{array}$$

Theorema 2. Propositione.

Conuersa primæ.

Si sint quotcūq; numeri deinceps proportionales minimi habentium eandem cum eis rationem, illorum extremi sunt inter se primi.

$$\begin{array}{ccccccccc} A & : & B & : & C & : & D & : & E \\ 27 & : & 16 & : & 48 & : & 64 & : & 3 \end{array} \begin{array}{ccccc} F & : & G & : & H \\ 4 & : & 9 & : & 12 \end{array} \begin{array}{ccccc} K & : & L & : & M \\ 16 & : & 27 & : & 36 \end{array} \begin{array}{ccccc} N & : & O & : & P \\ 48 & : & 64 & : & 81 \end{array}$$

Problema 2. Propositio 4.

Rationibus datis quocunque in minimis numeris reperire numeros deinceps minimos in datis rationibus.

A	B	C	D	E	F	H	G	K	L	N	X	M	Q
3	4	2	3	4	5	6	8	12	15	4	6	10	12

Theorema 3. Propositio 5.

Plani numeri rationem inter se habent ex lateribus compositam.

A	L	B	C	D	E	F	G	H	K
18	22	32	3	6	4	8	9	12	16

Theorema 4. Propositio 4.

Si sint quotlibet numeri de A B C D E F G H inceps 16 24 36 48 82 4 6 2 proportionales, primus autem secundum non metiatur, neque aliis quispiam ullum metietur.

Hs Tho.

94 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 5. Propo-

sitione 7.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales, primus autem extre-

A	B	C	D
4	6	12	24

mum metiatur, is etiam se-

cundum metietur.

Theorema 6. Propositione 8.

Si inter duos numeros medij continua proportione incident numeri, quot inter eos medij continua proportione incidunt du-

meri, tot & inter alios eandem cum illis ha-

bentes rationem medij continua propor-

tione incident.

A	C	D	B	G	H	K	L	C	M	N	F
4	9	27	81	1	3	9	27	2	6	18	54

Theorema 7. Propositione 9.

Si duo numeri sint inter se primi, & inter eos medij continua proportione incidat du-

meri, quot inter illos medij continua pro-

potione incident numeri, totidē & inter

utrumque eorum ac unitatē deinceps me-

dij continua proportione incident.

A	M	H	E	F	N	C	K	X	G	D	L	O	B
27	27	9	36	3	36	1	12	48	4	48	15	64	64

Theo.

Theorema 8. Propositio 10.

Si inter duos numeros & unitatē continuē proportionales incidāt numeri quot inter utrumque ipsorum & unitatē deinceps medij continua :

proportionē	A	:	K	:	L	:	B
incidunt numeri, totidē	27	:	E	36	H	48	G
& inter illos	9	:	D	12	F	16	C4
medij continua proportionē incident.		3	C	4			

Theorema 9. Propositio 11.

Duorum quadratorū numerorum unus medius proportionalis est numerus: & quadratus ad quadratum duplicatam habet lateris ad lateris rationem.

quadratus ad quadratum duplicatam	A	:	C	:	E	:	D	:	B
habet lateris ad lateris	9	:	3	:	12	:	4	:	16

Theorema 10. Propositio 12.

Duorum cuborum numerorū duo medij proportionales sunt numerorū duo medij cubum triplicatam habet lateris ad latus rationem.

A	H	K	B	C	D	E	F	G
27	36	48	64	3	4	9	12	16

Theo.

96 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 10. Propositio 13.

Si sint quotlibet numeri deinceps proportionales, & multiplicans quisq; seipsum faciat aliquos, qui ab illis producti fuerint, proportionales erunt, & si numeri primum positi ex suo in proceatos ductu faciat aliquo, ipsi quoque proportionales erunt.

C											
B	:										
A	D	L	E	X	F	G	M	N	H	O	P
4	8	16	32	64	8	16	32	64	128	256	512

Theorema 12. Propositio 14.

Si quadratus numerus quadratum numerum metiatur, & latus unius metietur latus alterius. Et si unus quadrati latus A E B C D metiatur latus alterius 9 12 16 8 4, & quadratus quadratum metietur.

Theorema 13. Propositio 15.

Si cubus numerus cubum numerum metiatur, & latus unius metietur alterius latus. Et si latus unius cubi latus alterius metiatur, tum

tum cubus cubum metietur.

\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	$:$	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots
A	H	K	B	C	D	E	F	G
8	16	28	64	2	4	4	8	16

Theorema 14. Propositio 9.

Si quadratus numerus quadratum numerum non metiatur, neque latus unius metietur alterius latus.

Et si latus unius quadrati non metiatur latus alterius, neque quadratus quadratum metietur.

\vdots	\vdots	\vdots	\vdots
A	B	C	D
9	16	3	4

Theorema 15. Propositio 17.

Sic cubus numerus cubum numerum non metiatur, neque latus unius latus alterius metietur.

Et si latus cubi alicuius latus alterius non metiatur, neque cubus cubum metietur.

\vdots	\vdots	\vdots	\vdots
A	B	C	D
8	27	9	1

Theorema 16. Propositio 18.

Duorum similium planorum numerorum unus medius

proportionatis est numerus, & planus ad planum duplicatam habet literis homologis.

\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	$:$	\vdots	\vdots
A	G	B	C	D	E	F
12	18	27	2	6	3	9

93 EVCLID. LEMEN. GEOM.
logi ad latus homologum rationem.

Theorema 17. Propositio 19.
Inter duos similes numeros solidos, duo
medij proportionales incident numeri;
& solidus ad similem solidum triplicatam
rationem habet lateris homologi ad latus
homologum.

$$\begin{array}{ccccccccccccc} & : & : & : & : & : & : & : & : & : & : & : & : \\ & A & N & X & B & C & D & E & F & G & H & K & M & L \\ & 8 & 12 & 18 & 27 & 2 & 2 & 2 & 3 & 3 & 3 & 3 & 4 & 6 & 9 \end{array}$$

Theorema 18. Propo-
sitio 20.

Si inter duos numeros unus medius pro-
portionalis incidat numerus, similes
planii erunt illi $\frac{A}{18} : \frac{C}{24} : \frac{B}{33} : \frac{D}{4} : \frac{E}{6} : \frac{F}{8} : \frac{G}{9}$
numeri. $\frac{A}{18} : \frac{C}{24} : \frac{B}{33} : \frac{D}{4} : \frac{E}{6} : \frac{F}{8} : \frac{G}{9}$

Theorema 19 Proposi-
tio 21.

Si inter duos numeros duo medij propor-
tionales incident numeri, similes solidi
sunt illi numeri.

$$\begin{array}{ccccccccccccc} & : & : & : & : & : & : & : & : & : & : & : & : \\ & A & C & D & B & E & F & G & H & K & L & M \\ & 27 & 36 & 44 & 64 & 9 & 12 & 16 & 3 & 3 & 3 & 4 \end{array}$$

Theo.

LIBER VIII.

99

Theorema 20. Propositio 22.

Si tres numeri deinceps sint proportionales, primus autem sit A B D quadratus, & tertius quadratus 9 15 25 erit.

Theorema 21. Propositio 23.

Si quatuor numeri deinceps sint proportionales, primus A B C D autem sit cubus, & quartus cubus 8 12 18 27 erit.

Theorema 22. Propositio 25.

Si duo numeri rationem habeant inter se, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, primus A B C D autem sit 4 6 9 16 24 36 & secundus quadratus erit.

Theorema 23. Propositio 25.

Si numeri duo rationem inter se habeant, quam cubus numerus ad cubum numerū, primus autem cubus sit, & secundus cubus erit.

A	E	F	B	C	G	H	I	D
8	12	18	27	64	95	140	216	

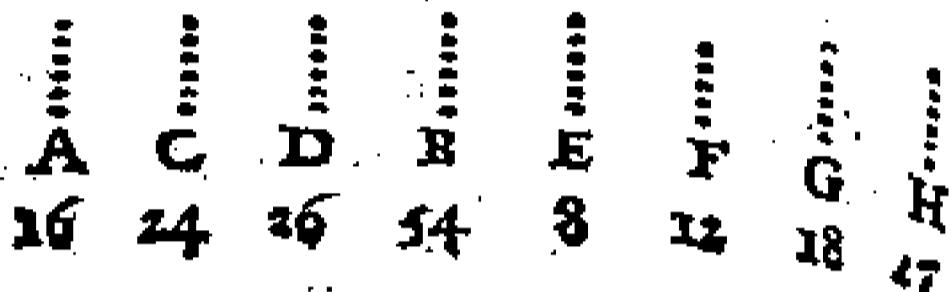
The

100 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
Theorema 24. Propo-
positio 26.

Similes plani numeri rationem inter se ha-
bent, quam quadratus numerus ad quadratum
numerum. $\frac{18}{16} \frac{24}{24} \frac{32}{32} \frac{9}{9} \frac{14}{14}$

Theorema 25. Propo-
positio 27.

Similes solidi numeri rationem habent in-
ter se, quam cubus numerus ad cubum nu-
merum.

ELEMENTI VIII. FINIS.

EVCL

EVCLIDIS ELEMENTVM NONVM.

Theorema 1. Propositio 1.

Si duo similes plani numeri mutuò se se
multiplicā.

res quendā	:	:	:	:	:	:
procreent,	:	:	:	:	:	:
productus	A	E	B	D		C
quadratus	4	6	9	16	24	36

Theorema 2. Propositio 2.

Si duo numeri mutuò se se multiplicantes
quadratum fa- : : : : : :
gant, illi simi- A B D C
les sunt plani. 4 6 9 18 36

Theorema 3. Propo- sitio 3.

Si cubus numerus seipsum multiplicás pro-
creet ali-

quē, pro-	*	:	:	:	:	:	
ductus cu-	Vni	D	D	A			B
bus erit.	tas	3	4	8	16	32	64

EVCLID. LEMEN. GEOM.

Theorema 4. Propositio 4.

Si cubus numerus cubū : : : :
numerum multiplicans A B D E
quendam procreet, pro 8 27 64 216
creatus cubus erit.

Theorema 5. Propositio 5.

Si cubus numerus numerum quendam mul-
tiplicans cubum pro- : : : :
creet, & multiplica. A B D D
tus cubus erit. 27 64 729 1968

Theorema 6. Propositio 6.

Si numerus seipsum : : :
multiplicans cubum A B C
procreet, & ipse cu- 27 729 1968,
bus erit.

Theorema 7. Propositio 7.

Si compositus numerus quendam numerū
multiplicans quem- : : : :
piam procreet, pro A B C D E
ductus solidus erit. 6 8 48 2 3

Theorema 8. Propositio 8.

Si ab unitate quotlibet numeri deinceps p-
ortionales sint, tertius ab unitate quadra-
tus est, & vnu intermitterentes omnes: quar-
tus autē cubus, & duobus intermissis qm.
des

LIBER IX.

109

nes: septimus vero cubus simul & a quadra-
tus, & quinque Vni A B C D E F
intermis- tas 3 9 27 81 243 729
sis omnes.

Theorema 9. Proposition 9.

Si ab unitate sint
quotcunque nu-
meri deinceps
proportionales,
sit autem quadra-
tus is qui unita-
tem sequitur, &
reliqui oes qua-
drati erunt. Quod
si qui unitatem
sequitur cubus
sit, & reliqui om-
nes cubi erunt.

	531441	F	732969	
	59049	E	531441	
	6561	D	59049	
	729	C	6561	cubus
	81	B	729	
	9	A	81	
		O		
				unitas.

Theorema 10. Proposition 10.

Si ab unitate numeri quotcunque propor-
tionales sint, non sit autem quadratus is qui
unitatem o : : : : : :
sequitur, Vni A B C D E F
neq; alias tas. 3 9 36 81 243 729
vllus qua-
dratus erit, demptis tertio ab unitate a com-
I 2 nibus

104 E V C L I D . E L E M E N . G E O M .

nibus vnum intermittentibus. Quod si qui unitatem sequitur, cubus non sit, neque illius vlus cubus erit, demptis quarto ab unitate ac omnibus duos intermittentibus.

Theorema ii. Propositio ii.

Si ab unitate numeri quotlibet deinceps proportionales sint, minor maiorem metitur per quempiam eorum qui in proportionalibus sunt numeris.

$$\begin{array}{ccccccccc} & \cdot \\ A & D & C & D & E & & H & & \\ 1 & 4 & 4 & 8 & 16 & & & & \end{array}$$

Theorema i2. Propositio i2.

Si ab unitate quolibet numeri sint proportionales, quo primorum numerorum ultimum metiuntur, totidem & cum qui unitati proximus est, metiuntur.

Unitas.								
	A	H	C	D	E	H	G	F
4	16	64	259	2	8	32	128	512

Theorema i3. Propositio i3.

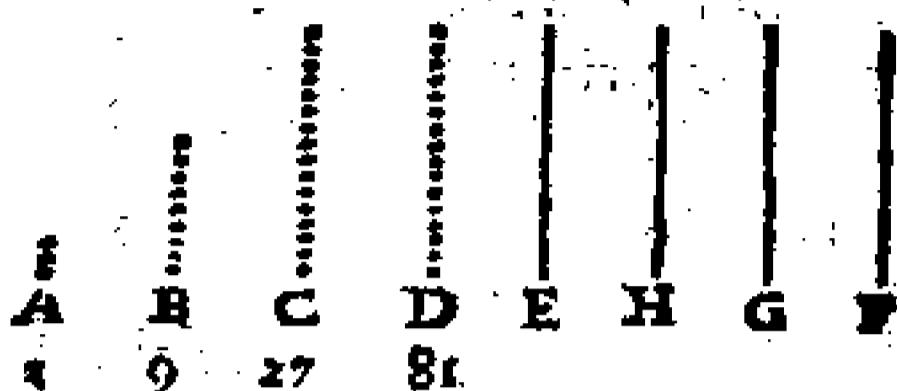
Si ab unitate sint quotcunq; numeri deinceps proportionales, primus autem sit qui unitate sequitur, maximum nullus alias me-

tie.

LIBER IX.

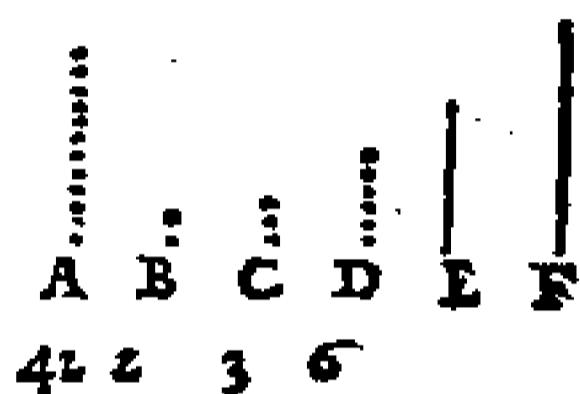
metitur, ijs exceptis qui in proportionalibus sunt numeris.

Vni.
tag.

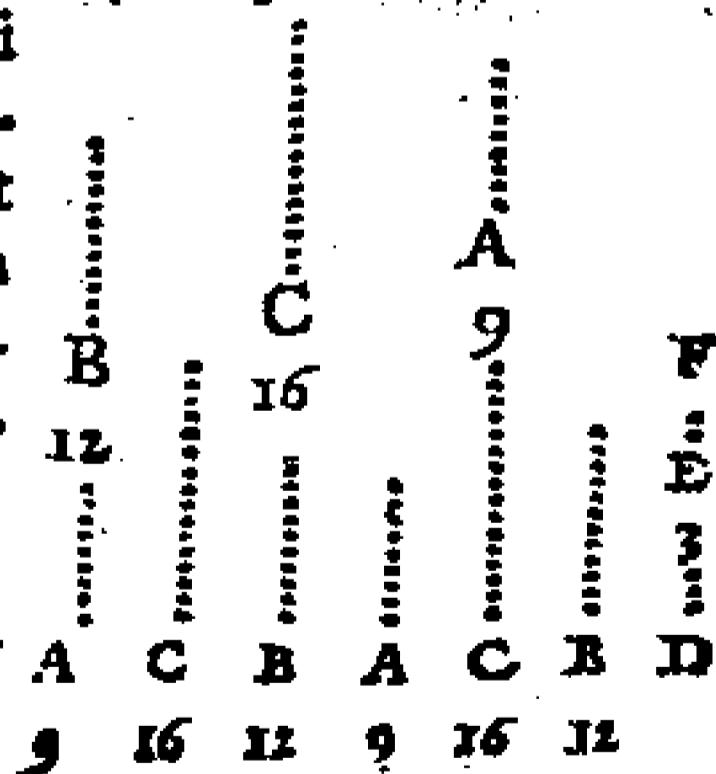
Theorema 14. Proposition 14.

Si minimum numerum primi aliquot numeri metiatur, nullus aliis numerus primus illum metetur, ijs exceptis qui primò metiuntur.

Theorema 15. Proposition 15.

Si tres numeri deinceps proportionales sint minimi, eadem cum ipsis habent rationem, duo quilibet compositi ad tertium primi erunt.

Ig Theor.

106 E V C L I D . E L E M E N . " G E O M .

Theorema 16. propositio 16.

Si duō numeri sint inter se
primi, non se habebit quē-
admodum primus ad secū-
dum, ita secundus ad quē-
piam aliūm.

A B
S 8

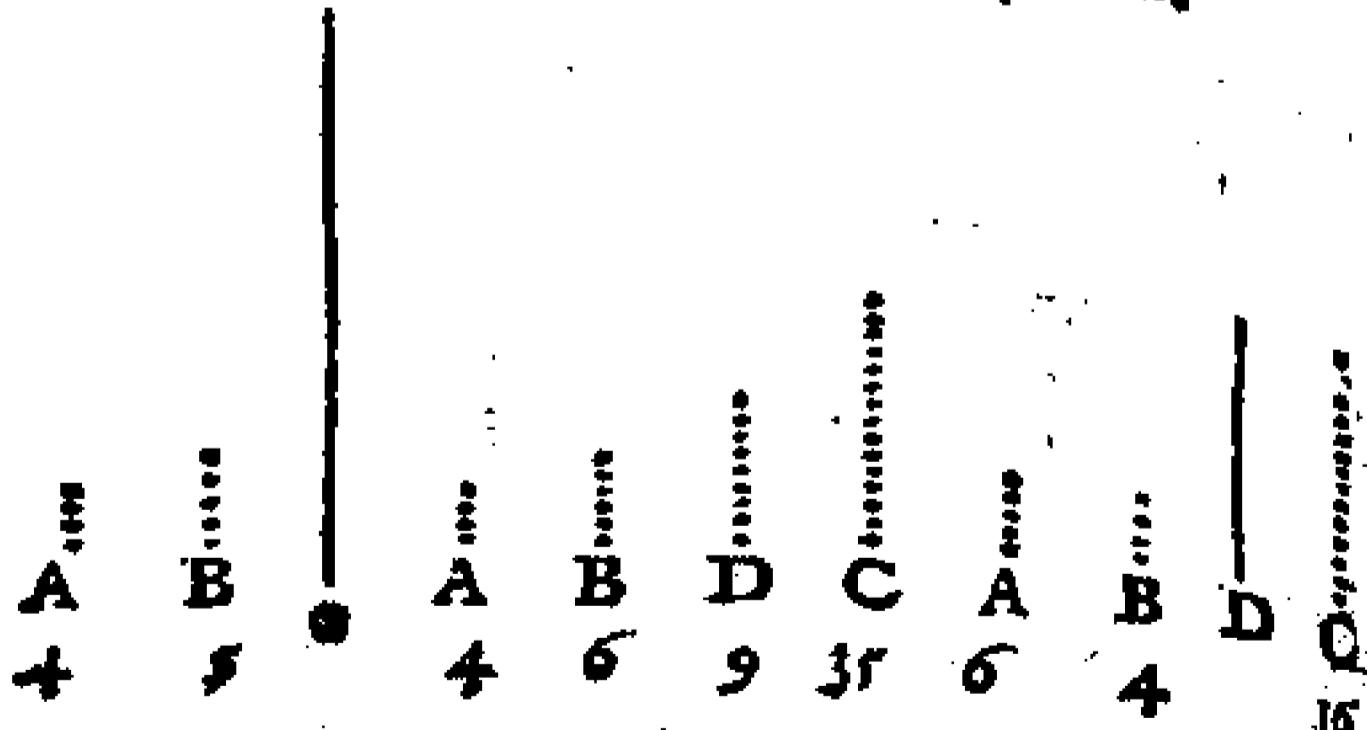
Theorema 17. Propositio 17.

Si sint quotlibet numeri
deinceps proportionales,
quorum extremi sint in-
ter se primi, non erit. quē
admodum primus ad se-
cundum, ita vltimus ad
quempiam aliūm.

A B C D
8 12 16 27

Theorema 18. Propositio 18.

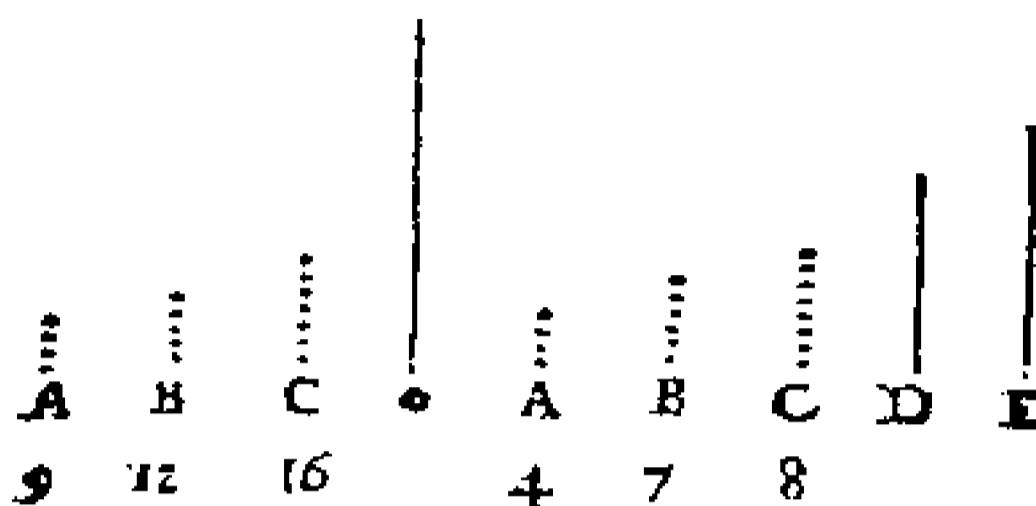
Duobus numeris datis, cōsiderare nosfitur
tertius illi inueniri proportionalis.

Theo.

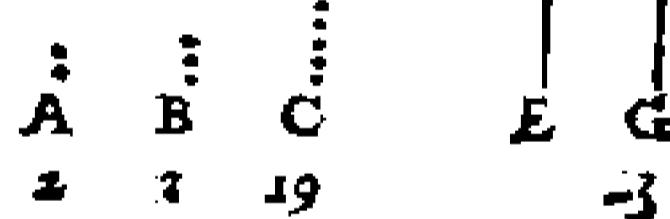
Theorema 19. Proposition 19.

Tribus numeris datis, considerare posse
ne quartus illis reperiri proportionalis.

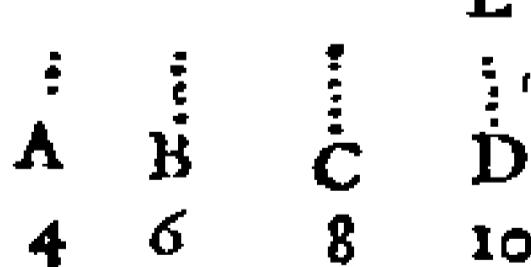
Theorema 20. Proposition 20.

Primi numeri
plures sunt qua-
cunque proposi-
ta multitudine
primorum nu-
merorum.

Theorema 12. Proposition 12.

Si pares numeri quo-
libet compositi sint,
totus est par.

100 EVCLID. ELEMEN. GEOM.

Theorema 22. Propositio 22.

Si impares numeri quot-

libet compositi sint, sit :

autem par illorum mul-

titudo, totus par erit.

A

B

C

D

E

S

9

7

3

5

Theorema 23. Propositio 23.

Si impares numeri quot-

cunque cōpositi sint, sit :

autem impar illorū mul-

titudo, & totus impar
erit.

A

B

C

D

E

S

7

8

1

Theorema 24. Propo-
sitio 24.

Si de pari numero par detra-

ctus sit, & reliquus par erit.

A

B

C

D

E

6

4

4

Theorema 25. Propo-
sitio 25.

Si de pari numerō impar de-

tractus sit, & reliquus impar
erit.

A

B

C

D

E

8

1

1

4

Theorema 26. Propositio 26.

Si de impari numero impar

detractus sit, & reliquus par

erit.

A

B

C

D

E

4

6

1

1

4

Theo-

LIBER IX.

ccc

theorema 27. Propo-

positio 27.

Si ab impari numero parabla
tus sit, reliquus impar erit.

A D C
1 4 4

Theorema 28. Propo-

positio 28.

Si impar numerus parem
multiplicas, procreet quem-
piam, procreatus par erit.

A B C
3 4 11

Theorema 29. Propo-

positio 29.

Si impar numerus imparem
numerum multiplicans quem-
dam procreet, procreatus im-
par erit.

A B C
3 5 15

Theorema 30. Propo-

positio 30.

Si impar numerus pare
numerum metiatur, & illius
dimidium metiatur.

A C B
3 6 18

Theorema 31. Propo-

positio 31.

Si impar numerus ad nu-
merum quelquam primus
sit, & ad illius duplum pri-
mus erit.

A B C D
3 6 12

I S

Thco.

THEOREMATA ELEMENTA GEOMETRICA

Theorema 32. Propo-

sitio 32.

Numerorum, qui à uniuersitate binario dupli sunt, tas-
vnusquisq; pariter
par est tantum.

Theorema 33. Propo-
sitione 33.

Si numerus dimidiū impar habeat,
pariter impar est tantum.

Theorema 34. Propo-
sitione 34.

Si par numerus nec sit dupl' à bina-
rio, nec dimidium impar habeat, pa-
riter par eū, & pariter impar.

Theorema 35. Propo-
sitione 35.

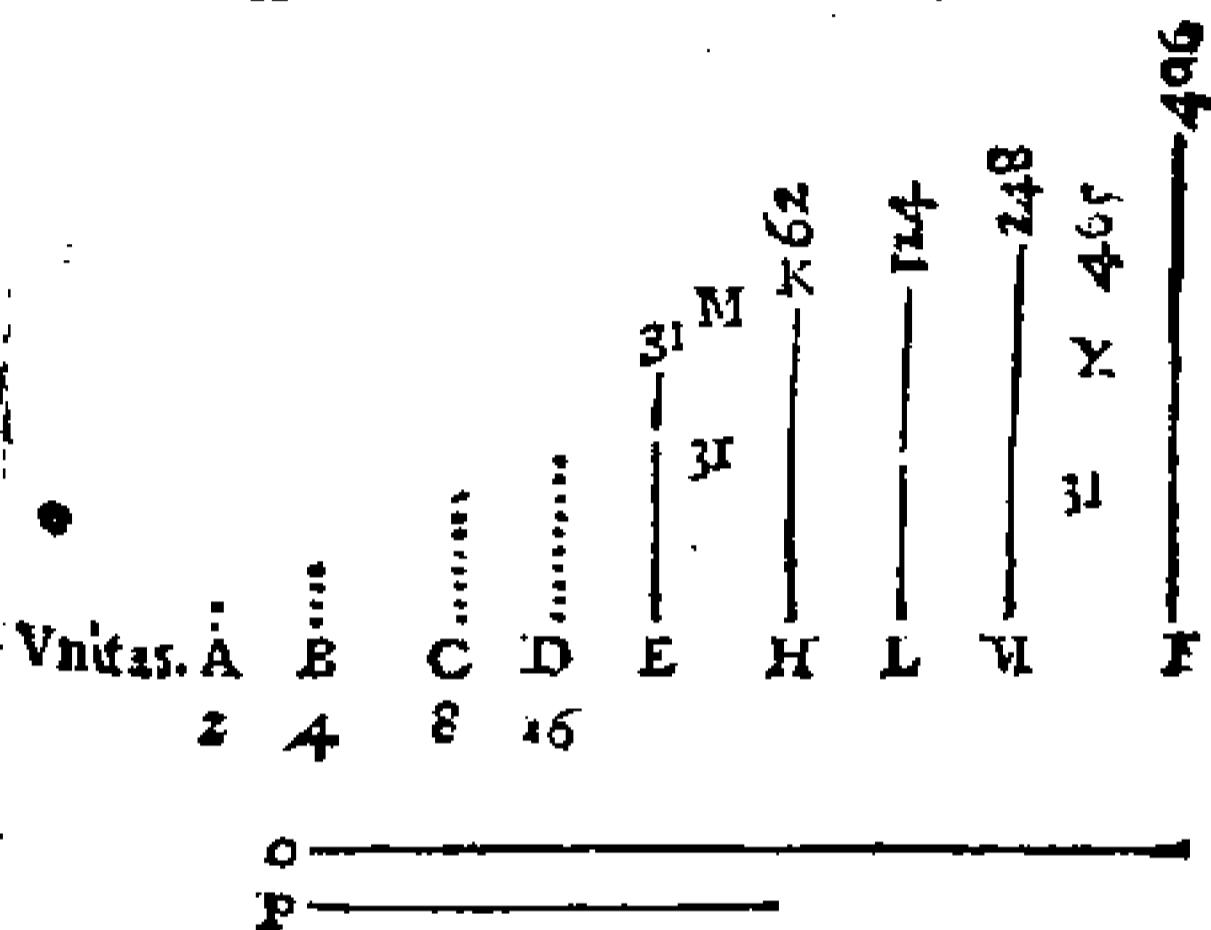
Si sint, quotlibet numeri
deinceps proportionales,
detrahatur autem de secundo
& ultimo æquales ipsi pri-
mo, erit quemadmodum se-
cundi excessus ad primū, ita
ultimo excessus ad omnes D
qui ultimum antecedunt.

C. 4. G. 4. B. 4. D. 4. E. 4. K. 4.

Theo-

Theorema 16. Propositio 16.

Si ab unitate numeri quotlibet deinceps expositi sunt in dupli proportione quod ad totus compositus primus factus sit; isq; totus in ultimum multiplicatus quempiam procreat, procreatus perfectus erit.

ELEMENTI IX. FINIS

EVCLL

112

EVCLIDI ELEMENTVM DECIMVM. DEFINITIONES.

1

Commensurabiles magnitudines dicuntur illæ, quæ eadem mensura metiuntur.

2

Incommensurabiles vero magnitudines dicuntur, hæ quarum nullam mensuram communem contingit reperiri.

3

Lineæ rectæ potentia cōmensurabiles sunt, quarum quadrata una eadem superficies siue area metitur.

4

Incommensurabiles vero lineæ sunt, quarum quadrata, quæ metiatur area communis, reperiri nulla potest.

5

Hæc cùm ita sint, ostendi potest quod quantumunque linea recta nobis proponatur, existunt etiam aliæ lineæ innumerabiles eisdem commensurabiles, aliæ item incommensurabiles, hæ quidem longitudine & poter.

LIBER x.

113

Potentia: illæ vero potentia tantum. **Vocatur** igitur linea recta. quantacunq; proponatur, ἔκτη, id est rationali.

6

Lineæ quoq; illi ἕκτῃ commensurabiles siue longitudine & potentia, siue potentia tantum, vocentur & ipsæ πρώται, id est rationales.

7

Quæ verò lineæ sunt incommensurabiles illi τῇ ἕκτῃ, id est primo loco rationali, vocantur ἀλογοι, id est irrationales.

8

Et quadratum quod à linea propofita describitur, quam γῆν vocari volumus, vocatur τετράδιον.

9

Et quæ sunt huic commensurabilia, vocantur γένη.

10

Quæ verò sunt illi quadrato γῆν scilicet in commensurabilia, vocentur ἀλογα, id est surda.

11

Et lineæ quæ illa incommensurabilia describunt, vocentur ἀλογοι. Et quidem si illæ incommensurabilia fuerint quadrata, ipsæ tertiæ latera vero abuntur ἀλογοι lineæ. quod si quadrata quidem non fuerint, verū alias quæpiæ superficies siue figuræ rectilineæ, tunc

114 , EYCLID. ELEMENT. GEOM.
 tunc vero lineæ illæ quæ describunt quadrata æqualia figuris rectilincis, vocentur *ἀλογοι*.

Theorema i. Propositio i.
Duabus magnitudinibus inæ-
qualibus propositis, si de maio-
re detrahatur plus dimidio, &
rursus de residuo iterū detra-
hatur plus dimidio, idq; sem-
per fiat: relinquetur quadam
magnitudo minor altera mi-
nore ex duabus propositis.

Theorema 2 Propo-
sitio. 2.

Duabus magnitudinibus propositis inæqua-
libus, si detrahatur semper minor de ma-
iore, alterna quadam detractione
neque residuum unquam metia-
tur id quod ante se metiebatur, incommensurabiles sunt illæ ma-
gnitudines.

Problema i. Proposi-
sitio 3.

Duabus magnitudinibus commensura-
bilibus datis, maximam ipsarum com-
munem mensuram reperire.

Proble-

Problema 2. Propo-
sitio 4.

Tribus magnitudinibus cōmen-
ſerabilibus datis, maximam ipsa-
tū communē mensuram reperire. A B C D

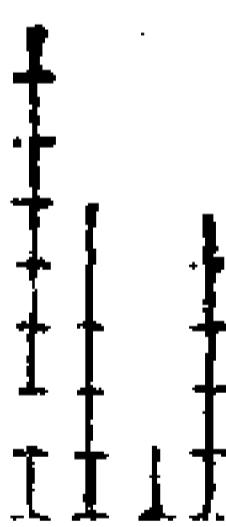
Theorema 3. Propo-
sitio 5.

Cōmensurabiles magnitudi-
nes inter se proportionē eam
habent, quam habet numerus
ad numerum.

Theorema 4. Pro-
positio 6.

Si duæ magnitudines
proportionem eam ha-
bent inter se quam mu-
nerus ad numerum, et
imensurabiles sunt A B C F D G B
duæ magnitudines. 8 i 5

Theor.

EUCLID. ELEMENT. GEOM.
Theorema 5. Propo-
sitio 7.

Incommensurabiles magnitudines inter se proportionem non habent, quam numerus ad numerum.

Theorema 6. Propo-
sitio 8.

Si duæ magnitudines inter se proportionem nō habent quam numerus ad numerum, incommensurabiles illæ sunt magnitudines.

Theorema 7. Propo-
sitio 9.

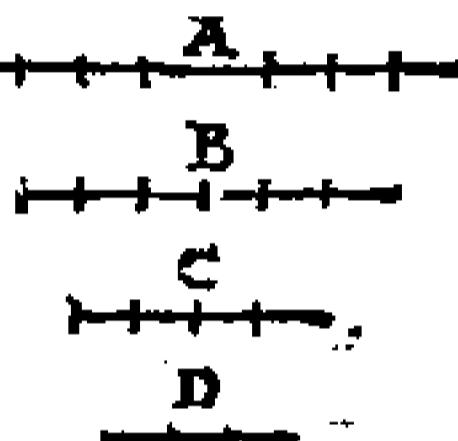
Quadrata, quæ describuntur à rectis lineis longitudine commensurabilibus, inter se proportionem habent quā numerus quadratus ad alium numerum quadratum. Et quadrata habentia proportionē inter se quā quadratus numerus ad numerum quadratum, habent quoque latera longitudine commensurabilia. Quadrata vero

quæ describuntur à lineis longitudine in cōmensurabilibus, proportionē non habent inter se, quam quadratus numerus ad numerum alium quadratum. Et quadrata non habentia proportionem inter se quam numerus quadratus ad numerum quadratum, neque latera habebunt longitudine cōmensurabilia.

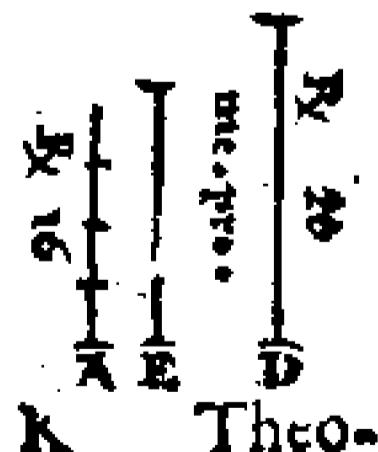
Theorema 8. Propositio 10.

Si quatuor magnitudines fuerint proportionales, prima vèrò secundæ fuerit commensurabilis, tertia quoque quartæ commensurabilis erit, quod si prima secundæ fuerit incommensurabilis, tertia quoq; quartæ incommensurabilis erit.

Problema 3. Propositio 11.

Propositæ lineæ rectæ (quam tñm vocari diximus) reperire duas lineas rectas incommensurabiles, hanc quidem longitudine tantum, illam ve-
don longitudine tantum, sed etiam potentia incomme-
surabilem.

Theo-

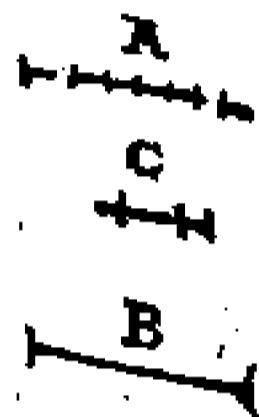
42 E V C L I D. E L E M E N. G E O M.
 Theorema 6. Pro-
 positio 12.

Magnitudines quæ eidem māg-
 nitudini sunt commensurabi-
 les, inter se quoque sunt com-
 mensurabiles.

6D...4P.
 4E...8Q.
 3H...
 2K...
 4L...

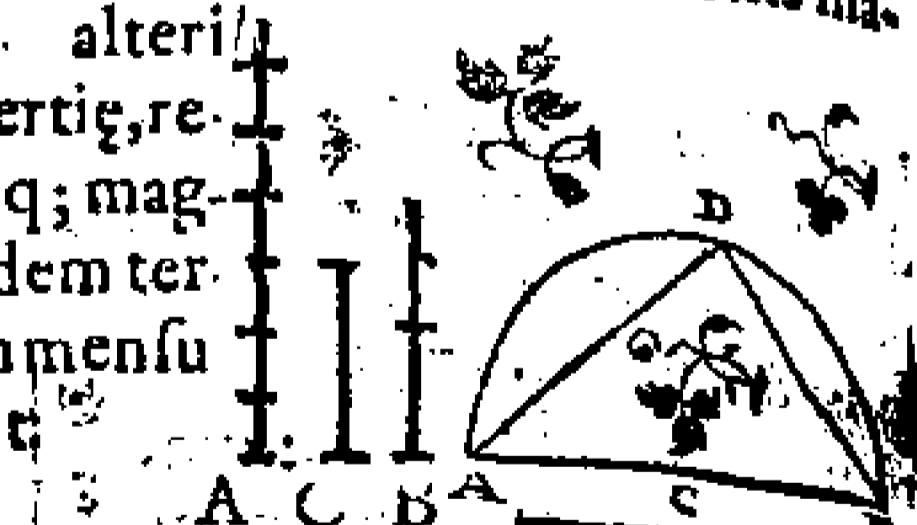
Theorema 10. Propositio 3.

Si ex duabus magnitudinibus
 hæc quidem commensurabi-
 lis sit tertię magnitudini, illa
 verò eidem incommensura-
 bilitis, incommensurabiles sunt
 illæ duæ magnitudines.

Theorema 11. Propositio 14.

Si duarum magnitudinum commensura-
 bilium altera fuerit incommensurabilis ma-
 gitudini alteri,
 cuiquam tertię, re-
 liqua quoq; mag-
 nitudo eidem ter-
 tiæ incommensu-
 rabilis erit.

Theorema 12. Propositio 15.

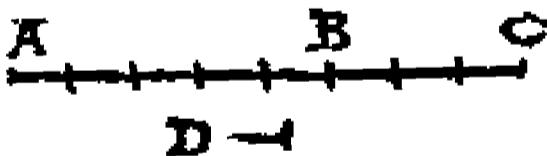
Si quatuor rectæ proportionales fuerint,
 possit

Possit autem prima plusquam secunda tanto quantum est quadratum lineæ sibi commensurabilis longitudine: tertia quoq; ponterit plusquam quarta tanto quantum est quadratum lineæ sibi commensurabilis longitudine. Quòd si prima possit plusquam secunda quadrato lineæ sibi longitudine incommensurabilis: tertia quoque poterit plusquam quarta quadrato lineæ sibi incommensurabilis longitudine.

Theorema 13. Propositio 16.

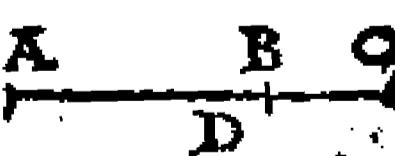
Si duæ magnitudines commensurabiles componantur, tota magnitudo composita singulis partibus commensurabilis erit, quòd si tota magnitudo composita alterius parti commensurabilis fuerit, illæ duæ quoque partes cōmensurabiles erunt.

Theorema 14. Propositio 17.

Si duæ magnitudines incommensurabiles componantur, ipsa quoque tota magnitudo singulis partibus componentibus incommensurabilis erit. Quòd si tota alteri parti incommensurabilis fuerit, illæ quoque prime magnitudines inter se incommensurabiles erunt.

K 2

Theo-

120 EUCLED. ELEMENT. GEOM.

Theorema 15. Propositio 18.

Si fuerint duæ rectæ lineæ inæquales, & quartæ parti quadrati quod describitur, minore æquale parallelogrammū applicetur secundū maiorem, ex qua maiore tantum excurrat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus ipsius parallelogrammi: si præterea parallelogrammum sui applicatione diuidat lineā illam in partes inter se commensurabiles longitudine, illa maior linea tanto plus potest quam minor, quantū est quadratum lineæ sibi commensurabilis longitudine. Quòd si maior quadratū lineæ sibi commensurabilis long. plus possit quam minor, tanto quantū est longitudine, & præterea quartæ parti quadrati lineæ minoris æquale parallelogrammū applicetur secundum maiorem, ex qua maiore tantum excurrat extra B F E D C latus parallelogrammi, quantum est alterum latus ipsius parallelogrammi parallelogrammum sui applicatione diuidit maiore in partes inter se longitudine commensurabiles.

Theorema 16. Propositio 19.

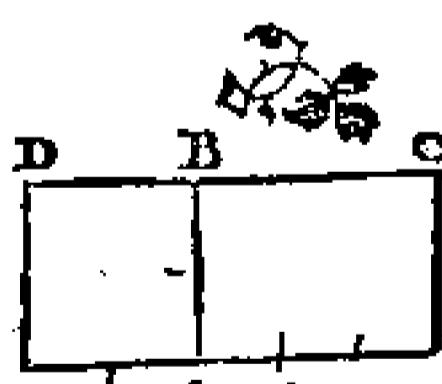
Si fuerint duæ rectæ inæquales, quæ autem parti quadrati lineæ minoris æqua-

le parallelogramorum secundum lineam maiorem applicetur, ex qua linea tantum excurrat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus eiusdem parallelogrammi: si parallelogrammum præterea sui applicatione diuidat lineam in partes inter se longitudine incommensurabiles, maior illa linea tanto plus potest quam minor quantum est quadratum lineæ sibi maiori incommensurabiles longitudine. Quod si maior linea tanto plus possit quam minor, quantum est quadratum lineæ incommensurabilis sibi longitudine: & præterea quartæ parti quadrati lineæ minoris æquale parallelogrammum applicetur secundum maiorem ex qua tantum excurrat extra latus parallelogrammi, quantum est alterum latus ipsius: parallelogrammum sui applicatione diuidat maiorem in partes inter se incommensurabiles longitudine.

Theorema 17. Propositio 20.

Superficies rectangula contenta ex lineis rectis rationalibus longitudine commensurabilibus secundum

G F E D C

K,

cundum

322 E V C L I D E S ELEMENTA GEOM.
cundum unum aliquem modum ex antecl
isis, rationalis est.

Theorema 18. Propositio 21.

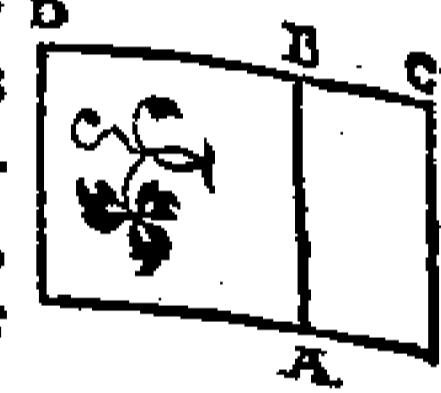
Si rationale secundū li-

neam rationalem appli-
cetur, habebit alterum la-
tus lineam rationalem &
comensurabilem longi-
tudine linea \bar{e} cui ratio-
nale parallelogrammum
applicatur.

Theorema 19. Propositio 26.

Surficies rectangula contenta duabus li-
neis rectis rationalibus
potentia tantum commē-
surabilibus, irrationalis
est. Linea autem quae il-
lam superficiem potest,
irrationalis & ipsa est:
vocetur vero medialis

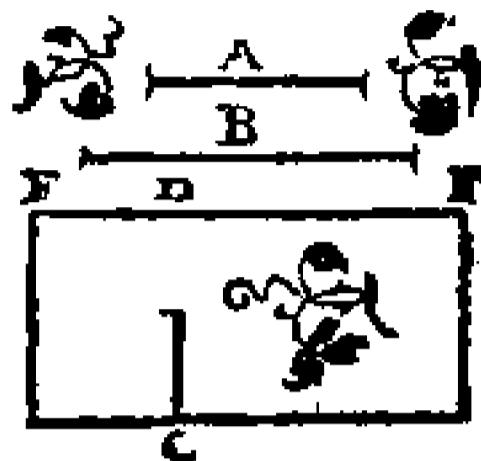
Theorema 20. Propositio 23.

Quadrati linea \bar{e} medialis applicati secun-

dum lineam rationalem, alterum latus est linea rationalis, & incommensurabilis longitudine linea secundum quam applicatur.

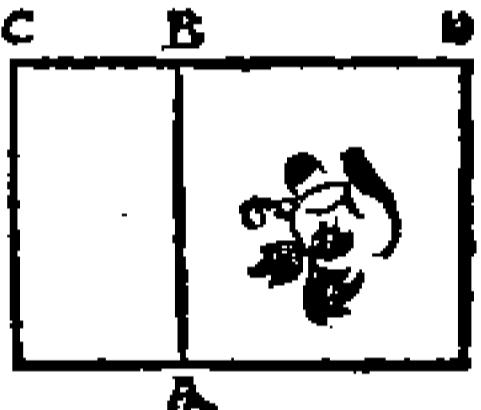
Theorema 21. Propositio 24

Linea recta medialis commensurabilis, est ipsa quoque medialis.

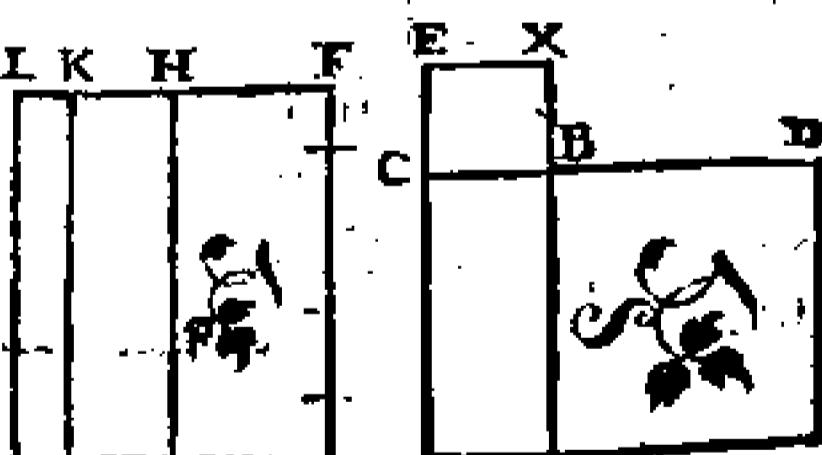
Theorema 22. Propositio 25

Parallelogrammum rectangulum contatum ex lineis medialibus longitudine commensurabilibus, mediale est.

Theorema 23. Propositio 26.

Parallelogrammum rectangulum comprehensum duabus lineis medialibus potentia tatum commensurabilibus, vel rationale est, vel mediale.

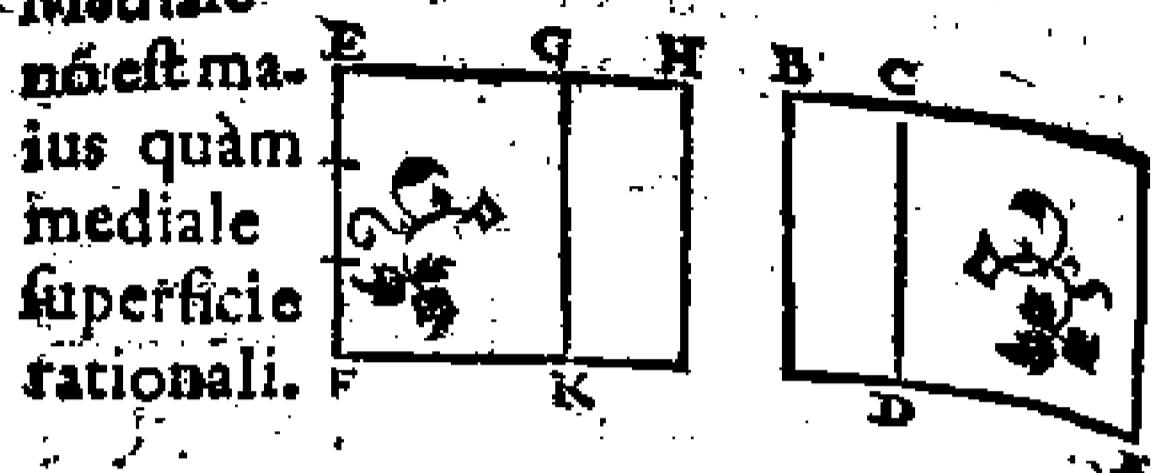

124 E V C L I D. E L E M E N. G E O M.

Theorema 24. Propositio 27.

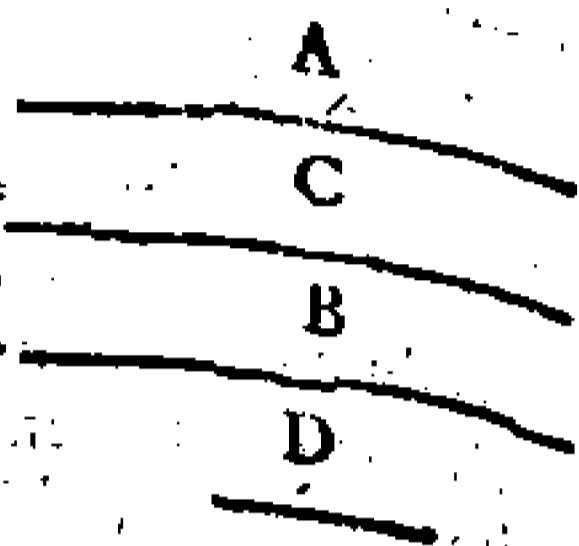
Mediale

nō est maius quam
mediale
superficie
rationali.

**Problema 4. Pro-
positio 28.**

Mediales lines inue-
nire potentia tantum
commensurabiles ra-
tionale comprehen-
dentes.

**Problema 5. Pro-
positio 29.**

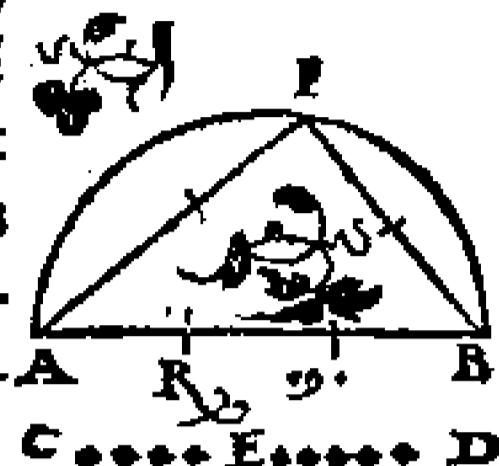
Mediales lineas inue-
nire potentia tantum
commensurabiles me-
diale comprehenden-
dentes.

Pro.

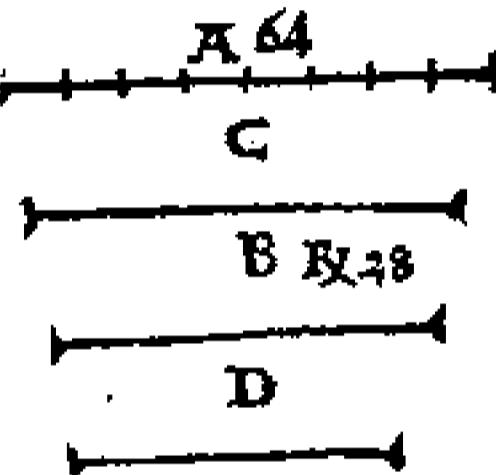
Problema 6. Propositio 30.

Reperire duas rationales potentia tantum commēsurabiles huiusmodi, vt maior ex illis possit plus quam minor quadrato lineaē sibi commensurabilis longitudine.

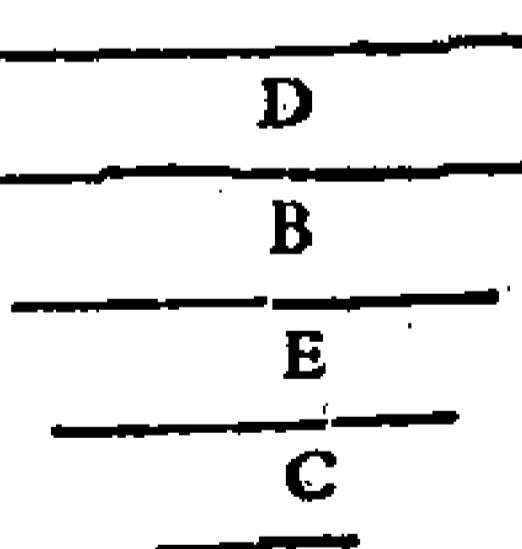
Problema 7. Propositio 31.

Reperire duas lineas medialis potentia tan-
tum commensurabiles rationalem superficie
continētes, tales inquā vt maior possit plus
quam minor quadrato lineaē sibi commensura-
bilis longitudine.

Problema 8. Propositio 32.

Reperire duas lineas mediales potentia tan-
tum commensurabiles medialem superficiem
continentes, huiusmo-
di vt maior plus possit
quam minor quadrato lineaē sibi commensu-
rabilis longitudine.

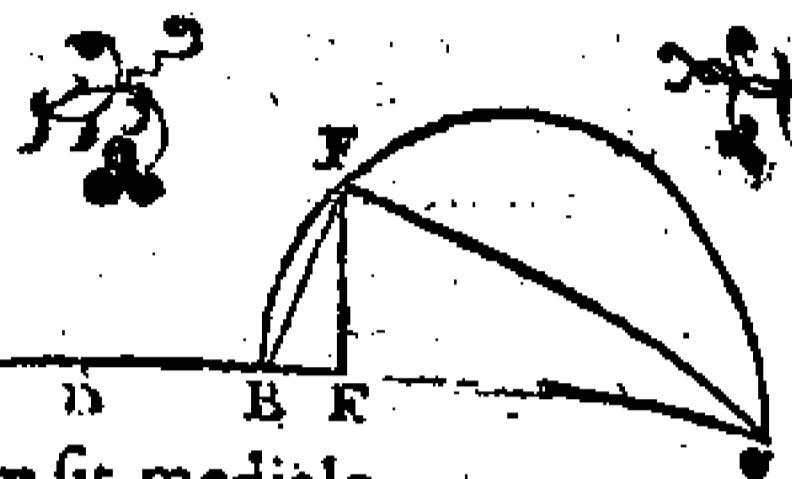
K §

Pro-

426 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

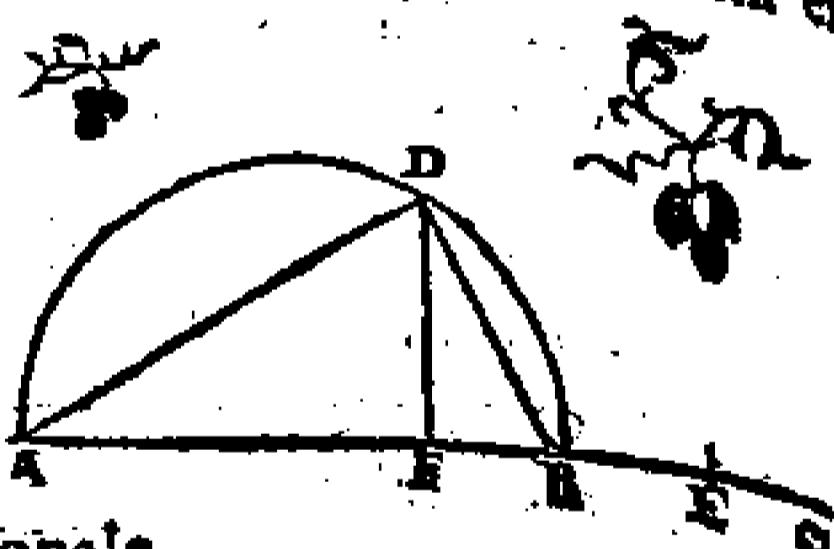
Problema 9. Propositio 33.

Reperire duas rectas potentia incommensurabiles, quarum quadrata simul addita facient superficie rationalem, parallelogrammum versus ex ipso et sis conetur sit mediale.

Problema 10. Propositio 34.

Reperire lineas duas rectas potentia incommensurabiles concordes compositum ex ipsis quadratis mediale, parallelogrammum vero ex ipsis continentum rationale,

Problema 11. Propositio 85.

Reperire duas lineas rectas potentia incommensurabiles, concordes id quod ex ipsa quadratis componitur mediale, simul que

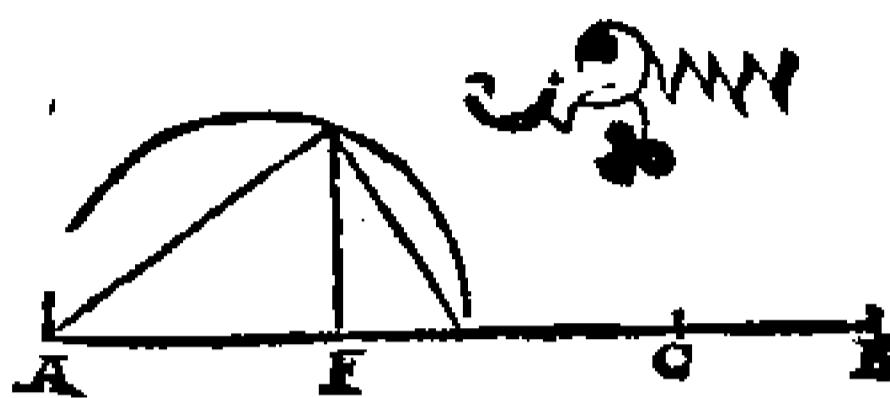
que parallelogrammū ex ipsis contentum,
medialē, quod præterea parallelogrammū
sit in-

cōmen-

sūrabile

compo-
tā ex

quadra-
tis ipsa-
tum.

PRINCIPIVM SENARIO. rum per compositionem.

Theorema 25. Propositio 36.

Si duæ rationales potentia tantū cōmen-
sūrabilis. Voce A 20 B 6 C
tur autem Bi-
nomium.

Theorema 26. Propositio 37.

Si duæ mediales potentia tantō cōmeo-
sūrabilis rationale continentēs componan-
tur, tota linea
est irrationa. A B C
lis, vocetur autem Bi mediale prius.

The

128 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 27. Propositio 38.

Si duæ mediales Potentiaæ tantum commensurabiles à mediale continētes componantur, tota linea est irrationalis: vocetur autem Bimediale secundum.

Theorema 28. Propositio 36.

Si duæ rectæ potentia incommensurabiles componantur, conficientes compositum ex quadratis ipsarum rationale parallelogramum verò ex ipsis contentum mediale, tota

linea recta A B C est irrationalis. Vocetur autem linea maior,

Theorema 29. Propositio 40.

Si duæ rectæ potentia incommensurabiles componantur, confidentes compositum ex ipsis quadratis mediale, id vero fit ex ipsis, rationale, tota linea est irrationales.

Vocatur autem linea A B C potens rationale & mediale.

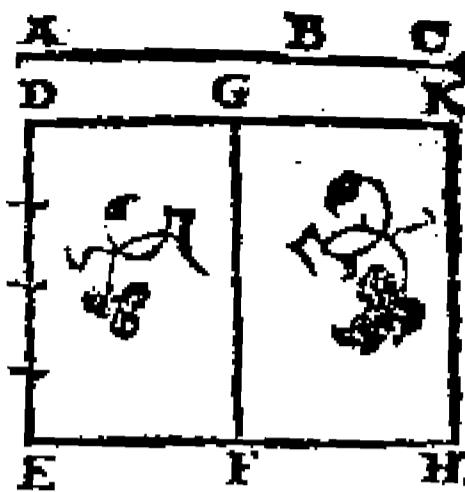
Theorema 30. Propositio 41.

Si duæ rectæ potentia incommensurabiles componantur, confidentes compositum ex quadratis ipsarum mediale, & quod continetur

LIBER X.

129

Actur ex ipsis, mediale,
et præterea incomensu-
tabile composito ex qua-
dratis ipsarum totalinea
est irrationalis. Vocetur
utem potens duo me-
dialia.

Theorema 31. Propositio 42.

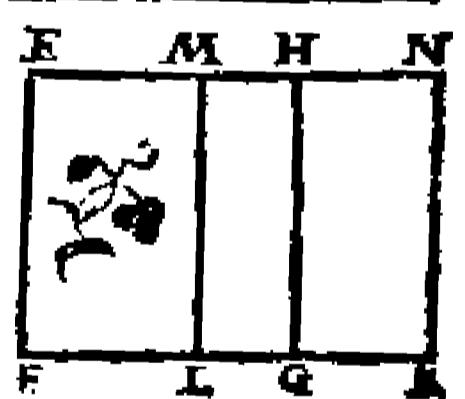
Binominum in unico tantum punto diuidi-
tur in sua nomi-
na, id est in li-
neas ex quibus componitur.

Theorema 32. Propositio 43.

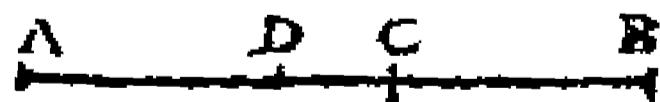
Bimediale prius in unico tantum puncto di-
uiditur in sua no-
mina.

Problema 33. Propo-
sitio 44

Bimediale secundum in
unico tantum puncto diui-
ditur in sua nomina.

Problema 34. Pro-
positio 45.

Linea maior in unico tantum in punto diui-
ditur
in sua
nomina.

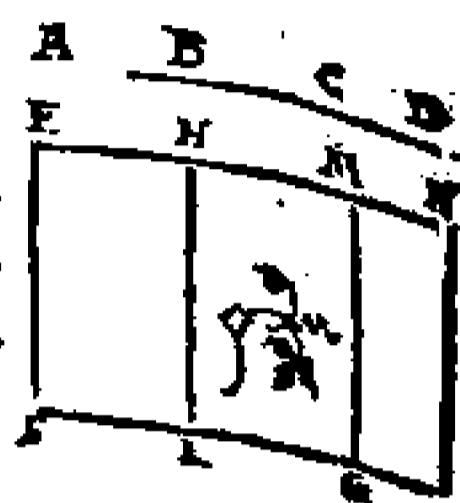
Theo-

THE EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 35. Propositio 46.
**Linea potens rationale & mediale in unico
 tantum puncto diuiditur in sua nomina.**

Theoroma 36. Pro-
 positiō 47

**Linea contēns duo media
 lia in unico tantum pun-
 cto diuiditur in sua no-
 mina.**

DEFINITIONES.
 secundæ.

**Proposita linea rationali, & binomio diui-
 se in sua nomine, cuius binomij maius no-
 men, id est, maior portio possit plusquam
 minus nomen quadrato linea sibi, maiori
 inquam nomini, commensurabilis longi-
 tudine.**

I.

**Si quidē maius nomen fuerit commensura-
 bile longitudine propositæ lineæ rationa-
 li, vocetur toto linea Binomum primum;**

2

**Si verō minus nomen, id est minor portio
 binomij, fuerit commensurabile longitudi-**

ne

LIBER X.

132

ac propositæ lineæ rationali, vocetur tota
linea Binomium secundum.

3

Si verò neutrum nomen fuerit commensu-
rabile longitudine propositæ lineæ rationa-
li, vocetur Binomium tertium.

Quæsus si maius nomen possit plusquam mi-
nus nomen quadrato lineæ libi incom-
mensurabilis longitudine.

4

Si quidem maius nomen est commensura-
bile longitudine propositæ lineæ rationali,
vocetur tota linea Binomium quartum.

5

Si verò minus nomen fuerit commensurabi-
le longitudine lineæ rationali, vocetur Bi-
nomium quintum.

6

Si verò neutrum nomen fuerit longitudi-
ne commensurabile lineæ rationali, voce-
tur illa Binomium sextum.

D

D 16 F 12 G

H

12 4

A....C...B

16

Pro

Problema. Pro-

positio 48

Acperire Binomium pri-

uum,

EVCLIDY ELEMENT. GEOM.
Problema 13. Pro-
positio 49.

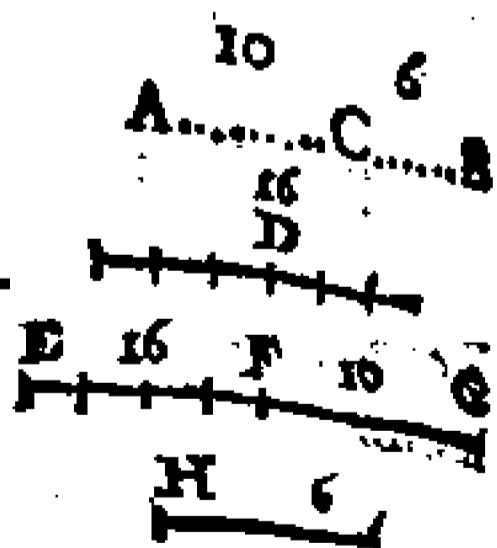
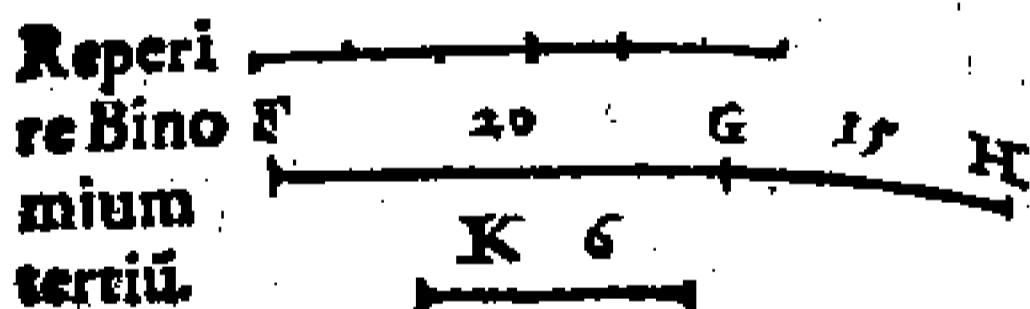
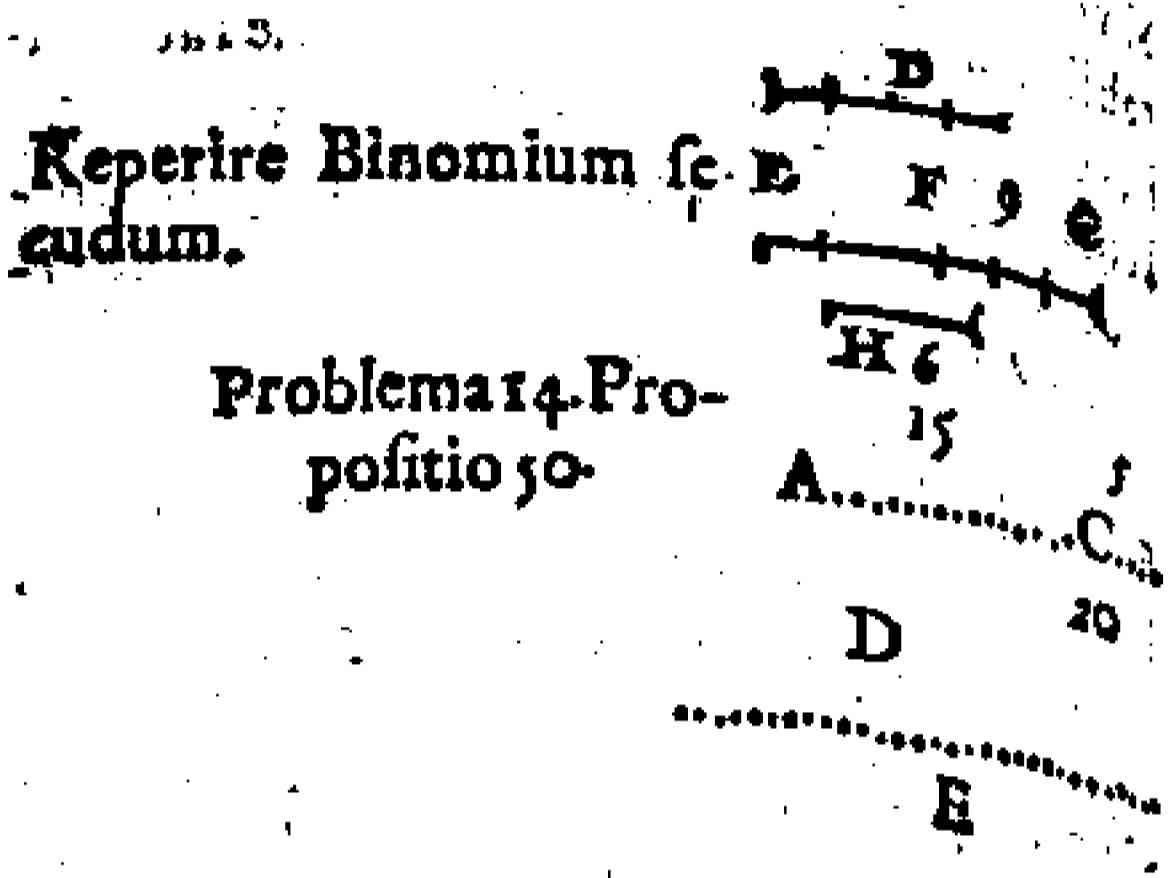
Reperi Binomium secundum.

Problema 14. Pro-
positio 50.

Reperi
re Bino
mum
tertiū.

Problema 15. Pro-
positio 51.

Repere Binomiū quar-
tum.

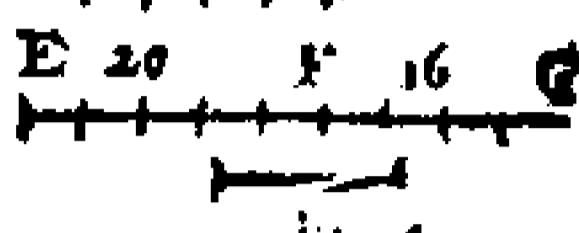

Proble

16

4

Problema 16. Propo
sitione 52 A.....C...
20

is 4

10 6

A.....C...B

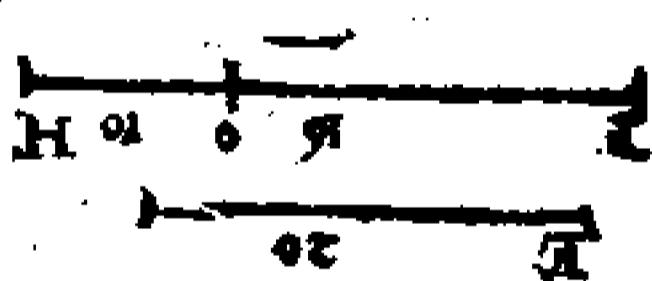
16

Probl. 17. Propo-
sitione 53.

D.....

20

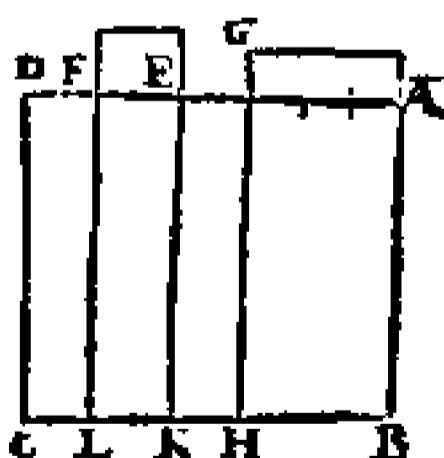
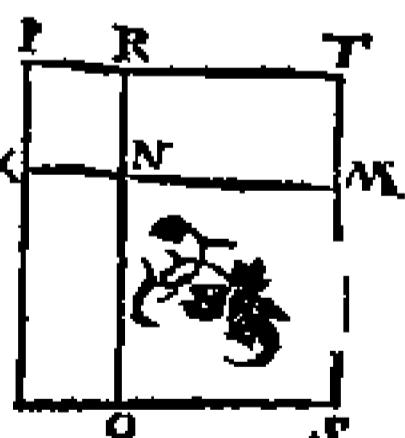
Reperire Binomi-
num sextum.

Theorema 37. Propositione 54.

superficies contēta fucrit ex rationali &
irrationali

propri-
to, li-
ta que
la su-
ffici-
po-

et est irrationalis, quæ Binomiu vocatur.

L

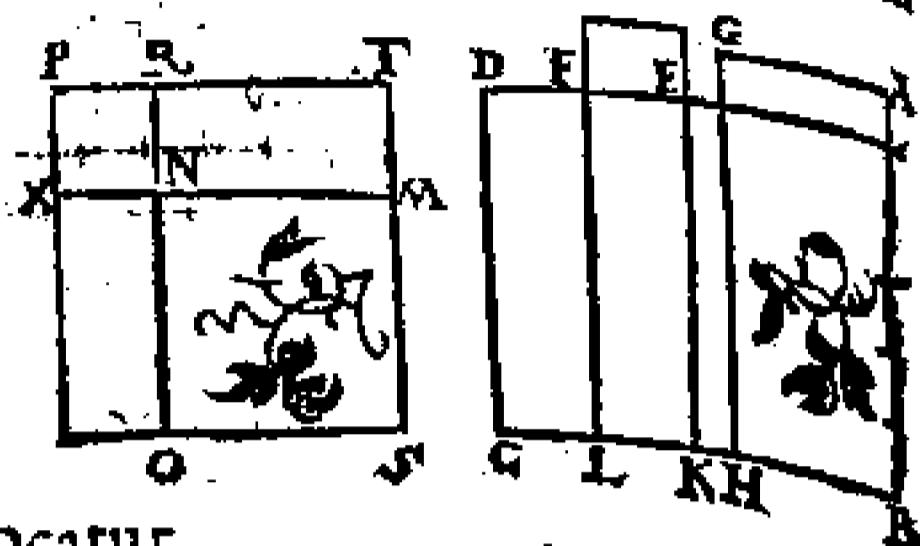
Theore-

134 EVCLID: ELEMENTA. GEOM.

Theorema 38. Propositio 55.

Si superficies cōtentā fuerit ex linea rationali & Binomio secundo, linea potens illam superficiē est

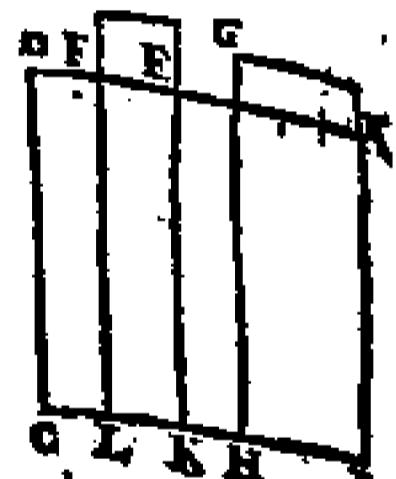
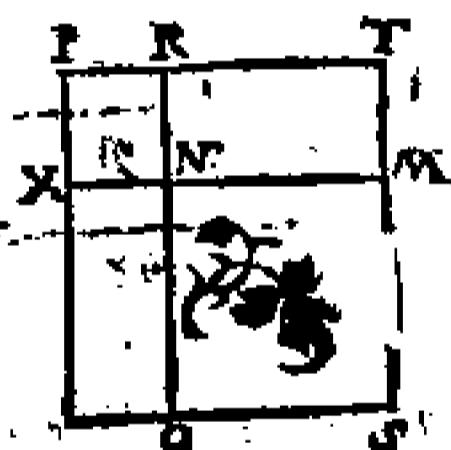
irrationalis quę Bi-
mediale pri-
mum vocatur.

Theorema 39. Propositio 56.

Si superficies cōtineatur ex rationali & Bi-
nomio

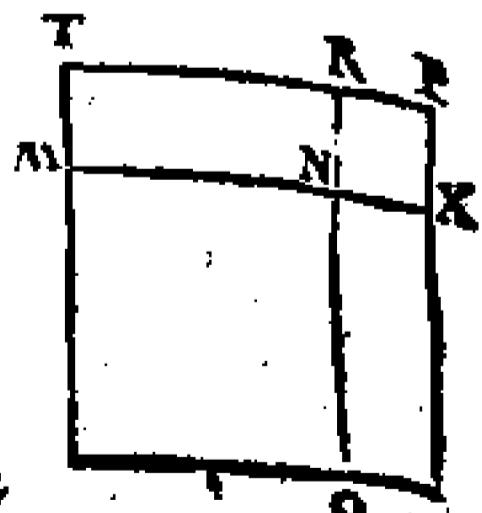
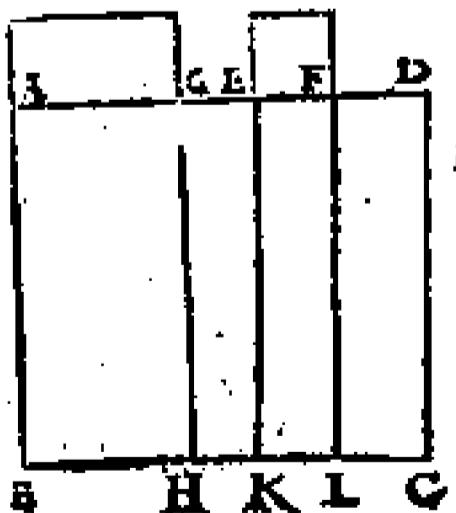
tertio,
kōpiet q
illam su-
perfici-
em po-
test, est

irrationalis q̄ dicitur Bimediale secundum.

Theorema 40. Propositio 57.

Si su-
perfi-
cies
conti-
neatur
ex ra-
tionali &
& binomio

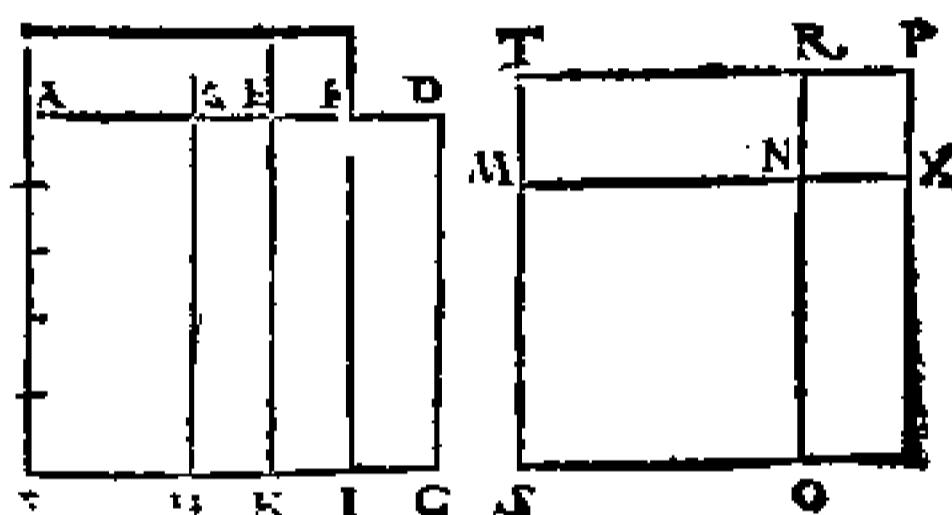

anno quarto. linea potens superficiem illam,
est irrationalis, quæ dicitur maior.

Theorema 41. Pro-
positio 58.

Si superficies continetur ex rationali & Bi-
nomio quinto, linea quæ illam superficiem
potest

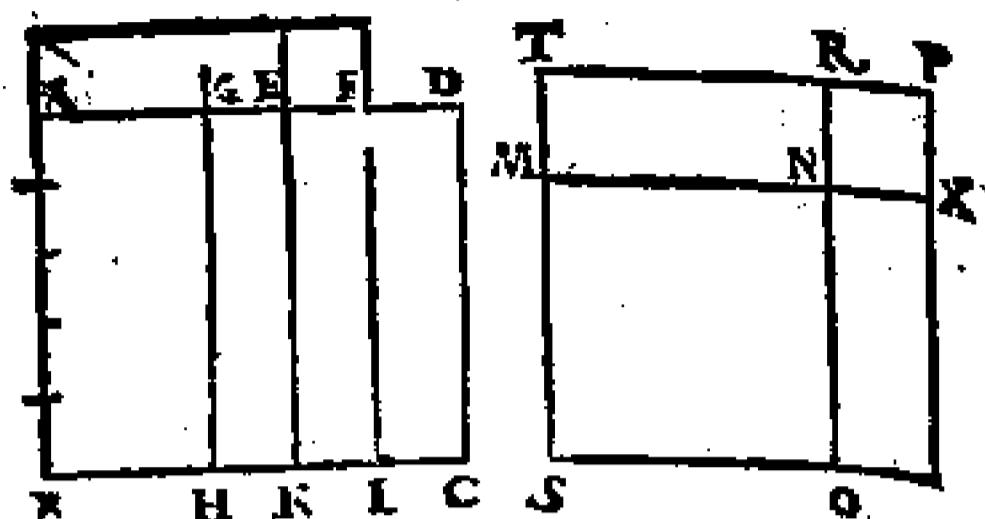
est ir-
ratio-
nalis,
quæ di-
citur
potens
ratio-
nale & mediale.

Therema 42. Pro-
positio 59

Si superficies continetur ex rationa-
li & Binomio sexto, linea quæ illam super-
ficiem potest est irrationalis, quæ dicitur
potens

136 EVCLID. ELEMEN. GEOM.
pcténstuo media!

Theorema 43. Propositio 60.

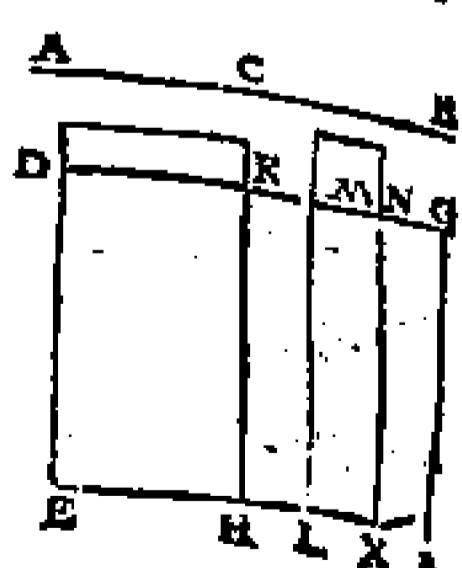
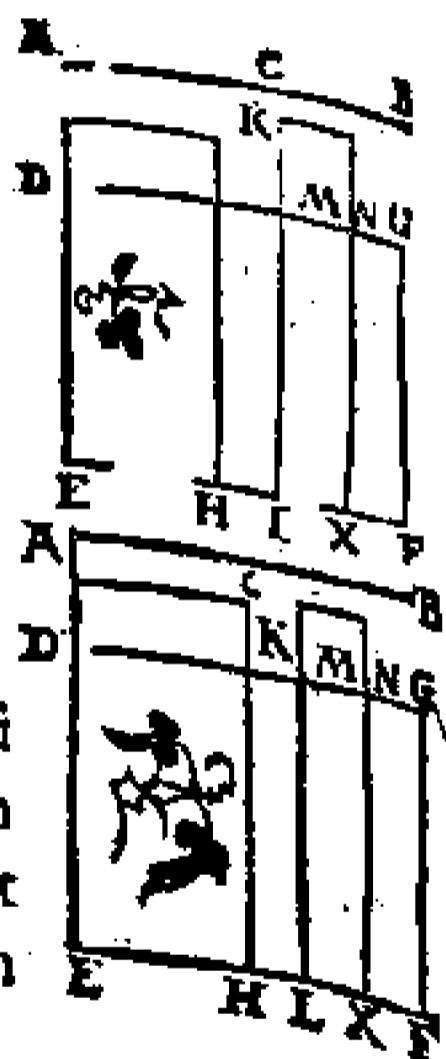
Quadratum Binomij secundum lineam rationalem applicatum, facit alterum latus Binomium primum.

Theorema 44. Propositio 61.

Quadratū Bimedialis primi secundum rationalem lineam applicatum, facit alterum latus Binomium secundum.

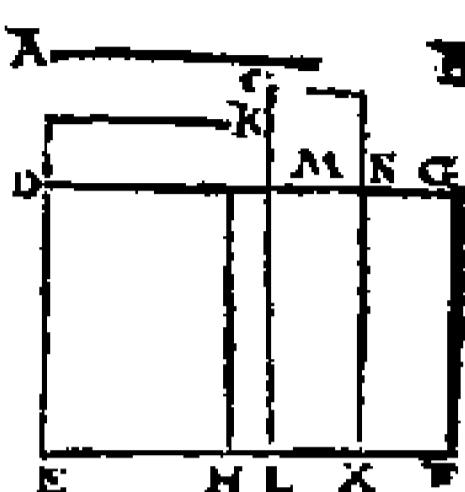
Theorema 45. Propositio 62.

Quadratū Bimedialis secundi secundū rationalem applicatum; facit alterū latus Binominū tertium.

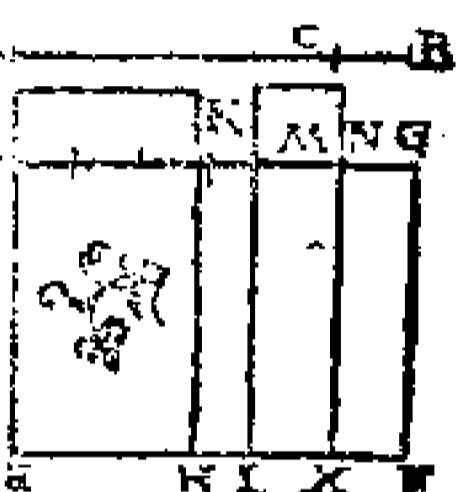
Theorema 46. propo-
positio 63;

Quadratum lineæ mai-
oris secundum lineam ra-
tionalē applicatum, fa-
cit alterum latus Binomi-
um quartum.

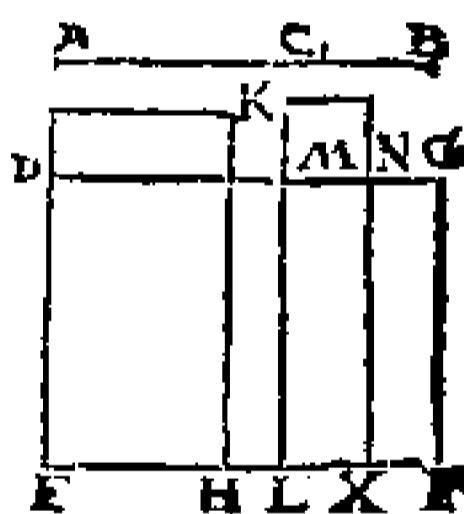
Theorema 47. Propo-
positio 64.

Quadratum lineæ potē-
tis rationale & mediale
secundum rationale ap-
plicatū, facit alterum la-
tus Binomium quintum.

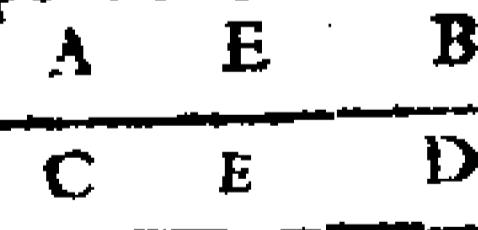
Theorema 48. Pro-
positio 65

Quadratum lineæ poten-
tis duo medialia secundū
rationalem applicatum,
facit alterum latus Bino-
mium sextum.

Theorema 49. Propositio 66.

Linea lōgitudine com-
mensurabilis Binomio
est & ipsa Binomiu-
mum eisdem ordinis.

L , Theo-

43 E V C L I D E S ELEMENTA GEOM.

Theorema 50. Propositio 67

Linea longitudine com- A E B
mensurabilis alteribimē- — B F D
dialum, est & ipsa bimed-
iale etiam ciusdē ordinis.

Theorema 51. Propo- A E B

sitio 68

Linea cōmensurabilis C E D

lineæ maiori, est & ip-
sa maior.

Theorema 52. Propositio 69.

Linea commensurabilis lineæ potentiatio-
nale & mediale, est & A E B
ipsa linea potens ratio- C F D
nale & mediale.

Theorema 53. Propositio 70.

Linea commensurabi-

lis lineæ potenti duo A E B

medialia, est & ipsa li- — } — B

nea potens duo medi-
alia.

Theorema 54. Pro-
positio 71

Si duæ superficies rationalis & medialis si-
mul componantur, linea que tota super-
ficie

eiem compositā potest,
est vna ex quatuor irra-
tionalibus, vna ex quæ di-
citur Binomium, vel bi-
mediale primum. vel li-
nea maior, vel linea po-
tēs rationale & mediale.

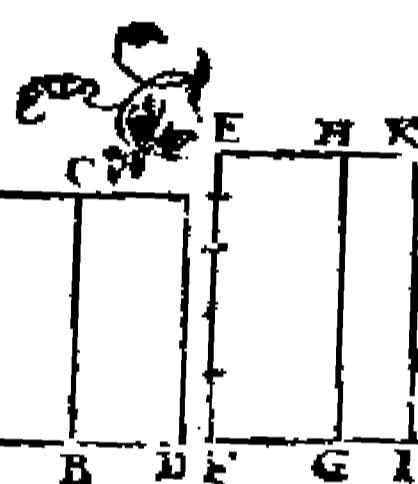
E H K

C

B D F G L

Theorema 55. Propositio 72.

Si duæ superficies me-
diales incommensurabi-
les simul componantur
sunt reliquæ duæ lineæ
irrationales, vel bime-
diale secundum, vel li-
nea potēs duo medialia

S C H O L I V M.

*Binomium & ceteræ consequentes lineæ irrationa-
les, neque sunt eadem cum linea mediæ, neque ipsæ
inter se.*

*Nam quadratum lineæ mediæ applicatum secun-
dum lîciam rationalem facit alterum latus lîciam
rationalem, & longitudine incommensurabilcm li-
neæ secundum quam applicatur, hoc est, linea ratio-
nali, per 23.*

*Quadratum vero Binomij secundum rationalem ap-
plicatum, facit alterum latus Binomium primum,
per 60.*

140 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Quadratum verò Bimedialis primi secundum rationalem applicatum. facit alterum latus Binomium secundum per 61.

Quadratum verò Bimedialis secundi secundum rationalem applicatum; facit alterum latus Binomium tertium per 62.

Quadratum verò linea majoris secundum rationalem applicatum facit alterum latus Binomium quartum, per 63.

Quadratum verò linea potētis rationale & mediale secundum rationalem applicatum. facit alterū latus Binomium quintum, per 64.

Quadratum vero linea potentis duo mediales secundum rationalem applicatum, facit alterum latus Binomium sextum per 65.

Cùm igitur dicitur latera, quæ latitudines vocantur, differant & à prima latitudine. quoniam est rationalis, cùm inter se quoque differant, eo quia sunt Binomia diuersorum ordinum: manifestum est ipsas lineas irrationales. differencees esse inter se.

SECVN.

SECVNDVS ORD O AL.
terius sermonis, qui est de de-
tractione.

Principium seniorum per detractionem.

Theorema 57. Propo-
sitio 74.

Si de linea rationali detrahatur rationalis
potentia tantum commensurabilis ipsi to-
ti, residua est irratio. A A A
nalis, vocetur autem ————— | —————
Residuum.

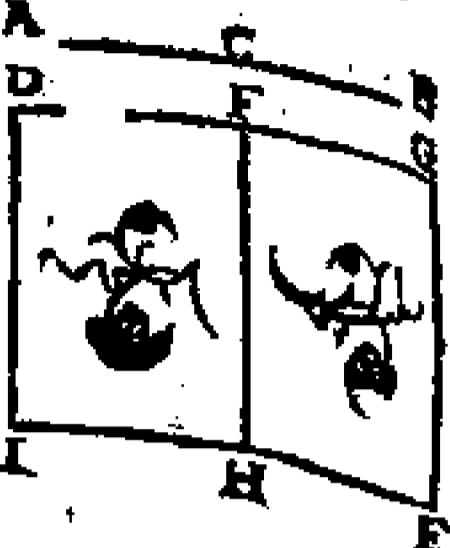
Theorema 56. Pro-
positio 37.

Si de linea mediali detrahatur mediolis
potentia tantum commensurabilis toti linea^z,
quæ verò detracta est cū tota contineat su-
perficiem rationalem, residua est irrationa-
lis. Vocetur autem A A B
Residuum media. ————— | —————
le primum.

Theorema 58 Propo-
sitio. 75.

Si de linea medioli detrahatur mediolis
L s poten-

342 EVCLIDE LEMEN. GEOM.
tentia tantum commen-
surabilis toti, quæ vero
detraæta est, cum tota co-
tineat superficiæ media-
læ, reliqua est irrationalis.
Vocetur autem Resi-
duu mediale secundum

Theorema 57. Propo-
sition 76.

Si de linea recta detrahatur recta potestia
incommensurabilis toti, compositum au-
tem ex quadratis totius lineæ & lineæ de-
traæta sit rationale, parallelogrammum ve-
xò ex ijsdem contentum sit mediale, reli-
qua linea erit irrationalis. A C B
Vocetur autem linea mi-
nor.

Theorema 58. Pro-
positio 77.

Si de linea recta detrahatur recta poten-
tia

tia incommensurabilis toti lineæ compo-
sum autem ex quadratis totius & lineæ de-
tractæ sit mediale, parallelogrammum ve-
rò bis ex eisdem contentum sit rationale,
reliqua linea est irrationalis. Vocatur au-
tem linea faciens cum superficie rationa-
li totam super- A C B
ficiem media-
lem.

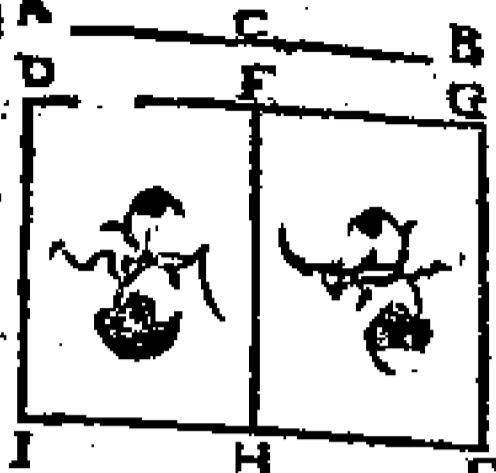
Theorema 59. Propo-
sition 78.

Si de linea recta detrahatur recta poten-
tia incommensurabilis toti lineæ, compo-
sum autem ex quadratis totius & lineæ
detractæ sit mediale, parallelogrammum
verò bis ex ijsdem sit etiam mediale: præ-
terea sint quardata ipsarum incommensu-
rabilia parallelogrammo bis ex ijsdem con-
tento, reliqua linea est irrationalis.

Vocetur autem linea faciens cum super-
ficie

44 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

ficie mediali;
totam super
ficiem medi-
alem.

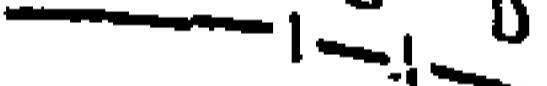
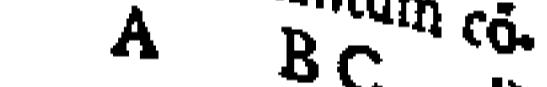
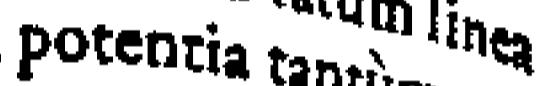
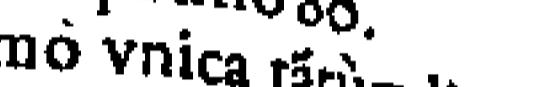
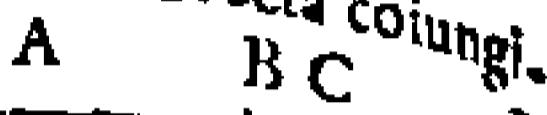
Theorema 60. Propositio 79.
Residuo vnica tantum linea recta coniungi-

tur rationalis po-

tentia tantum co-

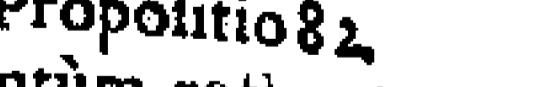
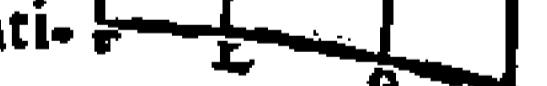
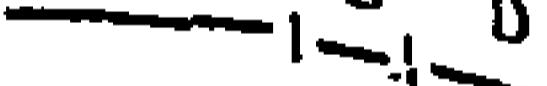
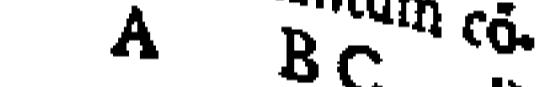
mensurabilis toti linea-

rationalem.

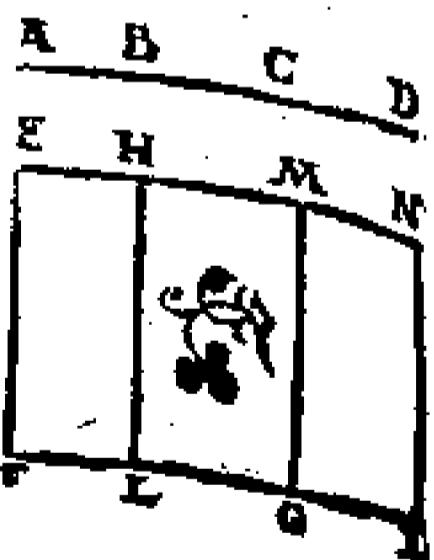
Theorema 61. Propositio 80.

Residuo mediali primò vnica tantum linea
coniungitur medialis, potentia tantum co-
mensurabilis toti, ip-
sa cum tota continens

Theorema 62. Pro-
positio 81.

Residuo mediali secun-
do vnica tantum coniun-
gitur medialis, potentia
tantum commensurabilia
toti ipsa cum tota conti-
nens mediale.

Theorema 63. Propositio 82.

Lineæ minori vnica tantum recta coniungi-
tur

LIBER X.

149

tur potentia incommensurabilis toti, faciens cum tota compositum ex quadratis ipsarum rationale, id $A + B + C + D$ verò parallelogrammum, quod bis ex ipsis sit mediale.

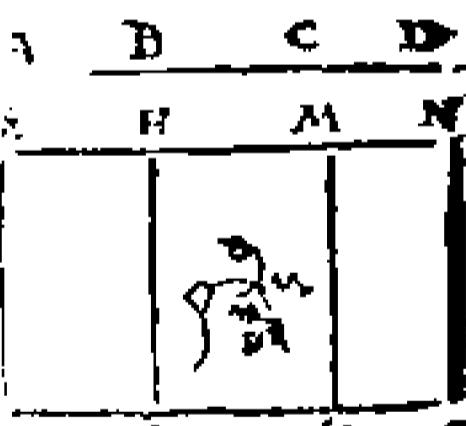
Theorema 64. Propositio 83.

Lineæ facienti cum superficie rationali totam superficiem medialem, unica tantum coniungitur linea recta potentia in commensurabilis t. ti, faciens autem cum tota compositum ex quadratis ipsarum, mediale, id verò quod fit $A + B + C + D$ bis ex ipsis, rationale,

Theorema 65. Propositio 84.

Lineæ cum mediali superficie facienti totam superficiem medialem, unica tantum coniungitur linea potentia toti et incomensurabilis, faciens cum tota compositum ex quadratis ipsarum mediale, id verò quod fit bis ex ipsis etiam mediale, & præterea faciens compositum ex quadratis ipsarum incomensurabile ei quod fit bis ex ipsis,

DE.

48 VCLID. ELEMENT. GEOM.
DEFINITIONES.
TERTIAE

Proposita linea rationali & residuo.

1

**Si quidem tota, nempe composita ex ipso
residuo & linea illi coniuncta, plus potest
quam coniuncta, quadrato lineæ sibi co-
mensurabilis longitudine, fueritq; tota
longitudine commensurabilis lineæ pro-
positæ rationali, residuum ipsum vocetur
Residuum primum.**

2

**Si verò coniuncta fuerit longitudine com-
mensurabilis rationali, ipsa autem tota
plus possit quam coniuncta, quadrato li-
neæ sibi longitudine commensurabilis,
residuum vocetur Residuum secundū.**

3

**Si verò neutra linearū fuerit longitudine
commensurabilis rationali, possit autem
ipsa tota plusquam coniuncta, quadrato
lineæ sibi longitudine commensurabilis,
vocetur Residuum tertium.**

**Rursus si tota possit plus quam coniun-
cta quadrato lineæ sibi longitudine incom-
mensurabilis**

4

**Et quidem si tota fuerit longitudine com-
mensurabilis**

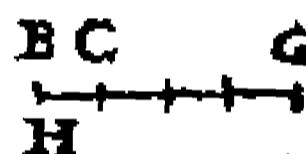
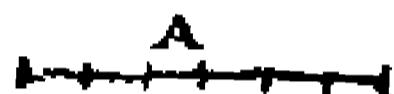
mensurabilis ipsi rationali, vocetur Residuum quartum.

Si vero coniuncta fuerit longitudine commensurabilis rationali, & tota plus posset quam coniuncta, quadrato lineæ sibi longitudine incomensurabilis, vocetur Residuum quintum.

6

Si vero neutra linearum fuerit commensurabilis longitudine ipsi rationali, fuerit que tota potentior quam coniuncta, quadrato lineæ sibi longitudine incomensurabilis, vocetur Residuum sextum.

Problema 8. Propositio 85.

Reperire primam Residuum.

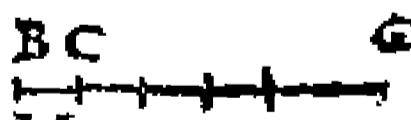
Problema 19. Propositio 86.

16

D.....F.....E

9 7

A

Reperire secundum Residuum.

D.....F.....E

27 9

Prob.

248 EVCLID. ELEMENT. GEOM

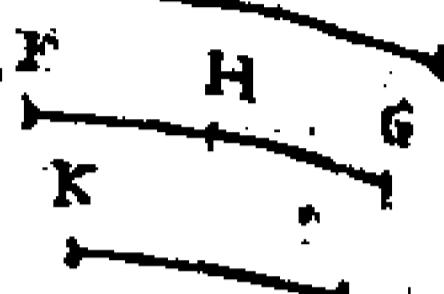
Problema 02. Pro-
positio 87.

E.....

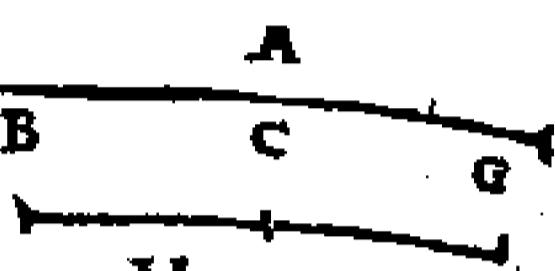
B.....I.....

9.....7

Reperire tertium Re-
siduum.

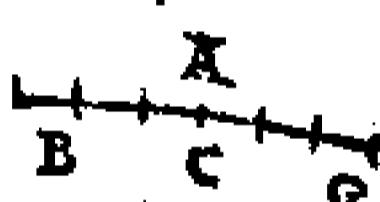

Probl. 21. Pro-
positio 88.

Reperire
quartum Resi-
duum.

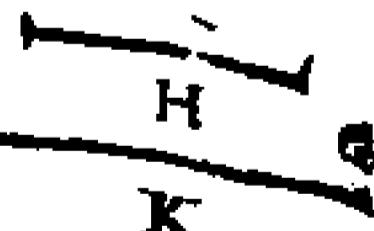
16
4
Problem 22. Pro-
positio 89

Reperire quintum Re-
siduum

Problem 23. Propo-
sitio 90.

Reperire sextum Resi-
duum.

E.....
Theo-B.....
13
D.....C

Theorema 66. Propositio 91.

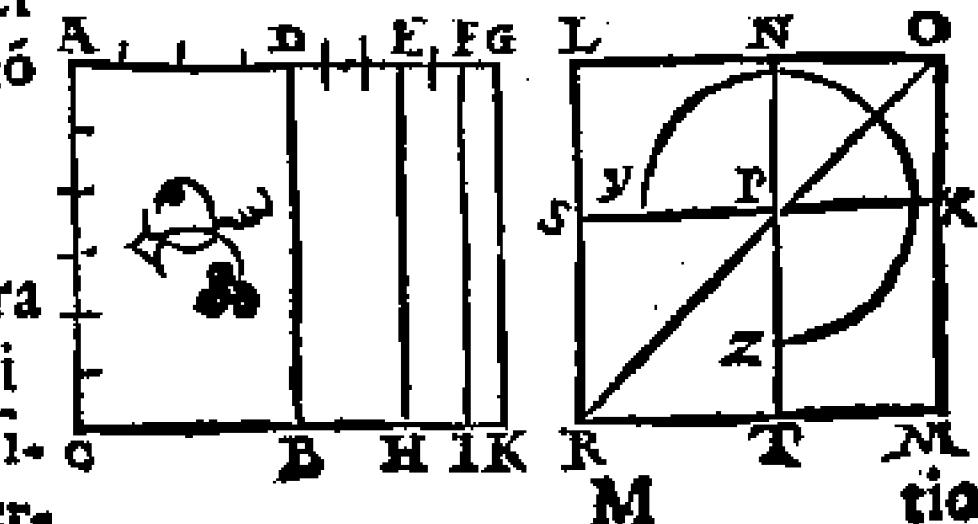
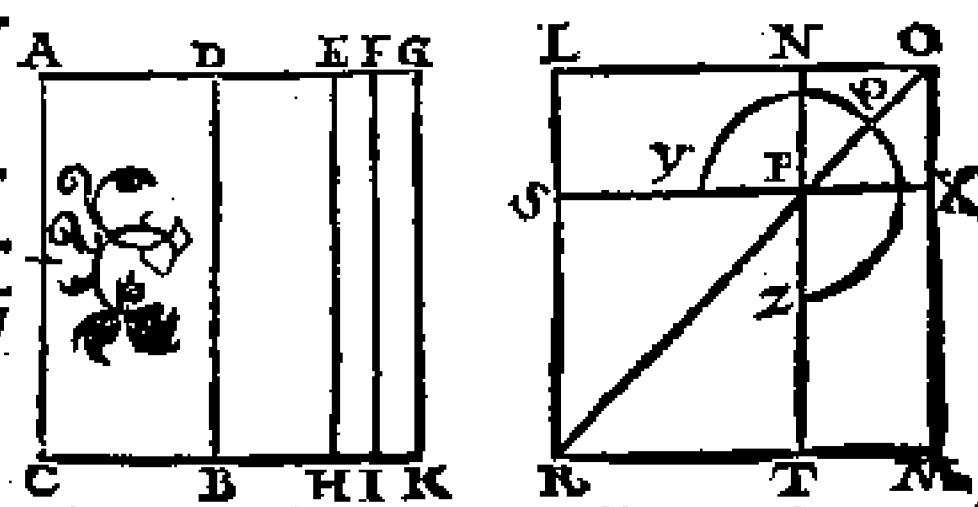
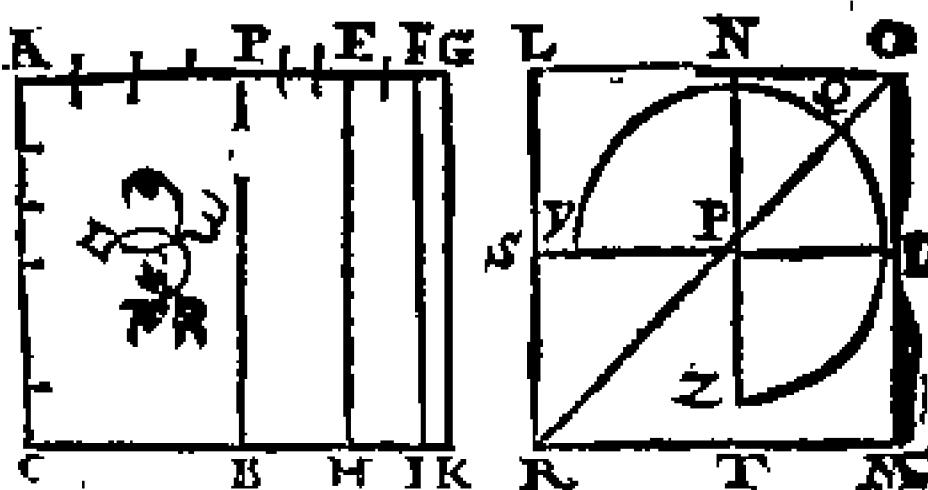
Si superficies continetur ex linea rationali & resi-
duo primo linea, quæ illam su-
perfi- ciem potest, est residuum.

Theorema 67. Propositio 92.

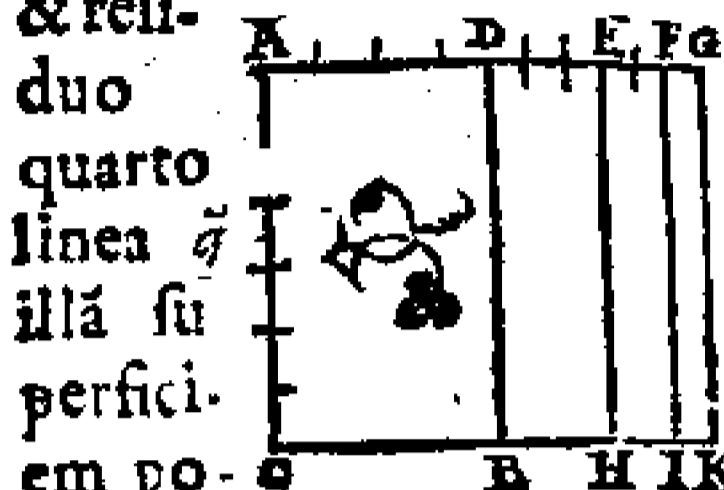
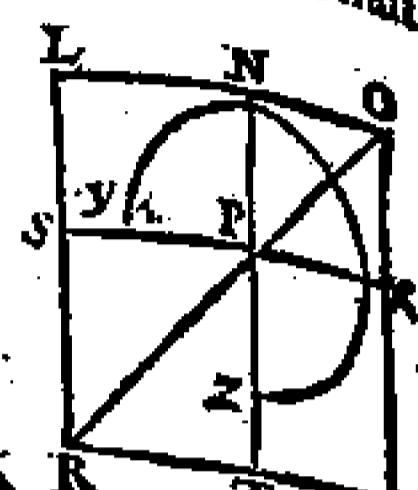
Si superficies cōtineatur ex linea rationali & resi-
duo secun- do, li- nea q̄ illam supfi- ciē potest, est residuum mediale primum.

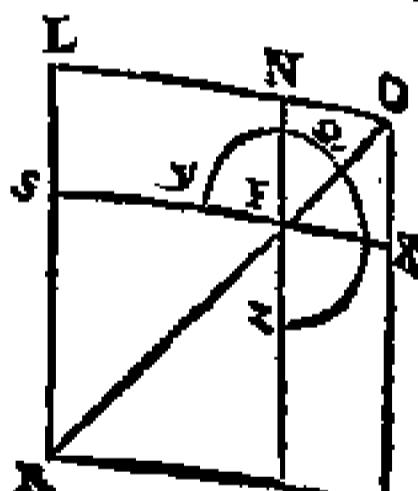
Theorema 68. Propositio 93.

Si super- ficies cō- tinea- tur ex linea ra- tionali & resi- duo ter-

150 E V C L I D. E L E M E N. G E O M.
tio, linea quæ illam superficiem potest, est
residuum mediale secundum.

Theorema 69. Propositio 94.
Si superficies contineatur ex linea rationali
& resi-
duo
quarto
linea q̄ illā su
perfici-
em po- test, est linea minor.

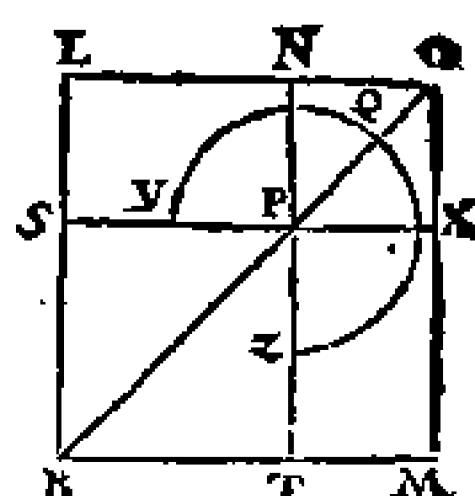
Theorema 70. Propositio 95.
Si superficies contineatur ex linea rationali
& reliquo quinto, linea quæ illā superficie
potest, est ea quæ dicitur cum rationali su-
perfi-
cie fa-
ciens
totam
me-
dia-
lcm.

Theorema 71. Propo-
positio 96.

Si superficies contineatur ex linea rationali
&

& residuo sexto, linea quæ illam superficiē pōt,

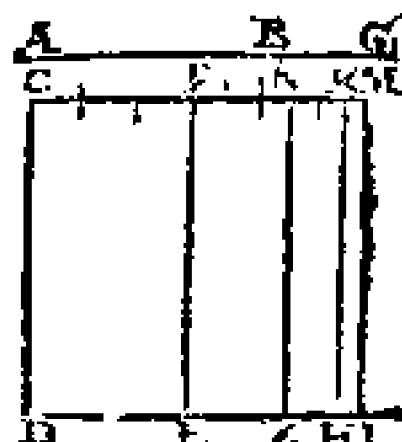
est ea K D E F G
quædi
citur
faciēs
cum
me-
diali

superficie totam medialem.

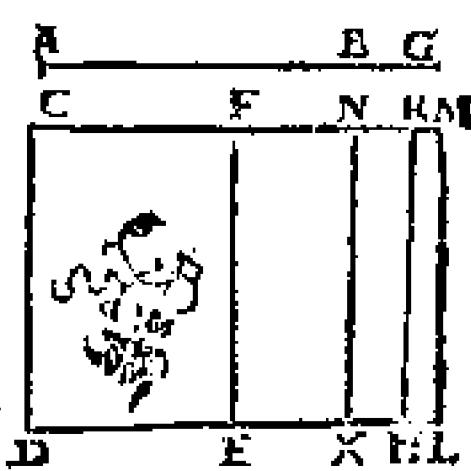
Theorema 72. Pro-
positio 97.

Quadratum reliqui secun-
dum lineam rationalem ap-
plicatum, facit alterum latus
residuum primum.

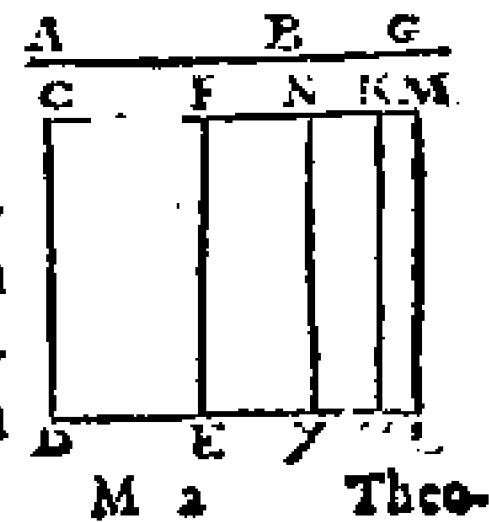
Theorema 73. Pro-
positio 98.

Quadratum reliqui me-
dialis priimi secundi ra-
tionalem applicatū, fa-
cit alterum latus residuum
secundum.

Theorema 74. Pro-
positio 99.

Quadratū, residui me-
dialis secundi secundum
rationale applicatū, fa-
cit alterū latus residuum
tertium.

Theo-

EVCLID. ELEMEN. GEOM.

Theorema 75. Propo-
sitio 100.

Quadratū lineæ minō-
rīs secundūm rationalē
applicatum, facit alterū
latus residuum quartū.

Theorema 76. Pro-
positio 101.

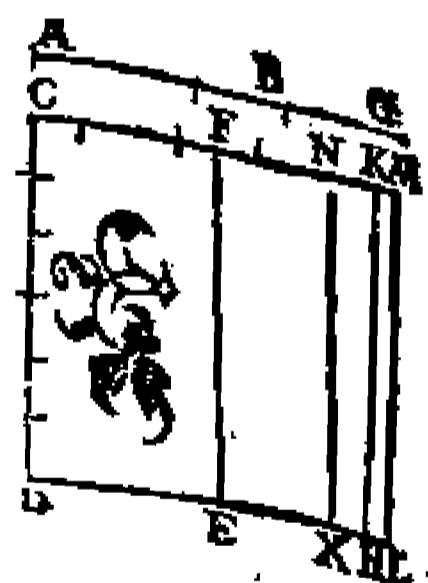
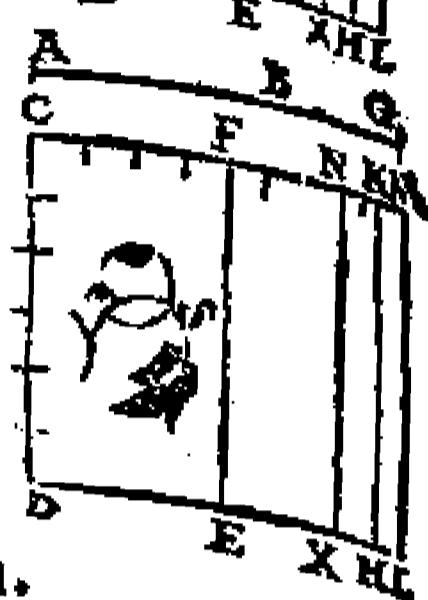
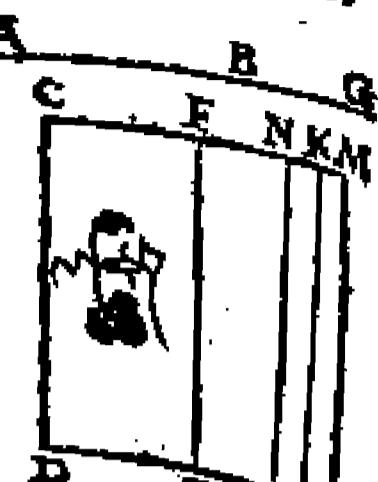
Quadratū lineæ cum ra-
tionali superficie faciē-
tis totam medialem, se-
cūdum rationalem ap-
plicatum, facit alterum
latus residuum quintum.

Theorema 77. Pro-
positio 102.

Quadratum lineæ cum
mediali superficie faciē-
tis totam medialem, se-
cundum rationalem ap-
plicatum, facit alterum
latus residuum sextum.

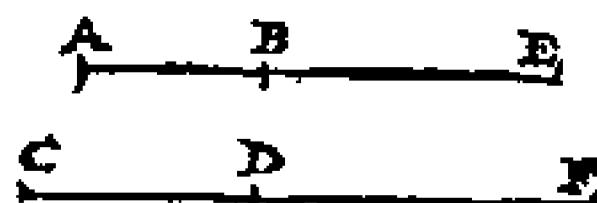
Theorema 78. Propositio 103.
Linea residuo com-
mensurabilis longi-
tudine, est & ipsa re-
siduum, & eiusdem ordinis

Theorema 79. Propositio 104.

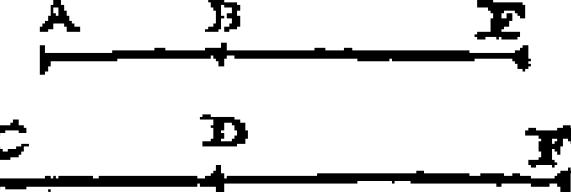
Li.

Linea cōmensurabilis residuo mediali, est
& ipsa residuum mediale, & eiusdem or-
dinis.

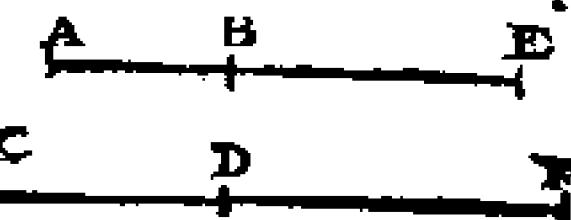
Theorema 80. Propositio 105.

Linea cōmensurabi-
lis linea minori, est
& ipsa linea minor

Theorema 81. Propositio 106.

Linea commensurabilis lineæ cū rationa-
li superficie facienti totā medialē, est & ip-
sa linea cum rationa-
li superficie faciens
totam medialem.

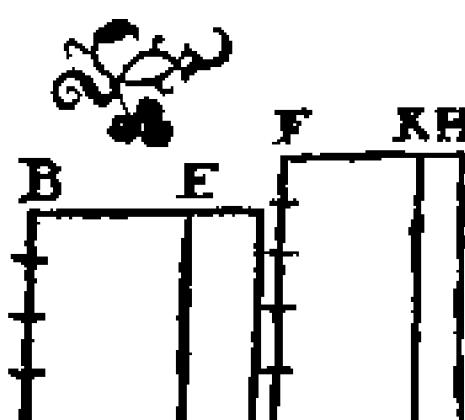

Theorema 82. Propositio 107.

Linea commensurabilis lineæ cū mediali
superficie facienti
totam medialem,
est & ipsa cum me-
diali superficie faciens totam medialem.

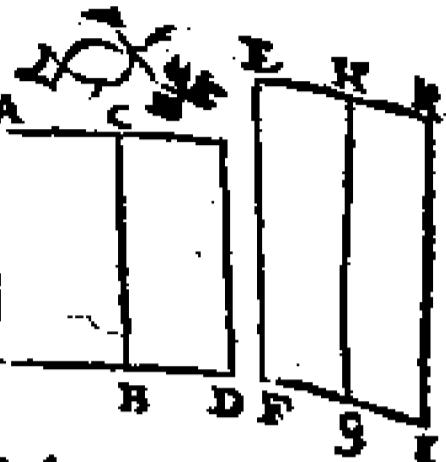
Theorema 83. Propositio 108.

Side superficie rationali
detrahatur superficies
medialis, linea quæ reli-
quæ superficiem potest,
est alterutra ex duabus
irrationalibus, aut resi-
duum, aut linea minor.

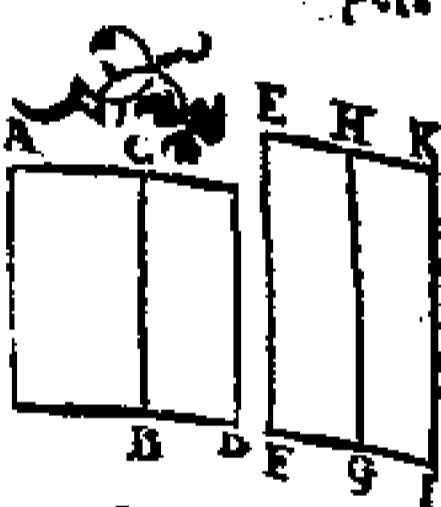
84 EUCOLID. ELEMENT. GEOM.
Theorema 84. Propositione 109

Si de superficie media-
 ti detrahatur superfici-
 es rationalis , aliæ duæ
 irrationales, fiūt, aut re-
 siduum mediale primū
 aut cū rationali superfi-
 ciém faciens totam medialem.

**Theorema 85. Pro-
 positio 110.**

Si de superficie mediali detrahatur super-
 ficies medialis q̄ sit in-
 commensurabilis toti, re-
 liquę duæ fiunt irratio-
 nales, aut residuum me-
 diale secundum, aut cū
 mediali superficie faci-
 ens totam medialem.

**Theorema 86. Pro-
 positio 111.**

Linea quæ Residuum di-
 citur, nō est eadem cum
 ea quæ dicitur Binomi-
 um.

SCHO.

LIBER X.
SCHOLIV M.

155

Linea qua Residuum dicitur, & cetera quinque eā consequentes irrationales, neque linea media est neque sibi ipse inter se sunt eadem. Nam quadratum lineae mediæ secundum rationalem applicatum facit alterum latus, rationalem lineam longitudine incommensurabilem ei, secundum quam applicatur. per 23.

Quadratum, vero residui secundum rationalem applicatum, facit alterū latus residuum primū, per 97.

Quadratum vero residui mediæ primi secundum rationalem applicatum, facit alterum latus residuum secundum, per 98.

Quadratum vero residui mediæ secundi, facit alterum latus residuum tertium, per 99.

Quadratum vero linea minoris, facit alterū latus residuum quartum, per 100.

Quadratum vero linea cum rationali superficie facientis totam mediæ, facit alterum latus residuum quintum, per 101.

Quadratum vero linea cum mediæ superficie facientis totam medialem, secundum rationalem applicatum, facit alterum latus residuum sextum, per 102.

Cum igitur dicta latera, qua sunt latitudines cumusque parallelogrammi unicuique quadrato equalis & secundum rationalem, applicatis, differant & à primo latere, & ipsa inter se (nam à primo differunt : quoniam sunt resi-

336 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

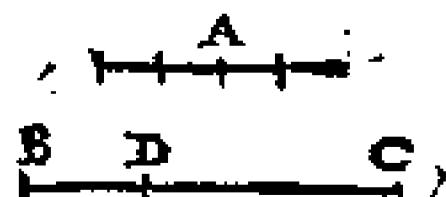
dua non eiusdem ordinis) constat ipsas quoque,
lineas irrationales inter se differentes esse. Q
uoniam demonstratum est, Residuum non esse
idem quod Binomium, quadrata autem residui
& quinque linearum irrationalium illud conse-
quentium, secundum rationalem applicata, fa-
ciunt altera latera ex residuis eiusdem ordinis
cuius sunt & residua, quorum quadrata appli-
cantur rationaliter & quadrata Binomij
quotum, secundum rationalem applicata, fa-
ciunt altera latera ex Binomij eiusdem ordinis,
cuius sunt & Binomia, quorum quadrata appli-
cantur rationali. Ergo linea irrationales qua-
sequuntur Binomium, & qua consequuntur re-
siduum, sunt inter se differentes. Quare dicta linea-
res irrationales sunt numero 13.

1 Medialis.	primum.
2 Binomium.	10 Residuum mediale secun- dum.
3 Bimediale primum.	11 Minor.
4 Bimediale secundum.	12 Faciens cum rationa- li superficie totam me- dialem.
5 Maior.	13 Faciens cum mediali superficie totam me- dialem.
6 Potens rationale & mediale.	
7 Potens duo medialia.	
8 Residuum.	
9 Residuum mediale.	

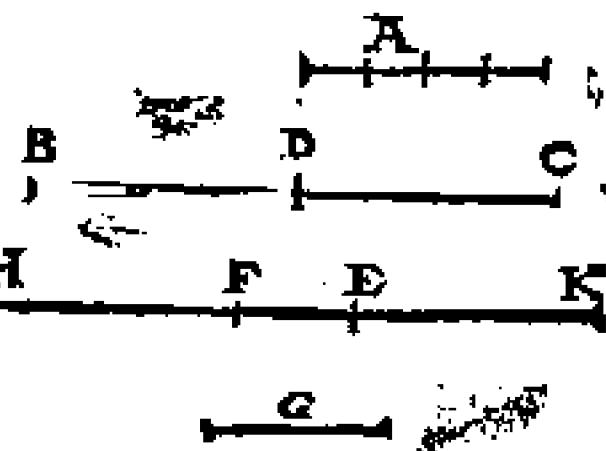
Theo.

Theorema 87. Proposition 112.

Quadratū lineæ rationalis secundum Bi-
nomiū applicatū,
facit alterum latus
residuū, cuius no-
mina sunt cōmen-
surabilia Binomij
nominibus, & in
cadē proportione
præterea id quod fit Residuum, eundem
ordinem retinet quem Binomium.

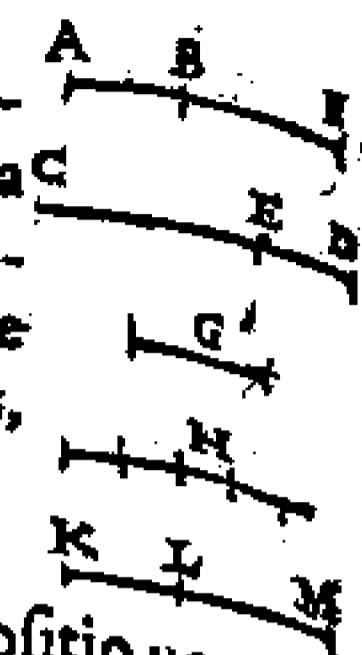
Quadratū lineæ rationalis secundum resi-
duum applicatū, facit alterum latus Bino-
mum, cuius nomi-
na sunt commensu-
rabilia nominibus
residui & in eadē
proportione: præ-
terea id quod fit
Binomiū, est eius-
dem ordinis, cuius & Residuum,

Theorema 89 Pro-
position 114.

Si parallelogrammum contineatur ex resi-
M s duo

EVCLID. ELEMENT. GEOM.

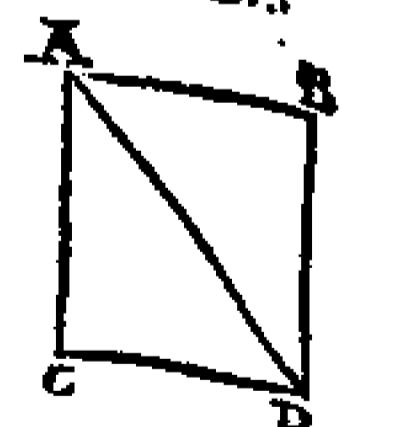
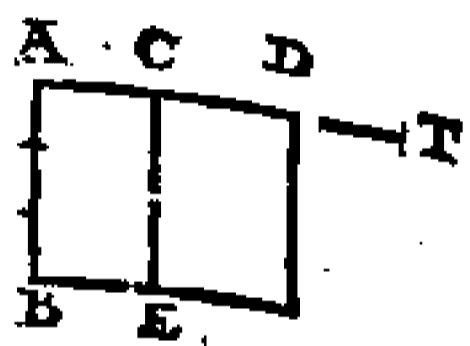
duo & Binomio, cuius nomina sunt commensurabilia nominibus residui & in eadem proportione, linea quae illam superficiem potest, est rationalis.

Theorema 90. Proposition 15.

Ex linea media nascuntur lineæ irrationales innumerabiles, quarum nullam nullam vllianum te dictarum ea dem sit.

Theorema 100. Proposition 16.
Propositū nobis esto demonstrare in figuris quadratis diametrū esse longitudine incommensurablem ipsilateralē.

ELEMENTI X. FINIS.

EVCLIDIS ELEMENTVM

VNDECIM VM, ET
SOLIDOKVM.

prim' m.

DEFINITIONES.

1

Solidum, est quod longitudinem, latitu-
dem, & crassitudinem habet.

2

Solidi autem extremum est superficies.

3.

Linea recta est ad planum rectam cùm ad re-
ctas oēs lineas, à quibus illa tangitur, quæ-
que in proprieitate sunt plano, rectos angu-
los efficit.

4

Planum ad planum rectum est, cum rectæ
lineæ, quæ cōmuni planorum sectioni ad
rectos angulos in uno planorum ducuntur,
alteri piano ad recte, sunt angulos.

5

Rectæ lineæ ad planū in linatio acutus est
angulus, ipsa insistente linea & adiuncta al-
tera cōprehēsus, cùm à sublimi rectæ illius
us lineæ termino deducatur pēndicu-
laris,

360 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Iaris, atq; à puncto quod perpendicularis
in ipso piano fecerit, ad propositę illius li-
neę extreムum, quod in eadem est piano,
altera recta linea fuerit adiuncta,

6

Plani ad planū inclinatio, acutus est angu-
lus rectis lineis contentus, quæ in utroque
planorum ad idem communis sectionis pū-
ctū ductæ, rectos ipsi sectioni angulos effi-
ciunt.

7

Planum similiter inclinatum esse ad pla-
num, atq; alterum ad alterum dicitur, cum
dicti inclinationum anguli inter se sunt
quales.

8

Parallelia plana, sunt quæ eadem non inci-
dunt, nec concurrunt.

9

Similes figuræ solidæ, sunt quæ aequalibus
planis, multitudine aequalibus continentur,

10

Aequales & similes figuræ solidæ sunt, que
similibus planis, multitudine & magnitu-
dine aequalibus continentur.

11

Solidus angulus, est plurium quam duarū
linearum, quæ se mutuo contingant, nec
in eadem sint superficie, ad omnes lineas
inclinatio.

Aliter,

Aliter.

Solidus angulus, est qui pluribus quā duobus planis angulis, in eodem non cōsistētibus plano, se ad vnum punctum collectis continetur.

12

Pyramis, est figura solida quæ planis contineatur, ab uno piano ad vnum punctū collecta.

13

Prisma, figura est solida quæ planis contineatur, quorum aduersa duo sunt & æqualia & similia & parallela, alia verò parallelogramma.

14

Sphæra est figura, quæ cōuerso circum quiescentem diametrum semicirculo contineatur, cùm in eundem rursus locū restitutus fuerit, vnde mouerit cōperat.

15

Axis autem sphæræ, est quiescēs illa linea circum quam semicirculus conuertitur.

16

Centrum verò Sphæræ est idem, quod & sc. micirculi.

17

Diameter autem Sphæræ, est recta quædā linea per centrum ducta, & utrinq; à sphæræ superficie terminata.

Conus

162 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

18

Conus est figura, quæ conuerso circū qui-
escens alterum latus eorum quæ rectum an-
gulum continent, orthogōnio triangulo
continetur, cùm in eundem rursus locum
illud triangulum restitutum fuerit, vnde
moueri coepерat. Atq; si quiescens rectali-
nea æqualis sit alteri, quæ circum rectū an-
gulum conuertitur, rectangulus erit Con-
us: si minor, amblygonius: si verò ma-
ior, oxygonius.

19

Axis autem Coni, est quiescens illa linea,
circum quam triangulum vertitur.

20

Basis verò Coni, circulus est, qui à circū du-
et a linea recta describitur.

21

Cylindrus figura est, quæ conuerso circum-
quiescens alterum latus eorum quæ rectum an-
gulum continent, parallelogrammo or-
thogōnio comprehenditur, cum in eundem
rursus locum restitutum fuerit illud pa-
llelogrammū, vnde moueri coepерat.

22

Axis autem Cylintri est quiescens illa re-
cta linea, circum quam parallelogrammum
vertitur.

23

Bases verò cylindri, sunt circuli à duobus
ad.

aduersus lateribus quæ circum aguntur,
descripti.

24

Similes coni & cylindri, sunt quorū & axes & basium diametri proportionales sunt.

25

Cubus est figura solida, quæ sex quadratis æqualibus continetur.

26

Tetraedrum est figura, quæ triangulis quatuor æqualibus & æquilateris continetur.

27

Octaedrū figura est solida, quæ octo' triangulis æquilibus & æquilateris continetur.

28

Dodecaedrum figura est solida, quæ duodecim pentagonis æqualibus, æquilateris. & æquiangulis continetur.

29

Eicosaedrum figura est solida, quæ triangulis viginti æqualibus & æquilateris continetur.

Theorema I. propo- sitio I.

Quædā recte lineę pars insubiecto quidem non est plano, quædam vero in sublimi.

Theo

164 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

Theorema 2. Propo-
sitio 2.

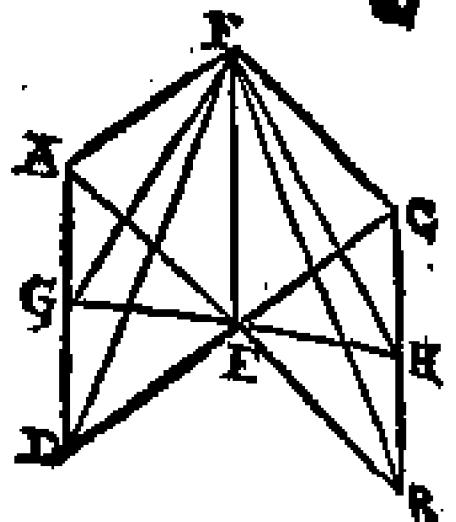
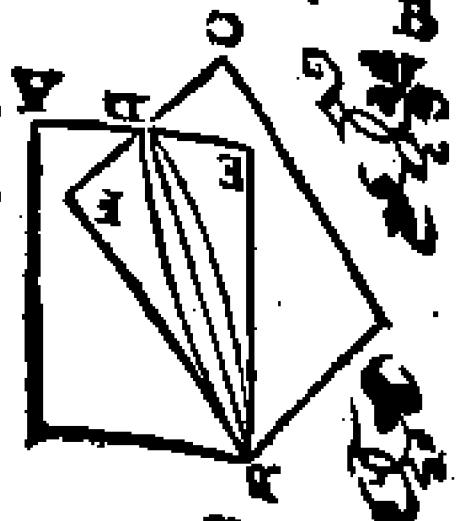
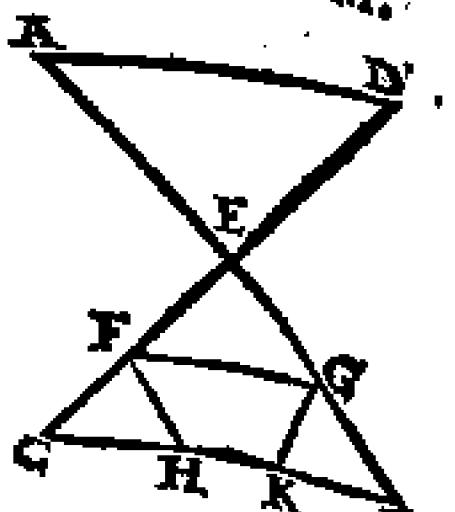
Si duę rectę lineę se mu-
tuò secēt, in vno sūt pla-
no : atque triangulum
omne in vno est plano.

Theorema 3. Propo-
sitio 3.

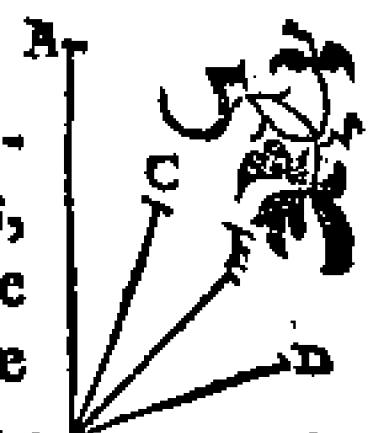
Si duo plana se mutuò
secēt, communis eorū
sectio est recta linea.

Theorema 4. Propo-
sitio 4.

Si recta linea rectis dua
bus lineis se mutuò se-
cantibus, in cōmuni se-
ctione ad rectos angu-
los insistat illa ductō et-
iam per ipsas plana ad
angulos rectos erit.

Theorema 5. Pro-
positio 5.

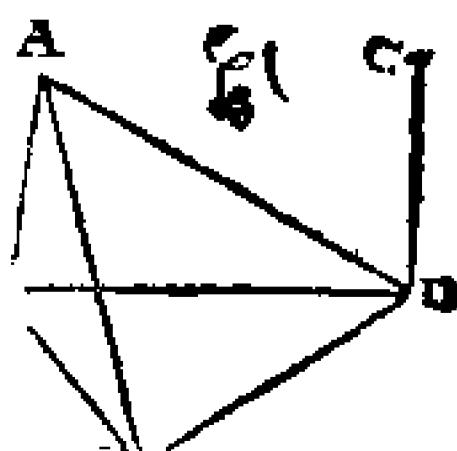
Si recta linea rectis tribus li-
neis se mutuò tangentibus,
in cōmuni sectione ad re-
ctos angulos insistat, illæ
tres rectę in vno sunt plano.

Theor.

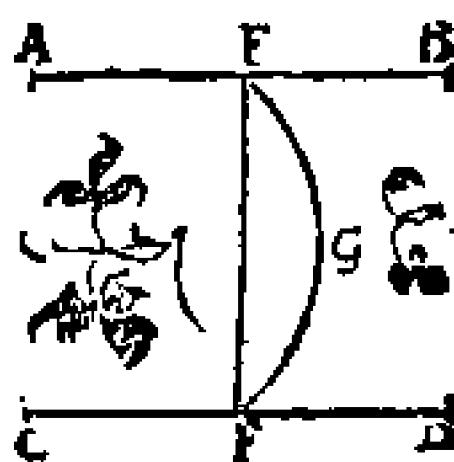
Theorema 6. Pro-
positio 6.

Si duæ rectæ lineæ eidē
plano ad rectos sint an-
gulos, parallelæ erunt illæ
rectæ lineæ

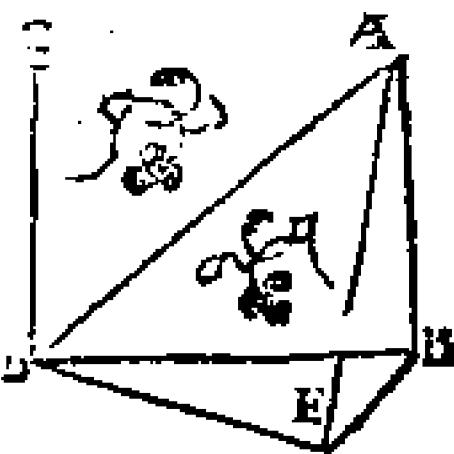
Theorema 7. Propositio 7.

Si duæ sint parallelæ rectæ lineæ, in quarū
atraque sumpta sint quælibet pucta, illa linea quæ
ad hæc pucta adiungitur, in eodem est cū pa-
rallelis plano.

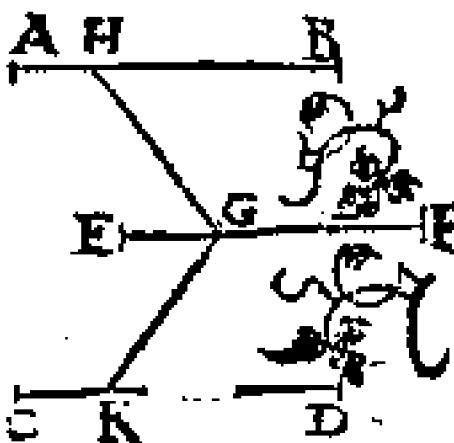
Theorema 8. Pro-
positio 8.

Si duæ sint parallelæ re-
ctæ lineæ, quarum a'tere
ra ad rectos, cuidam plā-
no sit angulos, & reliqua
eidē plāno ad rectos an-
gulos erit

Theorema 9. Pro-
positio 9.

Quæ eidem rectæ lineæ
sunt parallelæ, sed nō in
codem cū illa plāno, hæ
quoque sunt inter se pa-
rallelæ.

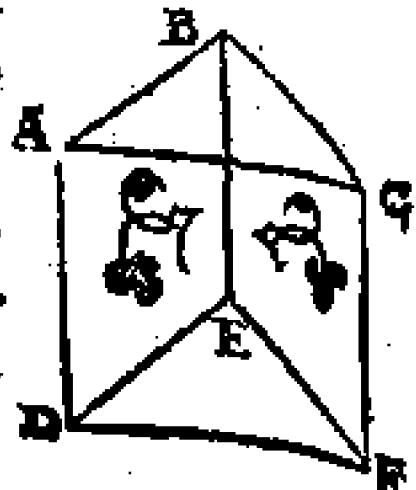
N

Theo.

36 EVCLID. ELEMENTA GEOM.

Theorema i. Propositione i.

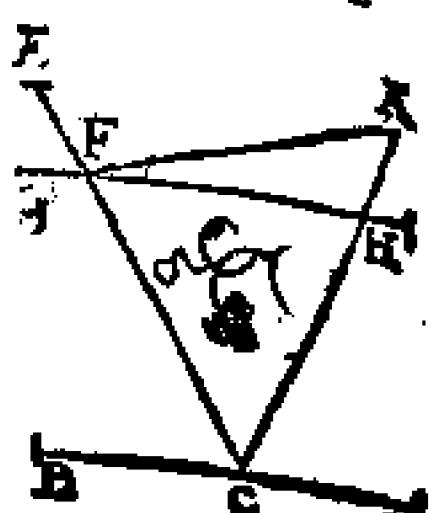
**Si duæ rectæ lineæ se mu-
tuò tangétes ad duas re-
ctas se mutuò tangentes A
sint parallele, non autem
in eodem plano, illæ an-
gulos æquales compre-
hendent.**

Problema i. Pro-

positio ii.

**A dato sublimi punto,
in subiectum planū per
pendicularem rectam li-
neam ducere.**

**Problema 2. Pro-
positio i.**

**Dato plane, à punto quod in illo da-
tum est, ad rectos angulos rectam li-
neam excitare.**

Theorema ii. Pro-

positio 13.

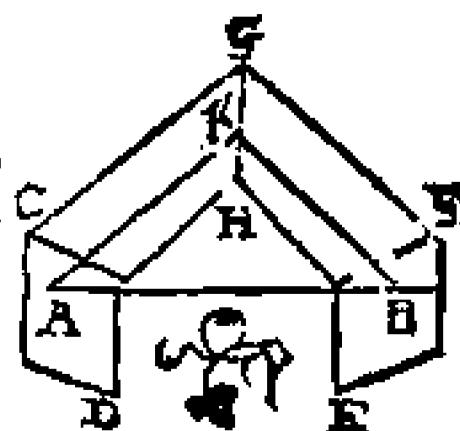
**Dato plane, à punto qd'
in illo datum est, duæ re-
ctæ lineæ ad rectos angu-
los non excitabuntur ad
easdem partes.**

Theo.

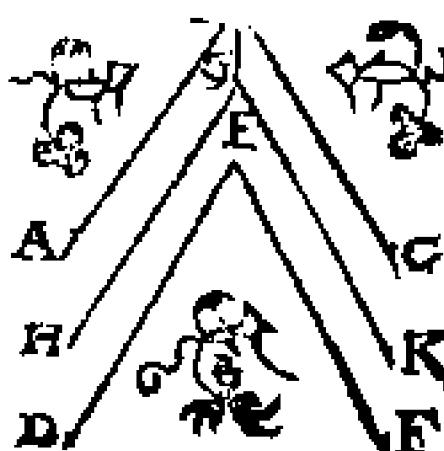
Theorema 12. Propo-
sitio 14.

Ad quæ plana, eadem re-
cta linea recta est, illa sūt
parallelæ.

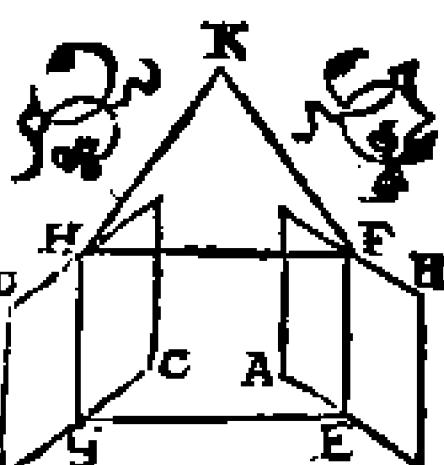
Theorema 13. Propositio 15.

Si duæ rectæ lineæ se mu-
tuò tangentes ad duas re-
ctas se mutuò tangentes
sunt parallelæ, non in eo-
dem consistentes piano,
parallelæ sunt quæ per il-
las ducuntur plana.

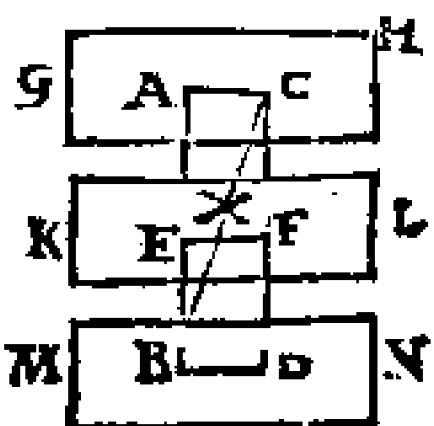
Theorema 14. Propo-
sitio 16.

Si duo plana parallela
planò quopiā secentur,
communes illorum se-
ctiones sunt parallelæ.

Theorema 15. Propo-
sitio 17.

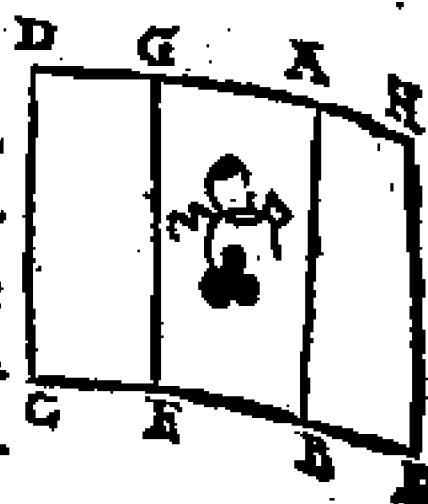
Si duæ rectæ lineæ paral-
lelis planis secētur, in eas
dem rationes secabūtur.

261 E V C L I D . E L E M E N T I O N E S G E O M E T R I C A E

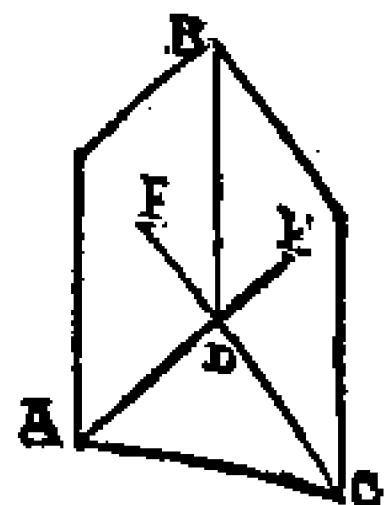
Theorema 16. Propositiō 18.

Si recta linea planū cuiuspiam ad rectos sit angulos, illa etiam omnia quæ per ipsam planā, ad rectos eidem planō angulos erunt.

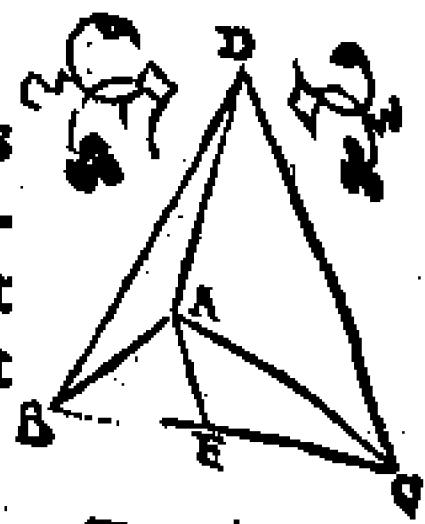
Theorema 17. Propositiō 19

Si duo planā se mutuō secantia planō cūdā ad rectos sint angulos, communis etiam illorum sectio ad rectos eidem planō angulos erit.

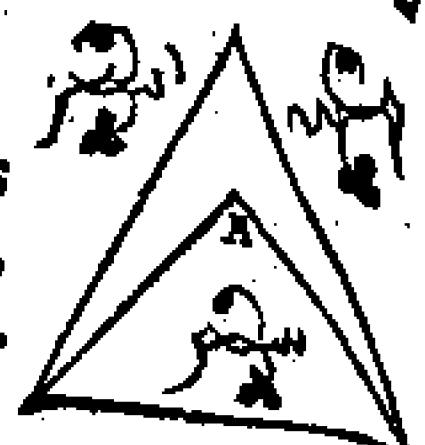
Theorema 18. Propositiō 20.

Si angulus solidus planis tribus angulis continetur, ex his duo quilibet ut ut assumpti tertio sunt maiores

Theorema 19. Propositiō 21.

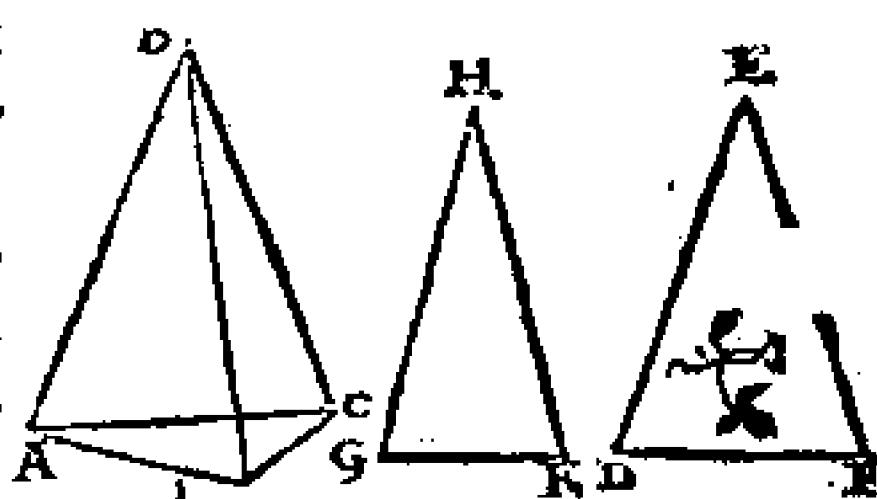
Solidus omnis angulus minoribus continetur, quam rectis quatuor angulis planis.

Theor.

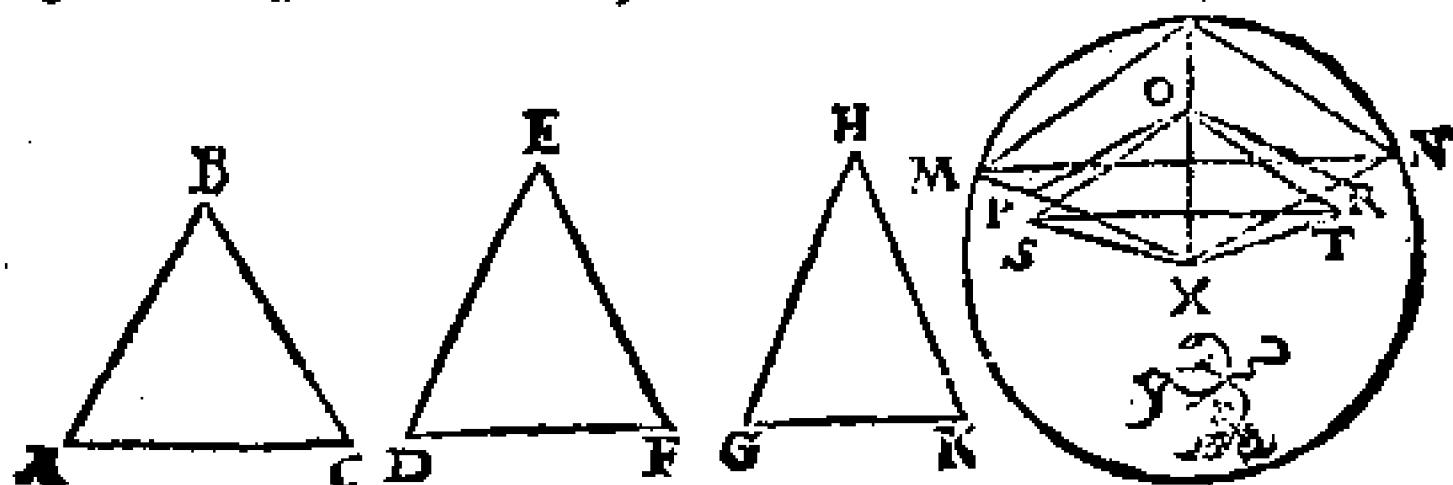
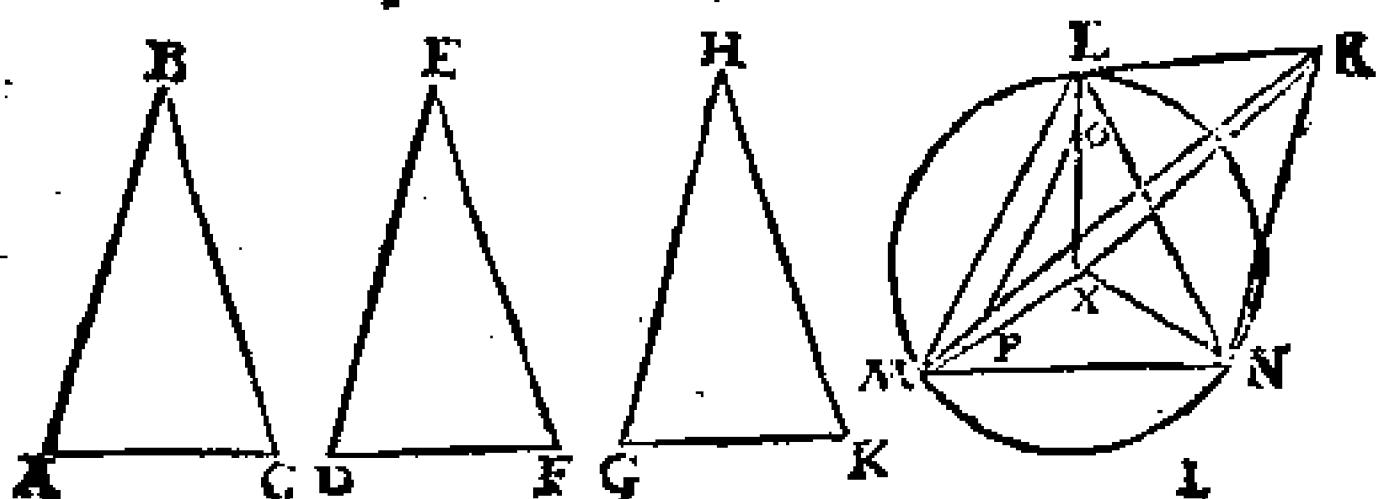
Theorema 20. Propositio 22.

Si plani tres anguli equalibus rectis contingatur lineis, quorū duo ut libet assumpti, tertio sint maiores, triangulum constitui potest ex lineis æquales, illas rectas conjugentibus.

Problema 3. Propositio 23.

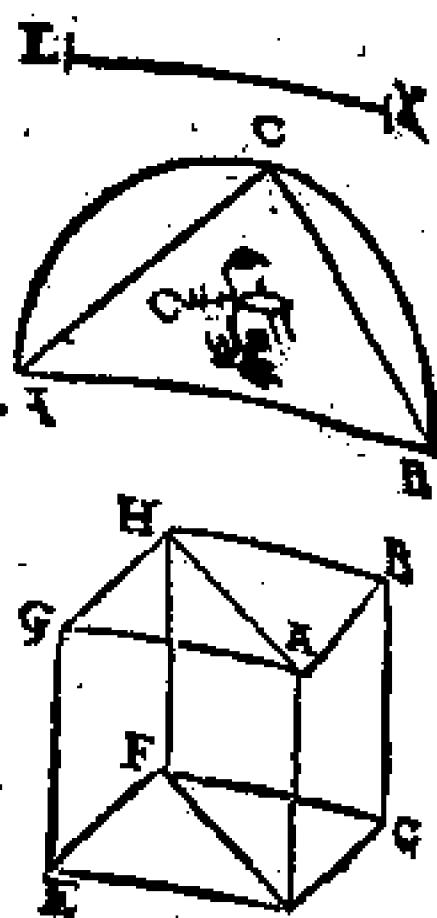
Ex planis tribus angulis, quorū duo ut libet assumpti tertio sint maiores, solidū angulum constituere. Decet autem illos tres angulos rectis quatuor esse minores.

170 EUCOLID. ELEMENT. GEOM.

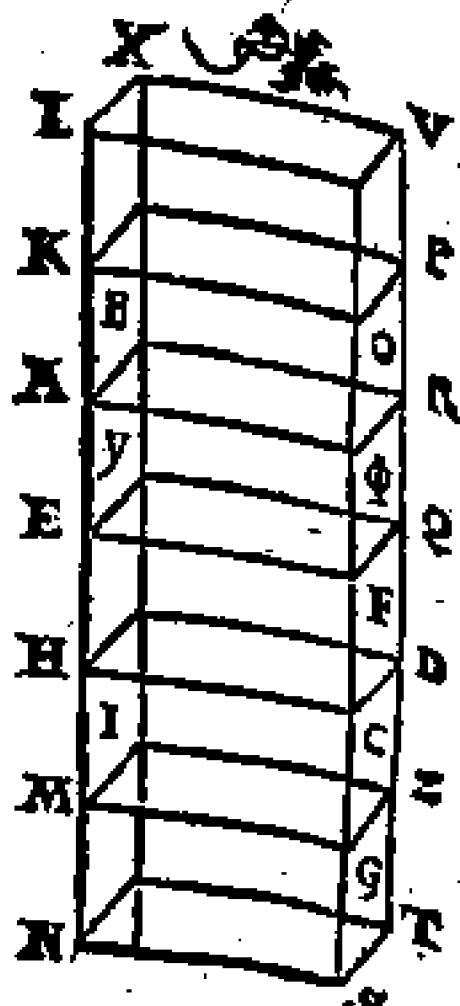
Theorema 21. Propo-
sitione 24.

Si solidum parallelis pla-
nis contineatur, aduersa
illius plana & æqualia
sunt & parallelogram-
ma.

Theorema 22. Propo-
sitione 25.

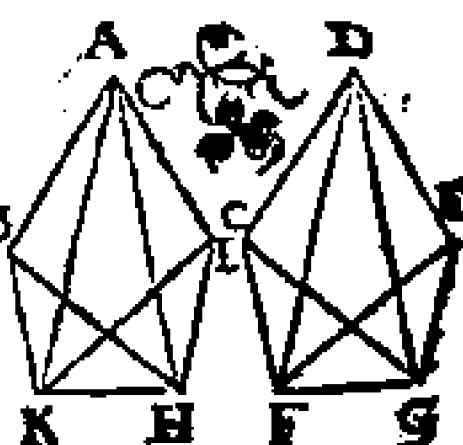
Si solidum parallelis
planis contentū plano
secetur aduersis planis
parallelō, erit quemad-
modum basis ad ba-
sim, ita solidum ad so-
lidum.

Proble.

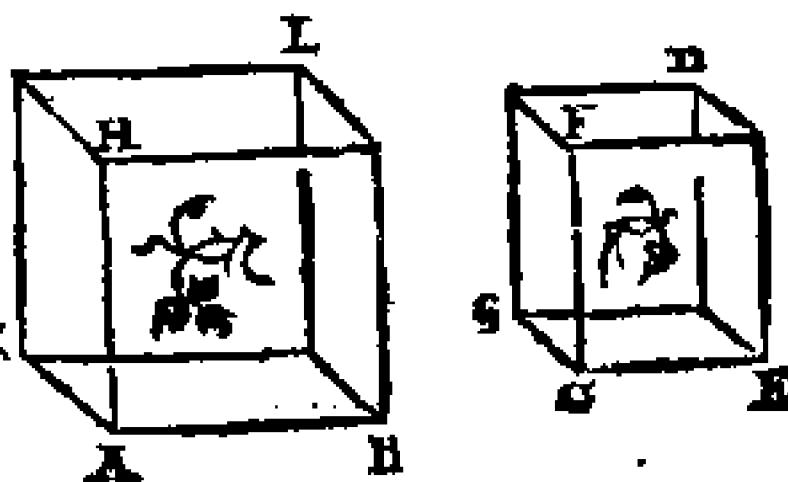
Problema 4. Propositio 26.

Ad datam rectam lineā eiusque punctum, angulum solidum constitutere solido angulo dato aequalē.

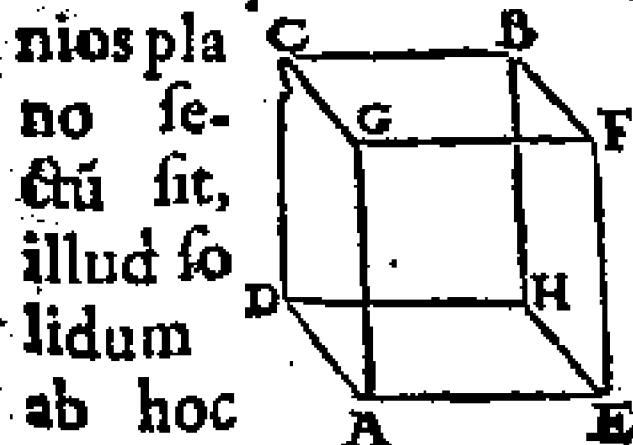
Problema 5. Propositio 27.

A data recta, dato solido parallelis planis comprehensio simile & similiter positum solidū parallelis planis contentum describere.

Theorema 23. Propositio 28.

Si solidū parallelis planis comprehensum duxtor per aduersorum planorum diagonios planos se-
ctū fit, illud so-

lidum ab hoc
plano bifariam secabitur.

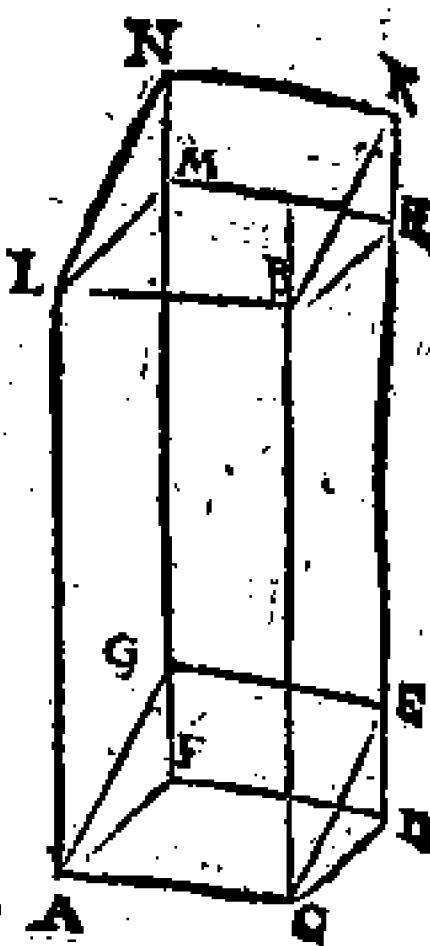
N 4

Theo.

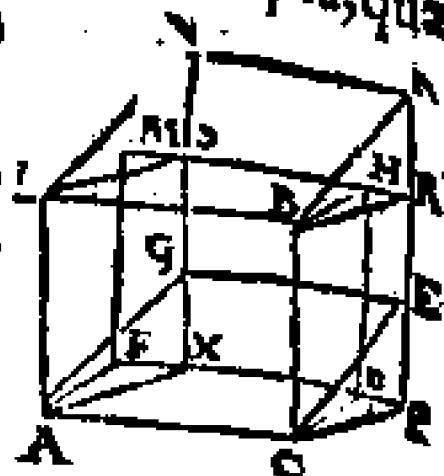
172 EVCLID. ELEMENT. GEOM.
Theorema 34. Pro-
positio 29.

Solida parallelis planis
comprehensa, que super
eandem basim & in ea-
de sunt altitudine, quo-
rum insistentes lineæ in
ijsdem collocantur re-
ctis lineis, illa sūt inter
se æqualia.

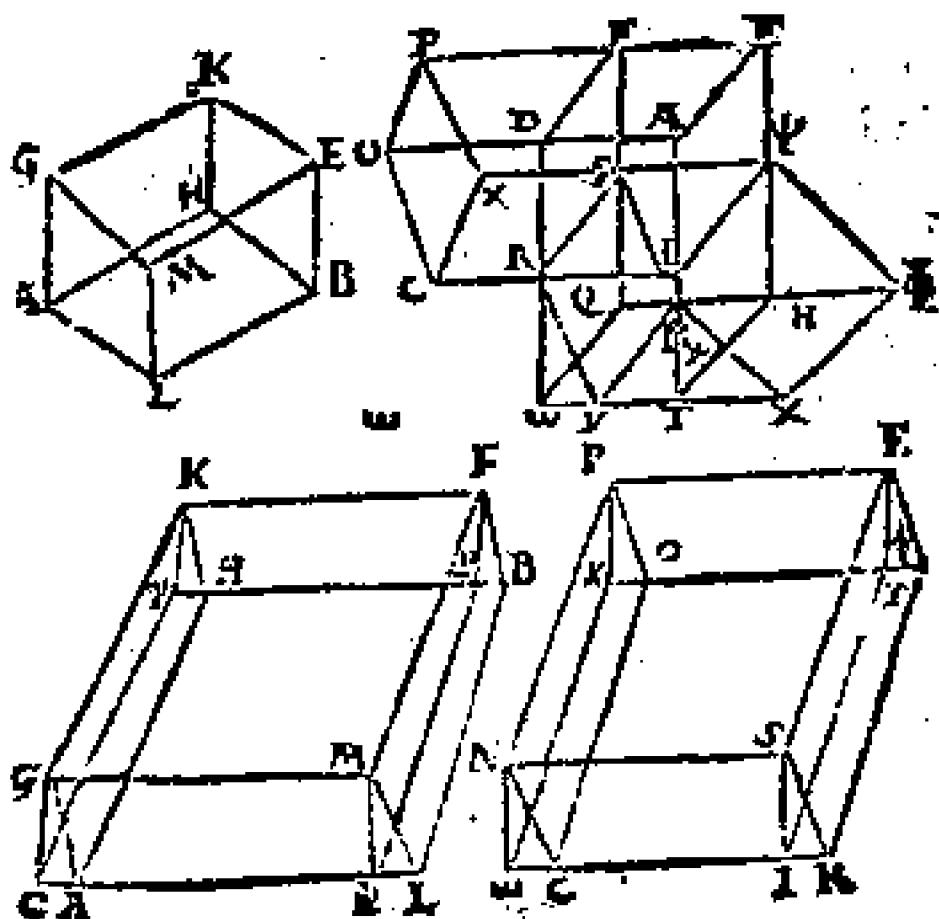
Theorema 25. Pro-
positio 30.

Solida parallelis planis circumscripta, que
super eandem basim & in
eadem sunt altitudine, quo-
rum insistentes lineæ no-
nō in ijsdem reperiuntur re-
ctis lineis, illa sūt inter
se æqualia.

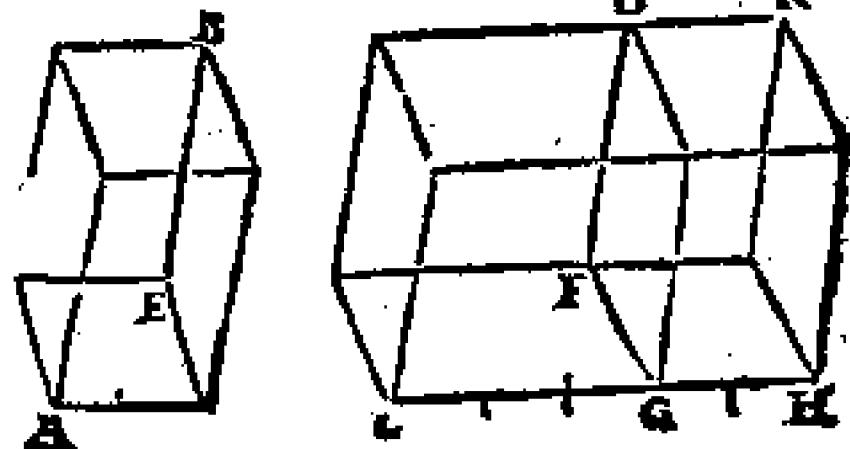
Theorema 26. Pro-
positio 31. 7
Solida paralleli planis circumscripta, que

in ea-
dem
sūta-
titudi-
ne, a-
qua-
lia sūt
inter
se.

Theorema 27. Pro-
positio 32.

Solida parallelis planis circumscripta que
eiudem
sunt alti-
tudinis,
eam ha-
bet inter
se ratio-
nē, quam
bases.

N 5

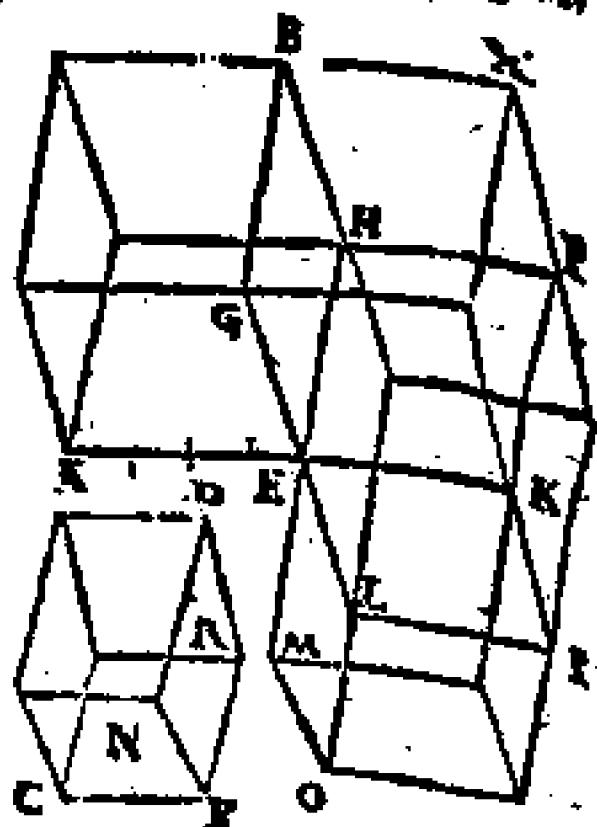
Theor-

374 E V C L I D. E L E M E N T S. G E O M.

Theor 28. Pro-

positio 33.

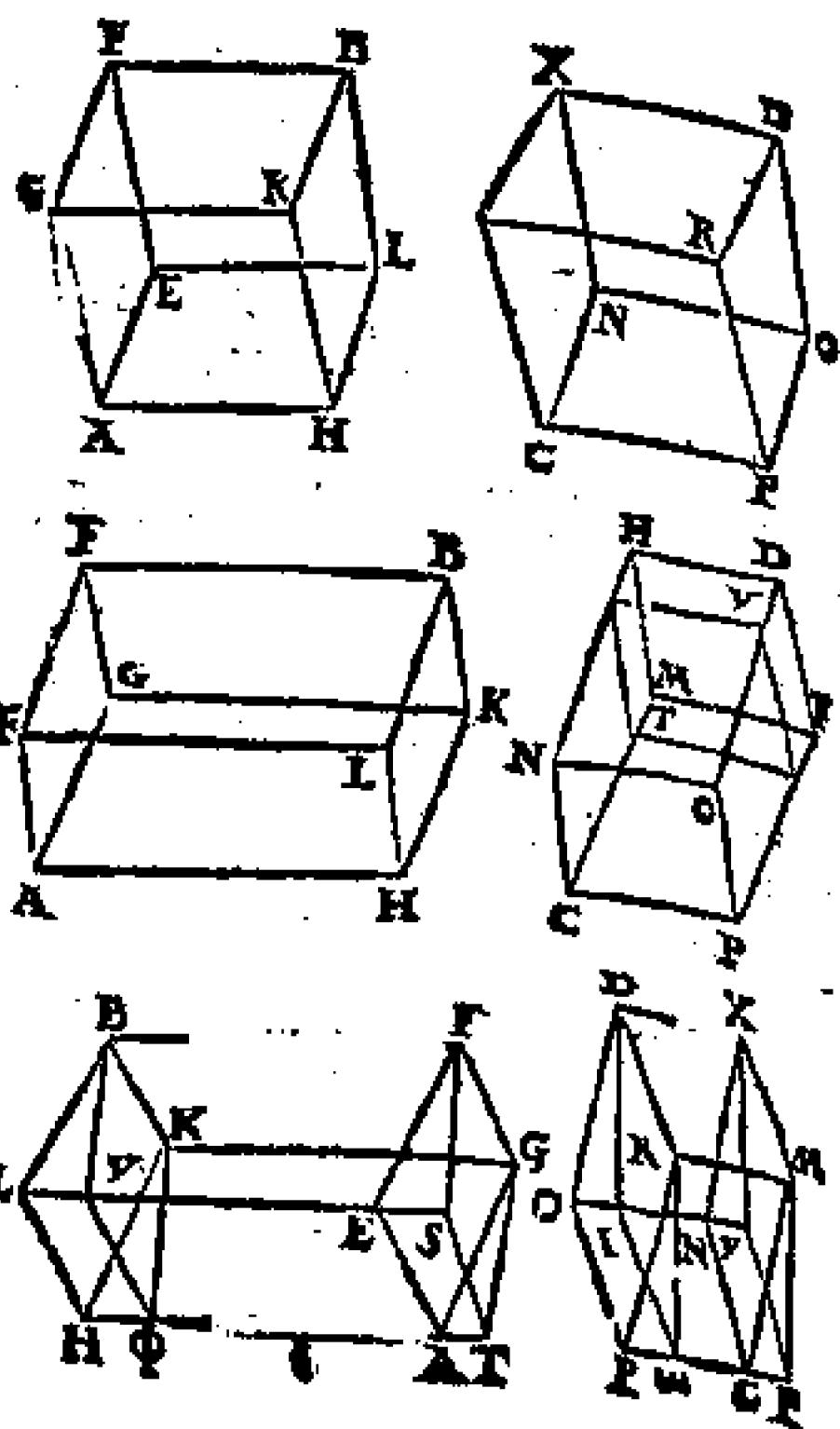
Similia solida pa-
rallelis , planis
circūscripte ha-
bēt inter se ratio-
nē homologorū
laterum triplicā-
tam

Theor. 29. Pro*

positio 24

Aequa-
lium so-
lidorū
paralle-
lis pla-
nis cōte-
torum
bases cū
altitudi-
nibus
reci-
procan-
tur. Et
solida
paralle-
lis pla-
nis con-
tentia,
quora

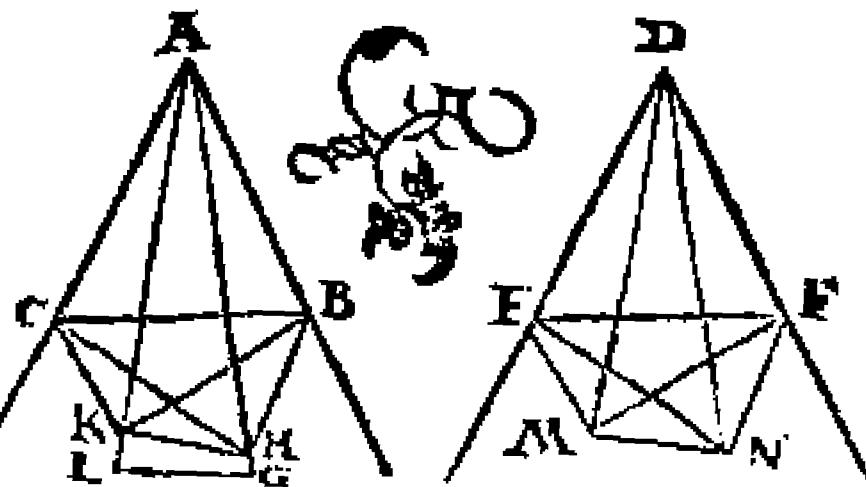

bases cum altitudinibus reciprocantur, illa sunt æqualia.

Theorema 30. Propositio 35.

Si duo plani sint anguli æquales, quorum verticibus sublimes rectæ lineæ insistant, quæ cum lineis primò positis angulos continentænt æquales, vtrunq; vtricq;, in sublimibus autem lineis quælibet sumpta sint puncta, & ab his ad plana in quibus consistunt anguli primum positi, ductæ sint perpendiculares, ab earum verò punctis, quæ in planis signata fuerint, ad angulos primum positi ad

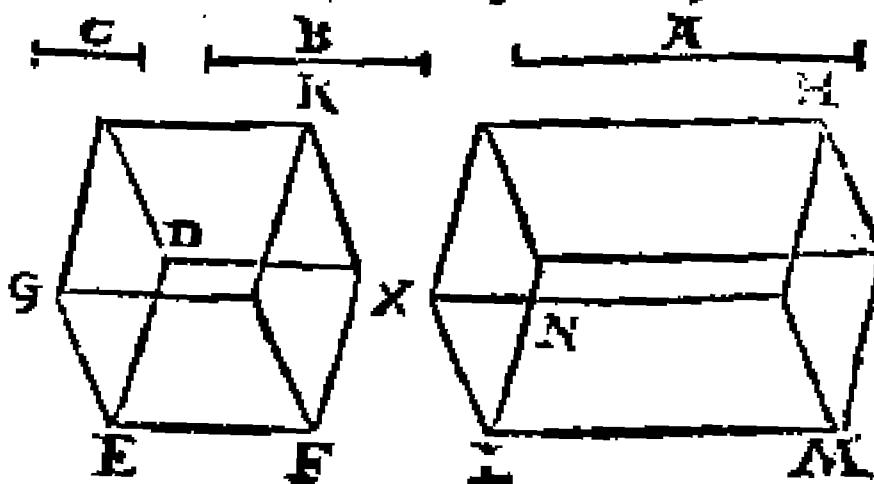
iunctæ
sint
rectæ
lineæ,
hæ cū
subli-

mibus æquales angulos comprehendent.

Theorema 31. Propositio 36.

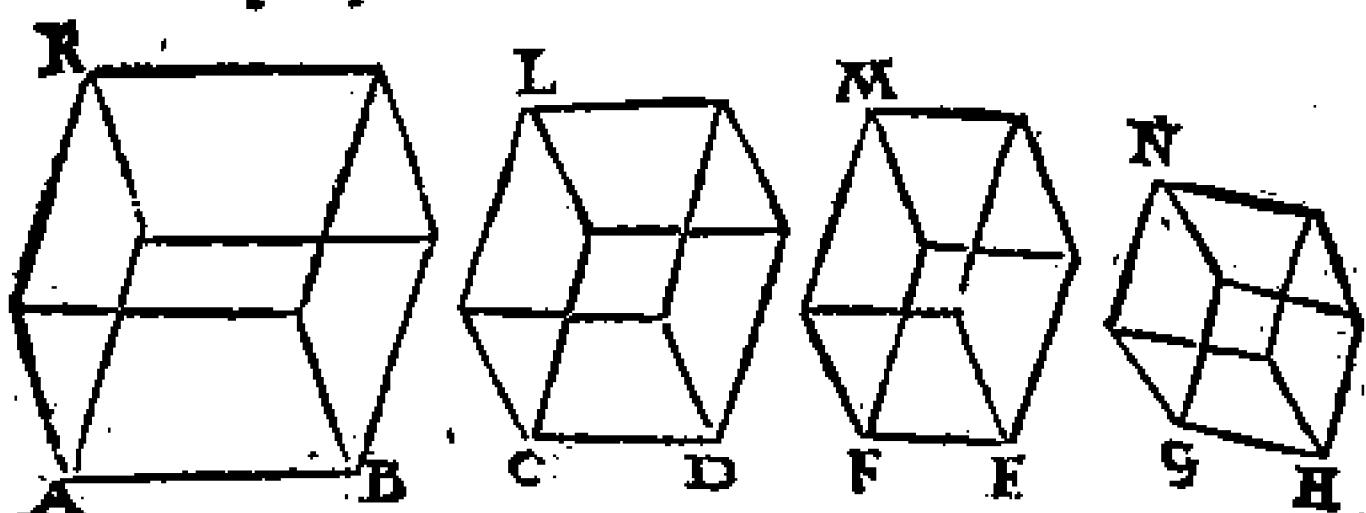
Si re-
Etæ
tres
lineæ
sint
pro-
por-
tionales, quod

176 EUCYLI. ID. ELEMENT. GEOM.
ex his tribus sit solidum parallelis planis
contentum, æquale est descripto à media
linea solido parallelis planis comprehenso,
quod æquilaterum quidem sit, sed ante-
dicto æquiangulum.

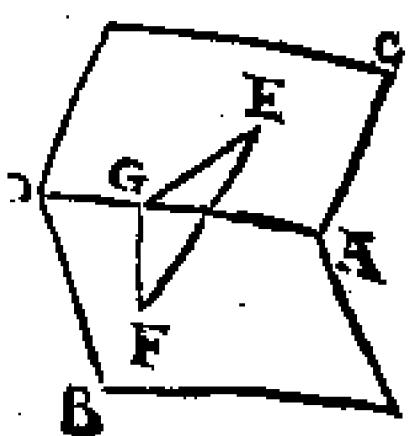
Theorema 32. Propositio 37.

Si rectæ quatuor lineæ sint proportiona-
les, illa quoque solida parallelis planis con-
tenta, quæ ab ipsis lineis & similia & simili-
ter describuntur, proportionalia erunt. Et
si solida parallelis planis comprehensa, que
& similia & similiter describuntur, sint
proportionalia, illæ quoque rectæ lineæ
proportionales erunt.

Theorema 33. Propositio 38.

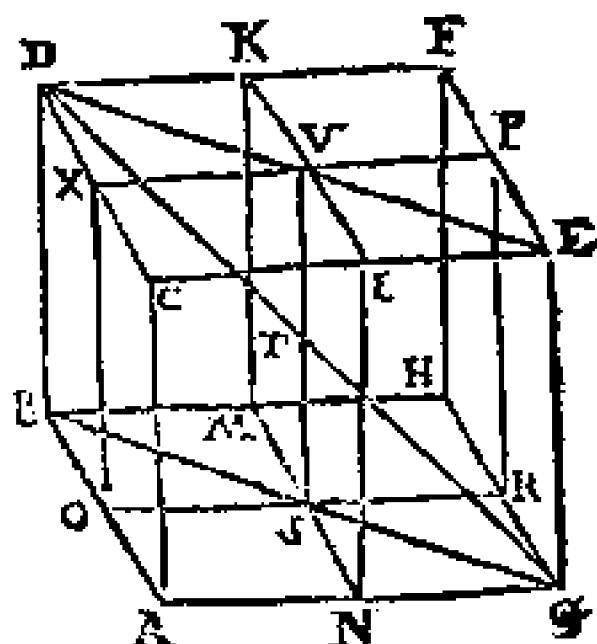
Si planum ad planum rectū sit, & à quodā
puncto eoru quæ in uno
sunt planoru perpendiculari-
cularis ad alterum ducta
sit, illa quæ ducitur per-
pendicularis, in communē
cadet planoru sectionē.

Theo.

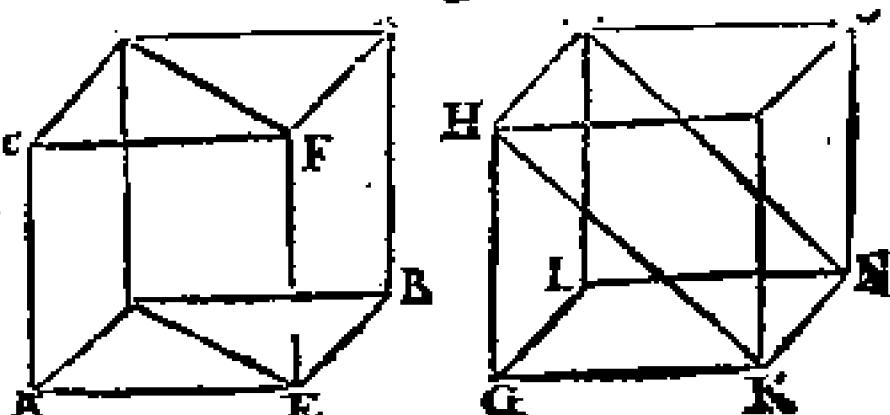
Theorema 34. Propositio 39.

Si in solido parallelis planis circumscripto, aduersorum planorum lateribus bifariam sectis, educta sint per sectiones plana, communis illa planoru^m sectio & solidi parallelis plani circumscripti diameter, se mutuo bifariā secant.

Theorema 35. Propositio 40.

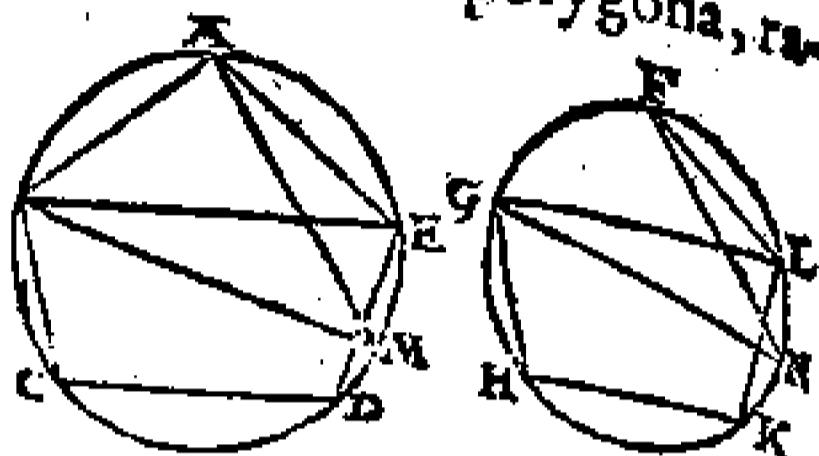
Si duo sint æqualis altitudinis prismata, quorū hoc quidem basim habeat parallelogrammū, illud verò triangulum, sit autem parallelogrammū triánguli duplū, illa prismata erunt æqualia.

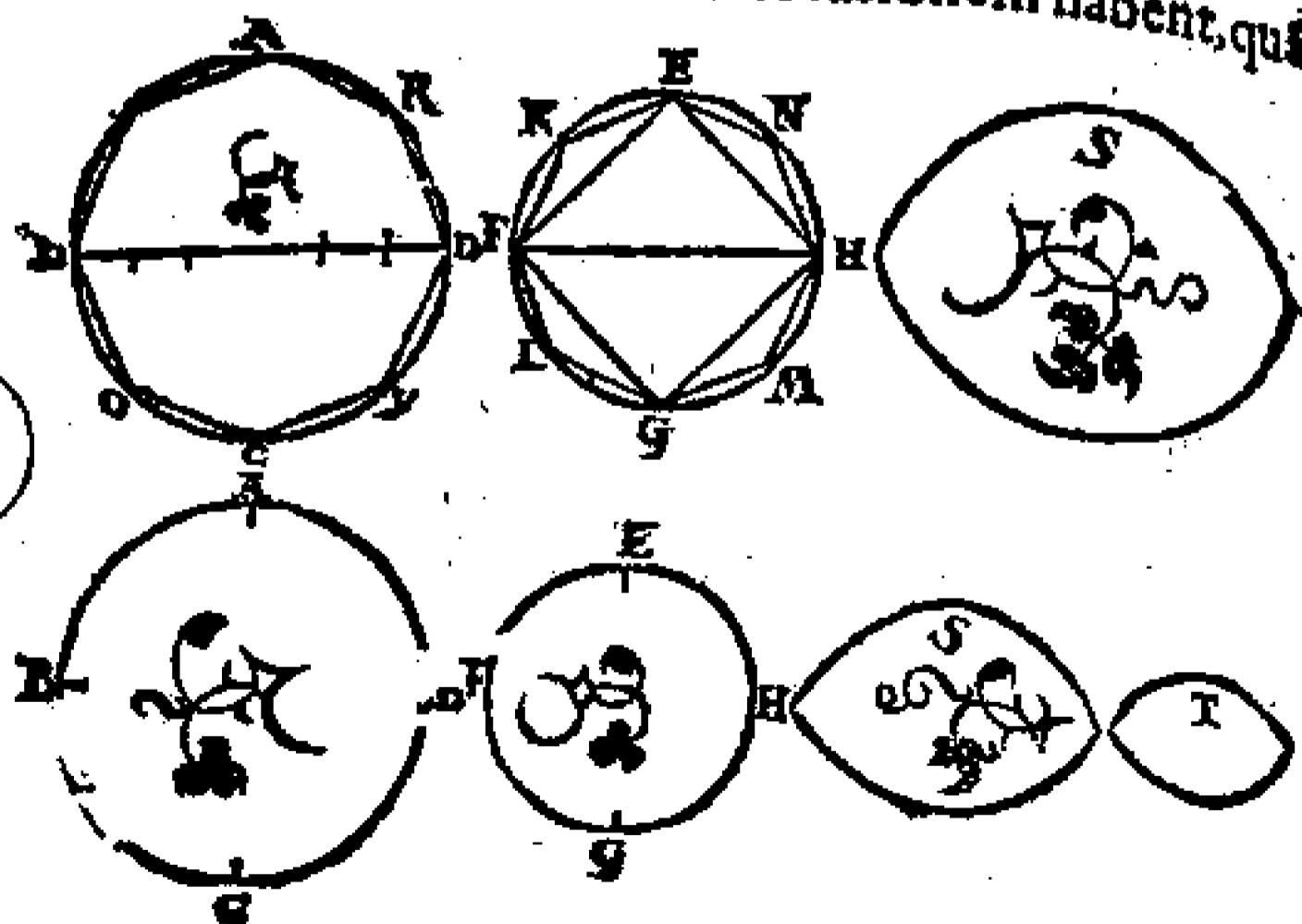
ELEMENTI XI. FINIS.

EVCLIDIS
ELEMENTVM
DODECIMVM.
ET SOLIDOKVM.
secundum,

Theorema 1. Propositio 1.
Similia quæ sunt in circulis polygona, ratione habent inter se, quam descripta à diametris quadrata.

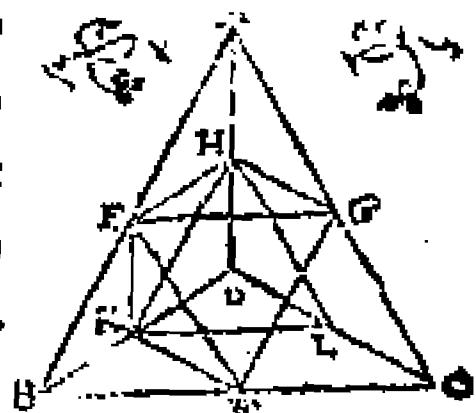
Theorema 2. Propositio 2.
Circuli eam inter rationem habent, qui

descripta à diametris quadrata.

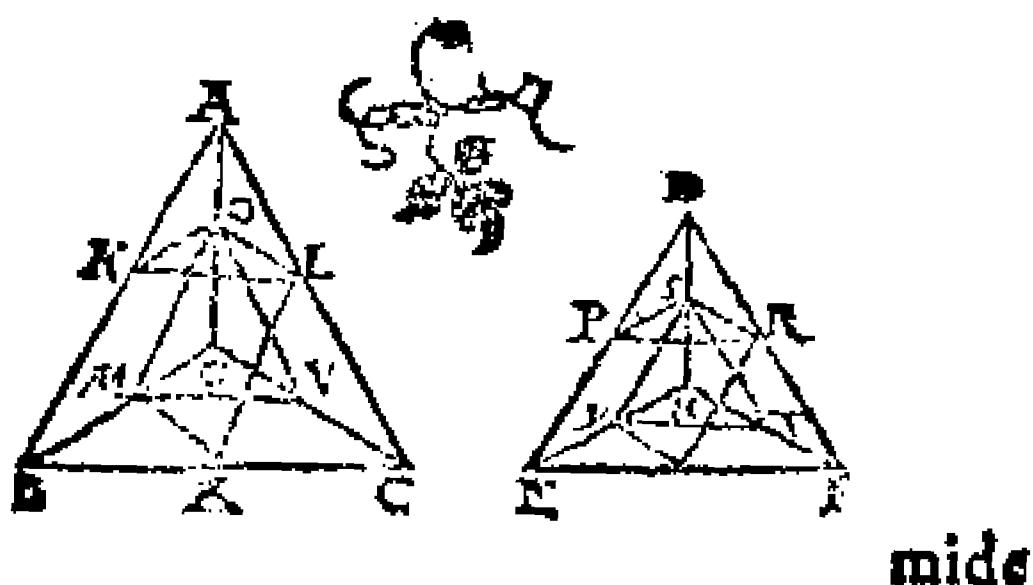
Theorema 3. Propositio 3.

Omnis pyramis trigonam habens basim, in duas diuiditur pyramidas non tantū æquales & similes inter se, sed toti etiam pyramidæ similes, quarum trigonæ sunt bases, atq; in duo prismata æqualia, quæ duo prismata dimidio pyramidis totius sūt maiora.

Theorema 4. Propositio 4.

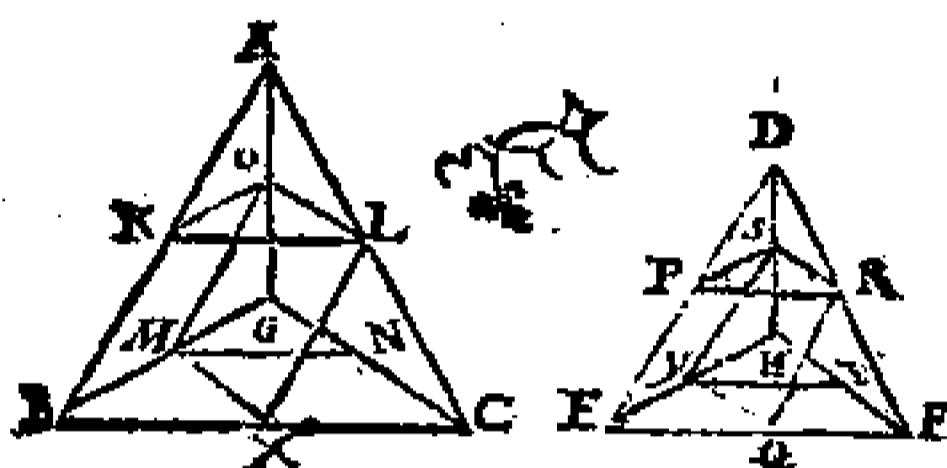
Si duæ eiusdem altitudinis pyramidæ trigonæ habeat bases, sit autem illarum vtraque diuisa & in duas pyramidas inter se æquales totiq; similes, & in duo prismata æqualia, ac eodem modo diuidatur vtræq; pyramidum quæ ex superiori diuisione natæ sunt, idque perpetuò fiat: quemadmodū se habet vnius pyramidis basi ad alterius pyramidis basim, ita & omnia quæ in una pyra-

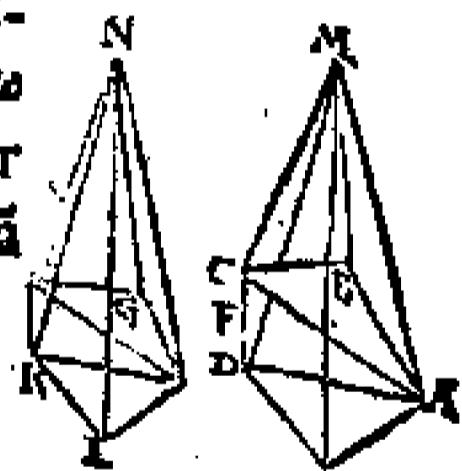
2399

180 EVC LI D. ELEMENT. GEOM.
mide prismata, ad omnia quæ in altera py-
ramide, prismata multitudine æqualia,

Theorema 5. Propositio 5.
**Pyramides eiusdem altitudinis, quarum tri-
gonæ sunt bases, cùm inter se rationem ha-
bent, quām ipsæ bases.**

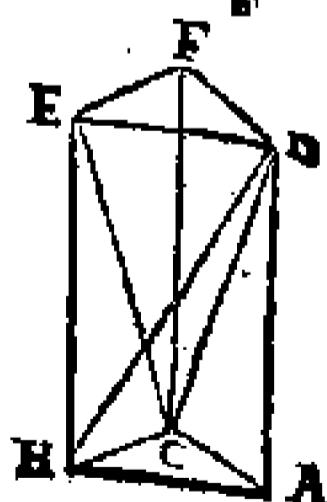

Theorema 6. Propositio 6.
**Pyramides eiusdem alti-
tudinis, quarum polygo-
næ sunt bases, eam inter
se rationem habent, quā
ipsæ bases.**

Theorema 7. Pro-
positio 7.

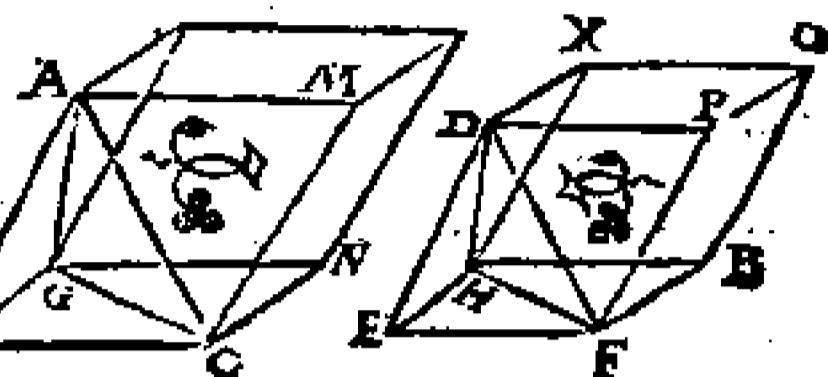
**Omne prisma trigonā
habēs basim, diuiditur
in tres pyramides inter
se æquales, quarum tri-
gonæ sunt bases**

The.

Theorema 8. Propositio 8.

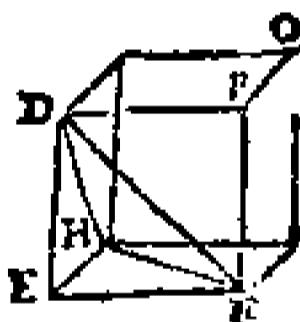
Similes pyramidēs qui trigonās habent bases, in tripli cata sūt homologū laterū ratiōe

Theorema 9. Propositio 9.

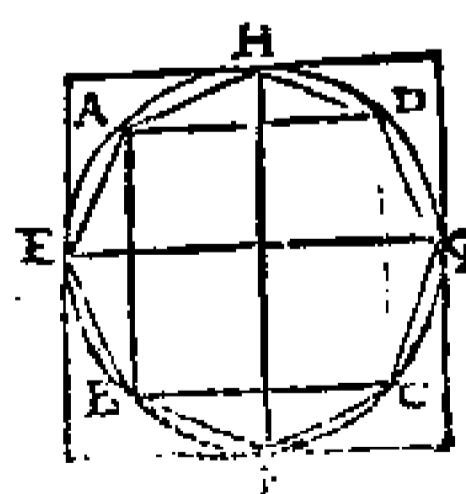
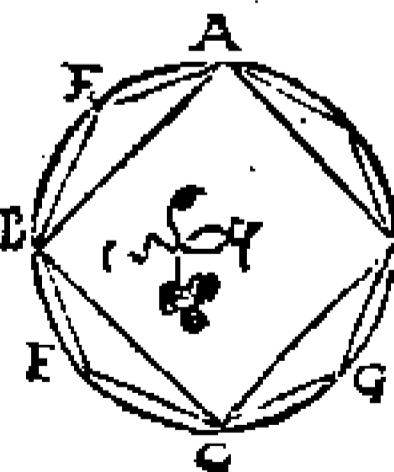
Aequaliū pyramidū & trigonās bases habentium reciprocantur bases cum altitudinibus. Et quarū pyramidū trigonās bases haben-

tium reciprocatur bases cū altitudinibus, illæ sunt æquales.

Theorema 10. Propositio 10.

nis cū
n° ter-
tia
pars
est cy-
lindri
candē

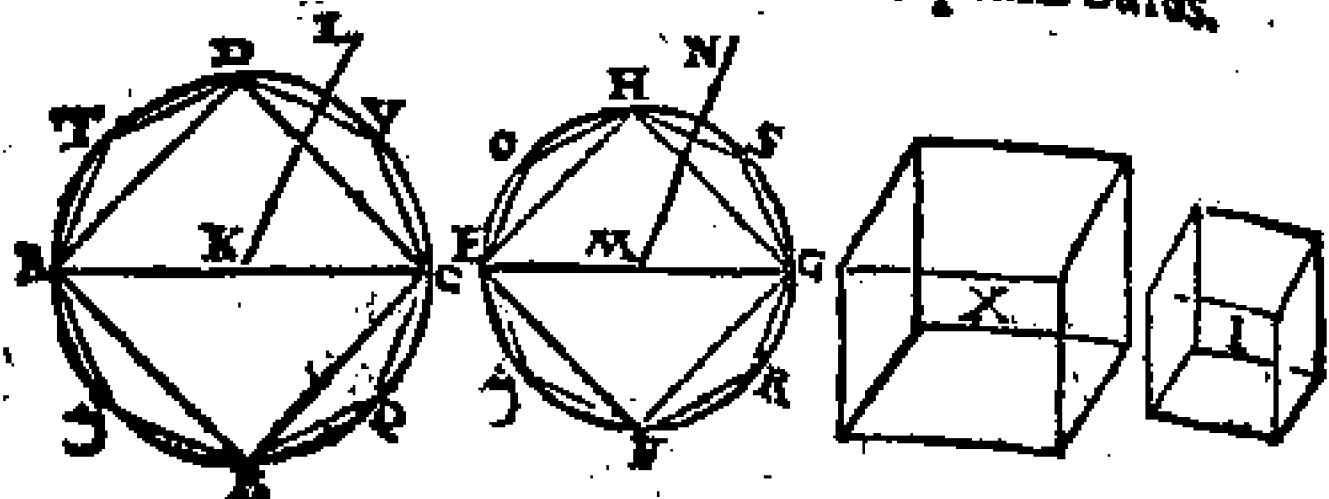
O

cum

299
EVCLID. ELEMENT. GEOM.
cum ipso cano basim habentis, & altitudi-
nem aequalem.

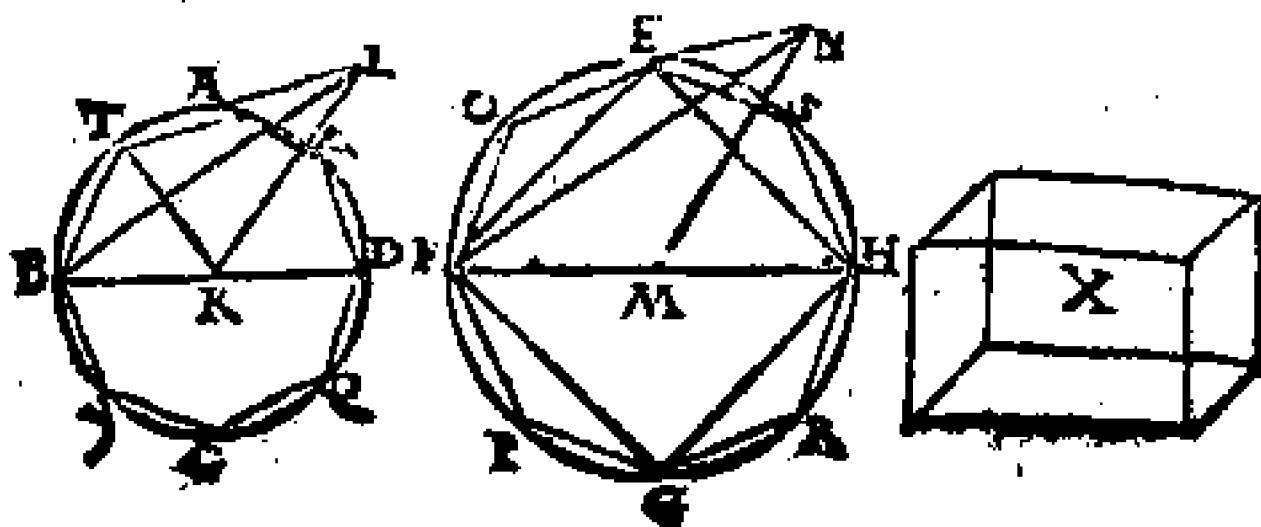
Theorema II. Pro-
position II.

Coni & cylindri eiusdem altitudinis, cum
inter se rationem habent, quam bases.

Theorema II. Pro-
position II.

Similes coni & cylindri, triplicata habent
inter se rationem diameter, quae sunt
in basibus.

Theo.

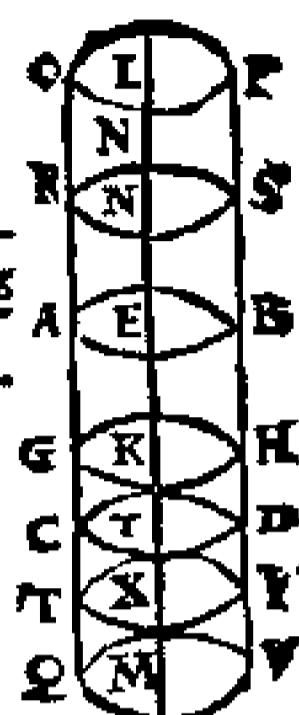
299

LIBER XII.

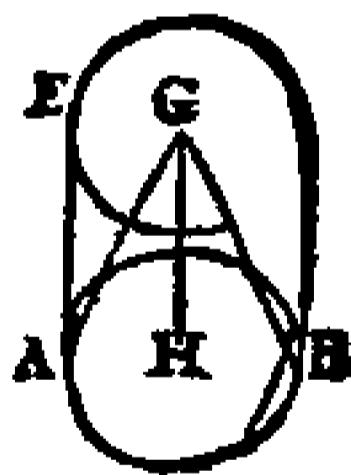
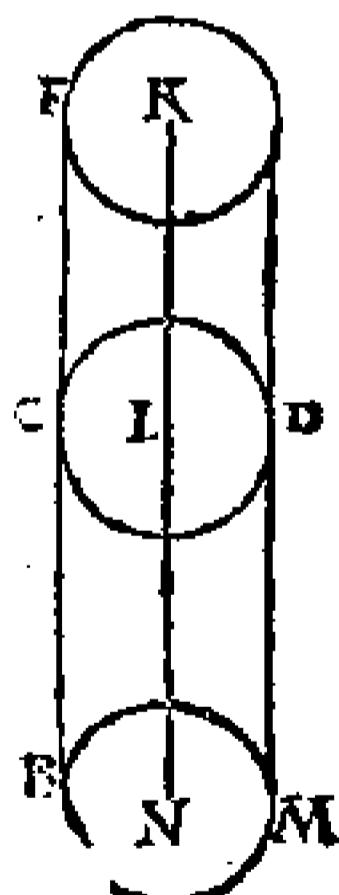
35

Theorema 13. Propo-
fitio 13.

Si cylindrus plano sectus sit ad-
uersis planis parallelo, erit que
admodum cylindrus ad cylin-
drum, ita axis ad axem.

Theorema 14. Propo-
fitio 14.

Coni &
cylindri
qui in æ-
qualibus
sunt basi-
bus, eam
habent in
ter se ra-
tionem,
quam al-
titudines

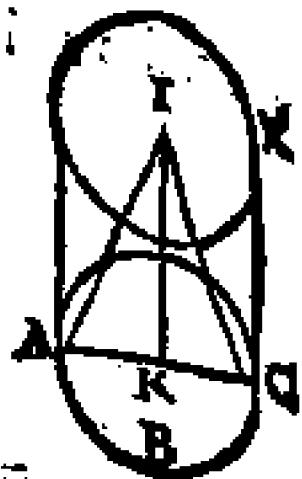
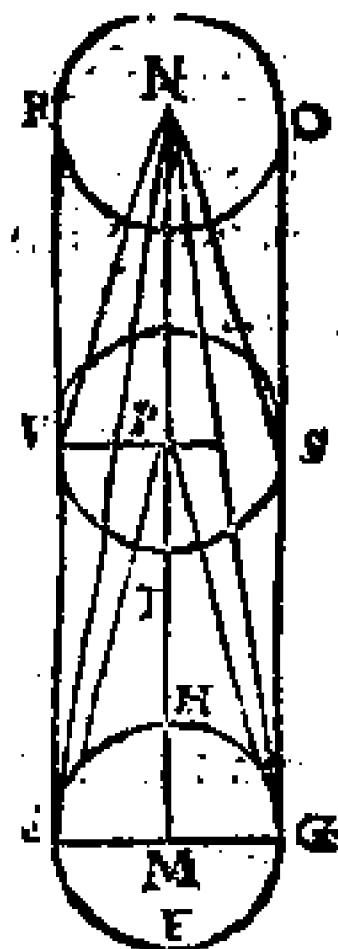
O 2

Theo-

16. E V C L I D E L E M E N T I G E O M.

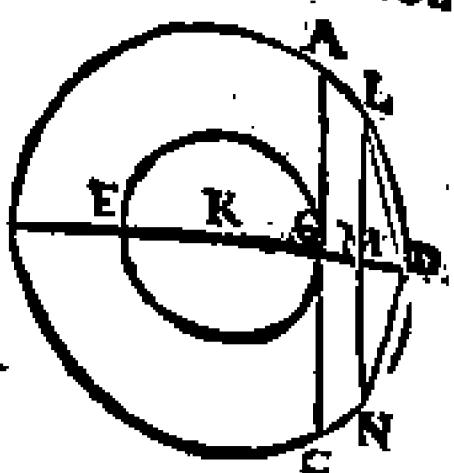
Theorema iij. Proposition iij.
Aequalium conorum & cylindrorum bases
cū alutitu-

dinib' re-
ciprocā-
tur. Et
quorum
conorū &
cylindro-
rum bases
cum alti-
tudinibus
recipro-
cantur, illi
suntæqua-
les.

Theorema i. Propo-
sition 16.

Duobus circulis citrū idem centrum con-
sistētibus, in maiore
circulo polygonum æ-
qualium pariumque la-
terum inscribere, quod
minorem circulū non
tangat.

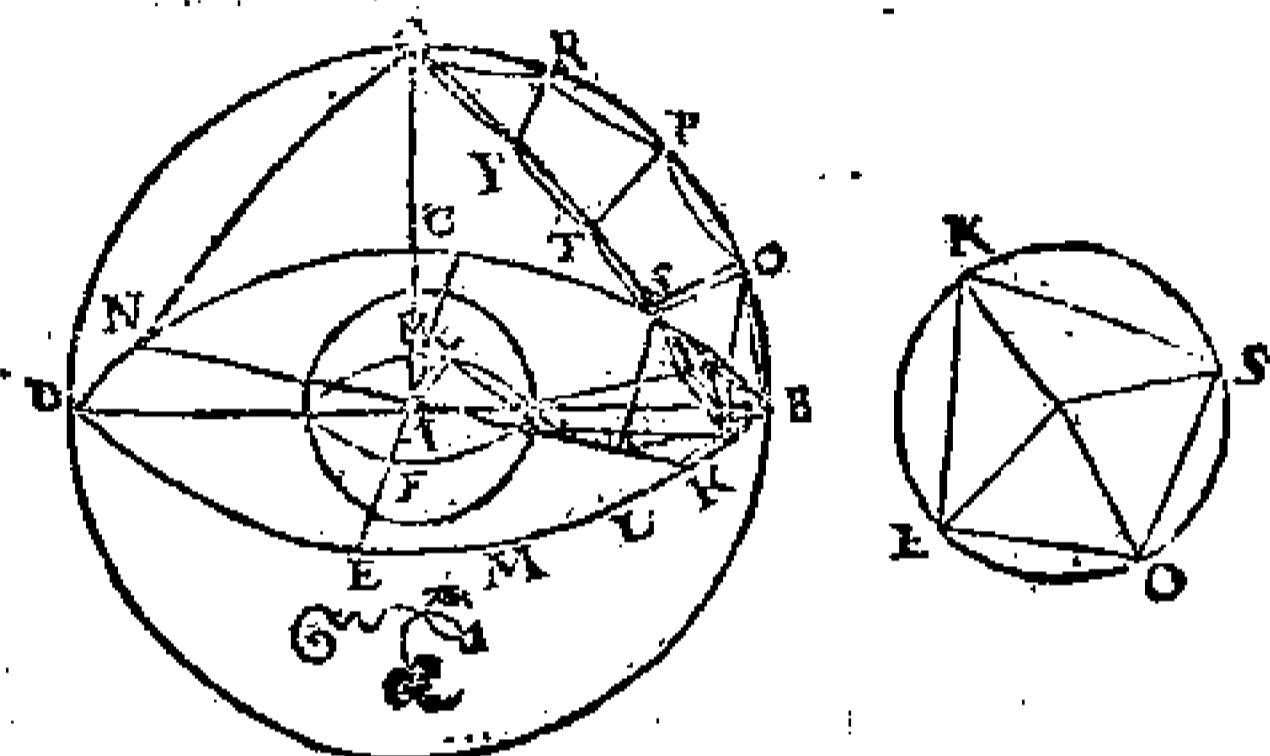

.00.17

Pro.

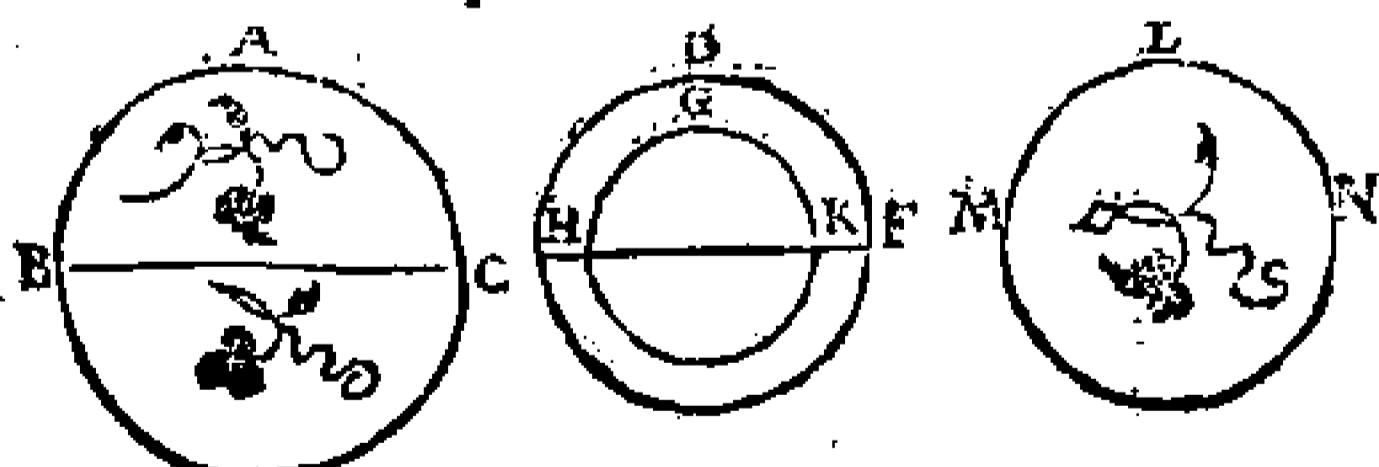
Problema 2. Proposition 17.

Duabūs sphæris círcum idem centrum coh
fístantibas, in maiorem sphera solidum po
lyedrum inscribere, quod minoris sphæræ
superficiem non tangat.

Theorema 16. Proposition 18.

Sphæræ inter se rationem habent suarum
diametrorum triplicataū.

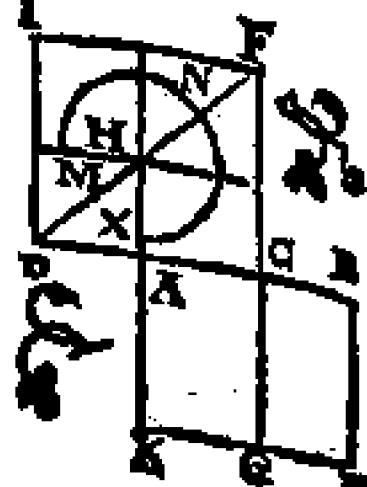

ELEMENTI XII. FINIS.

EVCLIDI S.
ELEMENTVM
DECIMVM TERTIVM,
ET SOLIDORVM
TER TIVM.

Theorema i. Proposition i.

Si recta linea per extre-
mā & mediā rationem se-
cta sit, maius segmentum
quod totius linea dimi-
diū assumperit, quin-
tuplū potest eius qua-
drati, quod à totius dimi-
dia describitur.

Theorema 2. Propo-
sition 2.

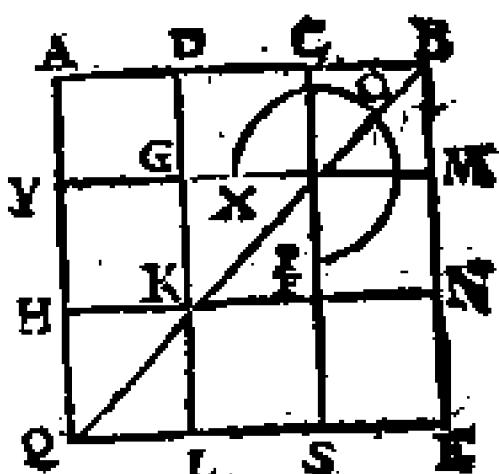
Si recta linea sui ipsius se-
gmenti quintuplū pos-
sit, & dupla segmenti hu-
ius linea per extremā &
mediā rationē secetur
maius segmentū reliqua
pars est linea primū
posita.

Theo.

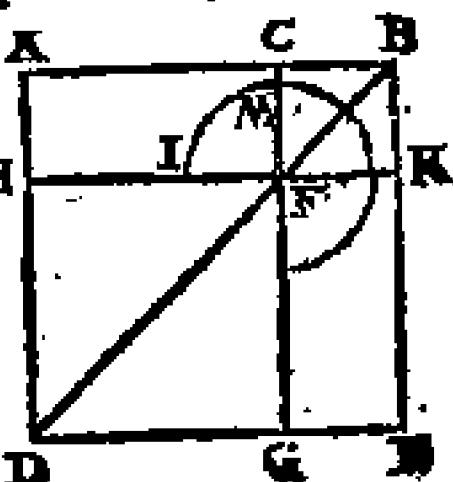
Theorema 3. Propositio 3.

Si recta linea per extremam & mediā rationē secta sit, minus segmentum quod maioris segmenti dimidium assumperit, quintuplum potest eius, quod à maioris segmenti dimidio describitur, quadrati.

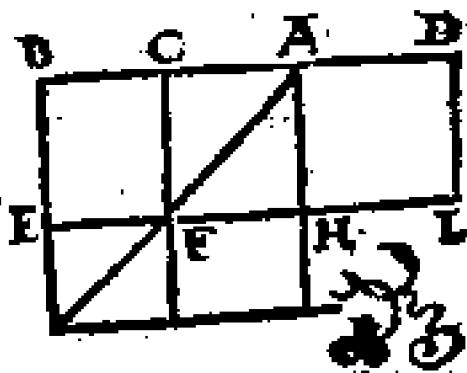
Theorema 4. Propositio 4.

Si recta linea per extremam & medium rationē secta sit, quod à tota, H quodque à minore segmento simul vtraq; quadrata, tripla sunt eius, quod à maiore segmento describitur, quadrati.

Theorema 5. Propositio 5.

Si ad rectam lineam, quae per extremam & medium rationem sectetur, adiuncta sit altera segmento maiori equalis, tota hæc linea secta per extremam & medium rationem se-

188 : E V C L I D I E L E M E N T I G E O M.

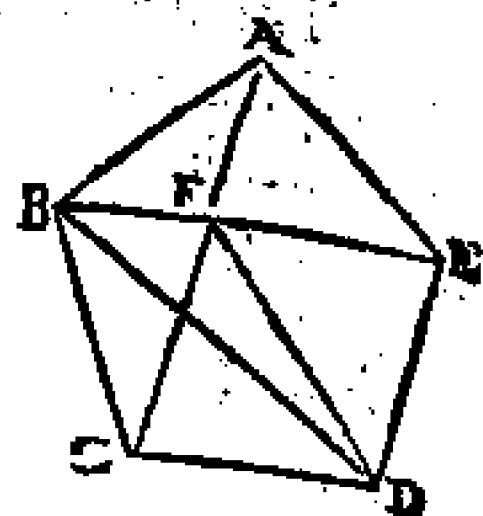
Et a est, estque maius segmentum linea pri-
mù posita.

Theorema 6. Propositio 6.

Si recta linea ex parte rationalis, per extre-
mam & medium rationem secta sit, vtrum
que segmentorum A C & B
άλογος siue irratio-
nalis est linea, que
dicitur Residuum.

Theorema 7. Propositio 7.

Si pentagoni æquilateri
triæ sint æquales an-
guli, siue quā deinceps
siue qui non deinceps
sequuntur, illud pen-
tagonum erit æquian-
gulum.

Theorema 8. Propo-

fitio 8.

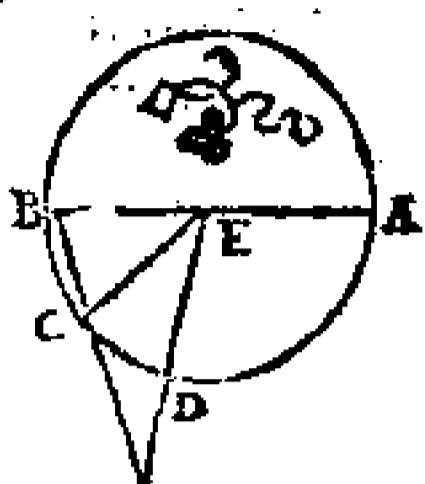
Si pentagoni æquilateri & æquianguli duos
qui deinceps sequuntur
angulos rectæ subtendat
lineæ, illæ per extremā
& medium rationem se-
mutuò secant, earumq;
maiora segmenta, ipsius
pentagoni lateri sunt æ-
qualia.

Theo.

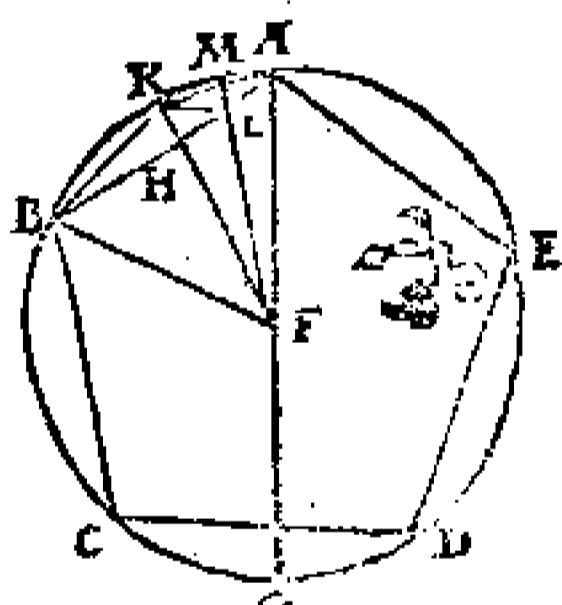
Theorema 9 Propositio 9.

Si latus hexagoni & latus decagoni eidem circulo inscriptorum composita sint, tota recta linea per extremam & medium rationem secta est, eiusque segmentum maius, est hexagoni latus.

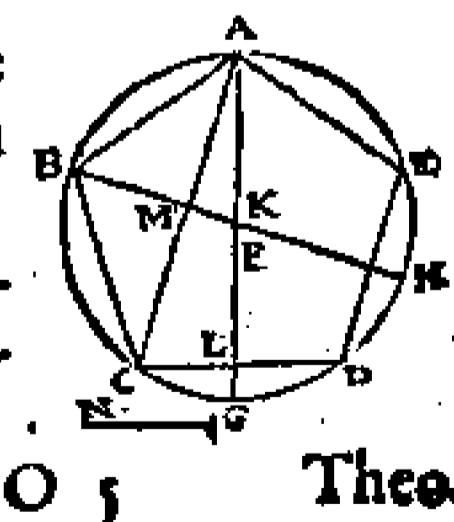
Theorema 10. Propositio 10.

Si circulo pentagonum equilaterum inscriptum sit, pentagoni lat' potest & latus hexagoni & latus decagoni eidem circulo inscriptorum.

Theorema 11. Propositio 11.

Si in circulo pluribus habente diametrum, inscriptum sit pentagonum equilaterum, pentagoni latus irrationalis est linea quæ vocatur Minor.

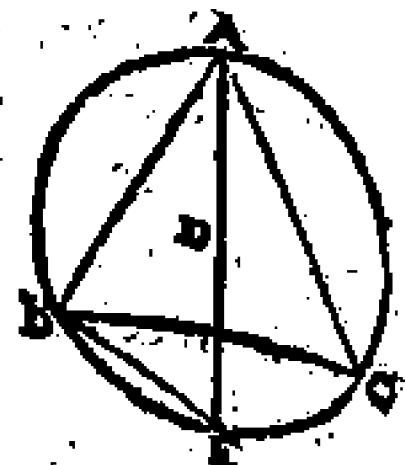

Theo.

290 EVCLID. ELEMENT. GEOM.

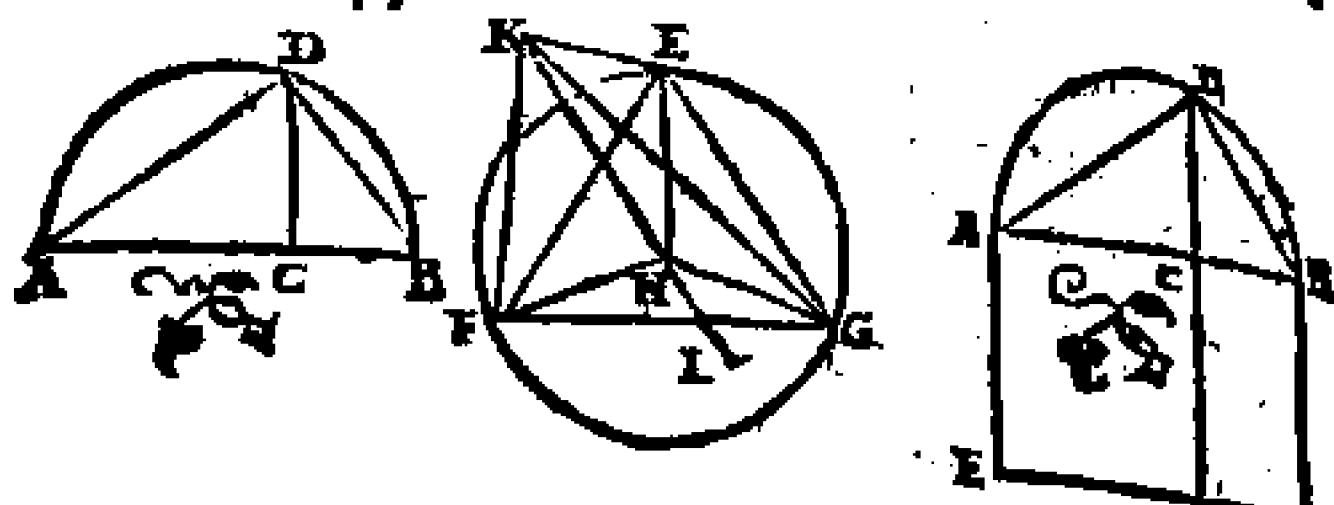
Theorema 12. Proposition 12.

Si in circulo inscriptum sit triangulum æquilaterum, huius trianguli latitudo potentia triplum est eius linearum, quæ ex circuli centro ducitur.

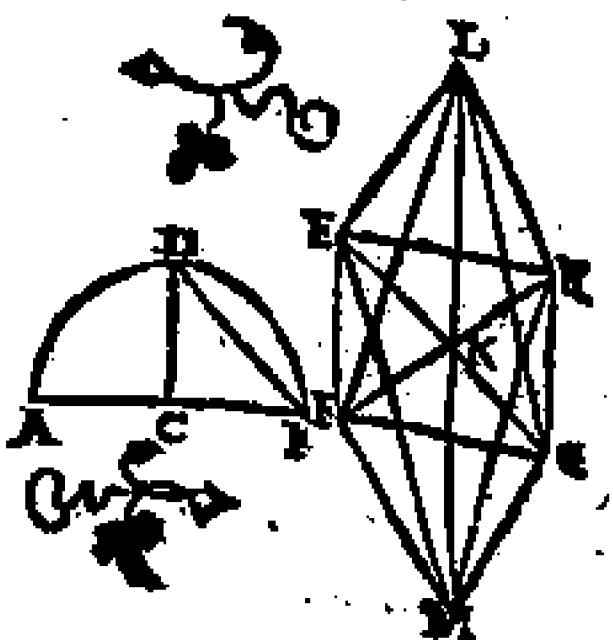
Problema 1. Proposition 13.

PYRAMIDEM constitutere, & data sphære complecti, atque docere illius sphære diametrum potentia sesquialteram esse lateris ipsius pyramidis.

Problema 2. Proposition 14.

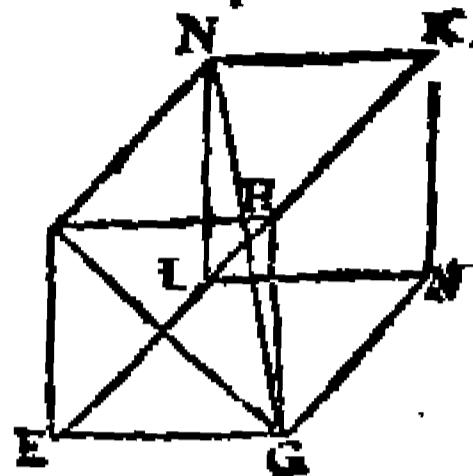
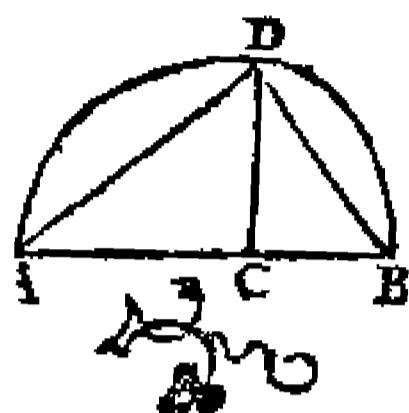
Octaedrum constitutere, eaq; sphæra qua pyramidem complecti, atque sphaere illius sphære diametrū potentia duplā esse lateris ipsi octaedri.

Pro.

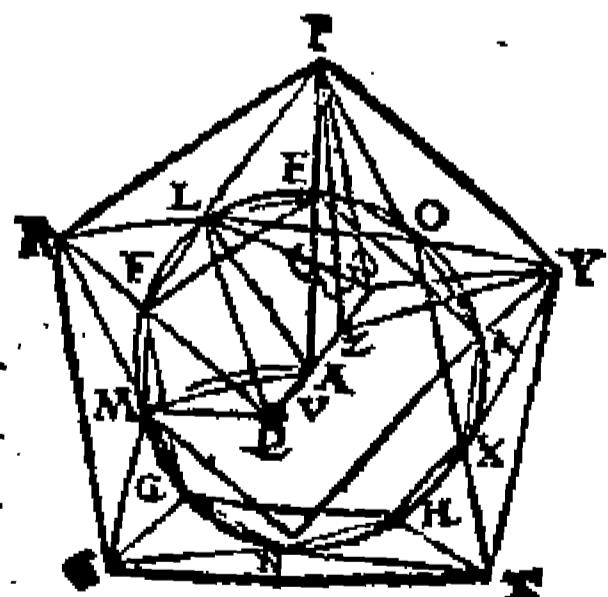
Problema 3. Proposi-
tio 15.

Cubum constituere, eaque sphæra qua &
superiores figuræ complecti, atque doce-
re illius
sphærae
diamet-
rum
potētia
triplā
esse late-
ris ipsius cubi.

Problema 4. Propo-
sitio 16.

Icosaedrum constituere, eademque sphæ-
ra qua & antedictas figuræ complecti, at-
que probare, Icosaedri latus irrationaliter
esse lineam, quæ vocatur Minor.

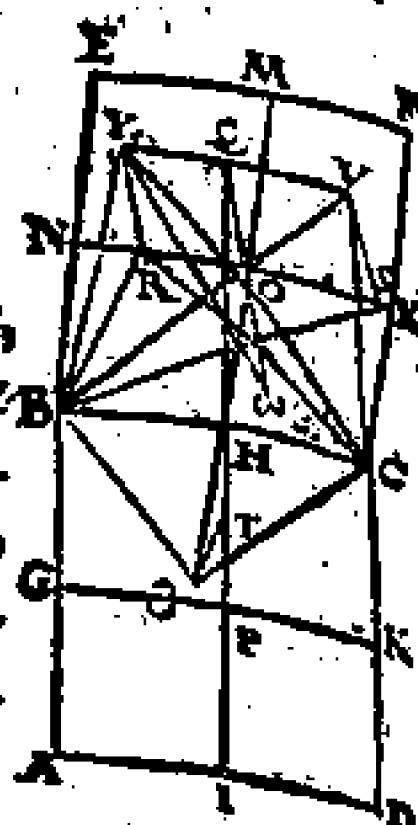

Pro

EVCLID. ELEMENT. GEOM.

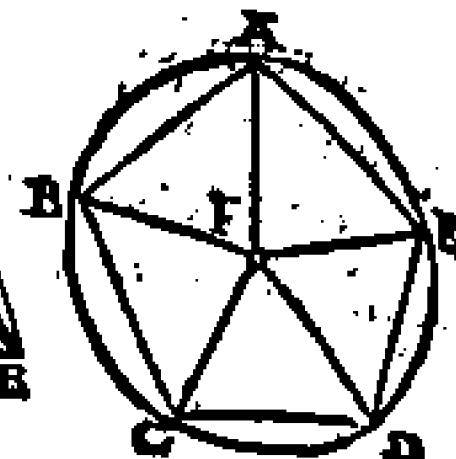
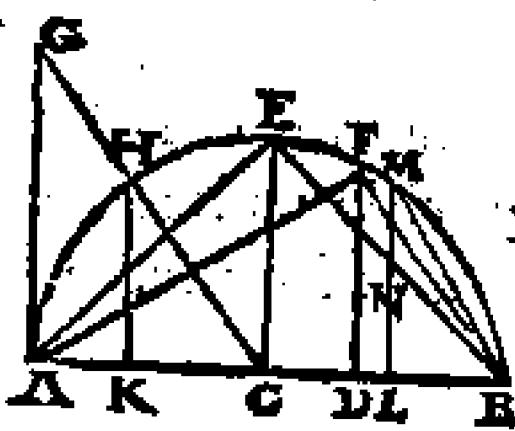
Problema 5. Prop.
Situ 17.

Dodecaedrū constituere,
eademque sphæra qua &
& antedictas figuræ cō-
plete, atque probare do-
decaedri latus irrationa-
lem esse lineam, quæ vo-
catur Residuum.

Theorema 6. Prop.
Situ 18.

qui
q; fi-
gura
rum
late-
ra
pro-
ponere, & inter se comparare..

S C H O L I V M.

Ait vero, prater dictas quinque figuræ non posse aliam constitui figuram solidā, quæ planis & aequilateris & aquiangulis contingatur, inter se & qualibus. Non enim ex duabus triangulis, sed neque ex alijs duab' figuris solidus constituetur angulus. Sed

Sed ex tribus triangulis, constat Pyramidis angulus
Ex quatuor autem, Octaedri
Ex quinque vero, Icosaedri.

Nam ex triangulis, sex & equilateris & equiangulis ad idem probatum coeuntibus, non sicut angulus solidus. Cum enim trianguli equilateri angulus, recti unius bessim contineat, erunt eiusmodi sex anguli rectis quatuor aequales. Quod fieri non potest. Nam solidus omnis angulus minoribus quam rectis quatuor angulis continetur, per 2.1.11.

Ob easdem sane causas, neque ex pluribus quam planis sex eiusmodi angulis solidus constat.

Sed ex tribus quadratis, Cubi angulus continetur.
Ex quinque, nullus potest. Rursus enim recti quatuor erunt.

Ex tribus autem pentagonis equilateris & equiangulis. Dodecaedri angulus continetur.

Sed ex quatuor, nullus potest. Cum enim pentagoni equilateri angulus rectus sit, et quinta rectis pars erunt quatuor anguli rectis quatuor maiores. Quod fieri nequit. Nec sane ex alijs polygonis figuris solidus angulus continetur, quod hinc quoque absurdum sequatur. Quamobrem perspicuum est, praeter dictas quinque figuras alias figuram solidam non posse constitui, quae ex planis equilateris & equiangulis continetur.

EVCLIDIS
ELEMENTVM
DECIMVM QUARTVM, VT
 qui dam arbitrantur, vt alij vero,
 Hypsiclis Alexandrini, de
 quinque corpo-
 ribus.

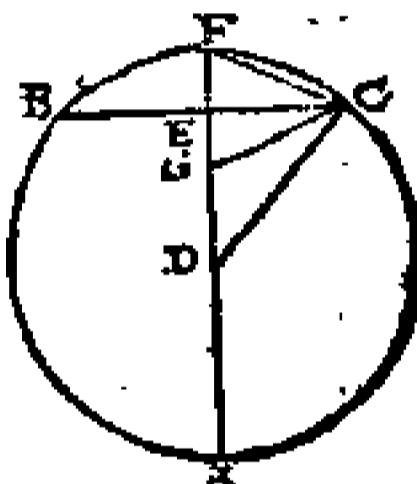
LIBER PRIMVS.

 Asilides Tyrius, Protarche, Alexandriam prefectus, patrique nostro ob disciplina societatem commendatus, longissimo peregrinationis tempore cum eo versatus est. Cumque differe-
 rent aliquando de scripta ab Apollonio comparatio-
 ne Dodecaedri & Icosaedri idem sphera inscrip-
 torum, quam bac inter se habeant rationem, cen-
 fuerunt ea non recte tradidisse Apollonium: quia ad se
 emendata, ut de patre audire erat, literis prodide-
 sunt. Ego autem postea incidi in alterum librum ab
 Apollonio editum, qui demonstrationem accuratè
 complectetur de re proposita, ex eiusq[ue] problema-
 tis indagatione magnam equidem cepi voluptam.
 Illud certe ab omnibus perspici potest, quod scripsit
 Apollonius, cum sic in omnium manibus. Quod autem
 diligentis, quantum coniugere licet, studio nos postea
 scrip-

scripsisse videmur, id monumentis consignatum tibi
nuncupandum duximus, ut qui feliciter cum in om-
nibus disciplinis tum vel maxime in Geometria ver-
satus, scire ac prudenter iudices ea quae dicturi sumus
ob eam vero, qua ubi cum patre fuit, vita consue-
tudinem, quaq; nos complectaris, benevolentiam, tra-
ditionem ipsam libenter audias. Sed iam tempus est,
ut premio modum facientes, hanc syntaxim aggredi-
amur.

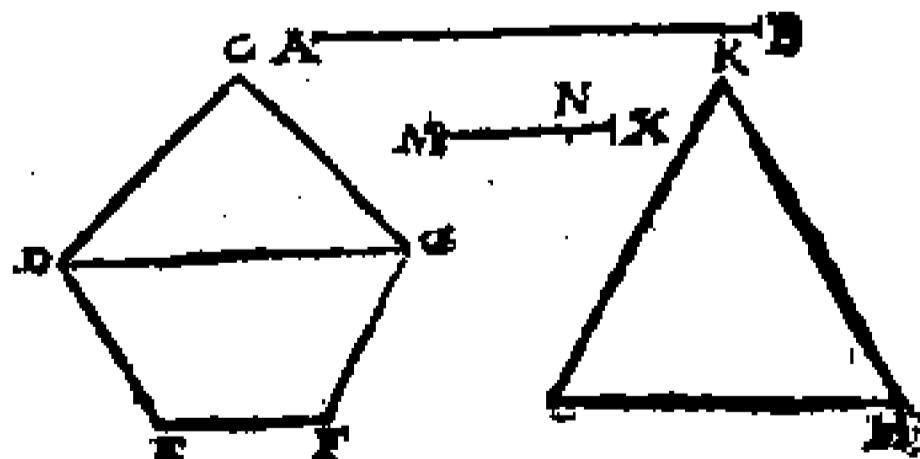
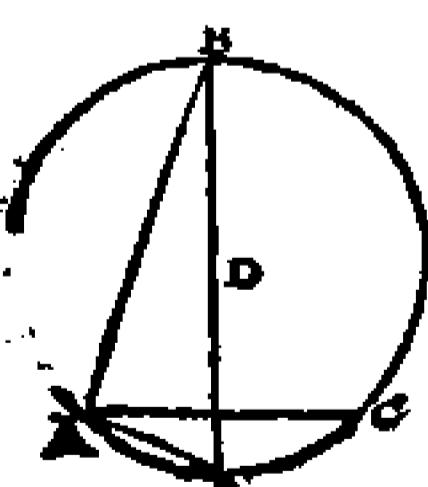
Theorema 1. Propositio 1.

Perpendicularis linea, quæ ex circuli cuius-
piam centro in latus pen-
tagoni ipsi circulo inscri-
pti ducitur, dimidia est
utriusq; simul lineæ, & e-
ius, quæ ex centro & late-
ris decagoni in eodem cir-
culo inscripti.

Theorema 2. Propositio 2.

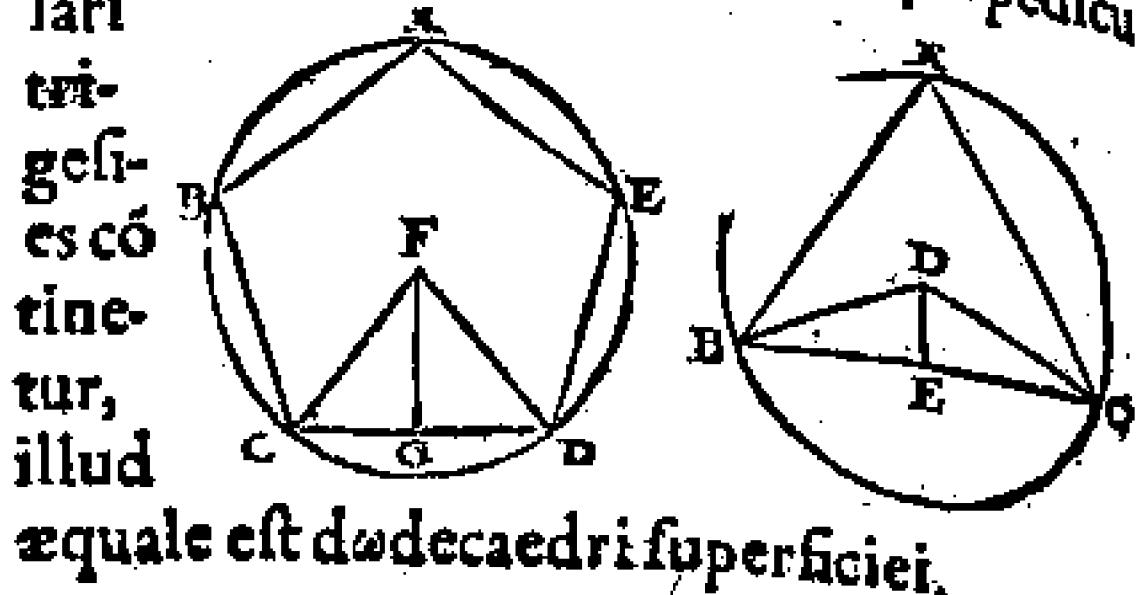
Idem circulus comprehendit & dodecaedri
pentagonum & icosaedri triangulum, eidem
sphaeræ inscriptorum.

Theo.

Theorēma 3. Pro-
positio 3.

Si pentagono & æquilatero & æquiangulo
circumscriptus sit circulus ex cuius centro
in unum pentagoni latus dicta sit perpen-
dicularis: quod uno laterum & perpendicu-
lari

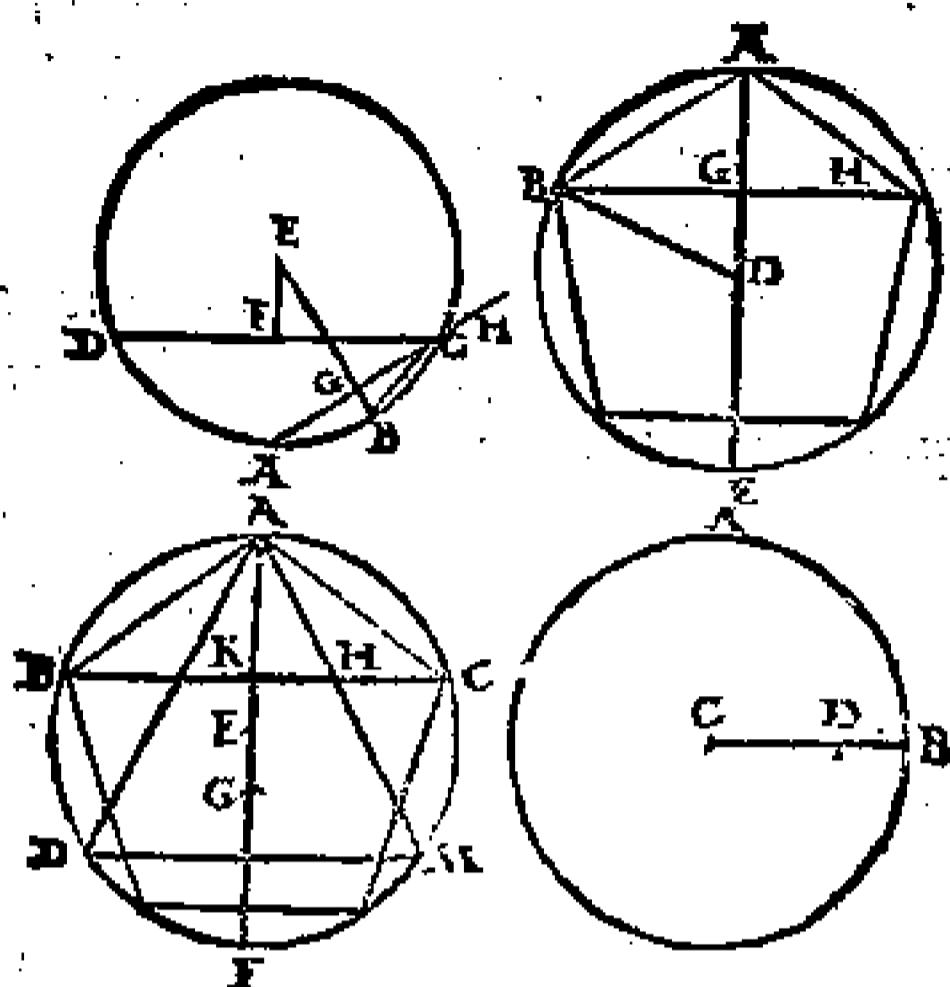

æquale est dodecaedri superficie.

Theorēma 4. Pro-
positio 4.

Hoc perspicuum cum sit probandum est,
quemadmodum se habet dodecaedri su-
perficies ad icosaedri superficiem ita se ha-
beret cubi latus ad icosaedri latus.

Cubi

Cubilatus.

E—————
Dodecaedri.F—————
Icosaedri.G—————
Cubilatus.

SCHOLIVM

Nunc autem probandum est, quemadmodum se
babet cubilatus ad icosaëdri latus, ita se habere se-
lidum dodecaëdri ad icosaëdri solidum: Cum enim
æquales circuli comprehendat & dodecaëdri pen-
tagonum & Icosaëdri triangulum, eidē sphærin-

P scripto.

198 E V C L I D . E L E M E N . G E O M .
scriptorum: in sphaeris autem aquales circuli aquales
intervallum distent à centro (siquidem perpendicularia-
res à sphæra. centro ad circulorum plana ducta &
aquales sunt, & ad circulorum centra cadunt) id.
circum linea, hoc est perpendicularares, que à sphæra ce-
tro ducentur ad centrum circuli comprehendentes et
triangulum Icosaëdri, & pentagonum dodecaëdri
sunt aquales. Sunt igitur equalis altitudinis Pyrami-
des, quæ bases habent ipsa dodecaëdri pentagona, et
que Icosaëdri triangula. At equalis altitudinis py-
ramides rationem inter se habent eam quam bases,
ex 5. & 6. 11. Quemadmodum igitur pentagona ad
triangulum, ita pyramis, cuius basis quidem est do-
decaëdri pentagonum, vertex autem sphæra cen-
trum ad pyramidam, cuius basis quidem est Icosaëdri
triangulum, vertex autem sphæra centrum. Quam-
obrem ut se habent duodecim pentagona ad viginti
triangula, ita duodecim pyramides, quorum peta-
gonæ sint bases, ad viginti pyramides, quæ trigonæ ha-
beant bases. At pentagona duodecim sunt dodecaë-
dri superficies, viginti autem triangula, Icosaëdri.
Est igitur ut dodecaëdri superficies ad Icosaëdri su-
perficiem, ita duodecim pyramides, quæ pentagonas
habeant bases, ad viginti pyramides, quarum tri-
gonæ sunt bases. Sunt autem duodecim quidem py-
ramides, quæ pentagonas habeant bases, solidū do-
decaëdri: viginti autem pyramides, quæ trigonæ
habeant bases, Icosaëdri solidum. Quare ex 11. 5. pe-
dodecaëdri superficies ad Icosaëdri superficiem, ita

sola

LIBER XLI.

139:

solidum dodecaëdri ad Icosædri solidum. Ut au-
 tem dodecaëdri superficies ad Icosædri superfi-
 cies, ita probatum est cubi latus ad Icosæ-
 dri latus. Quemadmodum igitur cubi latus
 ad Icosædri latus, ita se habet so-
 lidum dodecaëdri ad Ico-
 saëdri soli-
 dum.

P 2

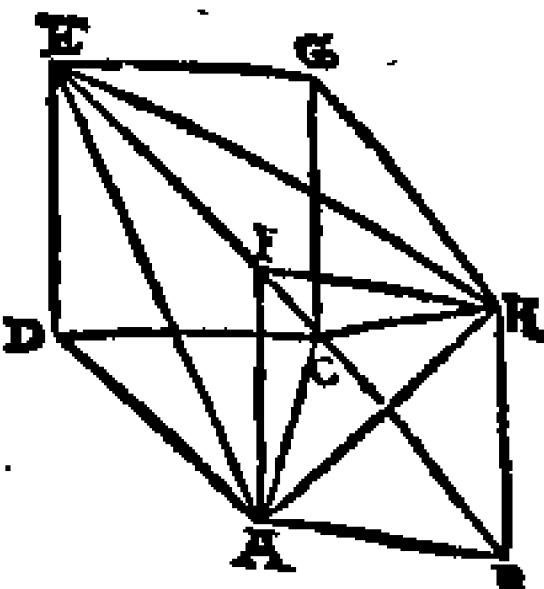
EVCL.

**EV CLIDI S
ELEM ENT VM
DECIM VM QVINT VM, ET
Solidorum quintum, vt nonnulli
putant, vt autem alij, Hypsiclis A
lexandrini, de quinque
corporibus.**

L I B E R I I.

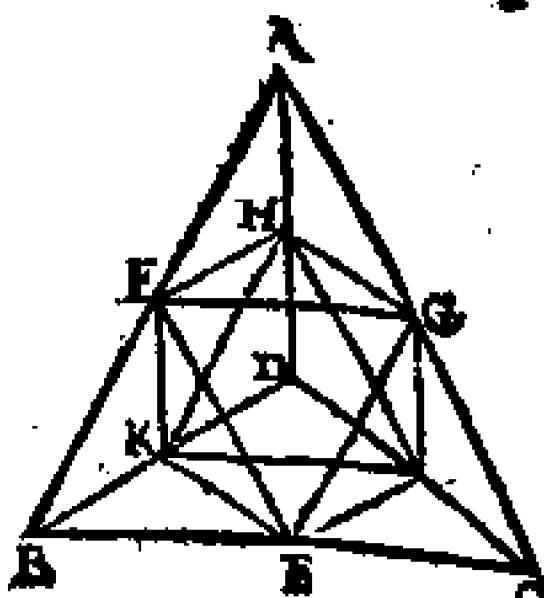
**Problema i. Pro-
positio i.**

**In dato cubo pyra-
mida inscribere.**

**Problema 2. Pro-
positio 2.**

**In data pyramide
octaedrum inscri-
bere.**

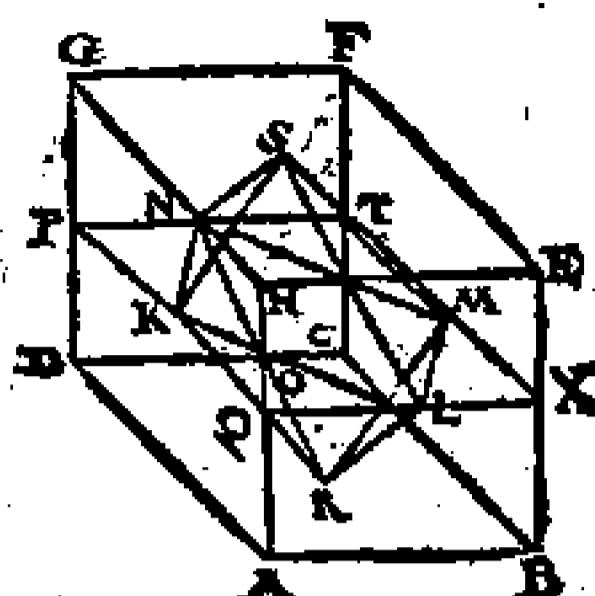

Pro-

LIBER XV.

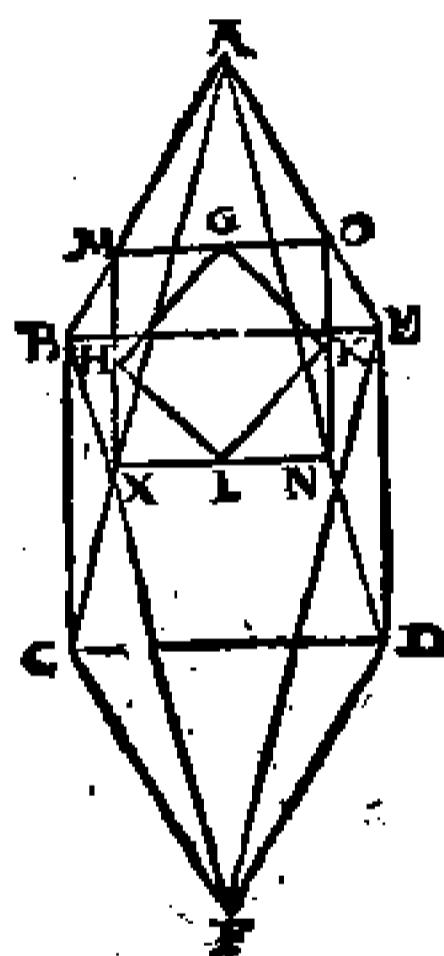
Problema 3. Propositio 3.

In dato cubo octaedrum inscribere.

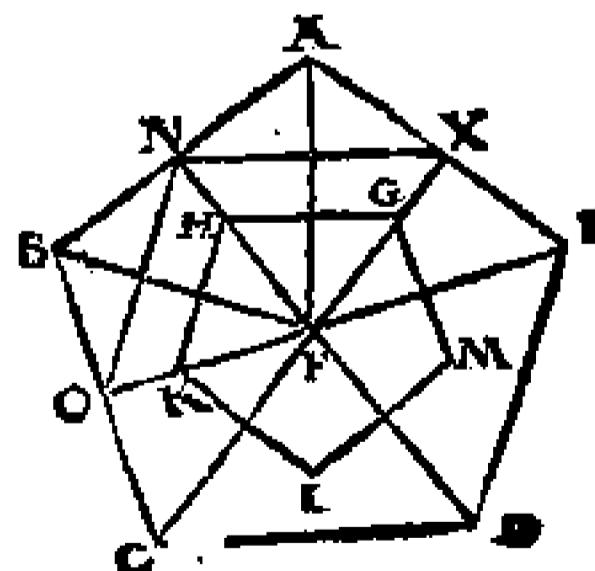
Problema 4. Propositio 4.

In dato octaedro cubum inscribere.

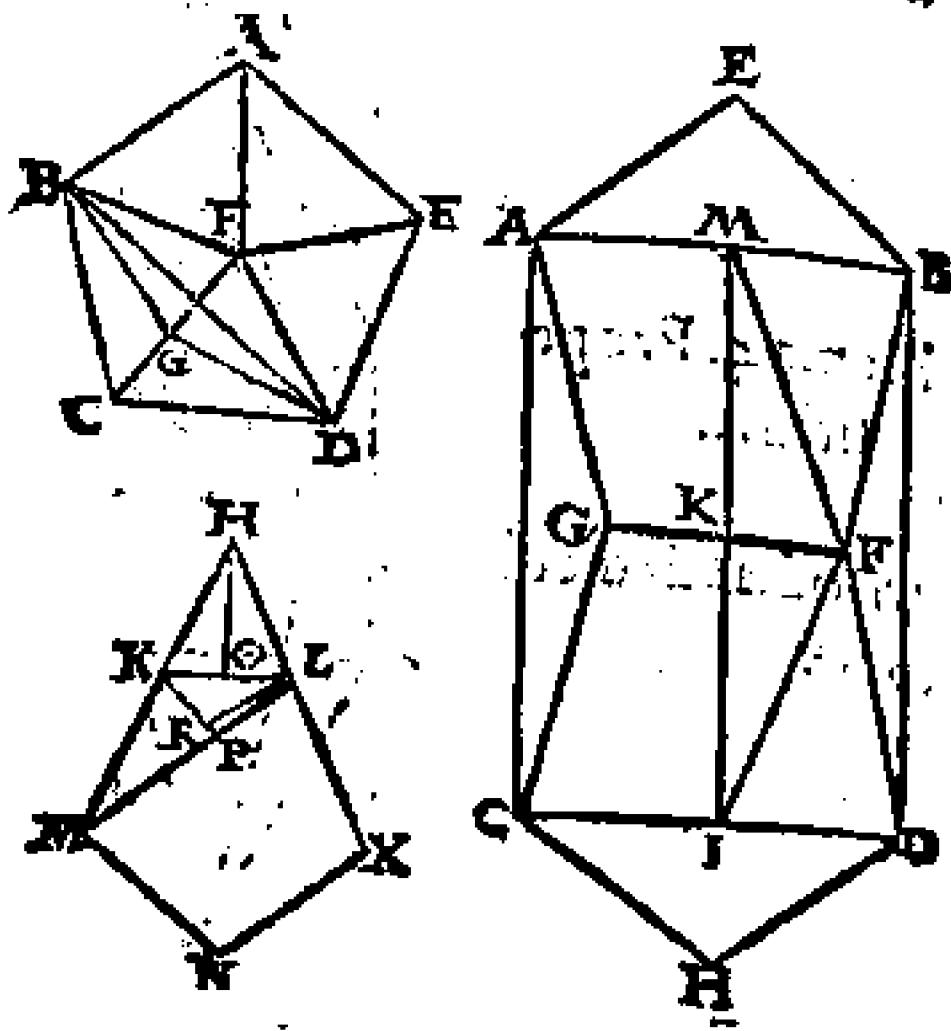
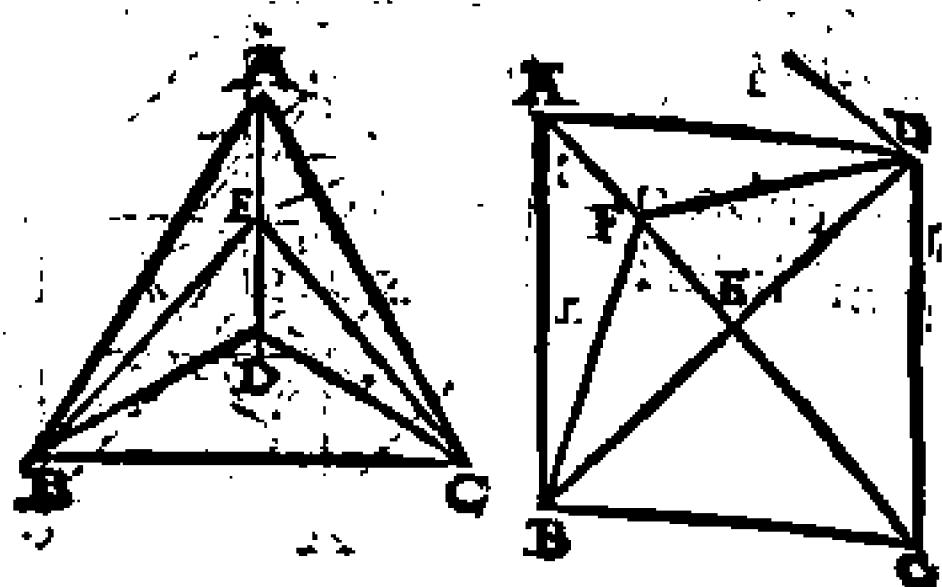

Problema 5. Propositio 5.

In dato Icosaedro dodecaedru m inscribere.

EVCLID ELEMENTA GEOM.

SCHO.

SCHOLIVM.

Meminisse decet, si quis nos roget, quot Icosaedri
babeat latera, ita respondendum esse: Pater Icosae-
drum viginti contineri triangulis, quodlibet verò tri-
angulum rectis tribus constare lineis. Quare multi-
plicanda sunt nobis viginti triangula in trianguli v-
nus latera, sicutq; sexaginta, quorum dimidium est
triginta. Ad eundem modum & in dodecaedro. Cū
enim rursus duodecim pentagona dodecaedrum co-
prehendant itemq; pentagonum quodvis rectis quin-
que constet lineis, quinq; duodecies multiplicamus,
sunt sexaginta, quorum rursus dimidium est trigon-
ta. Sed cur dimidiū capimus? Quoniam unum quodq;
latus siue si trianguli siue pentagoni, siue quadrati
vi in cubo, iterato sumitur. Similiter autem eadem
via & in cubo & in pyramide & in octaedro latera
inuenies. Quod si itē velis singularum quoq; figura-
rum angulos reperire, facta adem multiplicatione
numerum procreatū partire in numerum plato-
rum, que unum solidum angulum includat: ut quoniam
triangula quinq; unum Icosaedri angulum continent,
partire 60. in quinque, nascuntur duodecim anguli
Icosaedri. In dodecaedro autē tria pentagona angu-
lum comprehendunt, partire ergo 60. in tria, & ba-
bebis dodecaedri angulos viginti. Atq; simi-
mili ratione in reliquis figuris an-
gulos reperies.

Finis Elementorum Euclidis.